

IV. Sjöförsvarets kostnader.

1. Årliga kostnader.

Liksom i fråga om lantförsvaret har försvarsrevisionen vid beräkandet av de årliga kostnaderna för sjöförsvaret utgått från den nuvarande uppställningen av fjärde huvudtiteln, dock med den avvikelser, att revisionen icke följt den i riksstaten nu förekommande uppdelningen av de respektive anslagen i ordinarie anslag och extra anslag, utan uppdelat kostnaderna å *normala utgifter* och *extra utgifter*, varvid till de sistnämnda hänförs endast anslag till fartygsmaterielens förnyande samt de beräknade utgifterna för sådana anskaffningar m. fl. behov, som icke stode i direkt samband med organisationen eller avsåge ändamål, för vilka de ordinarie anslagen vore avsedda.

Försvars-
revisionen.

I fråga om avlöningskostnaderna har revisionen utgått från den av 1921 års riksdag beslutade lönereregleringen för marinens personal jämte av 1922 års riksdag företagna jämkningar i densamma, varvid dock i avseende å manskapet förutsatts vissa (i det föregående angivna) förändringar i gällande löneplan. I beräkningarna hava icke medtagits kostnaderna för dyrtidstillägg. Beträffande övriga till grund för beräkningarna liggande å-priser har revisionen utgått från de vid slutet av år 1922 rådande prissförhållandena, där icke särskild anledning föranlett avvikelse härifrån. De årliga kostnaderna i sin helhet (inklusive kostnaderna för marinens flygväsende) hava av revisionen beräknats till i avrundat tal 38,875,000 kronor, varav 32,875,000 kronor vore att anse såsom normala utgifter och 6,000,000 kronor såsom extra utgifter.

Vid den beräkning av sjöförsvarets årliga kostnader, som jag låtit verkställa, har jag i allt väsentligt följt av försvarsrevisionen tillämpade beräkningsgrunder. Dock hava — i likhet med vad som skett beträffande lantförsvaret — samtliga dyrtidstillägg för arbetare vid marinens varv, verkstäder och förråd inräknats i vederbörliga materielanslag. I efterföljande redogörelse för anslagen anser jag mig kunna inskränka mig till att behandla endast de anslag, beträffande vilka beräkningsgrunderna förete avvikelse från de av revisionen följda eller där andra omständigheter än föreslagna jämkningar i organisationen synas påkalla någon förklaring utöver vad som framgår av själva beräkningarna eller av den förut lämnade redogörelsen för fredsorganisationen. Av dessa beräkningar (Bil. 2) framgår, att sjöförsvarets årliga kostnader belöpa sig till i runt tal 41,700,000 kronor, varav 31,575,000 kronor normala utgifter och 10,125,000 kronor extra utgifter.

Departements-
chefen.

Anslaget till *marinförvaltningen*, som av revisionen beräknats till 230,538 kronor, har beräknats till 224,774 kronor, vilken minskning väsentligen är beroende på föreslagna förändring i avseende å den maritima revisionen.

Anslaget till *marinförvaltningens verksamhet* har på av revisionen anförda skäl ansetts kunna uteslutas ur staten.

Beträffande de under anslaget till *avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.* upptagna särskilda posterna torde följande böra framhållas.

Staten för flottans officerskår, flottans sekundofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår.

Såsom förut nämnts, hava löjtnanter och fänrikar sammanförts till en grupp. Vid beräkningen av avlöningskostnaderna har antalet fänrikar beräknats till 40, i det närmaste motsvarande 2 årskurser utexaminerade kadetter, samt medelavlöningen för fänrikar och löjtnanter beräknats med hänsyn dels därtill och dels till att 2. löneklassen i löneplan O förutsatts uppflyttad från 1. till 2. lönegraden. I fråga om sjömanskåren och skeppsgossekåren hava, såsom förut antytts, beräknats manskapslöner under 6 månader till 145 på våren karlskrivna skeppsgossar, samtidigt som minskning ägt rum i kostnaderna för skeppsgossarnas avlöning. Avlöningsbeloppet till de särskilda manskapskategorierna hava beräknats med hänsyn till den av 1923 års riksdag beslutade sänkningen. Liksom revisionen har jag också förutsatt vissa av den föreslagna organisationen betingade förändringar i den för marinens manskap gällande löneplanen. Till följd av minskningen av antalet i land tjänstgörande stammanskap och värnpliktiga har inkvarteringsersättning till manskap beräknats med något lägre belopp än enligt revisionens förslag.

Staten för kustartilleriets officerskår, kustartilleriets sekundofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl.

Av i huvudsak samma skäl, som ovan angivits beträffande staten för flottans officerskår m. fl., hava tillämpats förändrade grunder för beräkandet av avlöningskostnaderna för officerare och manskap.

Härjämte har, såsom i det föregående omförmäls, förutsatts, att kustartilleriets manskap skulle organiseras på samma sätt som flottans sjömanskår med tillämpande av samma löneplan. Den därav betingade kostnadsökningen uppväges emellertid därav, att manskapsnumerären minskats i förhållande till revisionens förslag.

I fråga om staten för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren m. fl. torde böra erinras därom, att utöver de jämkningar, som vidtagits på grund av de föreslagna förändringarna i respektive staters numerär, tillkommit en från marinförvaltningen överförd andre kemist i Karlskrona. Till nu ifrågavarande stat hava hänförts dels de båda musikdirektörerna och dels den pensionerade personal, som icke upptagits under respektive stater för marinförvaltningen, marininstaben m. fl. Vad särskilt angår marinläkarkåren, har posten »arvodesförhöjning à 300 kronor till marinläkare av 2. graden» ansetts kunna minskas till 4,500 kronor, enär icke alla marinläkare av 2. graden kunna beräknas åtnjuta dylikt ålderstillägg.

Staten för sjörullföringsbefälhavarna med biträden har i förhållande till revisionens förslag ökats med 1 befälhavare och minskats med 2 biträden i landsorten.

I staterna för undervisningsverken hava vidtagits de jämknings- och betingas dels av vissa ändringar i undervisningsplanen, för vilka redogjorts i årets statsverksproposition, och dels av nu föreslagna förändringar med avseende å organisationen av sjökrigs-, marinintendents-, skeppsgosse- och sekundofficersskolorna. Beträffande särskilt sjökrigsskolan, i vilken jag liksom revisionen förutsatt, att marinintendentskolan skulle ingå, har tillkommit arvode till 1 kadettintendent å 540 kronor, var emot utgått arvode till 1 intendent å 1,290 kronor. Då, såsom förut öfvermålts, lektorerna äro avsedda att efter nuvarande befattningshavares avgång ersättas av med arvoden avlönade lärare, hava ur staten utslutits löner m. m. till 2 lektorer och motsvarande förhöjning vidtagits i utgående lärararvoden.

Av revisionen beräknad post, 7,000 kronor, till inkvarteringsersättning till kadetter m. fl. har i kostnadsberäkningarna uppförts direkt under avlöningsanslaget.

I staten för skeppsgosseskolorna, vilken liksom för närvarande upptager dels en stat för skolan i Karlskrona och dels en dylik för skolan i Marstrand, har, i olikhet med vad revisionen föreslagit, kostnaden för ålderstillägg till lärarpersonalen icke inräknats, utan uppförts såsom en särskild post under avlöningsanslaget. Att staten ändock uppgår till ungefär samma belopp, som av revisionen beräknats, är beroende på den ökning i lärarpersonalen, som blivit en följd av Marstrandskårens föreslagna bibehållande.

I den nu tillkomna staten för flottans sekundofficersskolor hava uppförts de arvoden till civila lärare i engelska språket, vilka tidigare öfvermålts i samband med redogörelsen för organisationen av sjömanskårens skolor.

Posten felräkningspenningar, som icke ingår i revisionens kostnadsberäkningar, har upptagits med det belopp, varmed denna förmån för närvarande utgår inom marinen, eller 2,400 kronor.

Posten vissa arvoden enligt förteckning har i förhållande till revisionens förslag undergått någon jämkning, huvudsakligen beroende på det föreslagna bibehållandet av skeppsgossekåren i Marstrand.

Liksom i fråga om lantförsvaret har jag vid avlöningsanslagets beräkning förutsatt en viss vakansprocent. Ehuru visserligen minskningen av antalet beställningar inom marinens personalkategorier företer andra procenttal och ehuru, särskilt vad angår manskapet, vakansantalet i regel ställer sig procentuellt högre än inom armén, synes mig dock avdragsprocenten böra även i fråga om marinen beräknas till i genomsnitt $3\frac{1}{3}$ %. För den händelse mera avsevärda vakanser inom manskapet skulle före-

komma, måste för övrigt med nödvändighet tagas i anspråk ett antal värupliktiga, som är förutsatt att vid normal manskapsstyrka kunna hemförlovas, i följd varav uppkommande kostnadsminskning i avlöningsanslaget till stor del komme att uppvägas av ökade kostnader för penningbidrag m. m.

Minskningen i anslaget till *extra biträden vid flottans stationer* i förhållande till revisionens förslag är beroende på den föreslagna överflyttningen till marinförvaltningen av de s. k. sjörevisionerna.

Anslaget till *egnahemspremier åt underbefäl* har tillkommit såsom en följd av förslaget rörande anställande av jordavlönat underbefäl.

Anslaget till *resestipendier för rektor och lärare vid skeppsgosseskolorna* har ej medtagits i kostnadsberäkningarna, då ett särskilt anslag för ändamålet icke synes erforderligt. I de fall, då medel för ifrågavarande ändamål anses böra utgå, synes anslaget till resestipendier kunna i erforderlig mån tagas i anspråk.

Anslaget till *penningbidrag* har beräknats i enlighet med för lantförsvaret tillämpade grunder.

Anslaget till *understöd åt vissa värnpliktigas familjer* har av samma skäl som motsvarande anslag under lantförsvaret ansetts kunna nedsättas, utöver vad revisionen föreslagit.

Anslaget till *studiestipendier* har tillkommit såsom följd av det i det föregående framställda förslaget rörande främjande av sekundofficerarnas m. fl:s befordran till officer.

Vid beräkning av anslagen till *förplägnad, beklädnad, kasern- och förplägnadsutredning* samt till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* har förutsatts en vakansprocent för manskapet av 4 %. Vid beräkningen av kostnader för bränsle m. m. har prisförhöjningen uppskattats till 60 % (mot av försvarsrevisionen beräknade 65 %) av 1913 års kostnader.

I fråga om beräkningen av anslaget till *flottans krigsberedskap och övningar* har redogjorts under rubriken »sjöstyrkorna». Beträffande de olika kostnadsbeloppen har för ernående av bättre översikt över de olika förbandens övningskostnader företagits en mindre jämkning i den av revisionen följda uppställningen.

Anslaget till *kustartilleriets krigsberedskap och övningar* har i förhållande till revisionens förslag höjts med i runt tal 15,000 kronor, väsentligen beroende därpå, att medel beräknats för ballongtjänst samt för övningar med frivilliga motorbåtskåren.

Vid beräkningen av anslaget till *underhåll av flottans fartyg och byggnader* hava försvarsrevisionens beräkningsgrunder följts. Skillnaden i anslagets slutsumma i förhållande till den av revisionen beräknade är beroende — förutom på dyrtidstilläggens inräknande — dels på vissa redan företagna eller föreslagna jämkningar i avseende å fartygsmaterielens indelning och användning m. m. och dels på att flygvapnet utbrutits.

Anslaget till *kustartilleriets materiel* har beräknats till 615,000 kronor, vilket — oavsett den av dyrtidstilläggens inräknande förorsakade ökningen — innebär en höjning i förhållande till revisionens förslag av i runt tal 36,000 kronor. På grund av vad myndigheterna i detta hänseende anfört, torde denna höjning få anses ofrånkomlig.

Anslaget till *extra utgifter*, som i staten för innevarande budgetår är uppfört med 110,000 kronor och i årets statsverksproposition föreslås till samma belopp, har, huvudsakligen på grund av flygvapnets utbrytande, ansetts kunna minskas till 100,000 kronor.

Anslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, som av försvarsrevisionen beräknades till 65,000 kronor, har jag ansett kunna begränsas till 35,000 kronor eller samma belopp, varmed anslaget upptagits i årets statsverksproposition.

För anslaget till *krigsfartygsmaterielens förnyelse* har förut redogjorts.

Övriga extra anslag, gemensamma för flottan och kustartilleriet, hava beräknats till samma belopp som i försvarsrevisionens förslag eller 1,000,000 kronor.

2. Engångskostnader.

Byggnadsarbeten.

Försvarsrevisionen har framhållit, att för genomförande av den utav revisionen föreslagna marinorganisationen erforderades utförande av vissa, för flygväsendet behövliga byggnadsarbeten, samt beräknat den sammanlagda kostnaden härför till 558,500 kronor.

Marinmyndigheterna hava — förutom att de i förevarande hänseende räknat med ett betydligt högre kostnadsbelopp — jämväl föreslagit, att för förflyttning av Stockholms varv i riktning mot Beckholmen ett belopp av 4,500,000 kronor skulle under rubriken » förflyttning av Stockholms varv, förlagskapital », upptagas bland engångskostnaderna.

Då jag funnit mig böra förorda ett sammanförande av såväl arméns som marinens flygväsende till ett självständigt flygvapen, böra för detta vapen erforderliga engångskostnader givetvis upptagas särskilt för sig. På grund härav och då jag vidare, såsom i samband med behandlingen av flottans varv omförmäls, ansett frågan om utflyttning av Stockholms varv i riktning mot Beckholmen icke nu böra upptagas, finner jag det icke erforderligt att för sjöförsvaret beräkna några engångskostnader för byggnadsarbeten.

Materielanskaffning.

Vid behandlingen av frågan angående den för marinen erforderliga materielanskaffningen framställdes, i likhet med vad fallet var beträffande lantförsvaret, från de till revisionens förfogande ställda sakkunniga betydande krav i förevarande avseende. Med hänsyn till de härmed förenade kostnaderna vidtog emellertid revisionen synnerligen stora inskränkningar i förhållande till vad som ur militär synpunkt ansågs vara erforderligt.

Försvarsrevisionen.

Marinmyndigheterna.

Departementschefen.

Försvarsrevisionen.

Den av revisionen för marinen föreslagna materielanskaffningen beräknades draga en kostnad av 13,441,500 kronor. Härav avsågos 4,211,500 kronor till anskaffning för marinens flygväsende. För marinen i övrigt skulle alltså återstå 9,230,000 kronor. Detta belopp beräknades på i stort sett följande sätt:

<i>Eldledningsmateriel</i>	kr. 2,390,000: —
<i>Luftvärnsartilleri och luftvärnskulsprutor</i> (inberäknat ammunition)	» 2,350,000: —
<i>Lysprojektiler</i>	» 305,000: —
<i>Dimbildningsapparater</i>	» 110,000: —
<i>Motorisering av vissa batterier vid kustfästningarna</i>	» 210,000: —
<i>Gasskydd</i>	» 220,000: —
<i>Torpedinskjutningsstation</i>	» 210,000: —
<i>Modernisering av radiomateriel</i>	» 275,000: —
<i>Minmateriel</i>	» 1,750,000: —
<i>Svepmateriel</i>	» 160,000: —
<i>Luftvärnsstrålkastare</i>	» 450,000: —
<i>Hydrofoner m. m.</i>	» 100,000: —
<i>Nautisk materiel och signalmateriel</i>	» 100,000: —
<i>Industriens krigsorganisation</i>	» 600,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 9,230,000: —

Enligt revisionens uppfattning borde, såsom tidigare nämnts, engångskostnaderna av statsfinansiella skäl fördelas till utgående under en period av tio år.

Departements-
chefen.

Vid redogörelsen för lantförsvarets engångskostnader har jag framhållit, att materielanskaffningen i fred i allmänhet måste inskränkas till att omfatta tillgodoseendet av det omedelbart vid mobilisering och i början av ett krig förefintliga oundgängliga behovet av viktigare materiel, under det att den under krig ytterligare erforderliga materielen måste ställas till förfogande av landets industri. Av samma skäl är det, jämväl vad marinen beträffar, nödvändigt att redan i fred vidtaga åtgärder för industriens krigsorganisation. Fördens skull har det visat sig nödvändigt att för ifrågavarande ändamål beräkna väsentligt högre engångskostnader, än vad revisionen ansett sig böra föreslå.

Ehuru den krigsorganisation för marinen, som jag i det föregående föreslagit, vad omfånget beträffar, föga skiljer sig från den av revisionen förutsatta, har det befunnits nödvändigt att beräkna ökade kostnader för materielanskaffning och moderniseringar. Detta gäller till en början anskaffning av luftvärnsartilleri för flottans fartyg, i vilket avseende det icke synes möjligt att inom ramen av de medel, som revisionen beräknat för ändamålet, åstadkomma ett någorlunda tillfredsställande skydd. Vidare har jag funnit mig böra föreslå anskaffning i begränsad omfattning av viss

utav revisionen icke upptagen materiel och utredning, såsom torpedsikten och orderapparater, ammunition för flottans fartyg samt rörligt artilleri för det lokala kustförsvaret.

I likhet med försvarsrevisionen har jag förutsatt, att vissa reservationer å anvisade extra anslag böra tagas i anspråk för täckande av viss mindre del av kostnaderna för materielanskaffningar m. m. Återstående kostnader för ifrågavarande ändamål hava av mig i stort sett beräknats sålunda:

<i>Eldledningsmateriel</i>	kr. 2,600,000: —
<i>Luftvärnsartilleri och luftvärnskulsprutor</i> (inberäknat ammunition)	» 3,135,500: —
<i>Lysprojektiler</i>	» 250,000: —
<i>Dimbildningsapparater</i>	» 100,000: —
<i>Gasskydd</i>	» 220,000: —
<i>Motorisering av vissa batterier vid kustfästningarna</i>	» 210,000: —
<i>Ammunition till flottans fartyg</i>	» 400,000: —
<i>Rörligt sjöfrontsartilleri för det lokala kustförsvaret</i> ...	» 1,100,000: —
<i>Torpedinskjutningsstation</i>	» 210,000: —
<i>Modernisering av radiomateriel</i>	» 380,000: —
<i>Torpedsikten och orderapparater</i>	» 110,000: —
<i>Reserveriskop</i>	» 60,000: —
<i>Minmateriel</i>	» 1,500,000: —
<i>Svepmateriel</i>	» 290,000: —
<i>Luftvärnsstrålkastare</i>	» 525,000: —
<i>Hydrofoner m. m.</i>	» 100,000: —
<i>Nautisk materiel och signalmateriel</i>	» 100,000: —
<i>Industriens krigsorganisation</i>	» 1,649,000: —
<i>Förläggning av fartyg i 2. beredskap</i>	» 315,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 13,254,500: —

De synpunkter och beräkningsgrunder, vilka blivit tillämpade vid beräkandet av ifrågavarande materielbehov och kostnader, återfinnas i särskild redogörelse, vilken torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

I årets statsverksproposition hava bland annat upptagits följande kostnader för materielanskaffning:

<i>Eldledningsmateriel för flottan</i>	kr. 550,000: —
<i>Luftvärnsbestyckning å vissa fartyg</i>	» 42,000: —
<i>Komplettering av luftvärnskanoners siktinrättningar</i>	» 42,000: —
<i>Minmateriel för marinen</i>	» 82,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 716,500: —

Därest sistnämnda summa av riksdagen beviljas, kommer den ovan beräknade kostnaden för materielanskaffning att nedgå till (13,254,500 — 716,500 =) 12,538,000 kronor.

I likhet med vad revisionen förutsatt, finner även jag mig böra föreslå, att den här avsedda materielanskaffningen fördelas på en period av tio år. I medeltal skulle alltså erfordras ett årligt anslag av 1,253,800 kronor, eller avrundat 1,254,000 kronor.

V. Övergången till den nya marinorganisationen.

Allmänna synpunkter.

Ehuruväl den föreslagna marinordningen icke i samma grad som den föreslagna härordningen skiljer sig från den nuvarande organisationen, kommer dock dess genomförande att i åtskilliga hänseenden bliva förknippat med svårigheter och med nödvändighet kräva ett betydande organisatoriskt arbete. Av enahanda skäl, som anförts i fråga om lantförsvaret, anser jag mig icke nu böra framlägga något i detalj utformat förslag till för övergången erforderliga bestämmelser, utan inskränker mig till att angiva de allmänna grunder, enligt vilka övergången bör ske. Sedan frågan om en ny marinordning blivit avgjord, torde för övergången erforderliga närmare bestämmelser böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Värnplikten.

Med avseende å tidpunkten för övergången har jag redan framhållit, att den nya värnpliktslagen är avsedd att träda i kraft med ingången av år 1925. I fråga om övergången till bestämmelserna i den nya lagen har vad härutinnan föreslagits beträffande lantförsvaret ansetts böra i tillämpliga delar gälla även för marinen tillhörande värnpliktiga.

Organisationen.

Vad själva organisationen angår, synes genomförandet av densamma lämpligen böra taga sin början omedelbart efter avslutandet av 1925 års yrkesskolor ombord eller närmare bestämt den 1 november samma år, en tid som är lämplig även ur den synpunkten, att den sammanfaller med början av nytt anställningsår för manskapet och utgör inrykningstid för de värnpliktiga i linjetjänst. Den tidrymd, som erfordras för genomförandet av den nya organisationen, torde liksom i fråga om lantförsvaret böra beräknas sträcka sig över 1. halvåret 1926, och skulle alltså den nya organisationen vara fullt genomförd med ingången av budgetåret 1926—1927. Det för ändamålet erforderliga organisationsarbetet bör sålunda utföras under senare delen av år 1924 och 1. halvåret år 1925. Då såsom redan framhållits, det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att — efter myndigheternas hörande — utfärda närmare bestämmelser härom, inskränker jag mig här till att beröra de spörsmål, för vilkas avgörande kräves riksdagens medverkan, nämligen huru de föreslagna personalindragningarna böra genomföras. Såsom jag förut beträffande lantförsvaret anført, utgår jag, i likhet med revisionen, från att den övertaliga personalen i regel bör omedelbart vid den nya organisationens ikraftträdande överföras till övergångsstat. För underlättande av övergången böra vidare åtgärder av den art, som vid behandlingen av övergången till den nya härordningen angivits, vidtagas med avseende å vakanssättning av vissa beställningar.

Med avseende å formen för anställningen, varav rättsförhållan et mellan staten och den övertaliga personalen beträffande avlöning m. m. är beroende, kan man även för marinens vidkommande skilja mellan tvenne huvudgrupper, nämligen sådana beställningshavare, som hava *fullmakt eller konstitutorial* på sina beställningar, och sådan personal, som är anställd medelst *kontrakt* eller på *förordnande*. Den förra gruppen utgöres av officerare, underofficerare jämte vederlikar samt vissa civila tjänstemän i marinförvaltningen m. fl. Till den senare höra det fast anställda manskapet, flottans poliskår, månads- och daglönare samt viss personal i arvodesbeställningar.

Beträffande övergångsförhållandena inom de olika personalgrupperna må anföras följande. Vad till en början vidkommer *flottans officerare*, blir, om marinflygkårens officerare förutsättas kunna i sin helhet rekryteras av det vid övergången befintliga officersbeståndet vid flottan och kustartilleriet, minskningen i antalet beställningar obetydlig och utjämnas helt av förefintliga vakanser, vilka för närvarande omfatta sammanlagt 53 löjtnants- och fänriksbeställningar. Härav följer, att några övergångskostnader beträffande flottans officerskår icke behöva ifrågakomma. Liknande förhållande råder i fråga om *kustartilleriets officerare*, där för närvarande hela fänriksgraden är vakant. Även om det måste förutsättas ur befordringssynpunkt vara nödvändigt att överföra en del av de övertaliga kaptenerna på övergångsstat, komma kostnaderna härför att utjämnas av inbesparade löner till löjtnanter och fänrikar.

Den personalgrupp, i fråga om vilken övergången blir mest kännbar, utgöres av *flottans och kustartilleriets underofficerare*, dels på grund av den avsevärda minskningen av antalet flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden) och underofficerare av 2. graden och dels på grund av att 3. underofficersgraden icke bibehållits i föreliggande förslag. Även under förutsättning att nu vakanta och under åren 1924—1925 genom avgång ledigblivande beställningar icke komma att återbesättas, blir antalet övertaliga underofficerare betydande. Vakanssiffrorna beträffande flottan kunna vid tiden för övergången, om underofficerare å månadslönarstat — av vilka för närvarande finnas 18, som icke åtnjuta pension — medräknas, beräknas bliva: 42 flaggunderofficerare, 6 underofficerare av 2. graden samt 84 underofficerare av 3. graden. Då den totala minskningen, inberäknat underofficerare å månadslönarstat, uppgår till 63 flaggunderofficerare, 103 underofficerare av 2. graden samt 675 underofficerare av 3. graden, kommer den övertaliga personalen att utgöras av: 21 flaggunderofficerare, 97 underofficerare av 2. graden samt 591 underofficerare av 3. graden.

Härvid har hänsyn icke tagits till det förhållandet, att utöver det nu befintliga antalet underofficerare av 3. graden *vid flottan* med lön på stat finnes ett antal av 24 underofficerare av 3. graden *i flottan*, vilka åtnjuta lön som korpraler. Av dessa hava åtskilliga flera års tjänstetid såsom underofficerare och samtliga en lång tjänstetid inom sjömanskåren.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 17 A häft. (Nr 20.) 2125 23 39

Personal med fullmakt eller konstitutorial.

Att vid bedömandet av övergångsförhållandena klassificera dessa som manskap synes dels på grund av att de innehava fullmakt eller konstitutorial och dels på grund av deras långa tjänstetid icke vara rimligt, utan torde de vid besättandet av beställningarna inom den nya organisationen böra bliva likaberättigade med övriga underofficerare av 3. graden och sålunda, i den mån de icke kunna beredas platser såsom sekundofficerare, överföras till övergångsstat såsom verkliga underofficerare. Härigenom ökas antalet övertaliga underofficerare av 3. graden med 24 till 615.

I fråga om överförandet å övergångsstat av de övertaliga underofficerarna av 3. graden har försvarsrevisionen förutsatt, att för de nytillkomna flaggkorpralsbeställningarna, som icke kunde beräknas omedelbart bliva besatta med kompetenta korpraler, skulle avses erforderligt antal underofficerare av 3. graden, vilka sålunda med åtnjutande av innehavande löneförmåner skulle fylla ut den nya manskapsgraden. För att emellertid icke förrycka befordringsutsikterna borde den inskränkningen vidtagas, att dylik underofficer av 3. graden, om han icke vore befordrad, när han uppnådde 35 år, då skulle överföras till övergångsstat.

Svenska underofficersförbundet har i sitt yttrande framhållit, att revisionens förslag om obligatorisk avgång vid 35 år i praktiken icke vore utförbart, enär en mycket stor procent av 3. gradens underofficerare (den 1 juli 1924 skulle enligt förbundets beräkning finnas 237 av 675, som uppnått 35 år) hade den ålder, att de vid övergången måste falla för åldersgränsen. Detta skulle innebära, att de 3 till 4 äldsta årsklasserna, bland vilka funnes många synnerligen dugande underofficerare, nödgades avgå. På grund därav ansåge förbundet, att utgallringen bland nämnda kategori borde verkställas efter enahanda principer, som revisionen förutsatt skola tillämpas för övriga beställningshavare.

Försvarsrevisionens förslag, att för utfyllandet av flaggkorpralsbeställningarna böra tagas i anspråk övertaliga underofficerare av 3. graden, kommer visserligen i tillämpningen att medföra kännbara konsekvenser i avseende å korpralernas befordringsutsikter. Ett stort antal kompetenta korpraler, som vid tiden för övergången hava den levnadsålder, att obligatorisk avgång förestår, kommer att utestängas från möjligheten att dessförinnan vinna befordran till flaggkorpral och vidare till sekundofficer och nödgas sålunda lämna tjänsten. Flaggkorpralsgraden kommer vidare att erhålla en med hänsyn till framtida avgångs- och befordringsförhållanden mindre lämplig sammansättning, i det densamma kommer att sakna två åldersklasser, 1924 och 1925, under vilka år nyutnämning av underofficerare av 3. graden — med vilka flaggkorpralsgraden skulle besättas — icke skulle äga rum. På grund av de avsevärda kostnader, som skulle åsamkas statsverket, därest flaggkorpralsgraden vid övergången rekryterades på annat än nu angivet sätt, har jag emellertid icke ansett mig kunna förutsätta någon ändring i vad försvarsrevisionen härutinnan föreslagit. Då antalet flaggkorpraler — inberäknat de å marinflygkårens stat uppförda — före-

slagits till 370, skulle alltså kvarstå följande underofficerare att överföra till övergångsstat, nämligen 21 flaggunderofficerare, 97 underofficerare av 2. graden samt 245 underofficerare av 3. graden.

Vad därefter angår principen för utgällringen av de underofficerare av 3. graden, som skulle överföras till övergångsstat, skulle ett förverkligande av försvarsrevisionens förslag visserligen medföra en i och för sig eftersträvansvärd förnyring av flaggkorpralsgraden, men skulle å andra sidan leda till icke önskvärda konsekvenser såväl för den enskilde som måhända ock för marinen själv. Vid sådant förhållande torde någon obligatorisk avgångsålder icke böra fastställas.

I fråga om kustartilleriets underofficerare, vilka icke uppdelas i så många yrkesgrenar som flottans underofficerskår, och sålunda äro underkastade jämnare befodringsförhållanden, torde ovannämnda olägenheter bliva mindre kännbara. Antalet vakanser inom ifrågavarande kategori beräknas utgöra vid övergången 13 underofficerare av 1. graden samt 13 underofficerare av 3. graden. Då minskningen, om hänsyn toges till flygvapnets behov, utgör 21 underofficerare av 1. graden, 38 underofficerare av 2. graden och 183 underofficerare av 3. graden, beräknas sålunda bliva övertaliga: 8 underofficerare av 1. graden, 38 underofficerare av 2. graden samt 170 underofficerare av 3. graden.

I överensstämmelse med vad ovan sagts beträffande flottans underofficerare, torde de nytillkomna 80 flaggkorpralsbeställningarna böra besättas med underofficerare av 3. graden, varefter skulle återstå att överföra till övergångsstat: 8 underofficerare av 1. graden, 38 underofficerare av 2. graden samt 90 underofficerare av 3. graden.

Försvarsrevisionen har vidare beträffande de övertaliga underofficerarna vid marinen beräknat, dels att ett antal av 45 underofficerare av 3. graden vid flottan skulle avses att en tid framåt ersätta långtjänstkorpraler, varav icke hela antalet kunde eller borde omedelbart utfyllas nedifrån, dels ock att för bestridandet av en del av de föreslagna arvodesbeställningarna för pensionerad personal vid såväl flottan som kustartilleriet skulle tagas i anspråk till övergångsstat överförda underofficerare.

Jag ansluter mig till revisionens uppfattning i detta hänseende. Jag har emellertid beräknat, att av det föreslagna antalet högbåtsmän eller 200 vid övergången endast 50 rekryteras med korpraler, att 16, avsedda för polistjänst, icke tillsättas, förrän de med hänsyn till successiv avgång inom poliskåren tagas i anspråk därstädes, samt att återstående 134 beställningar uppehållas av underofficerare av 3. graden å övergångsstat, intill dess förhållandena anses böra föranleda rekrytering med korpraler. Vidare har jag beräknat, att 60 arvodesbefattningar under första tiden skola bestridas av till övergångsstat överförda underofficerare. Vid tillämpning av nu föreslaget förfaringssätt komma givetvis övergångskostnaderna i sin helhet att minskas.

Av de *civilmilitära kårerna* är det egentligen endast marinintendenturkåren, som undergår någon personalminskning av betydelse. Minskningarna inom mariningenjörkåren och marinläkarkåren inskränka sig, då flygvapnets behov medräknas, till 2 egentliga mariningenjörer, 4 specialingenjörer samt 1 marinläkare. Nu nämnd personal torde med hänsyn till det ringa antalet i allmänhet kunna beredas sysselsättning intill den normala avgångsåldern. Övergångskostnaderna för densamma komma i varje fall icke att utöva något större inflytande på kostnaderna i deras helhet.

Inom marinintendenturkåren beräknas följande personal komma att överföras till övergångsstat, nämligen: 9 marinintendenter av 1. graden och 7 marinintendenter av 2. graden. Sedan den nya organisationen genomförts, torde någon anledning att bibehålla dessa beställningshavare i tjänst icke förefinnas.

I fråga om de fåtaliga *civila tjänstemän*, som tillhöra här avsedd personalgrupp och som föreslagits till indragning, torde övergången lämpligen böra ordnas så, att dessa tjänstemän, i den mån de icke kunna finna användning inom statsförvaltningen i övrigt, överföras å övergångsstat och bibehållas i tjänst med full lön intill sin avgång med pension.

Från personalen å marinens reservstat torde i förevarande hänseende kunna bortses, då den övertaliga personalen av denna kategori är av mycket ringa omfattning.

Personal med
kontrakt eller
förordnande.

Av den till den andra gruppen hörande personalen utgöres huvuddelen av det *fast anställda manskapet*, vars anställning, som är av mera tillfällig natur, regleras genom kontrakt på viss tid. På grund av det betydande antal vakanser, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 13 oktober 1922 vidmakthålles inom såväl sjömanskåren som kustartilleriets manskap, kommer övergången till den nya marinordningen icke att medföra tvångsavskedande av manskap i någon avsevärd utsträckning. Såsom förut anförts, kunna emellertid vid tiden för övergången kompetenta korpraler icke beredas plats såsom flaggkorpraler, utan ett avsevärt antal måste beräknas antingen få kvarstå i korpralsgraden eller bliva avskedade. Det förra alternativet torde böra komma till användning endast i den mån som ett kvarstannande i korpralsgraden icke för lång tid framåt skulle förrycka befordringsutsikterna och därigenom omintetgöra framtida rekrytering. Med hänsyn till den långa tid, som en stor del av dessa korpraler — särskilt vad flottan angår — tjänat vid vapnet under förhoppning att i sinom tid nå befordran till underofficer, torde bliva nödvändigt att efter samma grunder, som föreslagits beträffande vissa av arméns furirer, genom en särskild ersättning hålla dem skadeslösa, beträffande vilka särskilda skäl till vederlag föreligga. Huru stort detta antal kan bliva är givetvis icke möjligt att nu säkert bedöma.

Vid flottan finnes därjämte ett antal — för närvarande 22 — från äldre stat kvarstående *underofficerskorpraler*, vilka av olika anledningar icke befunnits lämpliga att befordras till underofficerare. Dessa äro jämlikt gäl-

lande bestämmelser berättigade att kvarstå, så länge de kunna göra tjänst. Helt visst vore det för flottan en fördel om dessa, av vilka flera betydligt överskridit den ålder, vid vilken övriga militära beställningshavare pläga pensioneras och för vilka nu hållas motsvarande antal vakanta korpralslöner, kunde föras på övergångsstat och skiljas från tjänsten. Då emellertid en dylik åtgärd skulle medföra avsevärda kostnader för statsverket, har jag förutsatt, att ifrågavarande beställningshavare skola bibehållas i tjänst, intill dess de pensioneras eller på annat sätt avgå.

Till nu omhandlad grupp befattningshavare räknas även *flottans poliser*, vilka äro anställda medelst förordnande. Att förutsätta att det övertaliga antalet poliser skulle utan ekonomisk kompensation avskedas genom återkallande av vederbörliga förordnanden lär icke vara möjligt, även om detta ur strängt juridisk synpunkt låte sig göra. Polisernas anställning har i praktiken alltid betraktats såsom varande av fast karaktär. På grund därav torde till övergångsstat böra överföras de poliser, som med avseende å levnads- och tjänsteår m. m. därtill synas i första hand berättigade. Detta antal synes lämpligen böra bestämmas till högst 16, motsvarande antalet för polistjänst avsedda korpraler (högbåtsmän), som, enligt vad ovan sagts, ej böra tillsättas, förrän de med hänsyn till avgången inom poliskåren tagas i anspråk därstädes. Övriga poliser och extra poliser torde vid utgången av första övergångsåret böra avskedas, dock med åtnjutande av ett års lön såsom vederlag.

De övriga befattningshavare, som tillhöra gruppen medelst kontrakt eller förordnande anställda och som vid övergången bliva övertaliga, utgöra ett ringa fåtal. I vad mån ekonomiskt vederlag bör tillkomma dessa torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra med tillämpning av de grunder, som kunna bliva fastställda för med dem jämställd övrig personal vid försvarsväsendet.

I avseende å det närmare tillvägagångssättet vid överförandet till övergångsstat av den övertaliga personalen samt i fråga om grunderna för avlöandet av denna personal får jag hänvisa till vad som i sådant hänseende anförts beträffande lantförsvaret. Vad angår den tjänstgöringsskyldighet, som bör åläggas personalen, synes denna för flottans vidkommande lämpligen böra fastställas till 60 dagar för varje fyraårsperiod för den frivilligt överförda personalen och full tjänstgöringsskyldighet, dock minst 60 dagar under varje tvåårsperiod, för den tvångsöverförda personalen. För kustartilleriets vidkommande torde böra gälla samma bestämmelser, som föreslagits för motsvarande personal vid armén.

På grund av vad sålunda anförts, hava övergångskostnaderna beräknats för *officerare och underofficerare m. fl.* sålunda:

under 1. övergångsåret (1925—1926).....	kronor	870,000:—
» 2. »	»	760,000:—
» 3. »	»	630,000:—

Sättet för övertaliga personals överförande till övergångsstat
m. m.

Kostnaderna för övergången.

Under följande åren komma dessa kostnader givetvis att något nedgå, men på grund av att större delen av de övertaliga beställningshavarna utgöres av underofficerare av 3. graden med en beräknad genomsnittsålder vid övergången av omkring 33 år samt på grund av att vid övergången förefintliga vakanser inom officerskårerna kunna beräknas bliva fyllda under de första övergångsåren, kommer den successiva minskningen att försiggå jämförelsevis långsamt. Enligt verkställda beräkningar komma övergångskostnaderna under 4.—10. övergångsåren att uppgå till nedan-nämnda belopp:

under	4. övergångsåret	.....	kronor	615,000: —
»	5.	»	»	600,000: —
»	6.	»	»	590,000: —
»	7.	»	»	580,000: —
»	8.	»	»	570,000: —
»	9.	»	»	560,000: —
»	10.	»	»	550,000: —

Övergångskostnaderna för *manskapet* hava beräknats till 100,000 kronor under 1. övergångsåret och till 75,000 kronor under 2. övergångsåret.

Av ovanstående beräkningar framgår, att medelkostnaden per år under 1.—10. övergångsåren i runt tal kan beräknas utgöra 650,000 kronor.

FLYGVAPNET

I. Flygvapnets uppgifter.

Vid världskrigets utbrott voro de uppgifter, vilka tillkommo de krigsmakten tilldelade luftfartygen, begränsade till taktisk samverkan med lant- och sjöstridskrafterna huvudsakligen för spaningsändamål. Under krigets fortgång utvecklades emellertid luftfartygens konstruktion hastigt och ökades deras antal, varigenom deras spaningsverksamhet kunde vidgas och de blevo användbara även för ren stridsverksamhet.

Under krigets senare del togos sålunda inom *lantförsvaret* luftfartygen i anspråk för strategisk och taktisk spaning, för artillerieldledning, beskjutning av trupper på marken, bomkastning mot trupper och bombardering av fasta anläggningar av alla slag, avvisande av fiendliga luftfartyg samt upprätthållande av förbindelser mellan trupper och staber. Inom *sjöförsvaret* kommo luftfartygen till användning för bevakning av kusterna, spaning mot fiendens kuster och sjöstridskrafter, bekämpande av undervattensbåtar, uppbringning av handelsfartyg, artillerieldledning, luftstrid, bombardering av kustorter och krigsindustriella anläggningar samt, ehuru i mindre omfattning på grund av då ännu ofullständig teknisk utveckling, för torpedanfall.

Såsom en följd av denna mångsidiga användning av luftfartygen organiserades *luftförsvaret* ofta mer eller mindre självständigt.

Under de år, som förflutit efter kriget, hava de ledande stormakterna nedlagt mycket arbete på att ytterligare förbättra luftfartygen, i främsta rummet de för bomb- och torpedanfall samt luftstrid avsedda typerna. Härvid har man på grund av luftskeppens stora sårbarhet, svårighet att manövrera, relativt låga fart och höga anskaffningskostnad övergått till att nästan uteslutande sammansätta luftflottorna av flygplan. Då av samma skäl även de för vårt försvar erforderliga luftfartygen huvudsakligen torde komma att utgöras av flygplan, har jag ansett mig böra sammanfatta den för luftförsvaret avsedda personalen och materielen m. m. under benämningen *flygvapnet*.

De uppgifter, som med hänsyn till erfarenheterna från världskriget och flygmaterielens nutida utveckling böra tillkomma ett dylikt flygvapen, äro i huvudsak följande:

Strategisk spaning (fjärrspaning) med uppgift att utröna, vilka militära anordningar fienden vidtagit i hemorten eller på större avstånd från den egentliga stridsfronten. Hit höra bland annat utrönande av sjöstridskrafternas förläggning och rörelser, klarläggande av den strategiska uppmarschen vid krigets början, sammandragande av transportmateriel, utspanande av trafikfrekvensen på de olika transportlederna, gruppering och förflyttning av på längre avstånd från stridsfronten befintliga trupper. Den strategiska spaningens genomförande är givetvis av största vikt för såväl sjö- som lantkrigets förande med hänsyn till den hastighet, med vilken krigsrörelser

till sjöss numera kunna försiggå, och svårigheten att till lands snabbt kunna göra omgrupperingar.

Gränsbevakning med ändamål att tidigast möjligt lämna under rättelse om eventuella anfallsföretag. Densamma kräver permanent avpatrullering av de områden, som med hänsyn till krigsläget kunna tänkas bliva utsatta för anfallsföretag över sjö eller land. Sin största betydelse har denna bevakning för sjögränsen, där flygvapnets verksamhet utgör en värdefull förstärkning av de medel i övrigt, som kunna avses för detta ändamål.

Taktisk spaning (närspaning) innebär i lantkriget fastställandet under stridsförhållanden av fiendens gruppering såväl i stort som i detalj samt läget och karaktären av befästningsanordningar ävensom klargörandet av varje förändring, som sker härutinnan. Till sjöss avser den taktiska spaningen att tidigast möjligt vid sjöstrids inledande utröna de fientliga stridskrafternas sammansättning och formering m. m. ävensom spaning efter undervattensbåtar och minfält samt undersökning av skärgårdsterräng.

Luftanfall med ändamål att förstöra förråd och militära anläggningar, kommunikationer (konstbyggnader) och transportmateriel, för krigsindustrien behövliga fabriker m. m., att bombardera befästa och för krigföringen viktiga orter, att anfälla krigs- och transportfartyg samt att förstöra eller uppbringa handelsfartyg. Dessa anfall utföras huvudsakligen förmedelst bombkastning samt till sjöss jämväl genom torpedskjutning och användning av sjunkminor.

Utförandet av strider i luften mot fientliga flygplan och formationer genom användande av med kulsprutor bestyckade flygplan med ändamål antingen att underlätta egna luftföretag eller att förhindra fienden utföra sådana mot trupper, sjöstyrkor, befästningar m. m. För luftanfallens avvärande användas dessutom rörligt eller fast uppställt luftvärnsartilleri och luftvärnskulsprutor. På grund av dessa stridsmedels begränsade verkningförmåga är det dock även nödvändigt att förfoga över stridsflygplan för de fientliga flygarnas avvisande. Det bästa skyddet mot luftanfall erhålles därför genom riklig tillgång på luftstridskrafter.

Markstrider, som utföras med flygplan, försedda med kulsprutor och bomber, mot trupper i sluten eller spridd formering, mot befästningar m. m.

Sjöstrider mot fartyg och fartygsbesättningar med användande av flygplan, utrustade med kulsprutor och bomber.

Artillerieldobservation från flygplan är numera ett huvudvillkor för artillerieldens säkra ledande på grund av de stora avstånd, varpå artilleristrider i nutida krigföring komma att försiggå, särskilt till sjöss, och emedan till lands det beskjutna föremålet sällan kan iakttagas från marken.

Bland *övriga uppgifter*, som flygvapnet i krig kan erhålla, märkas: *förbindelsers upprätthållande* mellan trupper och staber, mellan lant- och sjöstyrkor etc., när andra förbindelsemedel ej längre äro användbara; *transport* av enskilda personer, smärre truppstyrkor, meddelanden, ammunition, proviant m. m., då andra transportmedel ej finnas eller kunna användas eller

stor brädska föreligger. Slutligen kunna flygplanen användas för utförande av *dimbildning*, huvudsakligen till sjöss för döljande av egna sjöstyrkors rörelser.

Av det ovan sagda framgår, att flygvapnets användning i krig är synnerligen mångsidig och att vapnet ingalunda är inskränkt till att vara uteslutande ett hjälpvapen till arméer och sjöstyrkor. En del av ovannämnda uppgifter, såsom fjärrspaning, gränsbevakning, luftanfall och luftstrid, kunna nämligen i vissa fall hava fullt självständig karaktär, under det att de vid andra tillfällen måste utföras i mer eller mindre direkt samverkan med lant- eller sjöstridskrafter. Planläggning och utförande av företag med luftstridskrafterna, vare sig de skola utföras självständigt eller icke, måste dock alltid stå i intimt samband med krigföringen både till lands och till sjöss.

Flygplanens ringa bärförmåga, vilken icke utan avsevärd ökning i deras storlek och anskaffningskostnad kan i mera betydande grad ökas, medför, att deras flygtid (aktionsradie) är relativt kort och möjligheter att medföra förstörelsemedel ringa, varför de i hög grad äro beroende av sina baseringspunkter och landningsplatser. Då dessa i allmänhet måste förläggas till platser lämpliga för lättning och landning och samtidigt möjliga att skydda mot fientliga anfall, röna flygplanens verkningsområden även inverkan härav. Rådande klimatiska förhållanden, exempelvis i vårt land vid övergången mellan vinter och vår, kunna dessutom liksom inträffande nederbörd och dimma ofta omöjliggöra såväl land- som sjöflygplanens användning. Härtill kommer, att flygmaterielen i fråga om såväl anskaffning som underhåll är synnerligen dyrbar. En utökning av flygvapnet i sådan omfattning, att till följd därav några egentliga inskränkningar i lant- och sjöförsvaret skulle kunna åstadkommas, kan med hänsyn till nyssnämnda omständigheter icke lämpligen vidtagas, utan att försvarets effektivitet därigenom i hög grad äventyras.

II. Vårt flygväsendes nuvarande organisation, försvarsrevisionens förslag och däröver avgivna yttranden.

A. Arméns flygväsende.

Enligt 1914 års härordning skulle arméns flygväsende i fredstid organiseras på ett i Fälttelegrafkåren ingående flygmaskinkompani med Malmsslätt såsom förlägningsplats. I krigstid skulle av detta kompani uppsättas vissa flygformationer samt i en depå hållas ett mindre antal flygplan i beredskap. Vid genomförandet av denna organisation hava de för mobilisering avsedda formationerna ökat utöver de ursprungligen avsedda, utan att kadern undergått motsvarande ökning.

Nuvarande organisation.

På grund av flygväsendets starka utveckling under världskriget och den stora betydelse, flygvapnet därunder hade för krigföringen, blev emellertid ganska snart tydligt, att nämnda organisation var både olämplig och otillräcklig. Under senare åren hava också vederbörande myndigheter vid upprepade tillfällen framhållit nödvändigheten av att bättre tillgodose flygvapnet i fråga om såväl organisation som materiel. Frågan härom har jämväl varit föremål för åtskilliga utredningar, bland annat genom särskilda, under år 1917 tillkallade sakkunniga, vilka uti ett den 14 mars 1918 avgivet betänkande för armén föreslagit upprättandet av ett särskilt från fortifikationen fullt fristående flygvapen. Vad sålunda förekommit har dock ej föranlett andra åtgärder av statsmakterna, än att medel anvisats för flygpersonalens övningar samt för den anskaffade materielens underhåll och ersättning ävensom för nyanskaffning av materiel i mindre omfattning.

För personalens utbildning hava vid Malmslätt varit anordnade skolor för flygare, flygspanare och mekaniker, av vilka skolor de för flygare och flygspanare avsedda tidvis varit förlagda till flygplatser i Skåne och Norrland, varjämte en särskild luftskjutskola provisoriskt inrättats vid Hästholmen invid Vättern. I den mån förhållandena medgivit, hava dessutom med tillfälligt sammansatta mindre flygavdelningar tillämpningsövningar bedrivits i samband med större och mindre fälttjänstövningar.

Materielens underhåll ävensom ifrågakommande tillverkning av ny materiel har huvudsakligen ägt rum vid Malmslätt. Samtliga motorer hava dock på grund av saknaden av inhemsk motorindustri måst anskaffas från utlandet.

Frånsett ökningen i själva flygmaterielen har dock arméns flygväsende för närvarande i huvudsak samma organisation och omfattning, som bestämdes genom 1914 års härordning.

Flygväsendet omhänderhaves sålunda av det vid Fälttelegrafkåren för ändamålet särskilt organiserade, till Malmslätt förlagda flygkompaniet, vars fasta personal nu utgöres av 2 kaptener, 1 löjtnant samt 6 underofficerare, 20 manskap (därav 7 à 8 underbefäl) och vissa beställningsmän m. fl.

Det årliga antalet i fälttelegrajtjänst inskrivna och för flygtjänst avsedda vapenföra värnpliktiga har under senare åren uppgått till 130 och innevarande år ökats till 160. Härtill har kommit visst antal icke vapenföra. Årskontingenten för sådan tjänst avsedda vapenföra studenter och likställda har under de senaste åren utgjort 10 à 12.

För utbildning till flygare och flygspanare beordras årligen från arméns olika truppförband erforderligt antal officerare, bland vilka sedermera viss lärarpersonal uttages.

B. Marinens flygväsende.

Den år 1914 fastställda planen för marinens flygväsende omfattade anskaffning av ett mindre antal flygbåtar, fördelade på 3 flygavdelningar, av vilka två skulle avses för Stockholms station och en för Härnösands örlogsdepå. Erforderlig personal för denna materiel skulle efter ansökan uttagas ur flottans och kustartilleriets personal för utbildning och viss tids tjänstgöring vid flygväsendet såsom flygbåtförare, flygspanare och flygbåtmaskinister. För utövandet av inseendet över marinens flygmateriel och dess användning samt för tjänstgöring såsom inspektör av och överledare för personalens övningar avsågs en regementsofficer vid flottan i egenskap av chef för marinens flygväsende.

*Nuvarande
organisation.*

Sedermera anvisade 1915—1918 års riksdagar medel dels för uppförande vid flottans varv i Stockholm av erforderlig hangar och reparationsverkstad för flygmaterielens förvaring och underhåll, och dels för anskaffning av nya flygbåtar, så att det vid världskrigets slut år 1918 förefintliga antalet sådana, oaktat de förluster och utrangeringar av flygbåtar, som intill nämnda tid ägt rum, uppgick till 10.

I det av förutnämnda sakkunniga den 14 mars 1918 avgivna betänkandet föreslogs organiserandet av ett för flottan och kustfästningarna gemensamt marinens flygväsende, omfattande ett visst antal spaningsflygplan, avsedda att i krigstid fördelas på 4 permanenta och 5 tillfälliga flygstationer samt att i fredstid till större delen förvaras och underhållas å flottans varv i Stockholm med ett mindre antal flygplan förlagda till Karlskrona och Göteborgs flygstationer. Den för flygstationerna erforderliga personalen föreslogs att fortfarande liksom ditintills fyllas med sådan marinen tillhörande personal, som uttoges till tjänst vid flygväsendet.

Detta förslag liksom marinmyndigheternas under senare åren gjorda framställningar om medel för detsamma successiva genomförande har av statsmakterna endast i så måtto vunnit beaktande, att medel ställts till förfogande för underhåll och ersättning av den befintliga flygmaterielen, för vissa mindre utvidgningar av hangar och verkstad vid flygdepån i Stockholm samt för anskaffning av motorer och ett mindre antal nya flygbåtar. Sedan vid Galärvarvsbranden år 1921 en betydande del av marinens flygmateriel, särskilt i förråd befintliga motorer, förstörts, hava även medel anvisats till ersättning av en del av den sålunda förstörda materielen. Därjämte hava mindre anläggningar, delvis med anlitande av arbetslöshetsmedel, utförts vid Hägernäs, Karlskrona, Landskrona och Göteborgs flygstationer för möjliggörande av flygmaterielens förvaring under tillfällig förläggning därstädes.

Personalens första flygutbildning har meddelats vid en å logementsfartyg vid Hägernäsviken å Stora Värtan förlagd vinterflygskola. Utbildningen har därefter fortsatts och avslutats vid sommarflygskolor, förlagda till rustade flygstationer i Karlskrona och Göteborg. Erforderlig flyg-

stationspersonal av underofficerare, yrkesmän och handräckningsmanskap har kommitterats från flottan enligt för varje gång fastställda besättningslistor.

Marinens flygpersonal har under de senaste åren i regel utgjorts av:
 flygbåtförare: 1 kapten, 5 subalternofficerare och 4 underofficerare,
 flygspanare: 2 subalternofficerare, stam, 2 subalternofficerare i flottans reserv och 2 underofficerare; samt
 flygbåtmaskinister: 14 underofficerare och korpraler

Det årliga elevantalet av stam och reserv har i allmänhet utgjorts av 2 officerare och 2 à 3 underofficerare för utbildning till flygbåtförare, 1 à 2 officerare och 2 underofficerare för utbildning till flygspanare samt 3 à 4 underofficerare och korpraler för utbildning till flygbåtmaskinister. Därjämte hava årligen pläгат uttagas 5 à 6 vapenföra studenter och likställda för utbildning till flygbåtförare och 3 à 4 andra värnpliktiga, som i allmänhet avsetts för utbildning till motorskötare.

Materielens underhåll och reparation samt förvaring hava ägt rum vid flygdepån å Stockholms varv, varest även en del nybyggnader av flygbåtar verkstälts. Liksom vid arméns flygväsende hava samtliga motorer inköpts från utlandet.

Såsom av det anförda framgår, saknar marinens flygväsende alltjämt fast organisation, och ehuru en del anläggningar för flygmaterielens förvaring och underhåll utförts och ett mindre antal nya flygbåtar under senaste året tillkommit, är icke heller marinens behov av flygmateriel för närvarande i erforderlig grad tillgodosett.

C. Försvarsrevisionens förslag m. m.

1. Arméns flygkår.

*Allmän
organisation.*

I likhet med 1917 års sakkunniga har försvarsrevisionen kommit till den uppfattningen, att flygvapnet måste väsentligt utökas. Vid överläggningar angående lämpligaste organisationen av flygvapnet hade revisionen även undersökt, huruvida ett för armén och marinen gemensamt flygväsende borde organiseras. Av verkställda utredningar hade emellertid framgått, att de uppgifter, som tillkomme å ena sidan arméns flygvapen och å andra sidan marinen, vore så skiljaktiga, att den för det ena vapnet avsedda flygmaterielen endast i mycket ringa utsträckning kunde ersätta den för det andra avsedda, varför några nämnvärda besparingar i fråga om materielanskaffningen genom en sammanslagning icke skulle uppstå. Vad utbildningen beträffade, hade utredningen givit vid handen, att endast den första flygutbildningen och skjututbildningen kunde tänkas vara gemensamma för armén och marinen, men att dessa vapens tillämpningsövningar däremot vore av så olika art, att varje gemensamhet härutinnan vore utesluten. Någon besparing kunde fördenskill icke ernås genom en sammanslagning

av arméns och marinens flygväsenden i avseende på själva kärerna och deras utbildning. Slutligen hade av utredningen framgått, att någon lämplig förläggningsplats för ett för armén och marinen gemensamt flygvapen icke kunde erhållas. Med hänsyn till vad sålunda förekommit, hade revisionen ansett sig böra för närvarande avstå från tanken på en sammanslagning av de båda flygväsendena, i vad beträffade flygformationerna, deras personal och dennas utbildning. Däremot syntes det revisionen icke möta något hinder att redan nu göra den ekonomiska och tekniska överledningen samt därmed även nytillverkningen för arméns och marinens flygväsenden gemensam.

I enlighet med vad sålunda uttalats, funne revisionen sig böra föreslå, att arméns flygväsende skulle utbrytas ur Fälttelegrafkåren och bilda ett självständigt truppslag, benämnt *flygtrupperna*, samt organiseras såsom en särskild kår, *Flygkåren*. Liksom det nuvarande flygkompaniet borde jämväl flygkåren förläggas till Malmslätt. Då det nuvarande flygetablissemmentet därstädes icke vore tillräckligt för den nya kåren, måste detsamma visserligen icke oväsentligt utökas, men genom att för ändamålet taga i anspråk för de båda livgrenadjärregementena nu avsedda byggnader därstädes, vilka enligt revisionens förslag skulle bliva för sådan användning disponibla, kunde kostnaderna för erforderliga nybyggnader avsevärt nedbringas.

Eluru det varit önskvärt att i första hand till Norrland permanent förlägga ett detachment av flygkåren, för att såmedelst förskaffa våra flygare kännedom om de därstädes under såväl sommar som vinter rådande säregna förhållandena, hade dock revisionen på grund av de därmed förenade kostnaderna icke ansett sig kunna föreslå en dylik anordning.

I fråga om övningarna förutsatte revisionen, att skjutövningarna i viss utsträckning skulle komma att förläggas till Hästholmen invid Vättern, varest vissa anordningar måste för ändamålet vidtagas, samt att en tillfällig flygstation skulle anordnas å Ljungbyhed i Skåne ävensom en del övningar förläggas till Boden.

Med hänsyn till arten och omfattningen av den vid flygkåren förekommande utbildningen förutsattes denna komma att organiseras på *kårstab samt fyra kompanier*.

Vad beträffar den för flygkåren erforderliga *aktiva officerspersonalen*, har revisionen vid uppgörande av sitt förslag utgått från att ett slags passage-system måtte tillämpas för denna personal, dels emedan flygvapnets officerare till följd av med åren minskad lämplighet såsom flygare i allmänhet icke kunde förutsättas tillhöra flygtrupperna under hela sin tjänstetid och dels emedan utbildning enbart vid flygtrupperna icke kunde giva officerarna det allmänna militära underlag, som erfordrades för att de skulle kunna tillfredsställande fullgöra sin krävande tjänst.

Med avseende å flygkårens *underofficerare* har revisionen förutsatt, att de i regel skulle komma att rekryteras bland kårens underbefäl och kvar-

stå i sina beställningar under hela sin tjänstetid. Underofficerarnas tjänstgöring vore nämligen av den art, att något passagesystem för dem icke erfordrades. Då de icke erhållit sin militära utbildning vid annat truppslag, skulle ett sådant system också svårigen beträffande dem kunna tillämpas.

Liksom beträffande arméns övriga truppslag borde enligt revisionens åsikt jämväl vid flygkåren icke beräknas större antal aktiv personal, än som för fredstjänstens behöriga upprätthållande vore oundgängligen erforderligt. Den för mobiliseringsbehovets tillgodoseende ytterligare behövliga personalen borde därför anskaffas på annat sätt. I fråga om mindre kvalificerad personal borde behovet givetvis fyllas genom värnpliktiga. Vad åter anginge flygplanförare och flygspanare, vore detta icke möjligt — i varje fall icke i större utsträckning — såframt icke flygkårens värnpliktiga ålades en flerårig tjänstgöring, vilket givetvis måste anses uteslutet. Men även om så skedde, skulle behovet dock icke kunna på denna väg fyllas, enär ett stort antal flygplanförare och så gott som alla flygspanare hade en sådan verksamhet i fält, att de för att kunna fylla sin uppgift måste hava officers rutin och taktiska skolning. Vid sådant förhållande läge det givetvis närmast tillhands att tänka sig mobiliseringsbehovet av flygplanförare och flygspanare fyllt med officerare i reserven. Detta kunde emellertid endast ske i viss begränsad omfattning på grund av svårigheten att inkalla dylika officerare till tillräckligt långa och ofta återkommande övningar för att under längre tid bibehålla dem vid erforderlig utbildning. För att undvika ökandet av flygkårens stat, utöver vad fredstjänsten krävde, borde därför erforderligt antal *subalternofficerare årligen beordras ur arméns övriga truppslag till tjänstgöring vid flygkåren* för utbildning till flygplanförare och flygspanare. Efter avslutad utbildning skulle dessa officerare återgå till respektive regementen och kårer och avses att under ett visst antal år kunna omedelbart vid mobilisering tagas i anspråk i vederbörlig befattning vid flygkåren.

Då flygkårens mobiliseringsbehov sålunda icke kunde tillgodoses med *reservpersonal*, utbildad efter samma grunder som vid arméns övriga truppslag, måste reservpersonalfrågan för flygvapnet lösas på annat sätt. I sådant avseende borde bland värnpliktiga studenter och likställda ett visst antal reservofficersaspiranter uttagas för utbildning till flygplanförare och undantagsvis till flygspanare.

Utbildningens
organise-
rande.

Angående organiserandet av flygtruppernas utbildning har revisionen anfört huvudsakligen följande.

Årskontingenten vid flygtrupperna inskrivna och till *linjetjänst uttagna värnpliktiga i allmänhet* beräknades till 130 man. Dessa förutsattes komma att uppdelas i särskilda utbildningskategorier, erforderliga för tjänsten vid flygvapnet. Till flygplanförare, vartill endast sådana, som frivilligt anmälde sig, borde uttagas, beräknades blott ett mindre antal komma att utbildas med hänsyn till den begränsade tid, som stode till förfogande.

Vad *studenter och likställda* beträffade, hade revisionen utgått från en årskontingent inskrivna av 21 man, vilka förutsattes komma att uppdelas på följande särskilda utbildningskategorier, nämligen flygplanförare, mekaniker, stationsbefäl, flygingenjörer m. fl.

För tillgodoseende av förut omförmält behov av reservofficerare krävdes anställandet av ett visst antal *reservofficersaspiranter*, uttagna bland studenter och likställda till ett antal av 12 per år. Efter att dessa senare i medio av juni månad avslutat första tjänstgöringen, skulle reservofficersaspiranterna kvarstanna i tjänst samt genomgå dels under tiden intill början av oktober jagar- och högre skjutskola, dels ock därefter intill årets slut särskilt vid kåren anordnad reservofficerskurs. De, som därvid avlade godkänd examen, skulle följande år utnämnas till fänrikar i flygkårens reserv med skyldighet att samma eller följande år genomgå en 2 1/2 månaders repetitionsövning.

Flygkåren tilldelade värnpliktiga av *ersättningsreserv* förutsattes komma att inkallas i fyra ungefär lika stora omgångar och tagas i anspråk för handräckningstjänst och verkstadstjänst samt till stations- och parkmanskap m. m.

För *officerare, som ur arméns olika truppslag beordrades till flygkåren för utbildning till flygplanförare*, skulle först anordnas en uttagningsflygskola, vartill 14 officerare skulle beordras och 9 uttagas. Dessa 9 skulle därefter genomgå fortsatt flygskola och skjutskola ävensom vid flygverkstäderna praktisk utbildning i motorlära m. m., varpå skulle följa en till Norrland förlagd vinterflygskola. Efter dennas avslutande skulle utbildningen fortsättas antingen vid jagar- och högre skjutskola eller vid flygspanarskola och flygverkstäder. Slutligen skulle tillkomma en 2 1/2 månaders repetitionsövning under tredje eller fjärde året.

Beträffande *officerare, som ur arméns olika truppslag beordrades till flygkåren för utbildning till flygspanare*, hade revisionen beräknat ett årligt behov av 12 subalternofficerare. Dessas utbildning skulle omfatta genomgående av en flygspanarskola samt under andra eller tredje året åtföljas av en 2 1/2 månaders repetitionsövning, under större delen av tiden förlagd till Norrland.

Utbildningen av *flygkårens fast anställda manskap* skulle i lämplig och möjlig utsträckning fortgå i samband med övrig här omförmäld utbildning.

Med hänsyn till vad sålunda anförts angående flygkårens allmänna organisation samt utbildningens orduande, beräknade revisionen den för kårstaben och kompanierna erforderliga aktiva *militärpersonalen* — fränsett beställningsmän — på sätt efterföljande tablå närmare utvisar.

Fredskader.

	Officerare			Under-officerare		Underbefäl och manskap				
	Överstelöjtnant eller major	Kaptener	Löjtnanter	Fanjunkare	Sergenter	Furirer av 1. klass	Furirer av 2. klass	Korporaler	Vicekorporaler	Volontärer
Kompanierna	—	4	12	4	7	3	5	7	6	48
Kårstab	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Tillhopa	1	5	13	5	8	3	5	7	6	48

Härtill komme 24 beställningsmän, varav 2 furirer av 1. klass och 4 av 2. klass.

Förutom den ovan nämnda militärpersonalen beräknade revisionen erforderlig vid flygkåren följande *civilmilitära och civila personal*, nämligen 2 flygingenjörer, 1 flygfotograf, 1 tygförvaltare av 1. klassen och 3 expeditionsofficerare samt verkstads- och förrådspersonal till ett antal av 10.

För den centrala förvaltningen av flygväsendet beräknades såsom chef, tillika inspektör över såväl arméns som marinens flygväsende, en regementsofficer av överstes eller kommandörs tjänsteställning samt såsom hans biträde en stab bestående av personal från såväl arméns som marinens flygväsende, nämligen 2 kaptener, 1 löjtnant, 1 departementsskrivare samt 1 flygingenjör ävensom 1 expeditionsvakt.

2. Marinens flygväsende.

Allmän organisation.

I fråga om marinens flygväsende har försvarsrevisionen framhållit, att detta, därest det skulle på ett tillfredsställande sätt kunna fylla sina uppgifter i krig, måste icke blott väsentligt utökas utan även erhålla en fastare organisation än den nuvarande. På grund av den synnerligen ringa omfattning, särskilt i fråga om materiel, som marinens flygväsende för närvarande hade, innebure detta i stort sett, att ifrågavarande vapenslag måste vid marinen så gott som helt och hållet nyuppsättas. Med avseende å organisationen hade revisionen efter verkställd undersökning kommit till det resultatet, att den för flygväsendet erforderliga personalen allt fortfarande borde kvarstå å flottans och kustartilleriets stater och för viss tid kommenderas till tjänstgöring vid flygvapnet på samma sätt som vid övriga specialgrenar inom marinen, exempelvis min- och undervattensbåttjänsten.

Då marinen för närvarande saknade permanent *förlägningsplats för flygväsendet*, borde en permanent flygstation för marinens flygväsende anordnas, dit utbildningen i möjligaste mån borde koncentreras. Såsom lämpligaste plats härför hade av marinens myndigheter föreslagits Hågernäs vid Stora

Värtan, där kronan förvärvat för en flygstation erforderligt markområde. Ehuru revisionen funnit, att Hägernäs väl lämpade sig för ändamålet, ansåge sig revisionen dock med hänsyn till de avsevärda kostnader, som ett utbyggande av en permanent flygstation därstädes skulle medföra, icke kunna biträda detta förslag. I stället föresloge revisionen, att flygstationen skulle förläggas till Rindön vid Vaxholm. Ehuru denna plats ur utbildnings-synpunkt icke erbjöde samma fördelar som Hägernäs, finge den dock i stort sett anses tillfredsställande. Genom att taga i anspråk erforderlig del av det genom Vaxholms grenadjärregementes indragning ledigblivna kasernetablissemmentet kunde kostnaderna för flygstationens anordnande avsevärt nedbringas. Med hänsyn till de mindre goda isförhållandena invid Rindön borde dock vinterutbildningen av flygbåtförare under $2\frac{1}{2}$ —3 månader fortfarande förläggas till Hägernäsviken, där en mindre hangarbyggnad borde uppföras och vissa mindre planeringsarbeten utföras. Personalen skulle såsom hittills vid Hägernäs förläggas å lämpligt logementsfartyg. Med den sålunda föreslagna anordningen skulle marinens flygskolor komma att förläggas, den första utbildningen av flygbåtförare (vinterflygskola) till Hägernäs samt fortsättningsskola för flygbåtförare, flygspanar- och skjutskola, jagarskola med högre skjutskola, skola för flygbåtmaskinister och reservofficerskurs till flygstationen å Rindön. Repetitionsövningar för samtlig flygpersonal ävensom den praktiska utbildningen av flygspanare vid samövning med rustade sjöstyrkor och med kustfästningarna förutsattes komma att förläggas till å lämpliga platser anordnade provisoriska flygstationer.

Enligt revisionens åsikt borde den såsom flygstationschefer och såsom lärare vid flygskola m. m. ständigt erforderliga *aktiva officerspersonalen*, i överensstämmelse med vad som föreslagits beträffande armén, rekryteras från flottans och kustartilleriets stam, i första hand bland därtill lämpliga färdigutbildade elever. Liksom vid armén förutsattes övriga officerselever efter avslutad utbildning återgå till annan tjänst vid flottan och kustartilleriet, dock med skyldighet att fullgöra vissa kortare repetitionsövningar vid flygväsendet.

Av de för flygväsendet erforderliga *underofficerarna* skulle ett fåtal avses för beklädande av vissa uppbördsmanabefattningar. Det stora flertalet åter förutsattes komma att tjänstgöra såsom flygbåtförare och flygbåtmaskinister. Enär ett tillräckligt antal officerare ej kunde avses för marinens flygväsende, vore det nämligen nödvändigt att rekrytera ett visst antal flygbåtförare från underofficerskåren. Av dessa borde därtill lämpliga behållas i tjänst vid flygväsendet såsom biträdande lärare m. m., under det att övriga återginge till annan tjänst vid marinen med skyldighet att deltaga i vissa repetitionsövningar vid flygväsendet. Liksom officerspersonalen borde jämväl underofficerarna endast vissa år tjänstgöra vid flygväsendet för att därefter återgå till annan tjänst vid marinen.

I likhet med vid flottan borde jämväl vid flygväsendet ej beräknas större antal aktiv personal, än som för fredstjänstens upprätthållande vore ound-

gängligen erforderligt. För att fylla mobiliseringsbehovet måste därför i stor utsträckning anlitas *reservpersonal och värnpliktiga*. För befattningar såsom flygbåtmaskinister ävensom för vissa andra mindre krävande befattningar borde värnpliktiga kunna avses. Däremot syntes det revisionen icke vara möjligt att i någon större utsträckning använda sådana såsom flygbåtförare och flygspanare. Den enda utvägen att fylla mobiliseringsbehovet av sådan personal vore därför att vid marinens flygväsende anordna en reservofficersutbildning, i huvudsaklig överensstämmelse med vad som av revisionen föreslagits för armén. Då man vid marinen icke kunde räkna med en uttagning av aktiv personal till flygspanare i samma utsträckning som vid armén, måste reservofficersutbildningen vid marinens flygväsende inriktas på att förutom flygbåtförare jämväl erhålla ett antal mobiliseringsdugliga flygspanare. Antalet reservofficerare, som med hänsyn till mobiliseringsbehovet årligen behövde vid marinens flygväsende utexamineras, beräknades av revisionen till 12, därav 7 flygbåtförare, 4 flygspanare och 1 för tjänstgöring såsom flygingenjör.

Utbildningens
organise-
rande.

Enligt av revisionen verkställda beräkningar erfordrades för marinens flygväsende en årskontingent av 159 inskrivna och till *linjetjänst uttagna värnpliktiga i allmänhet*. Ifrågavarande värnpliktiga skulle utbildas till flygbåtmaskinister, flygbåtförare, fotografer, hantverks- och handräckningsmanskaper för flygbåtarnas skötsel och vård m. m. Till flygbåtförare förutsattes endast komma att utbildas värnpliktiga med föregående flygutbildning, vilka frivilligt anmälde sig till dylik tjänst.

Årskontingenten *studenter och likställda* hade av revisionen beräknats till 20 man. Dessa förutsattes komma att utbildas till flygbåtförare, flygspanare och flygingenjörer.

Då de till flygbåtförare utbildade värnpliktiga ej kunde erhålla sådan utbildning, att de vore vid mobilisering omedelbart användbara, erfordrades för tillgodoseende av det omedelbara mobiliseringsbehovet av flygbåtförare och flygspanare anställandet av ett visst antal *reservofficersaspiranter* för utbildning till reservofficerare vid marinens flygväsende. Dessa skulle liksom vid arméns flygväsende uttagas bland de studenter och likställda, vilka redan under värnpliktstiden påbörjat utbildning till flygbåtförare och flygspanare. Antalet årligen uttagna beräknades till 15, därav 1 för utbildning till flygingenjör. Efter värnpliktstidens slut skulle dessa reservofficersaspiranter kvarstanna i tjänst under en tid av ytterligare 10 månader och härunder genomgå dels särskilt anordnad reservofficerskurs och dels högre flygbåtförar- och flygspanarutbildning. De, som därvid bleve godkända, skulle utnännas till *fänrikar i marinens flygväsendes reserv*.

Under de senare åren hade årligen 2 å 3 *fänrikar i flottans reserv*, f. d. radiomatrosor vid flottan, uttagits till utbildning såsom flygspanare. Då detta visat sig ändamålsenligt, borde allt fortfarande 2 reservofficerare årligen utbildas till flygspanare.

Till första utbildning till flygbåtförare beräknades årligen komma att beordras 9 officerare och 7 underofficerare från flottan och kustartilleriet samt 13 värnpliktiga. Av dessa skulle under den förberedande utbildningen uttagas 6 officerare, 4 underofficerare och 9 värnpliktiga för fortsatt utbildning. De sålunda uttagna skulle därefter vid flygstationen å Rindön genomgå fortsättningsflygskola och skjutskola samt därefter jagarskola och högre skjutskola ävensom deltaga i samövningar med rustade sjöstyrkor och kustfästningarna.

Utbildningen av flygspanare skulle förläggas till flygspanar- och skjutskola å Rindön. Till dylik utbildning beräknades årligen komma att beordras 4 officerare av flottans och kustartilleriets stam, 2 officerare i flottans reserv och 5 till reservofficersaspiranter uttagna värnpliktiga.

Med hänsyn till vad sålunda anförts rörande det marina flygväsendets allmänna organisation, hade revisionen beräknat den för detsamma erforderliga personalen på följande sätt.

Fredskadet.

För tjänstgöring i den av revisionen föreslagna gemensamma teknisk-ekonomiska ledningen borde från marinens flygväsende avses 1 regementsofficer, 1 kapten, 1 subalternofficer och 1 pensionerad underofficer.

Såsom befäl vid flygstationer ävensom lärare vid skolor och kurser beräknades 5 kaptener, 11 subalternofficerare och 11 underofficerare.

Flygstationspersonal, erforderlig för tjänstgöring såsom flygbåtmaskinister, kvartersmän, redogörare, artillerikonstapel och radiostyrman ävensom för ombestyrande av handräckningstjänsten, beräknade revisionen till 15 underofficerare, 22 korpraler och 13 yrkesutbildade meniga, stam, ävensom erforderligt antal värnpliktiga.

För flygdepån å Stockholms varv avsåges 1 kapten, 1 subalternofficer och 3 underofficerare jämte nödigt antal värnpliktiga.

För ledningen av flygverkstaden å Stockholms varv erfordrades 2 flygingenjörer. Övrig för dessa verkstäder erforderlig personal — förutom värnpliktiga — liksom ock 2 förmän vid reparationsverkstaden å Rindön hade upptagits å varvets stat samt därför ej medtagits i personalberäkningarna.

Under vinterflygskolans förläggning vid Hägernäs erfordrades 1 marinläkare, vartill hänsyn borde tagas vid beräkning av för marinen erforderliga marinläkare.

För expeditions- och skrivgöromål vid flygstationerna å Rindön och Hägernäs ävensom vid varvet i Stockholm borde såsom expeditionsunderofficerare beräknas 3 pensionerade underofficerare.

Till sammanfattning av revisionens förslag till personalberäkning för marinens flygväsende hade uppgjorts efterföljande tabell.

	S t a m							Reserv	Värnpl.		
	Officerare			Flygingenjörer	Underofficerare (Åsgekorpraler)	Korpraler (långfjånst- korpraler)	Yrkeutbildade meniga	Reservoificerare och reservoificersaspiranter	Pensionerade under- officerare	Studenter och likställda	Till långfjånst uttagna
	Rogementsofficer	Kaptener	Subalternofficerare								
Den centrala förvaltningen	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Befål vid flygstationer och skolor m. m.	—	5	11	—	15	22	13	—	—	—	—
Flygstationspersonal	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Flygdepån å Stockholms varv	—	1	1	—	8	8	—	—	—	—	—
Elever	—	—	15	—	—	—	—	—	2+15	—	19
Flygverkstäderna å Stockholms varv	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	120
Expeditionsunderofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Summa	1	7	28	2	37	30	13	2+15	4	19	120

Av den sålunda erforderliga stampersonalen borde enligt verkställda beräkningar 2 kaptener, 7 subalternofficerare, 5 underofficerare samt 5 korpraler och 7 meniga beordras från kustartilleriet.

Brevduve-
väsendet vid
flottan.

Beträffande *brevduveväsendet* vid flottan har försvarsrevisionen framhållit, att under världskriget brevduvor med stor framgång använts för avgivande av meddelanden från flygbåtar, och att på grund härav under år 1920 anordnats ett brevduveslag vid Karlskrona flygstation, avsett för cirka 60 brevduvor, med vilka goda resultat vunnits. För fullständigande av brevduveväsendet vid marinens flygväsende borde liknande brevduveslag anordnas vid flygstationen å Rindön samt vid Göteborgs örlogsdepå, varför revisionen under anslaget till flottans krigsberedskap och övningar ansett sig böra upptaga viss kostnad för flottans brevduveväsende. Någon särskild personal behövde icke beräknas för detta ändamål.

3. Reservationer till försvarsrevisionens betänkande.

I vissa av de till försvarsrevisionens betänkande och förslag fogade reservationerna hava framhållits den ökade betydelsen av flygvapnet och nödvändigheten av att förstärka detsamma, utöver vad revisionen föreslagit, utan att dock något utformat förslag härutinnan framlagts.

Sålunda har i den av herr *Johan Nilsson m. fl.* avgivna reservationen bland annat anförts, att med luftvapnets senaste utveckling en ny och särdeles betydelsefull faktor införts i försvarsproblemet, vilken syntes böra leda till upprättandet av en fullt fristående och självständig organisation för detta vapen, jämställt med armén och flottan.

Herr *Pettersson* har i sin reservation påvisat flygvapnets hastiga utveckling under världskriget och den betydande omfattning, detta vapen fått

inom alla moderna främmande arméer och mariner, samt förordat en närmare undersökning dels angående möjligheterna att göra vårt luftförsvar i möjligaste mån rörligt, så att det kunde möta fientliga luftanfall i luften, helst innan fienden komme över våra gränser, och dels huruvida torpedflygplan skulle kunna ersätta en del av torpedvapnet.

I herr *Lybecks* reservation slutligen hava framhållits de olägenheter, som skulle uppkomma i händelse av ett genomförande av revisionens förslag om gemensam teknisk och ekonomisk överledning av flygväsendet, varför detsamma avstyrktes och i stället förordades inrättande av en flygavdelning i marinförvaltningen. Därjämte påyrkades en avsevärt kraftigare utveckling av det marina flygväsendet, än revisionen föreslagit.

4. Myndigheternas yttranden över försvarsrevisionens förslag.

Generalskommissionen har i sitt yttrande över försvarsrevisionens förslag endast i allmänna ordalag berört flygväsendets organisation och omfattning och sålunda anfört, att flygvapnet, alltjämt ståt i rask utveckling, redan nu intoge en så framstående plats inom varje försvarsväsende, att det vid operationer till lands och sjöss vore erforderligt för att i tid införskaffa underrättelser om fienden och för att trygga härens och flottans förbindelser, samt att det ägde en säregen förmåga att överraskande bereda en fiende avbräck, ofta av förlamande art. Det vore därför i hög grad önskvärt, att flygvapnet även inom vårt försvarsväsende snarast möjligt utökades, utöver vad revisionen föreslagit. Även om ekonomiska skäl icke ansetts medgiva flygvapnets organiserande i önskvärd omfattning, borde det dock hava blivit mindre knapphändigt tillgodosett, än som skett. Åtminstone borde tillkommit ett flygdetachment i Boden, så organiserat, att detsamma städse och omedelbart kunde tagas i anspråk.

Då vidare ett väl utvecklat civilt flygväsende i krig vore till stor nytta för försvaret, syntes det angeläget, att staten på lämpligt sätt befrämjade och understödde den civila flygningen i landet, utan att dock försvaret belastades med kostnader härför.

Marinmyndigheterna hava framhållit, att marinens flygväsende alltifrån sin tillkomst varit nödsakat att draga sig fram med ytterst reducerade medel. Myndigheterna instämde därför tillfullo i revisionens uttalande, att något marinens flygväsende knappast kunde sägas hava blivit uppsatt. Att så nu måste ske vore uppenbart. Den utökning, som revisionen i anslutning härtill föreslagit, vore emellertid icke tillräcklig, utan krävdes ett avsevärt kraftigare förstärkande av denna viktiga del av vårt sjöförsvar.

Den av revisionen föreslagna *centrala organisationen av flygväsendet* har av marinmyndigheterna avstyrkts, dels emedan betydande tekniska olikheter gjorde sig gällande mellan marinens och arméns flygplan och dels emedan beväpningen i flera fall bleve olika, då exempelvis marinflygplanen skulle kunna medföra bomber av andra modeller än arméns samt

Generalskommissionen.

Marinmyndigheternas yttranden.

torpeder och minor. Det syntes därför marinmyndigheterna, att den tekniska och ekonomiska ledningen av marinens och arméns flygvapen borde liksom den militära vara skild och förlagd till en flygavdelning inom marinförvaltningen respektive ett flygdepartement inom arméförvaltningen. Därjämte borde en på vetenskaplig grund byggd gemensam försöksanstalt tillkomma. Dennas huvudsakliga verksamhet borde inriktas på det för all flygning, såväl civil som militär, gemensamma, nämligen aerodynamiska, motortekniska, materialtekniska och konstruktiva frågor. Anstalten skulle kunna ställas under sakkunnig civil ledning och i så fall anslutas till lämplig annan staten tillhörig anstalt. Till densamma borde kommanderas lämplig personal från såväl marinen som armén.

I anslutning till vad sålunda föreslagits, vore det nödvändigt att *vid flottans varv i Stockholm inrätta ett flygdepartement.*

Beträffande *organisationen av marinens flygväsande i övrigt* tillstyrkte myndigheterna i allt väsentligt revisionens förslag under framhållande av behovet att anskaffa vissa för vårt försvar särskilt värdefulla typer av flygplan samt öka antalet plan utöver det av revisionen föreslagna.

I fråga om flygväsandets förläggning förordade myndigheterna Högernäs såsom permanent förläggningsplats ävensom upprättande av permanenta flygstationer vid Karlskrona och Göteborg samt tillfälliga sådana vid Gustavsvik, Luleå och å Gotland.

III. Flygvapnets ställning inom försvarsorganisationen.

A. Grunder för flygvapnets organisation.

Erfarenheterna från världskriget synas mig hava ådagalagt flygvapnets stora betydelse för krigföringen icke allenast såsom ett numera oundgängligt hjälpvapen vid lant- och sjöstridskrafternas operationer utan även för avvärjande av luftanfall och för utförande av självständiga anfallsföretag med ändamål att tillfoga fienden sådana skador, att hans krigföring därigenom mer eller mindre lamslås. Ett för vårt försvar avpassat flygvapen måste därför enligt min åsikt i sig upptaga flygformationer av sådan beskaffenhet och omfattning, att flygvapnet är i möjligaste mån i stånd att fylla de olika uppgifter, som, efter vad nyss sagts, böra tillkomma detsamma. Med instämmande i de förut återgivna, i reservationer till försvarsrevisionens betänkande gjorda uttalandena angående flygvapnets betydelse för försvaret och i viss mån anslutande mig till myndigheternas yttrande angående behovet av dess förstärkande, anser jag det sålunda vara nödvändigt att öka detta vapen i större omfattning, än vad revisionen föreslagit. För att en utveckling av flygvapnet i angivna riktning skall kunna på ekonomiskt fördelaktigt sätt åvägabringas, synes emellertid detsamma böra

givas en fastare och mera självständig organisation, än det för närvarande har.

Härvid uppställer sig givetvis frågan, huruvida arméns och marinens nuvarande flygväsenden böra vart för sig beredas en självständigare ställning inom respektive armén och marinen eller om de icke böra sammanföras till ett fristående flygvapen vid sidan av de båda andra vapnen.

Då det för besvarandet av denna fråga torde vara av en viss betydelse att hava kännedom om huru man i utlandet organiserat sina luftstridskrafter, skall jag till en början här i korthet redogöra för huru de ledande militärmakterna och ett par av våra grannländer förfarit härutinnan.

För tillfället är, såsom känt torde vara, *Frankrike* kraftigast rustat med avseende på luftstridskrafter. Den nuvarande statliga organisationen för det militära och civila flygväsendet ordnades där år 1920 genom införandet av det under ministeriet för allmänna arbeten sorterande understatssekreteriatet för aeronautik och lufttransporter, vilket arbetar på tre sektioner, en för tekniska frågor och försök, en för kontroll av aeronautisk tillverkning samt en för lufttrafik och därmed samhörande frågor. Vid sidan av denna organisation äro arméns och marinens flygvapen organiserade fristående från varandra och underställda krigs-, respektive marinministeriet. Vart och ett av dessa ministerier har sin självständiga organisation för flygväsendet. En viss centralisation är dock genomförd, i det att beställning av flygmateriel för de båda ministerierna äger rum genom understatssekreteriatet för aeronautik, som granskar inkomna förslag till nyanskaffningar, verkställer beställningar och övervakar tillverkningen av den behöfliga materielen. Inom franska senaten och deputeradekammaren hava emellertid tid efter annan röster höjts till förmån för en fullständig sammanslagning av de båda vapnen, utan att detta likväl ännu föranlett till någon åtgärd i sådant syfte.

I *England* skedde redan under kriget en sammanslagning av arméns och marinens luftstridskrafter, vilka därvid underställdes ett nybildat luftministerium, omfattande såväl det militära som det civila flygväsendet. Ehuru denna organisation synes hava varit till gagn för flygmaterielens tekniska utveckling, har den dock i fråga om personalens utbildning och materielens användning åstadkommit starka slitningar mellan luftministeriet och särskilt marinministeriet (amiralitetet). Orsaken härtill synes hava varit, dels att luftministeriet tilldelat marinen för fyllande av dess uppgifter otillräckligt antal flygplan, och dels att de marinen tilldelade flygplanen varit bemannade med personal, som helt eller delvis stått främmande för grunderna för sjövapnets användning. Sedan med anledning härav amiralitetet gjort hemställan om upprättandet av ett särskilt för marinen avsett flygvapen samt riksförsvarsutskottet behandlat denna fråga och framlagt förslag till densamma ordnande, har regeringsförslag härom under sistlidna sommar blivit antaget. Enligt detsamma skall luftministeriet bibehålla

ledningen av både det civila och det militära flygväsendet, men de dittillsvarande oklara och otillfredsställande utbildnings- och befälsförhållandena inom flygvapnet skola, i vad de angå marinen, ordnas i samråd med amiralitetet, varjämte amiralitetets anslagsüskanden beträffande marinflygväsendet skola underkastas riksförsvarskommitténs särskilda prövning, allt i ändamål att utan uppdelning av det militära flygväsendet i möjligaste mån tillgodose amiralitetets krav.

Italien har helt nyligen omorganiserat sitt flygvapen, varigenom det samma erhållit en självständig ställning under enhetligt överkommando med underordnade lufteskadror, avsedda för lant- och sjökrigföringens behov. I fredstid avses att tilldela vardera hären och flottan för övningar erforderligt antal flygformationer. Dessas fördelning under krig bestämmes av mobiliseringsplanen.

Vad våra grannländer angår, är deras luftförsvar ännu ej slutligt ordnat. För *Norges* del föreligger dock ett av den sedan år 1920 arbetande försvarskommissionen nyligen avgivet förslag till flygvapnets organisation. Enligt detta förslag skulle flygvapnet organiseras såsom en särskild gren av försvaret, under iakttagande av att inom vapnet specialisering av personalen skulle äga rum, allteftersom densamma vore avsedd att använda sjöflygplan och företrädesvis operera tillsammans med marinen eller att begagna landflygplan och operera tillsammans med härens truppförband. Flygvapnets överledning och tekniska verksamhet, luftvarningstjänsten, mörklägning m. m. dylikt ävensom en del skolor skulle däremot vara gemensamma för hela flygvapnet. I *Danmark* äro arméns och marinens flygvapen fortfarande skilda och underställda var sin chef. *Finlands* luftstridskrafter däremot äro organiserade såsom ett självständigt vapenslag, underställt en direkt under försvarsministern lydande chef. Denne biträdes av en stab, vars arbete är fördelat på fyra avdelningar, en för personal, en för taktiska, en för tekniska och en för ekonomiska ärenden.

I utlandet äro sålunda åsikterna i den viktiga frågan om gemensamt eller på här och flotta fördelat flygvapen ännu ej stadgade ens hos de stater, som deltagit i världskriget. En viss benägenhet synes dock göra sig gällande, att, med beaktande av härens och flottans speciella behov, organisera ett för dem gemensamt, självständigt flygvapen.

De synpunkter, som, vad vårt land vidkommer, böra tagas i betraktande med avseende å organisationen av flygvapnet, äro dels militära dels tekniska och dels ekonomiska.

I *militärt* avseende är av största betydelse, att organisationen är sådan, att, samtidigt med att såväl arméns som marinens krav på flygvapnet bliva tillgodosedda, detsamma även blir i stånd att utföra de mera självständiga uppdragen, nämligen offensiv och defensiv luftkrigföring utan omedelbart samband med härens och flottans operationer. Den av de militära myndigheterna och även av försvarsrevisionen, ehuru med tvekan, förordade

organisationen med skilda, armén respektive marinen tilldelade flygvapen skulle säkerligen, därest tillräckliga anslagsmedel kunde påräknas för att giva vardera flygvapnet erforderlig omfattning, kunna så ordnas, att flygvapnets ovan angivna uppgifter kunde lösas. Av ekonomiska skäl skulle det emellertid sannolikt icke låta sig göra att förläna organisationen en sådan omfattning, varför vissa omflyttningar de båda vapnen emellan beroende på inträffade krigsfall och krigslägen bleve nödvändiga. Svårigheter måste befaras härvid komma att uppstå till följd därav, att i saknad av gemensam ledning varken personalens utbildning eller materielens konstruktion lämpats för en dylik mångsidigare användning. Ett genom sammanslagning av de båda flygvapnen bildat och i förhållande till armé och marin fristående flygvapen under enhetlig ledning skulle däremot, såvitt jag kan finna, på avsevärt mycket bättre förberett sätt kunna utföra de olika uppdrag, som tillkomma detsamma. Erinras må nämligen, att själva den grundläggande flygutbildningen samt utbildningen för luftstrid och i bombkastning mot fasta mål i huvudsak äro lika för all flygpersonal, varför med ett enhetligt lett flygvapen vissa grenar av denna utbildning skulle kunna göras gemensamma och vunna erfarenheter beträffande densamma lättare och utan omgång komma hela vapnet tillgodo. Härtill kommer också, att i vårt land sommartid tillgången på landningsplatser är knapp för landflygplan men däremot riklig för sjöflygplan, under det att vintertid förhållandet ofta nog är det motsatta. En stor del av de för vårt försvar avsedda flygplanen måste därför vara så inrättade, att de kunna förses med ställ för landning antingen å fast mark och is eller å vatten, och personalen utbildad i enlighet härmed, vilket lättare torde kunna genomföras med gemensam ledning. Givet är emellertid, att även ett gemensamt flygvapen måste vara så ordnat, att den synnerligen viktiga speciella krigsutbildning, som erfordras för de såsom hjälpvapen för armén respektive marinen avsedda flygformationerna, kan bibringas härför lämplig personal.

Vad den *tekniska* synpunkten beträffar, är det uppenbarligen av största vikt att avvägbringa enhetlighet och planmässighet i flygmaterielens konstruktion och anskaffning. Även detta låter sig säkrare och ändamålsenligare utföras under en och samma ledning. Enär det vidare knappast kan förväntas, att de medel, som kunna ställas till förfogande för flygmaterielens anskaffning, komma att medgiva uppställande av alla för försvaret såsom behövliga ansedda flygformationer, torde det bliva nödvändigt att träffa sådana anordningar med avseende å den privata flygindustrien och civila lufttrafiken, att de vid krigstillfälle kunna helt komma försvaret tillgodo. Det härför erforderliga arbetet synes mig också vara lättare att ordna med ett under enhetlig ledning stående flygvapen än med två skilda sådana vapen.

I fråga om de *ekonomiska* synpunkter, som göra sig gällande vid flygvapnets organisation, måste i första hand eftersträvas, att organisationen så ordnas, att de medel, vilka kunna komma att avses för flygvapnet,

bliva på effektivaste sätt utnyttjade för detsamma ändamålsenliga utveckling. Därest två självständiga flygvapen skulle organiseras, torde dessa vart för sig få en alltför ringa omfattning, för att, ekonomiskt sett, motivera tillsättandet av en självständig ledning med till densamma hörande organ för vartdera av dem. Förutom de högre administrationskostnader, som härav skulle betingas, torde även svårigheter uppstå för verkställandet av sådana gemensamma anskaffningar, som äro ägnade att åstadkomma besparingar. Marinmyndigheterna hava, såsom i det föregående nämnts, för nedbringande av administrationskostnaderna föreslagit upprättande av en i armé- respektive marinförvaltningen ingående teknisk-ekonomisk ledning för de av revisionen föreslagna, för armé och marin särskilda flygväsendena. Även om härigenom kostnaderna för administrationen skulle kunna något minskas, kvarstå emellertid de av mig nyss framhållna svårigheterna att med skilda ledningar göra eljest möjliga besparingar. En sammanslagning av flygvapnen under gemensam ledning synes mig på grund härav, och med avseende iästat vid att densamma även möjliggör att genom viss centralisation förbilliga utbildningen, jämväl ur ekonomisk synpunkt sett vara att föredraga.

Den omfattning av flygvapnet, som jag i det följande kommer att föreslå, har av ekonomiska skäl måst givas en begränsning, som eljest med hänsyn till vapnets betydelse icke är önskvärd. Med kändedom om att flerstädes i utlandet luftflottorna alltjämt äro stadda i tillväxt, är en ytterligare utveckling av vårt flygvapen sålunda sannolik. Den för detta vapen avsedda organisationen bör fördenskull vara sådan, att en dylik utveckling kan ske utan större organisationsändringar. Påtagligt torde vara, att självständighet i organisationen med egen från andra uppgifter befriad målsman för flygvapnet är en den bästa grundval för vapnets vidare utveckling. Härefter finner jag ännu en anledning till att vårt flygvapen bör organiseras självständigt.

Försvarsrevisionen har såsom skäl för sin ståndpunkt att för närvarande avstå från påyrkande av en sammanslagning av arméns och marinens flygväsenden, i vad beträffar flygformationerna, deras personal och dennas utbildning, bland annat framhållit, att någon lämplig förläggningsplats för ett gemensamt flygvapen icke står att erhålla. Med den av mig föreslagna utökningen av flygvapnet kan emellertid en enda gemensam förläggningsplats icke ifrågakomma dels av den anledning, att övningarna bliva av sådan omfattning, att för utbildningens ekonomiska och ändamålsenliga bedrivande ett flertal förläggningsplatser erfordras, och dels emedan den betydligt ökade materielen ur säkerhets- och mobiliseringssynpunkt bör vara förlagd till skilda orter. Nyssnämnda av revisionen anförda skäl mot ett gemensamt flygvapen äger sålunda icke här giltighet.

Slutligen må framhållas, att den av revisionen i samband med införandet av gemensam teknisk-ekonomisk ledning föreslagne inspektörens för flygvapnet befälsställning torde komma att bliva alltför kringskuren för att

medföra åsyftat gagn. Skall flygvapnets utveckling främjas, måste i spetsen för vapnet stå en chef i detta ords vedertagna bemärkelse, i stånd att såsom vapnets verkliga målsman föra det framåt.

På grund av vad sålunda anförts, anser jag, dels att flygvapnet bör utbrytas ur armén och marinen och i fred sammanföras till ett i förhållande till dessa *fristående flygvapen* i stånd att såväl tillgodose arméns och marinens behov av väl utbildade flygformationer som utföra självständiga uppdrag, och dels att detta flygvapen i fred bör vara underställt en under Konungen direkt lydande chef.

Denne chefs viktiga uppgift såväl i fred som under krig skulle vara att tillse och svara för att den för armén och marinen ävensom för utförande av självständiga företag avsedda flygmaterielen befinner sig i fullgott och ändamålsenligt skick, samt att den för densammas användning erforderliga personalen är väl utbildad, en var för fullgörande av honom tillkommande åligganden. Denna uppgift är krävande, framför allt i krigstid, då behovet av materiel och personal skall fyllas långt utöver tillgången i fredstid. Det synes mig med hänsyn härtill nödvändigt, att chefen för flygvapnet i krig kvarstannar i hemorten för att helt ägna sig häråt. Till generalstabs- och marinestabschefernas förfogande i högkvarteret för biträde vid planläggning m. m. av företag med luftstridskrafterna böra därför avses andra med flygvapnets användning väl förtrogna officerare, vilka böra ingå i respektive chefers staber.

För att kunna i möjligaste mån tillgodose den i flera avseenden speciella krigsutbildning, som erfordras för den för samverkan med armén avsedda personalen i förhållande till den för samverkan med marinen avsedda, ävensom för att undvika sådana missförhållanden, som förekommit inom det engelska luftvapnet, torde det fristående flygvapnet böra organiseras på två kårer, *arméflygkåren* och *marinflygkåren*. Detta hindrar icke att, såsom i det följande angives, viss utbildning kan vara gemensam. Såsom de föreslagna benämningarna utmärka, skulle den förra kåren utgöras av de formationer, som tänkas komma att i krig eller vid krigsfara företrädesvis användas vid arméns truppförband, och därför huvudsakligen sammanställas av personal från armén, samt den senare utgöras av för marinen avsedda formationer och rekryteras huvudsakligen från marinen. Dessa kårer organiseras i huvudsak efter samma grunder som de av försvarsrevisionen i fråga om arméns flygkår respektive marinens flygväsande föreslagna.

Jag anser mig böra framhålla, att, därest erfarenheterna av sammanslagningen av arméns och marinens flygväsanden under den vidare utvecklingen av flygvapnet skulle giva vid handen, att detsamma lämpligen ånyo bör uppdelas uti två från varandra fristående flygvapen, detta torde, i händelse av organisationens ordnande på ovan angivet sätt, utan svårighet låta sig göra.

Innan jag går att närmare behandla det föreslagna fristående flygvapnets

materiel och personal samt krigsberedskap och övningar, skall jag här i korthet redogöra för huvuddragen av den av mig förordade organisationen.

B. Huvuddragen av flygvapnets organisation.

Arméns nuvarande flygtrupper utbrytas ur Fälttelegrafkåren och bilda en egen kår, *arméflygkåren*, med Malmslätt såsom huvudförläggningsplats samt med flygskolor och detachement å flygstationer anordnade vid Ljungbyhed, Rinkaby, Östersund och Boden. Flygkårens fredsnumerär ökas därefter successivt enligt för densamma uppgjord stat. Kårens fasta officersbehov fylles förmedelst passagesystem med rekrytering bland de officerare från arméns truppförband, vilka utbildats till flygare eller flygspanare. Övrigt personalbehov tillgodoses på samma sätt som vid övriga truppförband, d. v. s. genom direkt rekrytering samt med reserv och värnpliktiga. De värnpliktiga, som erfordras för flygkåren, tilldelas flygvapnet i arméflygtjänst. För utbildning till flygare och flygspanare ur arméns truppförband såsom elever beordrad fast anställd personal kvarstår å respektive truppförbands stater och återgår till sina truppförband efter avslutad utbildning.

Marinens flygväsande tilldelad personal bildar en i överensstämmelse med uppgjord stat sammansatt *marinflygkår*, varav huvuddelen förlägges till en vid Hägernäs, upprättad flygstation samt återstoden till permanenta flygstationer vid Karlskrona och Göteborg. Å flygkårens stat upptaget behov av stampersonal fylles genom passagesystem från flottan och kustartilleriet. Personalbehovet i övrigt kompletteras med reserv och värnpliktiga, vilka senare tilldelas flygvapnet i marinflygtjänst. Till flygutbildning såsom elever uttagen personal av stam och reserv från marinen beordras till utbildning vid flygkåren, men kvarstår å respektive flottans och kustartilleriets stater under utbildningstiden.

Den nu förefintliga ballongmaterielen, för vars användning ej erfordras särskild utbildning i flygning eller luftnavigering, avses däremot att omhänderhavas av härens artilleri, respektive kustartilleriet. Luftvärnet med därtill hörande fasta luftbevakning förbliver under armén respektive marinen. Väderlekstjänsten omhänderhaves av respektive försvarsgrenar, i den mån densamma ej ombesörjes av förefintliga civila institutioner. För flygvapnet omfattar densamma för flygstationerna erforderlig sådan lokaltjänst.

De båda *flygkårenna stå under befäl av var sin chef* av överstes eller överstelöjtnants, respektive kommandörs eller kommandörkapens av 1. graden, tjänstegrad. Dessa chefer äro ansvariga för dem underställda kårers krigstukt, krigsduglighet och tjänstbarhet i övrigt samt förvaltning.

Arméflygkåren är avsedd att uppsätta och bemanna de flygformationer, som vid mobilisering eller eljest företrädesvis skola användas i samband med arméns truppförband, under det att marinflygkåren skall uppsätta

och bemanna de formationer, som företrädesvis skola användas för marina ändamål.

Arméflygkårens formationer tillhörande *materiel* förvaras vid Malmslätt och vid vissa av förut omnämnda flygstationer samt underhålls vid flygverkstäderna å Malmslätt. Materiel tillhörande marinflygkårens formationer förvaras dels vid flygdepå å flottans varv i Stockholm och dels vid de permanenta flygstationerna samt underhålls vid flygverkstäderna å flottans varv i Stockholm, vilka verkstäder tilldelas flygvapnet. För marinens formationers basering vid mobilisering och tillfälliga övningar anordnas förutom de permanenta vissa tillfälliga flygstationer, varjämte för en kustflottan tilldelad flygstation avses en till flygdepåfartyg ändrad äldre 1. klass pansarbåt. Verkstäderna vid Malmslätt och å Stockholms varv givas ej större omfattning, än som erfordras för materielens underhåll och vid sidan därav nyttillverkning i mindre utsträckning. Huvuddelen av flygmaterielen beräknas kunna anskaffas genom beställning från privatindustrien.

Utbildningen av för flygformationerna behövlig personal äger rum för arméflygkåren vid Malmslätt och Hästholmen invid Vättern samt vid övriga kåren tillhörande flygstationer. Marinens flygkårs flygpersonal utbildas i första hand vid Hägernäs samt därjämte vid Karlskrona och Göteborgs flygstationer. Under vissa tider av året förlägges sistnämnda kårs utbildning jämväl till å kustflottan anordnad flygstation ävensom till annan tillfälligt rustad flygstation. Viss första utbildning ävensom en del av jagarutbildningen göres gemensam för båda kårerna.

De båda flygkåren med tillhörande personal och materiel underställas en i Stockholm bosatt gemensam chef, *chefen för flygvapnet*, med generalpersons eller flaggmans tjänsteställning. Denne utövar omedelbart under Konungen befälet över flygvapnet och är ansvarig för flygvapnets krigsduglighet och förvaltning. Honom åligger att ägna uppmärksamhet åt flygvapnets utveckling, vaka över att dess behov tillgodoses samt hos Konungen göra framställning om vad han anser kunna främja flygvapnet. Han skall därjämte inspektera den praktiska och teoretiska utbildningen vid flygvapnet.

För handläggningen av flygvapnet rörande tekniska och ekonomiska frågor inrättas ett centralt organ, *flygstyrelsen*. För denna styrelse är chefen för flygvapnet chef, och fördelas densamma i övrigt på fyra byråer: armébyrån för ärenden berörande arméflygkåren, marinbyrån för ärenden rörande marinflygkåren, tekniska byrån för försök och frågor angående flygteknikens utveckling och för samverkan med det civila flygväsendets organ samt slutligen förvaltningsbyrån för förvaltningsärenden. Flygstyrelsen, som förlägges till Stockholm, har att i frågor angående flygmaterielens och personalens utrustning m. m. i erforderliga delar samarbeta med armé- och marinförvaltningarna. Planläggningen av flygstridskrafternas användning i krig eller vid krigsfara utarbetas av cheferna för general- och marinstaberna.

Ärenden berörande flygvapnet, vilka skola föredragas inför Kungl. Maj:t eller avgöras av Konungen i kommandoväg, överlämnas av chefen för flygvapnet direkt till försvarsdepartementet. Kommandoärenden berörande arméflygkåren handläggas härvid av lantförsvarets och sådana ärenden berörande marinflygkåren av sjöförsvarets kommandoexpedition.

I krigstid underställas flygformationerna direkt högkvarteret samt armé- och marinbefälhavare enligt mobiliseringsplanen. Högsta ledningen av luftstridskrafterna utövas i högkvarteret av högste befälhavaren över armé- och marinstridskrafterna efter föredragning av respektive generalstabs- och marininstabscheferna. För beredning av flygvapnets användning berörande ärenden tilldelas general- och marinstaberna i högkvarteret lämpliga flygtbildade officerare.

IV. Flygvapnets materiel, förläggning och basering.

A. Flygplantyper samt flygplanens utrustning och basering.

*Flygplan-
typer.*

Såsom i samband med redogörelsen för flygvapnets uppgifter framhållits, bestå för närvarande flertalet länders luftstridskrafter nästan uteslutande av flygplan. På grund av de mångskiftande uppgifter, som, enligt vad i det föregående påvisats, tillkomma ett modernt flygvapen, har det ej varit möjligt att framställa ett för alla ändamål fullt användbart enhetsflygplan. I vissa fall måste nämligen huvudvikten läggas på flygplanets bärförmåga, i andra åter på dess hastighet, manöver- och stigförmåga m. m. Flygmaterielen har därför måst genomgående specialiseras.

En allmän strävan har härvid efter världskrigets slut gjort sig gällande att kvalitativt förbättra flygplanen. I främsta rummet har man sökt uppdra hastigheten långt över de gränser, som förr ansetts erforderliga och möjliga. Denna utveckling har medfört starkt ökade kostnader i fråga om såväl anskaffning som drift och underhåll. För utbildningen har den därjämte föranlett införandet av särskilda *övningsflygplan* av olika typer, med vilka övergången förmedlas från de under utbildningens första skede använda långsamma *skolflygplanen* till de snabba och i landningen svårhanterliga *krigsflygplanen*.

Allteftersom flygplanen skola baseras på land- eller sjöflygplatser samt avses för användning huvudsakligen över land eller över hav, har dessutom varje särskild specialtyp i fråga om landningsstället måst konstrueras olika. Härigenom hava uppkommit två huvudtyper, *landflygplan* med hjulställ och *sjöflygplan* med flottörställ, av vilka båda typer en del dock kunna konstrueras så, att ombyte av ställ kan äga rum.

Av ekonomiska skäl har man givetvis i övrigt sökt i möjligaste mån minska antalet flygplantyper genom att göra en typ lämplig för lösandet

av flera av flygvapnets uppgifter. Härigenom har antalet för flygvapnet erforderliga standardtyper av land- och sjöflygplan kunnat nedbringas.

Inom de ledande luftflottorna kan man för närvarande i allmänhet särskilja följande flygplantyper:

för krigsbruk:

bomb- eller torpedflygplan för bombkastning, torpedskjutning och strategisk spaning (fjärrspaning),

spaningsflygplan för taktisk och mera begränsad strategisk spaning, bevakning, dimbildning, artillerieldobservation och förbindelsers upprätthållande,

eskortflygplan för luftstrid vid utförande av eskort, taktisk spaning, artillerieldobservationer och förbindelsers upprätthållande samt

jaktflygplan (jagare) för luftstrid;

för utbildningsändamål:

skolflygplan för den första utbildningen av flygare,

ensitsiga övningsflygplan för övergång till flygning med jaktflygplan samt

tvåsitsiga övningsflygplan för övergång till flygning med spaningsflygplan och första utbildning av flygspanare.

I utbildningens senare skeden användas givetvis för såväl flygare som flygspanare även för krigsbruk avsedda flygplan.

De för ovannämnda flygplantyper mest utmärkande egenskaperna äro i korthet följande.

Bombflygplanen uppdelas i endast för bombkastning under mörker avsedda samt för bombkastning jämväl under dager och för fjärrspaning avsedda. För båda slagen erfordras stor aktionsradie. Vid nattliga bombarderingar, då risken för strid mot fientliga flygplan är ringa, kunna fordringarna på hastighet, manöverförmåga, beväpning m. m. i viss mån efter sättas, varför vilket flygplan som helst med tillräcklig bärförmåga och aktionsradie är användbart för detta ändamål. Flygplan av sådan typ ingå därför i regel endast i mycket ringa antal eller icke alls i ett flygvapens materiel i fredstid. I krig användas för ändamålet trafikflygplan, vilkas konstruktion så avpassats, att de lämpa sig för utförandet av dylika uppdrag. Flygplan för dagbombardemang och fjärrspaning måste däremot förutom stor bärförmåga besitta stor hastighet och stigförmåga samt god manöverförmåga. Härför erfordras stor motoreffekt jämfört med flygvikten. Detta innebär, att man ej kan använda sig av trafikflygplan, vilka måste vara konstruerade för ekonomisk drift. Särskilt konstruerade bombflygplan av denna typ måste därför redan i fredstid anskaffas. Den nyttiga lasten hos dessa flygplan måste vara så tilltagen, att de med erforderlig aktionsradie, förutom besättning av minst 2 man, beväpning och radio, kunna medföra effektiva bomber. Fördelningen av lasten bör därjämte kunna varieras, så att, om aktionsradien för tillfället kan minskas, vinsten i bränslevikt kan komma den övriga lasten tillgodo. För erhållande av numera eftersträvad hastighet och bärförmåga behöva dessa flygplan en motoreffekt av 600 à 1,000 hkr.

Torpedflygplanen voro ännu vid krigets avslutande ej fullt utexperimenterade, varför något mera betydande resultat med dem under kriget ej erhöles. Under senare åren hava deras konstruktion slutförts och desamma med goda resultat använts under övningar. Numera förekomma de icke allenast i de ledande utan även i en del smärre mariner. De böra i huvudsak besitta samma egenskaper som för dagbombardemang avsedda flygplan. Fler-talet förekommande typer torpedflygplan hava hjulställ för start och landing antingen å flygdepåfartyg eller fast bas i land. Typer förekomma dock med flottörer, vilka typer äro nödvändiga för mariner, som ej hava råd att för dem anskaffa särskilda depåfartyg eller anlägga dyrbara fasta landbaser. Såsom bestyckning användes för närvarande en 45 cm. torped, försöksskjutningar pågå dock med 53 cm. torped. I allmänhet äro dessa flygplan avsedda att åtföljas av eskortflygplan och dimbildareflygplan. Mindre mariner torde emellertid vara nödgade konstruera dem för självständigt uppträdande och förse dem med såväl kulsprutor som radio. Konstruktionen är i övrigt så avpassad, att torpeden kan utbytas mot motsvarande vikt bomber eller minor. Då dessa flygplan därjämte kunna begagnas för fjärrspaning, är deras användning synnerligen mångsidig.

Spaningsflygplanen hava ej så stor bärighet som bombflygplanen, enär de ej kräva så lång aktionsradie och framför allt ej så stor lastkapacitet. I hastighet äro de likartade med nyssnämnda flygplan. För nående av nämnda egenskaper erfordras för dem för närvarande en motorstyrka av omkring 400 hkr. Till dimensionerna äro de mindre än bombflygplanen. Besättningen utgöres av två man, flygare och flygspanare.

Eskortflygplanen äro ett mellanting mellan spaningsflygplanen och jaktflygplanen. Liksom de förstnämnda hava de två mans besättning, och i likhet med de senare hava de stort stridsvärde på grund av överlägsen hastighet, stig- och manöverförmåga. De erfordra en motor på omkring 350 hkr. och överensstämma i konstruktion med spaningsflygplanen men äro till dimensionerna något mindre: Jämfört med jaktflygplanet har eskortflygplanet fördelen att vara försett med rörlig kulspruta, varigenom eldgivning kan ske åt andra håll än rätt framåt och detsamma bättre lämpas för eskort än förstnämnda flygplan. På grund härav och med hänsyn till sin stora hastighet samt goda stig- och manöverförmåga är eskortflygplanet också i fråga om luftstrid överlägset alla andra flygplantyper med undantag av jaktflygplanet. Genom att eskortflygplanet har radio kan det även i luften erhålla meddelande om annalkande fientliga flygformationers anmarschväg och är därför synnerligen väl lämpat för avvärjande av luftanfall. För att i erforderlig grad kunna tillgodose nyssnämnda egenskaper har eskortflygplanets lastförmåga blivit relativt liten, vilket medfört, att aktionsradien måst inskränkas i förhållande till spaningsflygplanet. För utförande av spaning på kortare håll lämpar det sig dock synnerligen väl.

Konstruerade uteslutande för luftstrid äro *jaktflygplanen* snabbare, stig-

kraftigare och mera manöverbara än alla andra flygplantyper, och har för ernående av dessa egenskaper åt dem måst givas minsta möjliga lastkapacitet. Besättningen utgöres av denna anledning endast av en man, vilken samtidigt manövrerar flygplanet och verkställer eldgivningen. Bestyckningen är därför fast inbyggd i flygplanet, och riktningen sker genom inriktning av hela flygplanet emot målet. Jaktflygplan utrustas lämpligen med motor av samma typ som eskortflygplanen och byggas såsom monoplan eller biplan av relativt små dimensioner.

Skolflygplanen måste, såsom avsedda för den första flygutbildningen, vara för nybörjaren lätthanterliga och dessutom röra sig relativt långsamt. De byggas tvåsitsiga med dubbelkommando, så att läraren kan medfölja och kontrollera eleven under flygningen. De brukas förses med motorer av omkring 150 hkr. effekt.

Av *övningsflygplanen* givas de tvåsitsiga mindre hastighet än de ensitsiga. De förses med omkring 200 hkr. motor och byggas likartat med motsvarande krigsflygplan. För att minska antalet olika motortyper eftersträvas att för samtliga utbildningsflygplan om möjligt använda samma motorstyrka.

Krigsflygplanens utrustning utgöres av:

hjälpmedel för spaningens genomförande och rapporters överbringande,
hjälpmedel för navigering och
stridsmedel.

*Flygplanens
utrustning.*

Enär *spaningen* vid klart väder i allmänhet måste ske från avsevärd höjd, bliva föremålen på marken särskilt vid spaning över land svåra att urskilja även med kikare. För underlättande av spaningen förses därför spaningsflygplanen med fotografikameror, antingen handkameror för användning på relativt låg höjd eller långkameror på högre höjder. Skola fotografier tagas av större områden för erhållande av en sammanhängande fotografisk karta, användas filmseriekameror.

Bästa sättet för överbringande av rapporter från och till flygplan sker genom radioapparater, avsedda för såväl telegrafering som telefoning. Samtliga flygplantyper utom jaktflygplanen och en del av utbildningsplanen äro därför försedda med dylika apparater. För signalering på kortare distanser användas signallanternor av olika slag, varjämte rapporter från flygplan kunna överbringas genom nedkastande av rapporthylsor eller genom avgivande av olidfärgade signalljus medelst signalpistol.

För underlättande av *navigering* i luften användas, förutom höjd- och hastighetsmätare, instrument av olika slag såsom kompasser, särskilda för luftnavigering lämpade navigeringsbestiek och kartor m. m.

De *stridsmedel*, med vilka flygplanen utrustas, äro bomber, torpeder, minor, kulsprutor och lätta kanoner. Bomberna äro antingen sprängbomber av olika storlek för verkan mot levande mål eller tunga minbomber för genomslående av täckta rum, bombardering av orter m. m. eller brandbomber för anställande av eldsvåda. Torpederna äro ungefär av

samma typ som de för skjutning från fartyg använda, men måste hava en hållbarare konstruktion för att kunna motstå de påfrestningar, för vilka de utsätts på grund av att deras fallhöjd är större än vid skjutning från fartyg. Minorna kunna utgöras av vanliga minor eller för användning mot undervattensbåtar avsedda sjunkminor. För underlättande av riktningen vid fällning av bomber, torpeder och minor användas bombsikten och torpedsikten.

Eldgivning från flygplan sker huvudsakligen med kulsprutor. Undantagsvis förekomma dock redan nu flygplan försedda med lätta kanoner. Kulsprutorerna kunna, såsom förut nämnts, antingen vara fast inbyggda i flygplanet eller ock rörliga i en vridbar lavett. I förra fallet skötes eldgivningen av flygaren och i senare fallet av spanaren.

*Flygplanens
basering.*

Flygplanens stora beroende av baser för *personalens inkvartering samt för fyllande av förråd och utrustning* nödvändiggör, att för deras basering lämpade platser måste med stor omsorg utväljas eller att, vad vissa för marina företag avsedda flygplan beträffar, särskilda *flygtransport- eller flygdepåfartyg* användas, varjämte en del moderna krigsfartyg även konstrueras för att medföra flygplan. Baserna anordnas såsom permanenta eller tillfälliga; de förra äro fullständigare utbyggda och avsedda för användning under såväl fred som krig, de senare äro i fredstid endast så klargjorda, att de vid mobilisering eller eljest kunna vid behov snabbt utbyggas. Flygtransportfartyg förekomma av olika slag, beroende på det ändamål, för vilket de äro byggda. Sålunda finnas i de större marinerna (England och Nordamerikas förenta stater) stora snabbgående sådana, rymmande ett 30-tal flygplan av olika slag och avsedda att medfölja sjögående styrkor för dessas skydd eller utförande av offensiva företag. Därjämte förekomma mindre s. k. flygdepåfartyg, avsedda att medfölja i närheten av egna kuster opererande sjöstyrkor och medförande förråd m. m. samt lämpade för flygpersonalens inkvartering.

Arméns och de rörliga sjöstyrkorna tilldelade flygformationer torde i allmänhet komma att förläggas till tillfälliga flygstationer, vilkas läge i varje fall blir beroende av pågående krigsoperationer.

B. För vårt flygvapen avsedd materiel, dess förläggning och basering.

1. Materiel m. m.

Beträffande flygformationer och flygplantyper, vilka jag föreslår att för flygvapnet anskaffas, torde särskilda uppgifter få tillhandahållas vederbörande riksdagsutskott.

Här anser jag mig dock böra i korthet framhålla de grunder, efter vilka flygplantyperna böra tilldelas de båda flygkårerna med hänsyn till dem tillkommande uppgifter.

Arméflygkåren bör sålunda förses med sådan flygmateriel, som erfordras dels och i första hand för avvärjande och bekämpande av luftanfall och dels för att tillgodose arméns behov av flygformationer för underlättande av dess operationer. Av denna anledning böra arméflygkårens formationer sammansättas av följande flygplantyper, nämligen *jakt- och eskortflygplan*, *spaningsflygplan* samt *bombflygplan*, varjämte för dessa avsedd utrustning bör anskaffas, så att de olika typerna kunna allt efter behov utrustas för användning, på sätt i det föregående angivits vara för respektive typer lämpligt och möjligt.

Marinflygkåren tilldelad flygmateriel bör utgöras av flygplantyper, lämpade för dels kustbevakning dels eldledning för och bekämpande av luftanfall mot sjöstyrkor och kustfästningar och dels slutligen fjärrspaning samt bomb- och torpedanfall mot fiendens respektive fasta anläggningar och fartyg. De flygplantyper, som på grund härav böra anskaffas för i marinflygkåren ingående formationer, äro följande, nämligen *spanings-(bevaknings-)sjöflygplan*, *jaktsjöflygplan* samt *bomb- och torpedsjöflygplan*, försedda med för fullgörande av olika uppdrag behöflig utrustning.

Härjämte böra båda kårerna tilldelas för utbildningen behöfligt antal *skol- och övningsflygplan*.

2. Förläggning och basering.

Arméflygkåren.

Med den omfattning, flygvapnet är avsett erhålla, kan gemensam förläggning för detsamma ej lämpligen genomföras. För de båda flygkårerne föreslås därför skilda förläggningsplatser. Förläggning.

I likhet med försvarsrevisionen anser jag, att *arméflygkårens* huvuddel bör förläggas till Malmslätt. Platsen är i de flesta avseenden härför lämplig och har i en följd av år utgjort flygkompaniets förnämsta övningsplats, varför hangar- och verkstadsbyggnader m. m. i stor omfattning redan finnas uppförda. Vissa tillbyggnader äro dock erforderliga. Även med en dylik utvidgning blir emellertid utrymmet vid Malmslätt ej tillräckligt för arméflygkårens utbildning. Med den omfattning, som avses för denna kårs mobiliserade formationer, erfordras, att årligen 33 flygare och 14 flygspanare utbildas vid kåren. Enär flygutbildningen, enligt vad i det följande kommer att påvisas, drager en tid av 2 à 3 år, måste ett stort antal elever ständigt vara under utbildning. Av utrymmes- och säkerhetsskäl är det icke möjligt att koncentrera denna till en enda plats, varför redan av denna anledning vissa skolor måste förläggas skilda från kårens huvuddel. För den militära flygutbildningen inom vårt land med dess skiftande terrängförhållanden är det dessutom ett oeftergivligt villkor, att såväl flygare som flygspanare beredas tillfälle till övning inom olika landsändar och under olika årstider. Härtill kommer, att för tillgodoseende av det viktiga kravet på samövningar med andra truppför-

band måste så ordnas, att icke blott flygformationerna under tillämpningsövningar få samövas med olika vapenslag, utan även samtliga truppförband givas tillfälle att för egen stridsmässig utbildning få övning med flygtrupp. Även av denna anledning måste skolor och detachement förläggas till olika delar av landet. Vid bestämmande av platserna för dessa skolor och detachements förläggning måste beaktas, att den första flygutbildningen ävensom de därpå följande övningarna böra för undvikande av kostsamma haverier försiggå över »lätt flygterräng», under det att, sedan erforderlig säkerhet uppnåtts, flygning över svårare terräng bör vidtaga. Den förra utbildningen bör därför äga rum över slätt land med lätta landningsmöjligheter, den senare över kuperat landskap med växlande terrängbeklädnad. För möjliggörande av den förutnämnda samövningen med de över hela landet spridda truppförbanden böra dessutom de flygstationer, där utbildningen av mera försigkomna elever sker, vara förlagda så, att flygformationerna för dessa övningars bedrivande ej behöva förflytta sig alltför långt från förläggningsplatsen. Slutligen måste av kostnadshänsyn de olika skolorna och detachementen i möjligaste mån förläggas till sådana platser, där flygfält finnas eller utan mera omfattande arbeten kunna anordnas och där erforderliga byggnader kunna erhållas utan alltför stora kostnader. Huru härvid dispositionsrätten till de arméns övningsplatser, som behöva tagas i anspråk för flygövningar, skall fördelas mellan flygvapnet och annan trupp, torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

En efter ovannämnda grunder gjord utredning giver vid handen, att arméflygkårens skolor lämpligen böra erhålla följande förläggning. Flygskolan för första flygutbildning förlägges till *Ljungbyhed*, där hangarer, förut tillhörande Thulinverkens flygskola, redan finnas, vilkas övertagande även försvarsrevisionen föreslagit. *Ljungbyhed* och den närbelägna *Bonarsps hed* bilda nämligen goda och vidsträckta flygfält, där ett stort antal elever samtidigt kunna utan risk utbildas. Genom vinterboning och inredning av kronans där befintliga byggnader kan i övrigt erforderligt förläggningstrymme m. m. erhållas. Då utrymmet på *Ljungbyhed* ej medger, att flygskolan för fortsatt flygutbildning förlägges dit, måste annan plats utses för denna skola. *Rinkaby övningsplats* i närheten av *Kristianstad*, som i många avseenden erbjuder samma fördelar som *Ljungbyhed*, har härför befunnits synnerligen lämplig, varför nämnda skola föreslås att förläggas dit.

För jagarflygskolan är *Malmslätt* lämpligaste förläggningsplatsen, huvudsakligen med hänsyn till det närbelägna *Hästholmen*, där de för jagarutbildningen nödvändiga luftskjutövningarna, såsom även försvarsrevisionen föreslagit, böra äga rum med utnyttjande av det fria skjutfält, som *Vättern* erbjuder. Flygfältet vid *Malmslätt*, som under årens lopp planerats, lämpar sig också särdeles väl för flygning med jaktplan.

Såsom av det föregående framgår, har försvarsrevisionen framhållit lämpligheten av att en permanent flygstation utbyggdes i *Boden*, men av kost-

nadsskäl dock ej ansett sig kunna föreslå, att flygtrupp permanent dit förlades. Uppenbart är emellertid, att det för fästningens försvar är av största betydelse att hava tillgång på en flygformation, vars personal är väl förtrogen med de säregna förhållanden, vilka under såväl sommar som vinter råda där. Generalskommissionen har också påpekat betydelsen därav. I anslutning här till anser jag mig böra föreslå anordnande av en permanent förläggning av ett *flygdetachment i Boden*, vars personal kan beredas tillfälle att ingående lära känna de omständigheter, under vilka samarbetet med Bodens trupper måste äga rum. Med hänsyn till det avlägsna läget bör flygstationen dock ej givas större omfattning, än vad som är behöfligt för inrymmande av för fästningen avsedd flygformation. Till följd härav kan ej där förläggas tillräckligt antal flygplan för att dels giva alla under utbildning varande flygelever erforderlig kännedom om de ur flygsynpunkt synnerligen otillgängliga övriga delar av Norrland och dels bereda dem förut nämnd nödvändig samövning, sommar som vinter, med de till dessa landsdelar förlagda truppförbanden. Av denna anledning bör ock ett *flygdetachment förläggas i Östersund* och därstädes inrättas en flygstation, vilken dessutom skulle utgöra mellanstation mellan Malmslätt och Boden och replipunkt för de flygformationer, som kunna komma att användas för nedre Norrlands försvar.

Samtliga ovan omförmälda flygskolor och detachment böra vara permanent förlagda till sina flygstationer så tillvida, att chef, lärare och för materielens handhavande och vård avsedd personal ständigt är förlagd till respektive stationer, under det att eleverna, allteftersom utbildningen fortskrider, förflyttas mellan dem. I motsats härtill bör den under betydligt kortare tid pågående *flygspanarskolan* med såväl lärare som elever förflyttas, så att flygspanarutbildningen kan ske på olika platser, lämpade för de olika utbildningsstadierna. Denna utbildning är sålunda avsedd taga sin början vid *Malmslätt*, fortsätta vid *Rinkaby* och avslutas vid något av detachmenten i *Östersund* eller *Boden*, där även vinterutbildningen bör äga rum. Under tiden för pågående artilleriskjutskola förlägges flygspanarskolan tillfälligt till *Skillingaryd* för utbildning i artillerieldobservation.

Marinflygkåren.

Medan huvudsakligen utbildningshänsyn ansetts böra vara avgörande med avseende å förläggningen av arméflygkåren, måste vid bestämmande av *marinflygkårens* förläggning i första hand mobiliseringssynpunkter tagas i betraktande.

*Förläggning
och basering.*

De uppgifter, som tillkomma marinflygkårens flygformationer, kräva, att desamma baseras vid kustplatser så belägna, att formationernas användning för försvaret i möjligaste mån underlättas, samtidigt med att erforderligt skydd mot anfall under förläggningen kan beredas. Såsom flygstationer för förläggning av marinflygkåren böra därför i första hand ifrågakomma inom kustfästningarnas områden vid Stockholm, Karlskrona,

Göteborg och Härnösand belägna platser. Med hänsyn till Stockholms skärgårds och befästningarnas därstädes stora betydelse för försvaret av huvudstaden gör sig behovet av lämpligt belägen flygstation där mest gällande. Därefter framträder behovet av flygformationer å övriga nyssnämnda platser i ovan angiven ordning, varförutom på grund av våra kusters stora utsträckning även andra baseringspunkter under krig kunna bli erforderliga för underlättande särskilt av bevakningsflygplanens uppgifter. För att ej hindra kustflottans rörelsefrihet genom att densamma tilldelade flygformationer göras beroende av vissa fasta baser, är det därjämte erforderligt att för dessa formationer anordna en rörlig bas, vilket lämpligen låter sig göra genom att tilldela kustflottan särskilt flygdepåfartyg. De sålunda för de marina flygformationerna under krig erforderliga flygstationerna böra givetvis, i den mån så befinnes lämpligt och i ekonomiskt avseende fördelaktigt, utnyttjas för marinflygkårens förläggning, materieförvaring och övningar, varigenom kostnaderna härför kunna avsevärt nedbringas.

Försvarsrevisionen har också funnit angeläget, att en permanent flygstation upprättades i Stockholms skärgård, dit marinflygväsendets utbildning i möjligaste mån skulle koncentreras. Såsom lämplig plats för en dylik har revisionen efter en jämförelse mellan Hägernäs och Rindön av ekonomiska skäl föreslagit Rindön med vinterflygskola vid Hägernäs. Revisionen har vidare ansett, att nu förefintliga provisoriska flygstationer vid Karlskrona och Göteborg tillvidare vore tillräckliga för övningsändamål, men att en del mindre arbeten borde utföras för att underlätta upprättandet av tillfälliga flygstationer vid Gustavsvik (Härnösand), Umeå och Fårösund.

Marinmyndigheterna hava i sitt yttrande över revisionens förslag framhållit nödvändigheten av permanenta flygstationer vid Stockholm, Karlskrona och Göteborg, såväl med hänsyn till dessa platsers betydelse för försvaret som för att kunna förvara mobiliseringsmaterielen på skilda platser. I fråga om de tillfälliga stationerna hava myndigheterna anslutit sig till revisionens förslag, dock att Umeå borde utbytas mot Luleå. Särskilt har framhållits betydelsen av en permanent flygstation i Stockholms skärgård och såsom lämpligaste platsen härför angivits Hägernäs, där huvudsakliga delen av utbildningen även skulle försiggå. Till flygdepåfartyg för kustflottan borde enligt myndigheternas åsikt en äldre 1. kl. pansarbåt ändras.

Mot den av myndigheterna föreslagna baseringen av marinens flygformationer har jag i stort sett icke något att erinra. I fråga om marinflygkårens förläggning synas mig dock följande synpunkter böra beaktas.

För att tillgodose mobiliseringsbehovet vid de flygformationer, som skola av marinflygkåren bemannas, erfordras, att 23 flygare och 10 flygspanare årligen utbildas. Dessas utbildning kräver samma tidslängd, som ovan för arméflygkåren angivits. En koncentration av utbildningen av samtliga dessa elever till en flygstation låter sig, även om viss del av

utbildningen förlägges till arméflygkåren, såväl ur säkerhets- och utbildningssynpunkt som av kostnadsskäl icke lämpligen genomföra. En uppdelning av utbildningen på två à tre flygstationer är därför erforderlig. På grund härav och då med den ökning i marinflygmaterielen, som jag kommer att föreslå, flera hangarbyggnader m. m., än av revisionen beräknats, behöva uppföras för materielens förvaring och det härvid ur såväl mobiliserings- som säkerhetssynpunkt är nödvändigt att fördela flygmaterielen på flera stationer, har jag funnit lämpligast att härför avse flygstationer vid Stockholm, Karlskrona och Göteborg och göra dessa permanenta. Av dessa stationer torde, såsom även revisionen och myndigheterna föreslagit, den vid Stockholm belägna böra bliva marinflygkårens huvudförlägningsplats med detachment vid Karlskrona och Göteborgs flygstationer för handhavande av dit förlagd materiel och utbildning.

Beträffande platsen för flygstationen vid Stockholm får jag framhålla följande.

Revisionen har såsom skäl för Stockholms flygstations förläggande till Rindön anfört, att kostnaderna för flygstationens förläggande å denna plats skulle genom utnyttjande av det därstädes ledigblivna Vaxholms grenadjärregementes kasernetablissemang kunna nedbringas under anläggningskostnaderna för en vid *Hägernäs* belägen station. Sedan revisionens förslag avgivits, har emellertid verkställd undersökning givit vid handen, att marken å den föreslagna förlägningsplatsen å Rindön icke lämpar sig för ifrågavarande ändamål, med mindre en omfattande grusspettning utföres. Med hänsyn till de kostnader, ett dylikt arbete skulle draga, skulle Rindöförslaget icke medföra någon besparing i jämförelse med Hägernäsförslaget. Vid sådant förhållande och då myndigheterna ansett Hägernäs vara den lämpligaste platsen för flygstationen samt även revisionen funnit Hägernäs väl lämpa sig för ändamålet, har jag låtit närmare utreda, vilka fördelar och olägenheter kunna anses förenade med en förläggning till den ena eller andra av de båda föreslagna platserna. Därvid har förutsatts, att vid Hägernäs skulle för förläggning av en del av personalen avses ett logementsfartyg, samt att i övrigt i huvudsak samma byggnader och anläggningar skulle utföras å båda platserna. I efterföljande tablå återgives resultatet av denna utredning.

Jämförelsetabell mellan Hägernäs och Rindö såsom plats för en permanent flygstation.

I. Lämplighet ur flygsynpunkt.

	Rindö, vid batteri nr 9:	Hägernäs:
Farvattnets lämplighet vid lättning och landning med sjöflygplan.	Användbart. Regelbunden trafik, någon. Motor- och segelbåtar, rätt många.	Utmärkt. Regelbunden trafik, ingen. Motor- och segelbåtar, få.
Möjlighet för landning med plan & hjul vintertid.	Möjlig några veckor, dock för kort tid för vinterflygskolan, starka strömdrag i Rindösund och över försänkningarna.	Bästa plats inom Stockholms skärgård, isen lägger sig tidigt och ligger länge.
Möjlighet för landning med plan & hjul sommertid.	Nästan omöjlig.	Kan lätt anordnas.
Vindförhållanden.	Kuperad terräng vid stranden, som medför långa körningar & vattnet för start och efter landning.	Jämn terräng, utsikter för goda vindförhållanden med start och landning i alla vindriktningar.
Grundförhållanden i land.	Mycket dåliga.	Goda.
Djupförhållanden för fartyg och båtar.	Grunt vatten. Försänkningar försvåra eller omöjliggöra för fartyg av relativt ringa djupgående att komma fram till flygstationen.	Goda med brygga.

II. Förläggningmöjligheter.

Slipar för flygbåtar och platser för hangarer.	Saknas, dyrbara i anläggning; c:a 300,000 kronor i extra kostnad.	Finnas delvis, ringa kostnader för grundförbättring och schaktning.
Storlek av hangarer och verkstäder.	Lika.	Lika.
Avstånd mellan logement och hangarer.	C:a 2 km.	Intet.
Trafikmöjligheter till och från flygstation.	6 km. landvägen till Vaxholmssundet; därifrån per båt till Vaxholm.	Bilväg ända fram. Järnväg på 1 km. avstånd och station på 1.5 å 2 km. Sommertid regelbunden båttrafik mellan Djursholm och Viggbyholm. Till Djursholm 4 km., till Viggbyholm 1 km.
Officersbostäder.	I. 26 nuvarande 3 våningar — 20 å 30 enkelrum.	Fasta officerspersonalen privatbostäder i Djursholm och Viggbyholm, logementsfartyg anordnas med gnrum och hytter för c:a 20 officerare.
Sekundofficersbostäder.	I. 26 nuvarande 16 UO-bostäder — logement för flygpersonalen.	För fasta personalen privatbostäder i Viggbyholms villastad, logementsfartyg med mässar och hytter för 15 sekundofficerare av 2. och 3. graden samt 20 flaggkorpraler.
Manskap.	I. 26 kasern.	För fasta, gifta personalen privatbostäder i Viggbyholm. Barack för c:a 30 man; logementsfartyg för övriga.

III. Övriga synpunkter.

Försvar till lands.	Ligger inom Vaxholms fästning.	Ligger innanför Stockholms fasta försvar och Vaxholms fästning.
Utvecklingsmöjligheter.	Inga eller medförande dyrbara röjningar och kostnader.	Stora och erforderande ringa kostnader.

Av jämförelsen framgår, att Hägernäs såsom plats för flygstationen i nästan alla avseenden är fördelaktigare än Rindön. Då härtill kommer, att — under förutsättning att kostnaderna för logementsfartygets klargöring för Hägernäs kunna bestridas av disponibla medel — med anläggningen vid Rindön förenade kostnader med omkring 400,000 kronor överskrida kostnaderna för motsvarande anläggningar vid Hägernäs, anser jag mig böra föreslå flygstationens anläggande vid sistnämnda plats. Jag förutsätter härvid, att det ledigblivna kasernetablisementet å Rindön skall kunna komma till användning för annat ändamål, varvid bland annat må erinras om den ifrågasatta utredningen angående flottstationens förflyttning till denna plats.

Till den föreslagna flygstationen vid Hägernäs är, såsom förut angivits, avsett att förlägga huvuddelen av marinflygkåren och det väsentligaste av utbildningen. Med hänsyn till Karlskrona läge omedelbart invid öppna havet, den därstädes befintliga torpedverkstaden samt bedrivandet av torpedskjutscholans övningar i södra Kalmarsund är *Karlskrona flygstation* synnerligen lämpad för förläggning av torpedflygskolan. Närheten till öppna havet gör stationen lämplig till förläggningsplats även för marinens jagarflygskola. Då inkvartering därstädes kan beredas i sjömanskårens kaserner och flottans varv kan utnyttjas för ifrågakommande reparationer, behöver därvarande flygstation endast utökas med de hangarutrymmen och förråd, som erfordras för att kunna förvara större delen av den för stationen avsedda mobiliserings- och övningsmaterielen.

Till *Göteborgs flygstation* förlagd personal beräknas kunna inkvarteras i förut befintliga byggnader å Nya Varvet. Nybyggnader erfordras därför här endast för mobiliseringsmaterielens förvarande. För att nedbringa kostnaderna har nybyggnad beräknats endast för viss del av nämnda materiel. För vid mobilisering ytterligare behöflig flygmateriel beräknas hangarutrymme kunna erhållas å Göteborgs stads flyghamn vid Torslanda.

Med hänsyn tagen till önskemålet att redan i fredstid kunna göra personalen förtrogen med de kustområden, inom vilka densamma kan komma att vid mobilisering förläggas, och för att främja en snabb mobilisering av det för kusternas bevakning viktiga marinflygvapnet, anser jag det vara angeläget att i viss mån utbygga de tre *tillfälliga flygstationerna vid Gustafsvik och Luleå samt å Gotland*. Härvid föreslår jag nybyggnad av hangar med slip m. m. vid Gustafsvik och Luleå samt slip och planering för tälthangarer å Gotland.

De för kustflottan avsedda flygformationerna anser jag i regel böra kunna stödja sig på tillfälliga, för dem provisoriskt iordningställda flygstationer. Dessa böra emellertid kunna hastigt förflyttas. Härför erfordras *flygdepåfartyg* med dels inkvarteringsutrymme för flygplanens besättningar och för övrig för deras skötande behöflig personal, dels utrymme för förvaring av förråd och tälthangarer m. m. dylikt, dels mindre reparationsverkstad och dels slutligen om möjligt plats för en del av de mindre flygplanen. En

äldre 1. klass pansarbåt synes mig i enlighet med myndigheternas förslag böra ändras härför.

Närmare redogörelse för marinens flygformationers basering torde få tillhandahållas vederbörande riksdagsutskott.

3. Flygverkstäderna.

Försvarsrevisionen har i sitt förslag beträffande flygverkstäderna vid Malmslätt och å Stockholms varv utgått från att de nuvarande anläggningarna tillvidare vore tillräckliga för underhåll av den av revisionen föreslagna flygmaterielen, och har därför ej föreslagit någon avsevärdare utvidgning av dessa verkstäder. Med den av mig ifrågasatta utökningen av materielen och den ökade omfattning, övningarna vid flygvapnet på grund härav måste erhålla, stegras emellertid anspråken på underhållet av materielen betydligt. Att för detta underhåll huvudsakligen använda verkstäderna vid Malmslätt låter sig icke göra, dels emedan de svårigen kunna göras tillräckliga för ändamålet och dels enär för sjöflygplanens klargöring kräves, att verkstäderna äro förlagda intill för deras provflygning och avvägning lämpligt farvatten. En uppdelning av underhållet av flygmaterielen mellan Malmslätt och Stockholms flygdepå är därför fortfarande liksom hitintills nödvändig. En överflyttning av flygdepån å Stockholms varv från marinen till flygvapnet måste sålunda genomföras, varjämte tillbyggnader vid båda verkstäderna bliva nödvändiga för att bereda ökade möjligheter för underhållet och större utrymme för den del av flygmaterielen, som måste där förvaras.

Marinförvaltningen har i sitt över den föreslagna organisationen av flygvapnet avgivna yttrande uttalat farhågor för att komplikationer skulle kunna uppstå vid en överflyttning till flygvapnet av flygdepån å Stockholms varv med hänsyn till depåns läge inom varvsområdet. Givetvis vore fördelaktigare, om flygdepåområdet kunde avskiljas från varvet. Överflyttningen torde emellertid utan områdets avskiljande från övriga varvsområdet kunna på tillfredsställande sätt åvägabringas genom att flygdepån i ordnings-, bevaknings- och transportavseenden underställes av varvschefen utfärdade föreskrifter samt i arbetsavseenden följer vid varvet gällande arbetstider och bestämmelser. Flygdepån bör vidare utan svårighet även efter överflyttningen kunna anlita varvets övriga verkstäder för ifrågakommande arbeten genom användande av rekvisition i vanlig ordning och särskilt titelkonto.

Vad Malmslätt beträffar, bör utvidgningen av verkstaden avpassas efter vad som för ändamålsenligt utförande av underhållet behöves, under det att för materielens förvaring erforderligt utrymme kan begränsas med hänsyn till förut omförd utplacering av flygmaterielen å övriga för arméflygkåren avsedda flygstationer.

Marinmyndigheterna hava framhållit, att flygverkstäderna i Stockholm redan nu vore i behov av tillbyggnad för underhållsarbetenas lämpliga

bedrivande. I samma mån som flygmaterielen ökas, blir detta behov mera trängande, varjämte utrymmen krävas för denna materiels förvaring. Härtill kommer dessutom, att vid genomförandet av den av mig föreslagna organisationen av flygvapnet flygdepån måste avskiljas från den nuvarande ledningen och ställas under ny sådan, för vilken lokaler måste beredas inom flygdepån. Då jag, såsom i annat sammanhang nämnts, anser, att frågan om flottans varvs bibehållande i Stockholm eller förflyttning bör upptagas till förnyad utredning, finner jag det emellertid vara synnerligen angeläget, att endast de oundgängligen behövligen tillbyggnaderna vid flygdepån komma till utförande, och detta på sådant sätt, att de kunna förflyttas i samband med eventuell utflyttning av varvet eller delar därav. För att minska antalet av byggnader för förvaring av flygmateriel vid varvets flygdepå bör dessutom ett därstädes för förvaring av mobiliseringsflygmateriel eljest behövt förvaringsskjul i stället uppföras vid Hägernäs flygstation, där lämplig plats kan beredas för detsamma. De av mig upptagna kostnaderna för utvidgning av anläggningarna å Stockholms varvs flygdepå avse, i enlighet med vad jag sålunda framhållit, anläggningar därstädes endast i trängande fall och i övrigt ovannämnda förvaringsskjul vid Hägernäs och eventuellt andra därstädes i stället för vid flygdepån behövligen anläggningar för mobiliseringsmaterielens förvaring.

Såsom i samband med redogörelsen för flygvapnets organisation förut nämnts, äro flygverkstäderna vid Malmslätt och å Stockholms varv tillvidare icke avsedda för nytillverkning av flygmateriel i annan mån, än som erfordras för materielens underhåll och framställning av viss övnings- och försökmateriel samt för att vid minskade underhållsarbeten bereda yrkesskickliga specialarbetare sysselsättning och bibehålla ekonomisk verkstadsdrift. Någon utvidgning av verkstäderna för nytillverkning ifrågasättes därför icke.

4. Hästar.

Försvarsrevisionen har för arméns flygkår upptagit 8 stamhästar för ridbruk och ekonomikörningar, vilket antal i samband med den av mig föreslagna utökningen av arméflygkåren synes böra ökas till 12.

[5.] [Brevduveväsende.

I likhet med försvarsrevisionen anser jag, att flottans i Karlskrona för flygvapnet avsedda brevduveväsende bör fullständigas med brevduveslag även vid Hägernäs och Göteborgs flygstationer. Då ifrågavarande brevduveväsende är avsett att användas uteslutande av flygvapnet, anser jag, att detsamma bör helt överföras till marinflygkåren. På grund härav har jag under anslaget till flygvapnets underhåll upptagit viss kostnad för flygvapnets brevduveväsende. Då duvslag genom arméns försorg torde komma att anordnas i såväl Linköping och Östersund som Boden, synes något särskilt brevduveväsende för arméflygkåren ej behöva upprättas.

V. Flygvapnets organisation och personal.

Enligt den i det föregående lämnade redogörelsen för det fristående flygvapnets organisation är högsta ledningen av detsamma avsedd att utövas av en chef för flygvapnet, vilken tillika skall vara chef för den för flygvapnets centrala förvaltning avsedda flygstyrelsen. I övrigt skall flygvapnets personal uppdelas på två kårer, arméflygkåren och marinflygkåren.

A. Flygvapnets ledning.

För att kunna i erforderlig grad hävda det fristående flygvapnets intressen vid sidan av armén och marinen bör befälet över vapnet utövas av en direkt under Konungen lydande chef, i tjänsteställning likställd med arméns och marinens högsta chefer. Chefen för flygvapnet torde av denna anledning böra erhålla generalspersons eller flaggmans tjänsteställning.

Denna chefs ställning till Kungl. Maj:t, de centrala förvaltningsmyndigheterna, cheferna för generalstabens och marinstabens, övriga högre chefer och befälhavare vid armén och marinen samt till de honom underställda kårerna bör så ordnas, att han kan utöva ledningen enhetligt efter enkla och klara linjer samt, för undvikande av onödiga administrationskostnader, med minsta möjliga nyorganisation. Det intima samband, som i många avseenden i fråga om såväl personal som materiel förefinnes mellan flygvapnet samt armén och marinen, gör det givetvis svårt att alltid åstadkomma önskad enkelhet och klarhet i förhållandet till dessa båda försvarsgrenar. Å andra sidan bör detta samband i hög grad möjliggöra och underlätta för flygvapnet att begagna sig av sådana av de båda andra vapnens organ, som hava att handlägga utrustnings-, förplägnads- m. fl. ärenden berörande även flygvapnet. Vid den organisation av flygstyrelsen, som jag i det följande föreslår, har jag i möjligaste mån sökt följa här angivna grunder.

Inom försvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli samt lant- och sjöförsvarets kommandoexpeditioner föranleder tillkomsten av det fristående flygvapnet icke några ändringar i organisationen eller tillsättandet av nya befattningar. Flygvapnet berörande förvaltningsärenden äro avsedda att inom departementet liksom hitintills handläggas av respektive byråer. Att med den föreslagna omfattningen av flygvapnet organisera en särskild kommandoexpedition för detsamma, erfordras givetvis icke. Ej heller skulle detta vara lämpligt med den organisation av vapnet, som jag föreslår. Med det passagesystem, som för vissa delar av flygvapnets personal är avsett att tillämpas, och det sätt, varpå respektive flygkårens samövningar med arméns truppförband och marinens sjöstyrkor och kustfästningar förutsättas komma att ordnas, är det tvärtom av behovet påkallat, att kommandoärenden handläggas, såvitt rör arméflygkåren, av lant-

försvarets och, i vad angår marinflygkåren, av sjöförsvarets kommandoexpedition. En dylik ordning utesluter givetvis icke, att, såsom även för närvarande är fallet i fråga om vissa ärenden, sjöförsvarets kommandoexpedition kan komma att behandla frågor, som beröra arméflygkårens samarbete med marinen, och lantförsvarets kommandoexpedition ärenden, som avse marinflygkårens samarbete med armén.

Beträffande chefens för flygvapnet ställning i förhållande till generalstabs- och marinestabscheferna samt arméns och marinens högre befälhavare bör densamma så regleras, att erforderligt samarbete kommer till stånd, samtidigt med att chefen för flygvapnet tillförsäkras den befogenhet, som är nödvändig, för att han skall kunna utöva ledningen av vapnet, i vad avser att för krigföringen tillhandahålla väl utbildade och utrustade flygformationer. Han bör sålunda hava att från nämnda chefer och befälhavare mottaga framställningar angående deras önskemål för flygvapnets vidare utveckling samt att i samråd med dem utarbeta för flygvapnets strategiska och taktiska användande erforderliga bestämmelser, i vad dessa böra lända till efter rättelse för utbildningen vid flygvapnet. I för chefen för flygvapnet utfärdad instruktion bör sättet för ifrågavarande samarbete närmare bestämmas. Då det tillkommer cheferna för general- och marinstaberna att uppgöra planer för flygvapnets strategiska användande samt föreskrifter för dess taktiska uppträdande i samband med arméns respektive marinens förband, har jag ansett mig böra i flygvapnets stat upptaga för dessa staber avsedda flygutbildade armé- och marinofficerare.

De för flygformationernas utbildning så viktiga samövningarna med arméns och marinens förband äro avsedda att äga rum efter i kommandoväg för varje fall utfärdade bestämmelser, varigenom vederbörande armé- och marinbefälhavare erhålla full förfoganderätt över de i övningarna deltagande flygformationerna. Detsamma blir givetvis förhållandet i krigstid. Då det är av vikt för chefen för flygvapnet att erhålla kännedom om flygformationernas förmåga att fullgöra dem under nämnda övningar ålagda uppgifter, bör han vara tillförsäkrad inspektionsrätt även under dessa övningar, givetvis med de inskränkningar, som betingas av att flygformationerna under övningarna icke stå under hans befäl.

Flygformation, som är förlagd till fästning, flottans station eller annan ort, där befälet utövas av armé- eller marinbefälhavare, bör givetvis i fråga om ordningens upprätthållande med mera dylikt vara underställt nämnda befälhavare i enlighet med gällande föreskrifter, men i övrigt, såvida ej annorlunda i särskilt fall bestämmes, anses såsom självständigt truppförband, underställt vederbörande flygkårchef. Över sådan flygformation liksom över flygvapnets personal i övrigt bör inspektionsrätt tillkomma chefen för flygvapnet.

Chefen för generalstabens har i sitt yttrande rörande flygvapnets organisation framhållit, att då chefen för flygvapnet vore avsedd erhålla fullständig befäls- och inspektionsrätt över sagda vapen, han till biträde

härvid borde hava en stab. Då emellertid, såsom redan i det föregående nämnts, planläggningen av flygstridskrafternas användning i krig är avsedd att verkställas av cheferna för general- och marinstaberna, skulle en särskild stabs arbete icke bliva mera omfattande, än att detsamma torde kunna utföras av i flygstyrelsen ingående militär personal. På grund härav anser jag mig icke böra ifrågasätta inrättande av en sådan stab.

I fråga om chefens för flygvapnet ställning till de centrala förvaltningsmyndigheterna hava olika åsikter gjort sig gällande. Försvarsrevisionen har, såsom förut nämnts, föreslagit, att den tekniska och ekonomiska överledningen av arméns och marinens flygväsenden skulle för båda vapnen göras gemensam och underställas en inspektionsrätt tillförsäkrad chef samt ingå såsom en avdelning eller byrå antingen i arméförvaltningen eller marinförvaltningen. Detta förslag hava marinmyndigheterna, av skäl som i det föregående antytts, avstyrkt, och i stället hava de förordat inrättande av ett flygdepartement inom arméförvaltningen och en flygavdelning inom marinförvaltningen.

Intetdera av dessa förslag har jag funnit lämpligt för det föreslagna fristående flygvapnet. I egenskap av flygvapnets främste målsman åligger det chefen för flygvapnet att, förutom i militärt, även i tekniskt och ekonomiskt avseende verka för vapnets krigsduglighet och utveckling. De betydande arbetsuppgifter, som till följd härav åligga honom, nödvändiggöra, att han härför erhåller erforderliga arbetskrafter till sitt biträde. På grund av den speciella tekniska fackkunskap, som kräves för konstruktion, framställning, handhavande och vård av flygmaterielen, är han först och främst i behov av biträden vid behandling av flygvapnets tekniska frågor. Detta behov gör sig gällande dels i militärtekniskt och dels i rent flygtekniskt avseende. Med hänsyn till olikheterna mellan den för lantkrigföringen och den för sjökrigföringen avsedda materielens utrustning och användning erfordras tillgång till såväl lant- som sjömilitärteknisk fackkunskap. Den föreslagna flygstyrelsen bör därför för handläggning av tekniska ärenden lämpligen fördelas på tre parallellt arbetande byråer, en för arméflygärenden, en för marinflygärenden och en för rent flygtekniska ärenden.

För att i möjligaste mån begränsa personalbehovet å de båda militärtekniska byråerna bör flygstyrelsen i sådana militärtekniska frågor, som ej kunna av densamma direkt upptagas till behandling, såsom frågor angående konstruktion och tillverkning av bomber, torpeder, minor, kul-sprutor, ammunition, radio, byggnader m. m. dylikt, hos respektive departement eller avdelning inom armé- och marinförvaltningarna rekvirera utförandet av konstruktioner och tillverkningar samt därvid ställa erforderliga medel av flygvapnets anslag till vederbörande ämbetsverks förfogande. Genom ett dylikt samarbete lära redan förefintliga organ inom nämnda ämbetsverk kunna utnyttjas, utan att i flygstyrelsen behöver upptagas och organiseras särskild personal härför.

Chefen för generalstaben har i förutnämnda yttrande ifrågasatt, att för handläggning av här omförmälda militärtekniska ärenden skulle inrättas ett departement eller en avdelning vid armé- eller marinförvaltningen med chefen för flygvapnet såsom chef. Genom en dylik organisation skulle emellertid chefen för flygvapnet förlora den självständiga ställning, jag anser honom för främjande av vapnets utveckling böra intaga. Härtill kommer, att en sådan organisation lätt skulle kunna leda till en ensidig utveckling av flygvapnet och därigenom förorsaka slitningar mellan armén och marinen, samt medföra omgång och svårigheter i handläggning av ärenden berörande den kår, vars formationer ej vore avsedda för den försvarsgren, i vilkens centrala ämbetsverk flygvapnet skulle ingå. På grund härav och då dessutom organisationen torde komma att ställa sig onödigt kostsam, bör densamma icke komma till utförande.

Chefen för marinstaben och marinförvaltningen hava i sina yttranden angående flygvapnets organisation framhållit, att chefen för flygvapnet såsom medhjälpare vid sin sida borde hava de båda flygkårscheferna, vilka därigenom skulle mera direkt än eljest utöva inflytande vid ärendenas avgörande. Myndigheterna hava därför föreslagit, att dessa båda kårchefer tillika skulle vara chefer för respektive byråer i flygstyrelsen. Då emellertid de båda kårcheferna för utövande av ledningen av personalens utbildning m. m. i allmänhet måste uppehålla sig utom Stockholm å respektive kårers huvudförelägningsplatser, kunna de ej lämpligen bindas vid byråarbete. Mot en sådan anordning talar jämväl den omständigheten, att kårcheferna i krigstid måste kunna i fall av behov tagas i anspråk för ledningen av självständiga företag. I stället böra såsom chefer för flygstyrelsens militärtekniska byråer avses en flygutbildad överstelöjtnant eller major respektive en kommandörkapten av 1. eller 2. graden. Arbetet inom dessa båda byråer bör uppdelas å en personaldetalj och en materieldetalj, den förra för handläggande av organisations-, utbildnings- och personalfrågor samt den senare för behandling av beväpnings- och militära utrustningsfrågor. Till sitt biträde bör vardera av nyssnämnda chefer därför erhålla en officer för personaldetaljen och en officer för materieldetaljen. Å ifrågavarande byråer, vilka lämpligen torde böra benämnas armébyrån och marinbyrån, skulle således upptagas, å den förra 1 överstelöjtnant eller major och 2 kaptener samt å den senare 1 kommandörkapten av 1. eller 2. graden (överstelöjtnant eller major vid kustartilleriet) samt 2 kaptener.

I det föregående har jämväl förordats inrättande av en teknisk byrå inom flygstyrelsen. Ändamålet med nämnda byrå skulle vara att lämna chefen för flygvapnet biträde i frågor av rent flygteknisk natur samt att utföra för flygmaterielens utveckling och tillverkning erforderliga försök och prov. Samtliga myndigheter hava tillstyrkt inrättandet av en särskild, mer eller mindre självständig försöks- och provanstalt för flygmateriel. Ur ekonomisk synpunkt är det givetvis fördelaktigt, om denna anstalt även direkt utnyttjas för flygvapnet och, på sätt här föreslagits, knytes till

en teknisk byrå inom flygstyrelsen, åtminstone till dess den civila luftfarten nått en mera betydande utveckling. Med fästat avseende vid nödvändigheten av att kunna inom landet framställa och anskaffa den för flygvapnet behövlige flygmaterielen ävensom för utövande av erforderlig kontroll över flygmaterieltillverkningen måste denna byrå med tillhörande försöksanstalt anses vara av stor betydelse för flygvapnets utveckling. Då flygvapnet måste räkna med att vid mobilisering dels använda sig av inom landet befintliga i civiltrafik gående flygplan och dels utnyttja den privata flygindustrien för krigstillverkning, bör det också åligga flygstyrelsen att i sådant syfte genom den flygtekniska byrån samarbeta med nämnda industri och med den myndighet, som handlägger ärenden rörande den civila luftfarten. Av byråns personal erfordras ingående aeronautiska kunskaper och noggrann teknisk kännedom om flygmaterielens konstruktion och tillverkning. Då det knappast kan förutsättas, att militär personal är i tillfälle att vid sidan av sin militära utbildning och verksamhet förskaffa sig sådan flygteknisk utbildning, torde det bli nödvändigt, att byrån sammansättes av fackutbildad civil personal. Med fästat avseende vid byrån tillkommande åligganden synes denna, sedan en fullständig försöks- och provanstalt blivit upprättad, böra utgöras av: 1 chefskonstruktör (flygingenjör), 1 flygingenjör, föreståndare för ritkontoret, 1 flygingenjör för aerodynamiska och 1 flygingenjör för mekaniska laboratoriet, 1 motoringenjör, ritare, 1 verkmästare för aerodynamiska och 1 verkmästare för mekaniska laboratoriet jämte erforderlig arbetspersonal. Med hänsyn till att den här omfördälda försöks- och provanstalten skulle bli av stor betydelse jämväl för den privata flygmaterieltillverkningen ävensom för den högre tekniska undervisningen, synes densamma böra inrättas vid tekniska högskolan och medel härför ävensom till bidrag för dess skötsel böra utgå av annan huvudtitel än försvarets. Intill dess en sådan anstalt kan komma till stånd, bör å flygstyrelsens tekniska byrå endast upptagas följande personal, nämligen: 1 chefskonstruktör (flygingenjör), 1 motoringenjör, 1 flygingenjör, föreståndare för ritkontoret, och erforderlig ritkontorspersonal.

Ett av flygstyrelsens viktigaste åligganden är att omhändervä flygvapnets ekonomiska förvaltning. Ordnandet av denna förvaltning på ett betryggande sätt är för vapnets utveckling av största betydelse. I detta avseende äro två olika alternativ tänkbara. Antingen kan förvaltningen helt underställas flygstyrelsen och göras fullt fristående från arméns och marinens centrala förvaltningsorgan, armé- och marinförvaltningarna (alternativ I), eller ock kan densamma i större eller mindre grad ombesörjas av endera eller båda av dessa förvaltningsmyndigheter (alternativ II). Sistnämnda alternativ skulle innebära, att flygstyrelsen i förvaltningshänseende i viss omfattning underställdes armé- eller marinförvaltningen eller eventuellt båda dessa ämbetsverk,

Innan jag närmare ingår på frågan om vilketdera av ovannämnda båda alternativ, som bör läggas till grund för organiserandet av flygvapnets för-

valtning, torde jag i korthet få beröra de förvaltningsuppgifter, som tillkomma flygstyrelsen. Till en början torde härvid få erinras, att det synes böra ankomma på flygstyrelsen att låta å ena sidan utarbета de föreskrifter, som äro erforderliga för att förvaltningen vid underlydande kärer och verkstäder skall kunna leda till ett ur ekonomisk synpunkt gynnsamt resultat, samt å andra sidan sedermera övervaka, att så verkligen sker. Denna övervakande verksamhet måste — förutom genom erforderliga inspektioner vid de olika flygkärerna samt deras verkstäder och övriga anstalter — utövas genom en jämförande granskning i förening med ett sakligt bedömande av flygtruppernas, verkstädernas och övriga anstalters räkenskaper. Ifrågavarande granskning måste åtminstone i tekniskt hänseende under alla omständigheter förläggas till flygstyrelsen och där utföras av sakkunnig och med flygvapnets materiel och förhållanden förtrogen personal. Vidare måste flygstyrelsen svara för att de anslag, som anvisas för flygvapnet — särskilt gäller detta anslagen till materiel och övningar — användas på ett med hänsyn till flygvapnets uppgift fullt ändamålsenligt sätt, och att de icke överskridas. För detta ändamål måste månatligen sammanställningar av såväl flygstyrelsens egna som kärernas, verkstädernas och övriga anstalters räkenskaper göras inom styrelsen. För vinnande av bästa möjliga ekonomiska resultat bör dessutom central upphandling av viss materiel och förbrukningsartiklar för hela flygvapnet utföras genom flygstyrelsens försorg. Vidare bör det tillkomma styrelsen att reglera mellanhavanden av olika slag med arméns och marinens myndigheter, såsom i fråga om anordnande av förläggning, förplägnad och sjukvård för flygtruppernas personal vid arméns och kustartilleriets truppförband samt flottans stationer och fartyg ävensom anordnande av gemensamma övningar o. s. v. Slutligen torde flygstyrelsen komma att i stor utsträckning besluta om utgifter och på ett eller annat sätt svara för att nämnda utgifter bliva likviderade, vilket enklast torde kunna ske genom att en medelsförvaltning anordnas inom styrelsen.

Vad härefter beträffar de i det föregående berörda olika sätten för anordnandet av flygvapnets förvaltning, innebär *alternativ I*, såsom redan nämnts, att flygstyrelsen i förvaltningshänseende skulle bliva fullt självständig. Detta alternativ förutsätter särskild anslagsavdelning inom fjärde huvudtiteln, vilken anslagsavdelning skulle omfatta samtliga anslag för flygvapnet. Uppdelades dessa fullständigt enligt samma grunder som vid armén och marinen, skulle antalet olika anslag under flygvapnets avdelning av huvudtiteln komma att uppgå till icke mindre än 25 å 30, flertalet av jämförelsevis ringa storlek. Att verkställa en dylik långt driven specialisering för en förvaltning med så begränsad omfattning som flygvapnets synes emellertid icke vare sig behöfligt eller lämpligt. Anslagsfördelningen synes i stället kunna ske i ungefärlig överensstämmelse med efterföljande tabell, däri anslagen till flygvapnet sammanförts till allenast 13 fristående anslag, vilkas närmare fördelning Kungl. Maj:t skulle verkställa genom särskilda stater.

Anslagsfördelning under fjärde huvudtitelns avdelning för flygvapnet.

1. *Avlöning, rekrytering och resekostnader m. m.*, förslagsanslag.
  - a) löner och arvoden, förslagsanslag,
  - b) rekryteringskostnader, reservationsanslag,
  - c) flygvapnets reservpersonal, förslagsanslag,
  - d) rese- och traktamentspenningar, förslagsanslag,
  - e) flyttningsersättning, förslagsanslag,
  - f) semester åt vid flygvapnet anställda arbetare, förslagsanslag.
2. *De värnpliktigas avlöning och färder*, förslagsanslag.
  - a) penningbidrag,
  - b) understöd åt värnpliktigas familjer,
  - c) färdkostnader.
3. *Resestipendier*, reservationsanslag.
4. *Skrivmaterialier och expenser m. m.*, reservationsanslag.
5. *Mathållning och furagering samt förplägnadsutredning*, förslagsanslag.
  - a) mathållning,
  - b) furagering,
  - c) förplägnadsutredning.
6. *Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning*, reservationsanslag.
  - a) beklädnads- och munderingsutrustning,
  - b) kasernutredning.
7. *Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt*, reservationsanslag.
8. *Flygövningar*, reservationsanslag.
  - a) övningar vid arméflygkåren,
  - b) övningar vid marinflygkåren,
  - c) till flygstyrelsens disposition.
9. *Flygmateriel*, reservationsanslag.
  - a) underhåll av materiel vid arméflygkåren,
  - b) underhåll av materiel vid marinflygkåren,
  - c) till flygstyrelsens disposition.
10. *Vapen och ammunition*, reservationsanslag.
11. *Flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor*, reservationsanslag.
12. *Sjuk- och veterinärvård*, reservationsanslag.
  - a) sjukvård,
  - b) veterinärvård.
13. *Extra utgifter*, reservationsanslag.

Fullt fristående ställning i förvaltningshänseende förutsätter vidare, att styrelsen erhåller egen kassarörelse, och att icke blott den tekniska utan även — åtminstone intill dess revisionsväsendets ifrågasatta omorganisation avgjorts — den kamerala revisionen förläggas till styrelsen. Detta skulle innebära, att statskontoret skulle direkt tillhandahålla styrelsen erforderliga medel å egen giroräkning i riksbanken, att från denna giroräkning skulle anvisas månatlig kredit till underlydande förvaltningar, att de lokala förvaltningarna skulle ingiva vederbörliga månads- och årsräkenskaper till styrelsen, att sedermera bokföring av dessa skulle ske därstädes, samt att i styrelsen skulle sammanföras styrelsens egna och lokalförvaltningarnas räkenskaper till månads- och kassarapporter för riksräkenskapsverket samt till huvudbok för budgetåret.

Vad förenämnda *alternativ II* angår, förutsätter detsamma, på sätt redan framhållits, att styrelsen i vissa avseenden skulle utöva självständig förvaltningsbefogenhet, i andra avseenden åter lyda under armé- eller marinförvaltningen eller eventuellt under båda dessa. Vid tillämpning av detta alternativ kan antingen självständig anslagsfördelning ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad ovan sagts beträffande alternativ I eller ock endast en beräkning, uppställd i överensstämmelse med avdelningarna under fjärde huvudtiteln för lantförsvaret och sjöförsvaret, uppgöras för erhållande av totalsumman för flygvapnet, men de särskilda anslagspostererna i riksstaten tilläggas motsvarande anslag för lant- eller sjöförsvaret eller eventuellt fördelas till bådadera och därigenom i första hand ställas under armé- eller marinförvaltningen. I det senare fallet bör dock dispositionsrätten över vissa anslag och anslagsposter, t. ex. anslagen till flygövningar, flygmateriel, resestipendier o. s. v., helt och hållet tillkomma flygstyrelsen.

Enligt detta alternativ skulle kassaväsendet underställas armé- eller marinförvaltningen, varjämte den kamerala revisionen skulle utföras av dess tjänstemän. Besvärs- och anmärkningsmål skulle likaledes i första instans avgöras av endera eller bägge av dessa förvaltningar.

Armé- och marinförvaltningarna hava var för sig avgivit yttrande rörande vilketdera av ovanberörda alternativ för förvaltningens ordnande ur olika på frågan inverkan synpunkter kunde vara att föredraga.

Arméförvaltningen har för sin del framhållit, att båda alternativen syntes vara genomförbara, men ansett, att alternativ I skulle — med hänsyn till de begränsade förvaltningsuppgifter, som skulle ankomma på flygstyrelsen — kräva en jämförelsevis stor organisation, varför ämbetsverket förordat alternativ II.

Marinförvaltningen har däremot framhållit, att en ofrånkomlig följd av arméns och marinens flygväsendens sammanförande till ett gemensamt, från armén och marinen avskilt, fristående flygvapen måste bliva, att den nya flygstyrelsen utrustades med så fullständiga förvaltningsorgan, som erfordrades för att den skulle kunna fullgöra sina alliganden på ett tillfredsställande sätt, varuti jämväl inginge fordran på ärendenas enhetliga och snabba behandling. Flygstyrelsen måste med hänsyn härtill förses med egen förvaltning av sådan omfattning, att samtliga ärenden där kunde handläggas. Alternativ I syntes marinförvaltningen äga förutsättningar att kunna givas sådan form, att det tillgodosåge anspråken i detta avseende, samtidigt med att det erbjöde en helgjuten, enkel och redig organisation i motsats till alternativ II, vilket under alla förhållanden komme att behäftas med svagheter och nackdelar, som vore ofrånkomliga vid en mer eller mindre sönderstyckad och splittrad organisation.

Inom marinförvaltningen hava tvenne reservanter uttalat sig för att flygstyrelsens förvaltning borde organiseras enligt ett modifierat alternativ II. I enlighet härmed borde flygstyrelsen även i förvaltningshänseende ställas direkt under Kungl. Maj:t, men densamma endast förvalta ansla-

gen till flygmateriel och övningar samt till styrelsen själv, samtliga dessa anslag upptagna i riksstatens fjärde huvudtitel under en avd. IV, varemot i övrigt borde för förvaltningen tillämpas nu gällande ordning. Sålunda skulle förvaltningen av bland andra anslagen till mathållning, mundering, bränsle, lyse, sjukvård, torpeder, vapen och ammunition samt byggnader ligga, vad arméflygkåren beträffade, hos arméförvaltningen och för marin-flygkåren hos marinförvaltningen samt de båda flygkåren jämföras med ingenjörtrupperna respektive kustartilleriet. För att erhålla en översikt av kostnaderna för flygvapnet skulle å fjärde huvudtiteln, avd. IV, efter anslaget till flygstyrelsen upptagas en tablå över de anslag till flygkåren, som återfunnes på annat ställe i huvudtiteln.

För egen del håller jag före, att en organisation av ifrågakvarande förvaltning i enlighet med förenämnda alternativ I är ägnad att befrämja ordning och planmässighet samt god ekonomi för hela flygvapnet. Däremot måste det befaras, att förvaltningens organiserande på sätt i alternativ II avses skulle medföra en onödig komplicerad och till sina verkningar skadlig splittring av densamma. Nära till hands ligger emellertid, att anordnandet av en självständig förvaltning måste ställa sig kostsammare än anlita det av redan förefintliga förvaltningsorgan. En i sådant avseende verkställd undersökning har givit vid handen, att följande personal enligt de olika alternativen erfordras å flygstyrelsens förvaltningsbyrå, nämligen

	Alt. I.	Alt. II.
Föredragande i förvaltningsärenden, regementsofficer av intendenturkåren eller förste marinintendent	1	1
Assistent, kapten vid intendenturkåren eller marinintendent av 1. gr.	1	1
Revisor, tillika föredragande i besvär- och anmärkningsmål m. m. civiltjänsteman med lön i 13. lönegraden.....	1	—
Kvinnligt biträde eller pensionerad sekundofficer	1	1

Härtill komma enligt båda alternativen biträden för renskrivning och dylikt, vilka emellertid synas böra vara gemensamma för styrelsen i dess helhet.

Av ovanstående jämförelse framgår sålunda, att genomförandet av alternativ I skulle föranleda endast obetydligt högre kostnad än tillämpandet av alternativ II. Vid sådant förhållande och då merkostnaden mer än väl torde uppvägas av de med alternativ I förenade fördelarna, anser jag, att flygstyrelsens förvaltning bör organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med detta alternativ.

Personalbehovet för flygstyrelsens förvaltningsbyrå beräknas sålunda erhålla den omfattning, som i ovanstående jämförelsetablå angivits för alternativ I. Då genom upprättandet av ett fristående, med egen förvaltning utrustat flygvapen armé- och marinförvaltningarna befrias från en del göromål, som hittills ålegat dem, synes den för flygstyrelsens förvaltnings-

byrå erforderliga civila tjänsten kunna överflyttas från ettdera av nämnda ämbetsverk. Vidare bör den för förvaltningsbyrån erforderliga assistenten för en tid framåt kunna beordras från intendenturkårens eller marinintendenturkårens övertaliga personal och den alternativt förutsatta pensionerade sekundofficern likaledes erhållas bland övertalig personal.

Vad slutligen angår det direkta biträde, varav chefen för flygvapnet kan hava behov vid sanitära frågors behandling, bör i de fall, då ej arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse eller marinförvaltningens sanitetsavdelning anlitas för desamma, till hans förfogande i flygstyrelsen ställas den vid marinflygkåren tjänstgörande läkaren, vilkens förläggningsplats torde bliva Djursholm och vilken sålunda bör vara lätt tillgänglig.

I enlighet med vad jag sålunda anført, bör flygstyrelsen bestå av den personal, följande tablå utvisar.

Tablå över flygstyrelsens personalbehov.

Befattning	Tjänstegrad eller tjänsteklass	Personal		
		armé	marin	civil
Chef för flygvapnet	Generalsperson eller flaggman	1 eller	1	—
<i>Armébyrån.</i>				
Chef för byrån	Överstelöjtnant eller major	1	—	—
Tjänstgörande officerare	Kaptener	2	—	—
<i>Marinbyrån.</i>				
Chef för byrån	Kommendörkapten av 1. el. 2. gr., överstelöjtnant el. major	—	1	—
Tjänstgörande officerare	Kaptener	—	2	—
<i>Förvaltningsbyrån.</i>				
Chef för byrån	Major (överstelöjtnant) el. 1. marinintendent	1 eller	1	—
Assistent	Kapten el. marinintendent av 1. gr.	1 eller	1	—
Revisor	Civil tjänsteman 13. lönegr. ...	—	—	1
Kontorsskrivare	Kvinnligt biträde el. pens:d sekundofficer	—	—	1
<i>Tekniska byrån.</i>				
Chefskonstruktör	Flygingenjör	—	—	1
Föreståndare för ritkontoret	”	—	—	1
Motoringenjör	”	—	—	1
Ritare (erforderligt antal)	”	—	—	—
<i>Skrivbyrå.</i>				
Kontorsbiträden, kvinnliga	”	—	—	4
<i>Expeditionsvakt</i>				
”	”	—	—	1

Den för tjänstgöring i flygstyrelsen erforderliga officers- och civilmilitära personalen bör rekryteras från respektive armén, flottan och kustartilleriet, officerarna i första hand bland dem, som erhållit flygut-

bildning. Med undantag av chefen för flygvapnet böra officerarna under sin tjänstgöring i flygstyrelsen med lämpliga mellantider beredas kortare tids tjänstgöring vid eget vapen och liksom den civilmilitära personalen efter visst antal år helt återgå till detsamma. Fördens skull bör denna personal under sin tjänstgöring vid flygvapnet vara upptagen över stat med bibehållen turberäkning å de arméns respektive marinens kårer, vederbörande tillhöra.

Flygstyrelsens personal, med undantag av den å armé- och marinbyråerna tjänstgörande, som bör upptagas å respektive flygkårs stat, bör uppföras å en särskild för nämnda styrelse upprättad stat. Vad härvid den civila personalen beträffar, böra å sistberörda stat jämväl upptagas 4 flygingenjörer, i annat sammanhang angivna såsom erforderliga 2 för vardera flygkårens flygverkstäder, varest redan nu detta antal ingenjörer är anställt. Det är nämligen av vikt för de för flygvapnet behövliga flygingenjörernas utbildning, att de beredas tillfälle att tjänstgöra såväl i flygstyrelsen som vid verkstäderna. Omplacering av denna personal kan lättare äga rum, om samtliga uppföras å samma stat. För att möjliggöra urval bör, i likhet med vad fallet är beträffande specialingenjörerna vid marinen, anställningen såsom flygingenjör först ske medelst konstitutorial, vilket efter visst antal år, därest lämplighet för befattningen befinnes föreligga, ersättes av fullmakt.

B. Flygkåreerna.

I flygkåreerna bör ingå all för flygvapnet behövlig personal, som icke upptages å flygstyrelsens stat. Dit hänföres alltså dels stabspersonal, dels personal erforderlig för flygmaterielens användning, skötsel, vård och underhåll och dels slutligen för ledande av utbildningen vid flygvapnet avsedd personal. Ifrågakommande personal utgöres sålunda av flygare och flygspanare samt i olika grenar specialiserad teknisk personal, verkstads-, förvaltnings-, expeditions-, stations- och handräckningspersonal ävensom lärar- och instruktionspersonal. Såsom av försvarsrevisionen framhallits, erfordras härför officerare såväl aktiva som i reserven, sekundofficerare, fast anställt manskap och värmpfiktiga ävensom civilmilitär och civil personal.

Redogörelse för mobiliseringsbehovet av ovan omförd personal torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Dock torde det vara på sin plats att här angiva det sätt, varpå nämnda behov utan ökning av flygvapnets för fredstjänsten behövliga personal är avsett att tillgodoses.

I fredstid beräknas icke större antal aktiv personal, än som för tjänstens upprätthållande och för utbildning av vid mobilisering behövlig personal är oundgängligen erforderligt. Därvid tillämpas i huvudsak samma grunder, som revisionen använt vid beräkning av personalbehovet för de av densamma föreslagna arméns flygkår och marinens flygväsende. På grund av den större omfattning, flygvapnet enligt föreliggande förslag är avsett erhålla, blir dock personalbehovet här större än det av revisionen upptagna. Till den för fredstjänsten ständigt erforderliga personalen åter-

kommer jag i det följande i samband med redogörelsen för flygkärernas fredskader.

1. För utbildning vid flygvapnet tillfälligt tjänstgörande personal, avsedd för mobiliseringsbehovets fyllande.

Den vid flygvapnet i fredstid under utbildning varande personal, som är avsedd att fylla mobiliseringsbehovet, utgöres av aktiv personal och reservpersonal samt värnpliktiga, av vilka sistnämnda ett antal erfordras även för fredstjänstens upprätthållande. Utbildningen av nämnda personal har till ändamål att göra denna lämpad för att utfylla behovet dels av flygare och flygspanare och dels av för materielens skötsel vid mobilisering i övrigt behövlig personal.

Flygare.

Uttagning av personal för utbildning till flygare bör ske på frivillighetens väg. Enär denna utbildning i fredstid måste bedrivas så, att riskmomenten i möjligaste mån bortelimineras, tager utbildningen av militärflygare i fred i anspråk en tid av 2 å 3 år. Då det är uteslutet att giva värnpliktiga så lång övningstid, måste flygarna i regel rekryteras av andra personalkategorier än de värnpliktiga. En undersökning av de kvalifikationer, som erfordras för de olika befattningarna såsom flygare i krigstid, giver vid handen, att vissa flygare måste hava den militära underbyggnad, som endast officer besitter, under det att för andra dylik underbyggnad ej är behövlig.

Flygutbildade aktiva officerare erfordras förutom för stabstjänst bland annat såsom chefer för flygavdelningar och patruller samt såsom chefer, lärare, tygofficerare m. m. vid flygstationer och skolor. Av dessa officerare böra på av försvarsrevisionen anförda grunder de för utbildning såsom elever uttagna och för mobiliseringsbehovet avsedda kvarstå å respektive truppförbands eller, vad marinen beträffar, flottans och kustartilleriets stater samt efter slutad utbildning återgå till nämnda förband m. m. och avses att under viss tid efter första utbildningsåret vid mobilisering tjänstgöra vid flygvapnet. Övriga officerare, d. v. s. de för fredstjänsten vid flygvapnet erforderliga, böra däremot med tillämpande av passagesystem upptagas å sagda vapens stat. Officer, som söker utbildning till flygare, bör hava tjänstgjort såsom officer vid eget vapenslag under minst ett år och bör vid tiden för antagandet till flygutbildning ej vara äldre än 30 år. På flygvapnets stat upptagen officer bör med lämpliga mellantider givas tillfälle att en kortare tid tjänstgöra vid det vapen, han förut tillhört.

Aktiva officerare.

På grund av flygtjänstens egenart kan flygvapnets behov av reservofficerare — utom beträffande marinflygkären i vissa fall, som framdeles skola närmare beröras — ej fyllas på för krigsmakten i övrigt vedertaget

Reserv-officerare.

sätt. Detta behov måste därför, såsom även revisionen föreslagit, tillgodoses genom att värnpliktiga studenter och likställda, som äro därtill villiga och lämpliga, under sin värnpliktstid börja undergå flygutbildning för att därefter såsom reservofficersaspiranter fortsätta densamma och vid respektive flygkärer erhålla reservofficersutbildning. Sammanlagda utbildningstiden för dessa aspiranter beräknas till något mer än två år. Efter avlagd examen utnämnas vederbörande till fänrikar i flygvapnets reserv och förutsätts kunna under viss tid efter antagningen till aspirant vid mobilisering tjänstgöra vid flygvapnet. Härvid avses de antingen omedelbart till flygare eller till tjänstgöring vid flygstation och efter en kortare tids flygutbildning till fronttjänst. I fredstid skola de endast efter frivillig anmälan inkallas till tjänstgöring vid flygvapnet.

Sekundofficerare.

Utbildning av sekundofficerare till flygare bör i regel icke äga rum på grund av att denna utbildning bör börja vid tidigare ålder än den vid befordran till sekundofficer vanliga. För såvitt lämpliga sekundofficerare därtill anmäla sig, synes emellertid hinder ej böra möta för sådan utbildning. Dylika sekundofficerare böra ingå i den i det följande omförmälda elevkontingenten fast anställt manskap. Sekundofficer, som före befordran till denna tjänstegrad undergått utbildning till flygare, bör givetvis, om han därtill fortfarande är lämplig och behöflig, beredas tjänstgöring vid flygvapnet. Enär arméflygkårens på stat upptagna sekundofficerare äro avsedda att rekryteras i vanlig ordning bland arméflygkårens fast anställda manskap, torde en del av dessa sekundofficerare hava undergått flygutbildning och sålunda böra avses för tjänstgöring såsom flygare, så länge de äro därtill lämpliga.

Flaggkorpraler vid marinen ävensom fast anställt manskap.

Flaggkorpraler vid marinen ävensom fast anställt manskap från arméns samtliga truppförband och från marinen böra kunna uttagas för utbildning till flygare vid respektive flygkärer för att såmedelst fylla behovet av stamanställda flygare vid mobilisering. Fast anställd, som önskar bliva antagen till flygelev, bör vid armén hava tjänstgjort minst två år och vid marinen hava uppnått minst korprals tjänsteställning samt i vartdera fallet förbinda sig dels att rekapitulera så lång tid, att den oavbrutna flygutbildningen hinner meddelas, och dels att undergå i flygutbildningen ingående repetitionsövning, för såvitt han vid tidpunkten härför fortfarande är i militär tjänst. Skulle så ej vara förhållandet, göres repetitionsövningen frivillig. Efter avslutad utbildning återgå dessa flygelever till sina respektive truppförband. I händelse av mobilisering äro de avsedda för tjänst vid flygvapnet under viss tid efter första utbildningsåret.

Värnpliktiga.

Såsom förut nämnts, kunna värnpliktiga på grund av utbildningstidens längd i regel ej ifrågakomma till flygutbildning i fred. Från denna regel bör undantag göras för såväl värnpliktiga studenter och likställda som övriga värnpliktiga, vilka äro lämpliga för dylik utbildning och antingen redan vid inryckningen såsom flygare nått sådant utbildningsstadium, att deras

militära flygutbildning under tjänstetiden hinner fullbordas, eller ock förbinda sig att kvarstanna i flygtjänst erforderlig tid efter den ordinarie tjänstgöringens slut. Vid mobilisering böra de sålunda utbildade flygarna antingen omedelbart tagas i anspråk som flygare eller undergå förnyad utbildning, allt under förutsättning att de fortfarande lämpa sig för flygtjänst.

Med hänsyn till mobiliseringsbehovet, sammanställt med den tid, vederbörande kunna anses mobiliseringsbara såsom flygare, böra inom de olika personalkategorierna årligen nedan angivna antal uttagas till flygutbildning vid de båda flygkåren.

Vid *arméflygkåren* bör den årliga uttagningen omfatta:

13 officerare,

10 fast anställda manskap (vari även må ingå sekundofficerare) samt

10 värnpliktiga studenter och likställda, uttagna till reservofficersaspiranter.

Av dessa kategorier böra, i enlighet med vad ovan anförts, den första uttagas ur arméns olika truppförband samt den andra ur dessa truppförband och arméflygkåren.

För möjliggörande av urval bör ovan angivna antal ökas för den förstnämnda kategorien med 7 samt för vardera av de båda andra kategorierna med 5. Samtliga uttagna underkastas prövning under en tid av omkring 6 veckor i början av varje flygskola, varefter det för fortsatt flygutbildning erforderliga antalet bland dem utväljes.

Vid *marinflygkåren* erfordras en årlig uttagning av:

9 officerare,

7 flaggkorpraler och fast anställt manskap (vari även må ingå sekundofficerare) samt

7 värnpliktiga studenter och likställda, uttagna till reservofficersaspiranter.

De båda förstnämnda kategorierna böra uttagas ur såväl flottan som kustartilleriet.

För möjliggörande av urval bör en var av omförmälda kategorier ökas med 4 under den ovan angivna prövningstiden av 6 veckor.

Flygspanare.

För utbildning till flygspanare skulle enligt försvarsrevisionens förslag endast officerare ifrågakomma, varvid beträffande de för armén avsedda sådana militära kunskaper och färdigheter förutsattes erforderliga, att endast aktiva officerare kunde uttagas därtill, under det att för marinen och särskilt flottan för fyllandet av mobiliseringsbehovet jämväl ett mindre antal reservofficerare från marinen och till reservofficerare årligen utbildade studenter och likställda ansågos för ändamålet användbara.

Beträffande de *för armén erforderliga flygspanarna* har jag icke annat att erinra mot revisionens förslag, än att även lämplig sekundofficer, som anmäler sig till flygspanarutbildning, bör beredas tillfälle till sådan.

Att för fyllande av *marinens behov av flygspanare* uttaga till reservofficerare utbildade studenter och likställda finner jag däremot mindre lämpligt. Av flottans flygspanare, vilka i allmänhet torde komma att användas vid spaning och eldledning m. m. till sjöss samt för fjärrspaning mot fiendens kuster, kräves nämligen i första hand kännedom om sjökrigföringen i allmänhet och om de i densamma använda fartygstyperna samt dessas sätt att uppträda ävensom förmåga att per radio även på långa avstånd och under svåra förhållanden överbringa rapporter om gjorda iakttagelser. Då de för utbildning till reservofficerare uttagna studenter och likställda i allmänhet ej torde hava någon föregående sjömansutbildning, blir den tid, som kan avses för deras utbildning till spanare, för kort för att de skulle kunna bibringas nämnda för flottans spanare nödvändiga kunskaper. Under sådana förhållanden anser jag det fördelaktigare att för fyllande av flottans mobiliseringsbehov av spanare i stället för nyssnämnda kategori utbilda motsvarande antal reservofficerare och sekundofficerare, vilka genom föregående tjänstgöring såsom radiomatrosor vid flottan och därefter erhållen utbildning äro bättre kvalificerade för flygspanarutbildning.

Även uttagningen för utbildning till flygspanare torde tillsvidare böra äga rum på frivillighetens väg. I likhet med vad som föreslagits beträffande flygarna, böra de för tillgodoseende av mobiliseringsbehovet erforderliga flygspanareleverna för arméflygkåren uttagas bland arméns alla truppförband samt för marinflygkåren uttagas från både flottan och kustartilleriet, dock att till reservofficers- och sekundofficerslever i regel endast böra uttagas radioutbildad personal från flottan. De sålunda bland den aktiva personalen uttagna eleverna böra, såsom för motsvarande flygelever föreslagits, kvarstå å respektive truppförbands stater och efter slutad utbildning återgå till sina förband. Under viss tid efter utbildningens avslutande böra de avses att vid mobilisering tjänstgöra vid flygvapnet. Behovet av flygspanare såsom lärare m. m. bör tillgodoses genom passagesystem och sålunda fyllas genom att uttaga lämpliga till flygspanare utbildade aktiva officerare och uppföra dem å flygvapnets stat. Efter lämplig tids tjänst vid flygvapnet böra dessa officerare återgå till de truppförband, de förut tillhörde. Under sin tjänstgöring vid flygvapnet böra de med lämpliga mellantider under kortare perioder beordras att tjänstgöra vid eget vapen.

För att kunna antagas till flygspanarelev bör aktiv officer hava fullgjort, arméofficer minst 3 års och marinofficer minst 2 års tjänstgöring vid eget vapen, varjämte därunder för officersutbildningen föreskrivna kurser skola hava genomgått. Reservofficer vid flottan bör antagas till flygspanarelev omedelbart efter avlagd reservofficersexamen och under viss tid därefter vid mobilisering avses för flygvapnet. Sekundofficer vid flottan, radiostyrman, bör antagas till elev omedelbart efter skedd utnämning till sekundofficer. I brist på lämpliga sekundofficerare må flaggkorpraler med minst två års tjänst i denna grad antagas till flygspanarelever. Till flyg-

spanare utbildad sekundofficer bör under viss tid efter utbildningens av slutande vid mobilisering avses för tjänst vid flygvapnet.

Med ledning av mobiliseringsbehovet och den tid, en utbildad flygspanare kan anses mobiliseringsbar, beräknas årsbehovet av flygspanarelever till följande, nämligen

för arméflygkåren 14 officerare (jämväl sekundofficerare) samt
för marinflygkåren 6 officerare, 2 reservofficerare och 2 sekundofficerare.

För flygmaterielens skötsel m. m. vid mobilisering erforderlig personal.

Förutom förutnämnda flygare och flygspanare samt i fredstid vid flygkåren ståendigt tjänstgörande personal erfordras för materielens skötsel m. m. vid de mobiliserade flygformationerna ytterligare personal. Denna bör utgöras av värnpliktiga samt, vad marinflygkåren beträffar, jämväl av ett mindre antal fast anställt manskap från marinen, utbildat till flygmekaniker, kulspruteskyttar och radiomatrosor.

a) Värnpliktiga.

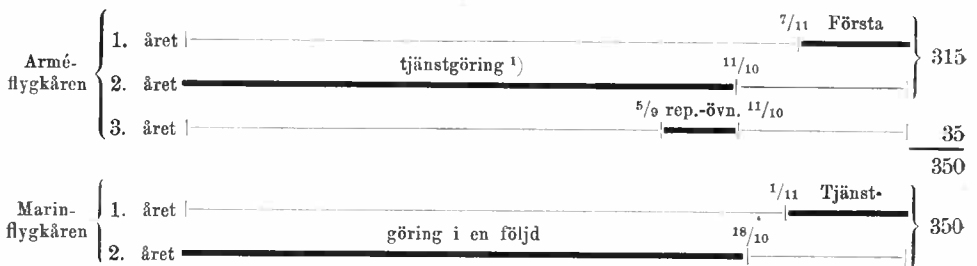
De för fyllande av mobiliseringsbehovet vid flygvapnet behövlige värnpliktiga böra, såsom försvarsrevisionen även föreslagit, utgöras av såväl till linjetjänst uttagna värnpliktiga i allmänhet och ersättningsreserv som studenter och likställda. Av de båda förstnämnda kategorierna måste en del jämväl tagas i anspråk för tillgodoseende av fredsbehovet av stationsmanskap. Flygvapnets årskontingent av de olika kategorierna värnpliktiga är med tillämpande av den för härens värnpliktiga begagnade avgångsprocenten i det föregående (sid. 40) beräknad till 428 i linjetjänst, 44 studenter och likställda samt 160 i ersättningsreserv, varav för arméflygkåren beräknas respektive 240, 23 och 80 samt för marinflygkåren 188, 21 och 80. Flertalet av ifrågakommande värnpliktiga bör med hänsyn till den höga krigsberedskap, som för flygvapnet är erforderlig, utgöras av å sjömanshus icke inskrivna värnpliktiga. För fyllande av föreliggande behov av värnpliktiga fackmän för marinflygkåren bör emellertid även möjlighet förefinnas att för flygvapnet uttaga värnpliktiga bland å sjömanshus inskrivna. I betraktande av den självständiga ställning, flygvapnet är avsett att intaga i försvarsorganisationen, anser jag, att flygvapnet bör tilldelas värnpliktiga fullt fristående i förhållande till hären och marinen. Det relativt ringa antal värnpliktiga, som är avsett att tilldelas flygvapnet, föranleder däremot givetvis, att förefintliga organ och bestämmelser för inskrivning och redovisning av härens och marinens värnpliktiga böra utnyttjas jämväl för flygvapnet tilldelade värnpliktiga. Vidare torde det få anses lämpligt att för nedbringande av därmed förenade kostnader låta flygvapnets för marinflygkåren avsedda värnpliktiga inrycka och beklädas vid vederbörlig flottans station. Arméflygkåren tilldelade värnpliktiga böra däremot inrycka vid arméflygkårens huvudförlägningsplats å Malmslätt. På grund härav och med hänsyn därtill att för en del av de för marin-

flygkåren behövliga värnpliktiga utbildningen i vissa avseenden kommer att skilja sig från motsvarande utbildning vid arméflygkåren, anser jag, att flygvapnets värnpliktiga böra uppdelas å *arméflygtjänst* och *marin-flygtjänst*.

Till linjetjänst
uttagna värn-
pliktiga.

Till linjetjänst uttagna värnpliktiga i allmänhet äro avsedda att utbildas — förutom till flygare i förut omförmälda undantagsfall — till flygmekaniker, kulsprutemanskap, radiomekaniker, fotografitekniker och hantverksmanskap av olika slag m. m. För dessa värnpliktiga hade försvarsrevisionen föreslagit en fredstjänstgöringstid av 365 dagar för de arméns flygkår tilldelade och 350 dagar för de marinens flygväsende tilldelade. På grund av den omfattande tekniska utbildning, som skall bibringas dessa värnpliktiga, synes det icke vara möjligt att avkorta denna tjänstgöringstid i annan mån, än att densamma för samtliga vid flygvapnet inskrivna värnpliktiga av ifrågasvarande kategori bör bestämmas till 350 dagar, d. v. s. samma tid, som föreslås för värnpliktiga underbefäl och fackmän vid flertalet av arméns truppslag och vid kustartilleriet ävensom för samtliga värnpliktiga i linjetjänst vid kavalleriet och flottan. Inryckningen bör för här avsedda värnpliktiga äga rum på hösten, då väderleken i allmänhet är mindre tjänlig för flygning och därför bättre tid finnes för den grundläggande utbildningen av de värnpliktiga. Tjänstgöringen bör, på sätt Konungen närmare förordnar, för arméflygkåren tilldelade fullgöras i en sammanhängande första tjänstgöring på 315 dagar med början under 1. året och en repetitionsövning om 35 dagar under 3. året samt för marinflygkåren med en tjänstgöring i en följd med början under 1. året vid samma tid som flottans värnpliktiga. Repetitionsövningen för arméflygkåren bör äga rum ungefär under samma tid som repetitionsövningarna för härens värnpliktiga.

Den ungefärliga tidsindelningen av den sålunda föreslagna utbildningstiden framgår av nedanstående diagram.

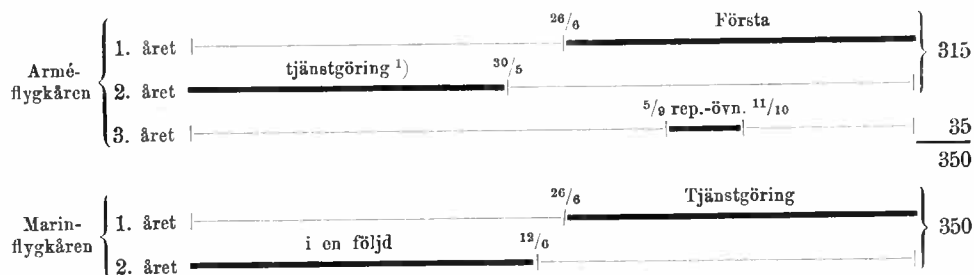
¹⁾ Hemförlovning 22 dagar.

Studenter och
likställda.

Förutom för utbildning till reservofficersaspiranter böra värnpliktiga studenter och likställda uttagas till tjänst vid flygvapnet för utbildning i en del befäls- och underbefälsbefattningar. Denna utbildning bör avse tjänstgöring såsom flygingenjörer och stationsunderbefäl samt för verkstads- och väderlekstjänst ävensom i undantagsfall flygutbildning.

Fredstjänstgöringen bör, i likhet med vad för övriga värnpliktiga studenter och likställda blivit föreslaget, omfatta sammanlagt 350 dagar. Inryckningen bör ske vid midsommar 1. året och tjänstgöringen, på sätt Konungen närmare förordnar, fullgöras vid marinflygkåren i en följd samt vid arméflygkåren med en första tjänstgöring om 315 dagar och en repetitionsövning om 35 dagar, vilken senare bör äga rum samtidigt med övriga värnpliktigas repetitionsövning.

Den ungefärliga tidsindelningen av utbildningstiden för studenter och likställda vid flygvapnet framgår av nedanstående diagram.

¹⁾ Hemförlovning i 22 dagar.

Såsom förut omförmälts, uttagas av tillstädeskomna studenter och likställda för utbildning till reservofficersaspiranter vid arméflygkåren 15 och vid marinflygkåren 11, av vilka efter uttagningsflygskola avskiljas 10 respektive 7 för fortsatt utbildning, under det att de övriga 5 respektive 4 återgå för utbildning till flygingenjörer och dylikt.

Värnpliktiga, uttagna till ersättningsreserven, erfordras redan i fredstid för tillgodoseende av den omfattande handräckningstjänst, som föranledes av de många tekniska utbildningsgrenarna och tjänstens därav följande decentralisation. Som tjänstgöringstiden för denna kategori värnpliktiga vid flygvapnet liksom vid hären och marinen torde böra bestämmas till 180 dagar, måste inkallelse av de för flygvapnet behövliga äga rum i två omgångar, å tider, som sammanfalla med för övriga till ersättningsreserven uttagna värnpliktigas inkallelse.

Till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga.

b) Fast anställt manskap.

Marinflygkårens behov av i fredstid ständigt tjänstgörande personal är, såsom förut nämnts, avsett att fyllas med personal från marinen genom tillämpande av passagesystem. Härför erfordras bland annat ett relativt stort antal utbildade flygmekaniker. Dels för erhållande av sådana utan alltför stor ökning av marinflygkårens stat och dels för fyllande av mobiliseringsbehovet av utbildade flygmekaniker, till den del detsamma icke kan tillgodoses genom den i det föregående berörda uttagningen av värnpliktiga, böra för omkring 11 månaders utbildning vid flygvapnet årligen beordras

ett antal eldarekorpraler från flottan och kustartilleriet. Detta antal beräknas till 8 från flottan och 3 från kustartilleriet eller tillsammans 11 man. De sålunda utbildade böra under viss tid efter avslutad utbildning vid flygvapnet vid mobilisering avses för tjänst vid sagda vapen.

Förutom nyssnämnda manskap erfordras för bemanning av fjärrspaningsflygplanen och för betjänande av de för marinens flygstationers luftförsvär avsedda kulsprutorna ett mindre antal kulspruteskyttar och radiomatrosor. Härför behövlig utbildning hinner ej bibringas flygvapnet tilldelade värnpliktiga, varför mera kvalificerad personal måste avses för denna tjänstgöring. För att ej behöva å flygvapnets stat upptaga särskilt fast anställt manskap för ändamålet, bör denna personal uttagas från flottan av artilleri- och radiomatrosor, vilka med hänsyn till sin föregående utbildning endast behöva genomgå en kortare utbildningskurs vid flygvapnet för att kunna på tillfredsställande sätt fullgöra ifrågavarande tjänstgöring. Med hänsyn till mobiliseringsbehovet och det antal år, nämnda personal efter genomgången utbildning vid flygvapnet kan anses mobiliseringsbar, beräknas för oförmålda utbildning årligen till flygvapnet böra beordras 3 artilleri- och 3 radiomatrosor.

2. Arméflygkårens ständigt tjänstgörande personal och fredskader.

Försvarsrevisionen har, såsom förut nämnts, föreslagit, att flygtrupperna skulle organiseras å en till Malmslätt förlagd flygkår, vilken med hänsyn till de olika flyg- och spanarskolorna skulle fördelas på en kärstab och fyra kompanier. Utom å Malmslätt skulle tillfälliga förläggningar för utbildning anordnas vid Hästholmen invid Vättern samt vid Ljungbyhed och Boden.

Med den utökning, flygvapnet enligt föreliggande förslag är avsett erhålla, måste emellertid, såsom jag i samband med frågan om arméflygkårens förläggning framhållit, vissa flygskolor permanent förläggas utom Malmslätt, och har jag därvid föreslagit förläggande av första utbildningen till Ljungbyhed och den fortsatta flygutbildningen till Rinkaby samt förläggande av flygdetachment till två permanenta flygstationer i Norrland, en i Östersund och en i Boden, båda jämväl avsedda för förvaring av viss materiel. Till Malmslätt skulle däremot förläggas jagarflygskolan med skjutskola vid Hästholmen samt de olika flygrepetitionsövningarna, varjämte de där befintliga verkstäderna och förrådsskjulen skulle användas för materielen underhåll och delvisa förvaring. Flygspanarskolan åter skulle successivt förläggas till ovannämnda olika utbildningsplatser och därvid, förutom vad angår lärarpersonalen, vilken skulle bli permanent, begagna sig av å respektive platser befintlig personal och materiel. Flygspanarskolans personal behöver därför icke såsom enligt revisionens förslag organiseras på ett särskilt kompani, varigenom antalet kompanier kan minskas till tre.

Den för fredstjänsten vid arméflygkåren, för utbildning samt för underhåll och vård av materielen behövliga ständigt tjänstgörande personalen bör

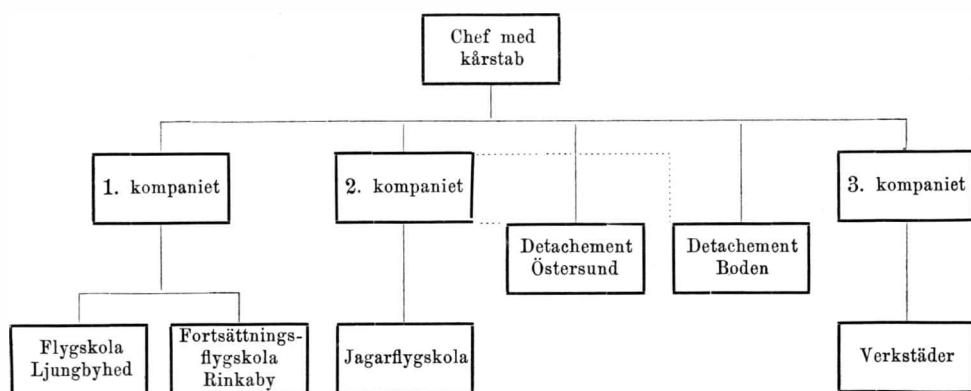
alltså lämpligen fördelas på kärstab och tre kompanier. Dessa tre kompanier böra avses till följande tjänst, nämligen

1. kompaniet: flygskola och fortsättningskola samt utbildning av flygmekaniker för dessa skolor med förläggning vid Malmslätt, Ljungbyhed och Rinkaby;

2. kompaniet: jagarflygskola och skjutskolor samt utbildning av flygmekaniker för dessa skolor och för flygdetachementen med förläggning vid Malmslätt, Hästholmen, Östersund och Boden;

3. kompaniet: verkstads- och förrådstjänst samt utbildning av specialmekaniker och hantverkspersonal m. m. med förläggning vid Malmslätt.

Den föreslagna organisationen av arméflygkåren framgår av nedanstående schema.

Personalbehovet i fredstid för de olika personalkategorierna beräknas i det följande med hänsyn till vad som för materielens vård och utbildningen å de olika förläggningsplatserna nödvändigt kräves. Detaljuppgifter härom torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Den för flygkåren erforderliga *aktiva officerspersonalen* är, på sätt i det föregående angivits, avsedd att erhållas genom att medelst användning av passagesystem huvudsakligen bland utbildade flygare och flygspanare, tillhörande arméns olika truppförband, uttaga lämpliga officerare för viss tids tjänst vid flygkåren. Antalet för ändamålet behövliga officerare beräknas enligt följande grunder.

I kärstabben erfordras 2 regementsofficerare och 3 kaptener. Av regementsofficerarna avses den äldsta att vara chef för kåren och den andre att vara chefens ställföreträdare. Den senare bör därjämte svara för mobiliseringsverket, vilken uppgift ej kan åläggas någon officer med annan befattning, enär de täta personalombytena i mobiliseringsbefattningarna göra detta arbete synnerligen omfattande. Den delade förläggningen av kårens skolor och detachement samt utbildningsarbetets art medföra för övrigt, att en av regementsofficerarna i regel torde vara borta från kårens huvuddel i och för inspektioner etc. Av de 3 kaptenerna bör en vara regementskvartermästare, en kasern-

och vapenofficer samt en regementsintendent. Jag har haft under öfvervägande, huruvida regementskvartermästaren skulle kunna utbytas mot en regementsadjutant (subalternofficer). Med hänsyn till den omfattning och mångsidighet, expeditionstjänsten vid kåren måste förutsättas erhålla, har jag emellertid ansett mig böra beräkna en regementskvartermästare för densamma. Som vapenofficer erfordras en särskild officer, emedan någon vid kompanierna tjänstgörande officer på grund av det krävande utbildningsarbetet ej kan antagas disponera någon tid för ändamålet, i all synnerhet som vapenvården vid kåren måste beräknas fordra betydande arbete och omtanke på grund av omfattningen av kulsprutematerielen, av vilken en stor del städse är fastmonterad å de olika flygplanen. Däremot bör kasernofficerstjänsten ej bliva mera krävande, än att den kan förenas med annan tjänst, varför vapenofficeren även bör avses som kasernofficer. På grund av dessa befattningars — särskilt vapenofficerstjänstens — vikt bör för ändamålet en kapten avses. Förutom ovannämnda officerare erfordras två subalternofficerare, vilka ständigt måste beräknas vara borta från kårens huvuddel i och för leveransbesiktningar.

Försvarsrevisionen har utgått från att kårchefen vid sin utnämning i regel borde vara major, och att han för undvikande av alltför täta ombyten även efter vunnen befordran till överstelöjtnant borde kunna kvarstå i sin befattning. Med hänsyn härtill borde han å flygkårens stat uppföras såsom överstelöjtnant eller major. Den avsevärda ökning, som nu föreslås beträffande flygkåren, och det större ansvar, som därigenom ålägges kårchefen, synes mig böra föranleda till att denne erhåller en högre tjänstställning, än vad revisionen föreslagit. I enlighet härmed och då jag delar revisionens åsikt om önskvärdheten av kårchefens kvarstående vid befordran, bör han å arméflygkårens stat uppföras såsom överste eller överstelöjtnant.

Den för kompanierna och detachementen såsom chefer, lärare samt verkstads- och tygofficerare erforderliga ständigt tjänstgörande officerspersonalen beräknas till 6 kaptener och 20 löjtnanter, varjämte tillkomma för förut omfördäld tjänstgöring i flygstyrelsens armébyrå 1 överstelöjtnant eller major och 2 kaptener samt i generalstaben 1 kapten.

Subalternofficerarna böra, såsom revisionen föreslagit, å flygkårens stat uppföras såsom löjtnanter, enär de, innan de förvärvat kompetens för kommandering till flygkåren, redan torde hava hunnit bliva befördrade till löjtnanter vid vederbörande truppslag eller uppnått för dylik befordran lämplig tjänsteålder.

Flygkårens *sekundofficerare* förutsättas, såsom även revisionen föreslagit, i regel komma att rekryteras bland kårens underbefäl och kvarstå i sina beställningar under hela sin tjänstetid. De äro avsedda att tjänstgöra såsom förrådsförvaltare, kompaniadjutanter, tygsekundofficerare, lärare i flygskolor m. m. och beräknas utgöras av 2 sekundlöjtnanter, 7 fanjunkare och 11 sergeanter.

Fredsbehovet av *fast anställt manskap* måste beräknas så, att det lämnar tillgång såväl till underbefäl och föregångsmän för de många olika utbildningsgrenarna som till den förutsatta rekryteringen av sekundofficerskåren. På grund av tjänstens krav på specialutbildade hantverkare och dylika måste antalet beställningsmän härvid bliva relativt stort. Det fast anställda manskapet är avsett att rekryteras genom direkt anställning vid flygkåren.

Det ständigt tjänstgörande fast anställda manskapet är avsett att fördelas på kompanierna enligt föreliggande behov och beräknas bära utgöras av:

9 furirer av 1. klass,	30 vice korpraler och
18 furirer av 2. klass,	53 volontärer.
28 korpraler,	

Antalet *beställningsmän* beräknas sålunda:

Sjukvårdsmanskap:

2 sjukvårdsfurirer av 2. klass,	3 sjukvårdskorpraler;
---------------------------------	-----------------------

Vapenhantverkarmanskap:

1 vapenhantverkarfurir av 1. klass,	3 vapenhantverkarvicekorpraler och
1 vapenhantverkarfurir av 2. klass,	3 vapenhantverkarsoldater; samt
2 vapenhantverkarkorpraler,	

Hantverksmanskap:

3 hantverksfurirer av 1. klass,	6 hantverksvicekorpraler och
3 hantverksfurirer av 2. klass,	10 hantverkssoldater.
4 hantverkskorpraler,	

Av *civilmilitär personal* erfordras dels 2 bataljonsläkare, avsedda den ene för Malmslätt och den andre för Ljungbyhed, dels ock för flygkårens verkstäder och förråd: 2 vapenhantverkare, 2 verkmästare av 1. klass, 1 verkmästare av 2. klass, 5 tyghantverkare och 4 förrådsvaktmästare.

Den civilmilitära personalen bör i sin helhet uppföras å flygkårens stat.

Av *civil personal* erfordras för ledningen av flygverkstäderna 2 flygingenjörer samt för omhänderhavande av utbildningen i den synnerligen viktiga flygfotograferingen 1 flygfotograf. Av denna personal äro flygingenjörerna föreslagna att upptagas å flygstyrelsens stat, och bör flygfotografen uppföras å flygkårens stat. Då tillgången å för undervisning i flygfotografering utbildade fotografer är knapp och svårighet därför kan antagas komma att möta att erhålla för flygfotografbefattningen lämplig person, anser jag, att denna befattning tillsvidare bör tillsättas å arvodesstat, varigenom möjlighet beredes att göra erforderligt ombyte å befattningen i fråga.

Såsom biträden vid expeditionstjänsten bära slutligen upptagas 3 pensionerade sekundofficerare.

3. Sammanställning av vid arméflygkåren ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal.

På grundval av vad i det föregående anförts, har upprättats följande sammanställning av vid arméflygkåren ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal.

Den *ständigt tjänstgörande* å arméflygkårens stat upptagna personalen är beräknad, såsom nedanstående tabell närmare utvisar.

	Officerare				Sekund-officere-rare	Underbefäl och manskap					Civil-militär personal	Personal å arvodestat				
	Överstelöjtnant eller major	Överste eller överstelöjtnant	Major	Kapten	Löjtnanter	Fanjunkare	Sergeanter	Furrier av 1. klass	Furrier av 2. klass	Korporaler	Vizekorporaler	Volontärer	Bataljonsläkare	Verkstads- och fördragspersonal	Civil personal	Pensionerade sekundofficerare
I flygstyrelsen.....	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I generalstaben....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kårstab.....	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kompanierna.....	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjukvårdsmanskap..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vapenhantverkarmanskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hantverkarmanskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flygingenjörer vid flygverkstäderna..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flyg fotograf.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Expeditionspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillhopa	1	1	1	12	22	9	11	13	24	37	39	66	2	14	3	3

¹⁾ Härav 2 sekundlöjtnanter (förvaltare).

²⁾ Upptagna å flygstyrelsens stat.

Såsom elever för *tillfällig tjänstgöring i fredstid* vid arméflygkåren är beräknad följande *stampersonal*, nämligen

flygare med en förutsatt utbildningstid av två à tre år och en två månaders repetitionsövning under fjärde eller femte året: under första året 13 officerare och 10 fast anställt manskap samt under vartdera av andra och tredje åren samma antal, alltså tillhopa 39 officerare och 30 fast anställda av manskapet, vartill under repetitionsövningen komma 13 officerare och 10 av manskapet;

flygspanare med omkring åtta månaders utbildning under första och andra året samt en månads tjänstgöring under tredje eller fjärde året: första året under omkring sex månader 14 officerare, andra året under omkring en och en halv månad 14 officerare samt för tjänstgöring under en månad tredje och fjärde åren successivt 14 officerare.

Vidare äro såsom *elever av reserven* för tillfällig tjänstgöring beräknade följande, nämligen

flygare med omkring två års utbildning: under vardera av första och andra året 10 till reservofficersaspiranter uttagna studenter och likställda eller tillsammans 20 reservofficersaspiranter samt en kontingent frivilligt tjänstgörande fänrikar i reserven.

Av *värnpliktiga i arméflygtjänst* med utbildning och tjänstgöring enligt vad för varje kategori särskilt stadgas beräknas slutligen: 13 studenter och likställda samt 240 till linjetjänst och 80 till ersättningsreserv uttagna värnpliktiga.

4. Marinflygkårens ständigt tjänstgörande personal och fredskader.

På grund av vissa svårigheter ur såväl organisatorisk som ekonomisk synpunkt skulle enligt försvarsrevisionens förslag den personal, som erfordrades för det av revisionen föreslagna marinens flygväsende, kvarstå å flottans och kustartilleriets stater samt för viss tid kommenderas till tjänstgöring vid flygvapnet på samma sätt som vid övriga specialgrenar inom marinen. Endast för beräkning av vederbörliga personalstater skulle fredsbehovet av officerare, underofficerare och manskap för ständig tjänstgöring vid flygväsendet till numerären fastställas.

Den fristående organisation av flygvapnet, som här föreslagits, anser jag emellertid böra föranleda till att även det marina flygväsendets personal utbrytes ur marinen i övrigt och bildar en särskild marinflygkår. Med ett självständigt flygvapen under enhetlig ledning och egen förvaltning torde de av revisionen och jämväl av chefen för marininstaben i särskilt yttrande framhållna svårigheterna för en sådan utbrytning icke längre i nämnvärd grad göra sig gällande. I fråga om sättet för denna flygkårs bildande anser jag mig för övrigt i princip böra följa den av revisionen och chefen för marininstaben avsedda organisationen av det av dem föreslagna marinens flygväsende.

Det synes nämligen vara att antaga, att utsikterna för en god rekrytering och utbildning av personalen genom direkt rekrytering skulle bliva mindre gynnsamma för marinflygkåren än för arméflygkåren med hänsyn till det större antal speciellt yrkesutbildad personal, som erfordras för den förra kåren i jämförelse med den senare. På grund härav ävensom för att förenkla utbildningen vid kåren av den tekniska personalen och nedbringa kostnaderna härför anser jag, att vid marinflygkåren passage-system bör tillämpas icke allenast såsom vid arméflygkåren för officerspersonalen utan även för sekundofficerspersonalen och det fast anställda manskapet. Kårens behov av personal av nämnda kategorier bör sålunda fyllas genom att officerare, sekundofficerare och manskap från flottan och kustartilleriet till i stat för marinflygkåren angivet antal beordras att under visst antal år tjänstgöra vid kåren för att därefter återgå till beställning vid marinen. Under sin tjänstgöringstid vid marinflygkåren bör nämnda personal upptagas å kårens stat och vara helt underställd kårens befäl.

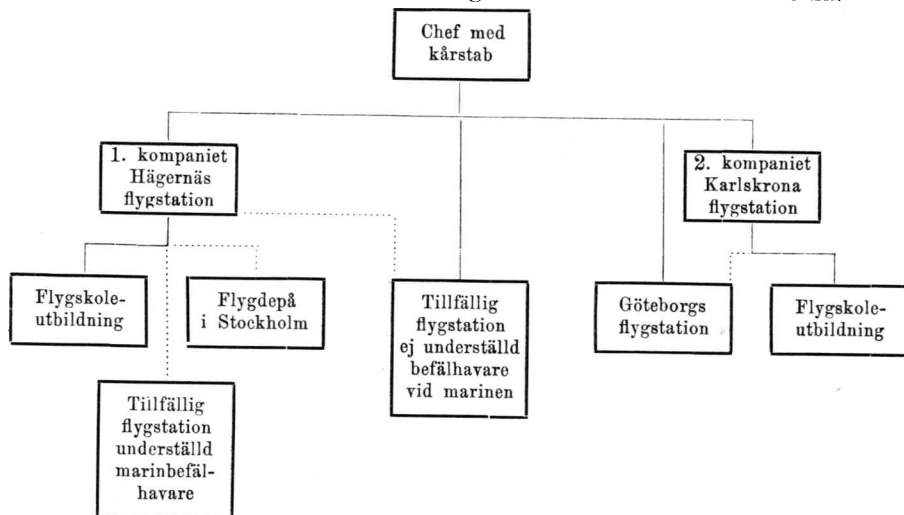
Enligt vad i det föregående föreslagits, skulle marinflygkåren förläggas till permanenta flygstationer vid Hägernäs, Karlskrona och Göteborg med huvuddelen av kåren och det väsentliga av utbildningen förlagd till Hägernäs samt med verkstadspersonal för materielens underhåll vid en flygdepå i Stockholm. Till Karlskrona skulle av utbildningen förläggas torped- och viss del av jagarflygskolan, under det att vid Göteborgs flygstation utbildning i allmänhet endast tidvis skulle ifrågakomma. Med hänsyn härtill, av utrymmesskäl och för att göra kommandering till tjänstgöring vid flygvapnet eftersökt även av i Karlskrona förlagd marinpersonal bör marinens flygkårs personal fördelas på Hägernäs och Karlskrona flygstationer med ett vid Göteborgs flygstation ständigt förlagt detachement samt med för flygdepån erforderlig personal i Stockholm. Från de båda förstnämnda flygstationerna bör i mån av behov personal därjämte lämnas till tillfälligt organiserade flygstationer, bland andra den för kustflottan avsedda flygstationen. Den i fredstid vid marinflygkåren för utbildning samt underhåll och vård av materielen behövligen ständigt tjänstgörande personalen skulle sålunda komma att huvudsakligen fördelas mellan Hägernäs och Karlskrona.

I enlighet härmed och för erhållande i möjligaste mån av överensstämmelse i organisationen av de båda flygkåren anser jag, att marinflygkårens ständigt tjänstgörande personal lämpligen bör fördelas på kårstab och två kompanier, nämligen

1. kompaniet förlagt till Hägernäs med ständigt detachement vid flygdepån i Stockholm och

2. kompaniet förlagt till Karlskrona med ständigt detachement i Göteborg.

Den föreslagna organisationen framgår av nedanstående schema.

Till grund för beräklandet av personalbehovet i fredstid för båda kompanierna äro uppgjorda fredsbesättningslistor för de olika flygstatio-

nera och flygdepån, vilka besättningslistor torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. I det följande angives personalbehovet för de olika personalkategorierna enligt oförmälda besättningslistor.

I överensstämmelse med vad som föreslagits beträffande arméflygkåren, bör den för tjänstgöring i flygstyrelsen, i kårstaben, såsom flygstationschefer och såsom lärare vid flygskolor m. m. ständigt erforderliga *aktiva officerspersonalen* rekryteras från flottans och kustartilleriets stam, i första hand bland de flygutbildade officerare, som därtill visa sig särskilt lämpliga.

Kårchefen bör av enahanda skäl, som anförts i fråga om chefen för arméflygkåren, innehava tjänstegrad såsom kommendör eller kommendörkapten av 1. graden respektive överste eller överstelöjtnant vid kustartilleriet. Med hänsyn till den stora omfattning, flygdepån i Stockholm är avsedd erhålla, och enär densamma är skild från flygkårens huvuddel, anser jag, att flygdepåchefen i Stockholm bör hava kommendörkapten av 2. graden respektive majors tjänstegrad. De för tjänstgöring vid flygvapnet avsedda subalternofficerarna böra, i likhet med vad beträffande de vid arméflygkåren tjänstgörande föreslagits, å flygkårens stat uppföras såsom löjtnanter.

Den för marinflygkåren erforderliga ständigt tjänstgörande aktiva officerspersonalen beräknas sålunda:

Kårstaben:

- 1 kommendör (överste) eller kommendörkapten av 1. graden (överstelöjtnant), kårchef,
- 1 kapten, mobiliseringsofficer,
- 1 löjtnant, kåradjutant.

Befäl vid flygstationer ävensom lärare vid skolor och kurser:

- 5 kaptener och 14 löjtnanter.

Befäl vid flygdepån i Stockholm:

- 1 kommendörkapten av 2. graden eller major,
- 1 kapten och 2 löjtnanter.

För förut oförmäld tjänstgöring

dels i flygstyrelsen:

- 1 kommendörkapten av 1. eller 2. graden (överstelöjtnant eller major) och
- 2 kaptener,

och dels i marinstaben 1 kapten.

Sekundofficerare och flaggkorpraler vid marinflygkåren, vilka, på sätt förut är sagt, böra medelst passagesystem rekryteras från flottans och kustartilleriets stam, äro avsedda att bestrida befattningar huvudsakligen enligt följande fördelning: stationsuppbördsmän 5, flygare 9, flygmekaniker

19, kvartersmän 3, rustmästare 2, torpedmästare 2, radiostyrmän 3, redögörare 3 och artillerikonstapel 1.

Antalet på olika tjänstgöringsplatser erforderlig personal av olika tjänstegrader, som böra upptagas å kompanierna, beräknas sålunda:

i kårstaben:

1 sekundofficer av 3. graden och 1 flaggkorpral;

å flygstationerna:

4 sekundofficerare av 2. graden, 14 sekundofficerare av 3. graden och 24 flaggkorpraler; samt

vid flygdepån i Stockholm:

1 sekundofficer av 2. graden och 2 flaggkorpraler.

För marinflygkåren behövt ständigt tjänstgörande *fast anställt manskap* bör, såsom förut nämnts, ävenledes rekryteras från flottan och kustartilleriet. Dylikt manskap erfordras för befattningar vid flygstationerna huvudsakligen enligt följande fördelning: flygmekaniker 22, motorbåts- och kraftcentralmaskinister 5, timmermän 9, vapensmeder 4, torpedhantverkare 4, radiomatrosor 5 samt ekonomipersonal 11.

Denna personal upptages å kompanierna såsom 40 korpraler och högboåtsmän samt 20 yrkesutbildade meniga. Av de å flygvapnets stat upptagna korpralerna beräknas högst 6 samtidigt vara under utbildning vid marinens skolor.

Av *civilmilitär personal* erfordras 1 marinintendent av 1. graden och 1 marinläkare av 1. graden för tjänstgöring i kårstaben och å flygstationerna, varjämte, i likhet med vad som föreslagits i fråga om arméflygkåren, bland civilmilitär personal även upptages en del av flygverkstädernas arbetsledning, nämligen 2 verkmästare av 1. klass och 1 verkmästare av 2. klass. Intendenten och läkaren böra kommenderas från respektive marinintendentur- eller marinläkarkåren till viss tids tjänst vid flygkåren och därunder upptagas å flygkårens stat samt efter slutad tjänstgöring vid flygvapnet återgå till vederbörande civilmilitära kår. Övrig här nämnd civilmilitär personal bör upptagas å flygkårens stat och anställas medelst kontrakt.

I likhet med vid arméflygkåren erfordras till biträde vid ledningen av flygverkstäderna å Stockholms varv 2 flygingenjörer samt för undervisning vid Hägernäs 1 flygfotograf. Av denna *civila personal* böra flygingenjörerna uppföras å flygstyrelsens stat och flygfotografen å stat för flygkåren. Övrig för verkstäderna och flygdepån i Stockholm ävensom för reparationsverkstaden vid Hägernäs erforderlig arbetsledar- och arbetspersonal är avsedd att i mån av behov anställas med anlitande av för materielens underhåll m. m. avsedda medel.

För ombesörjande av förekommande expeditions- och skrivgöromål vid flygstationerna böra såsom *expeditionsassistenter* beräknas 3 pensionerade sekundofficerare, vilka även böra uppföras å särskild arvodesstat för flygvapnet.

5. Sammanställning av vid marinflygkåren ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal.

En sammanställning av vad i det föregående anförts beträffande vid marinflygkåren ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal giver vid handen följande.

Vid marinflygkåren erfordras *ständigt tjänstgörande personal*, enligt vad nedanstående tablå närmare utvisar.

	Officerare					Sekund-officerare och flaggkorpraler		Manskap		Civil-militär personal		Personal å arvodesstat						
	av 1. gr. (överstelöjtnant)	Kommandör (överste) eller kommandörkapten	1. eller 2. gr. (överstelöjtnant eller major)	Kommandörkapten av 2. gr. (major)	Kommandörkapten av 1. gr. (överste)	Löjtnanter	Kaptener	Sekundofficerare av 2. gr.	Sekundofficerare av 3. gr.	Fläggkorpraler	Korpraler	Meniga	Marinintendent av 1. gr.	Marinläkare av 1. gr.	Verkstadspersonal	Civil personal	Pensionerade sekundofficerare	
I flygstyrelsen	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I marinstabén	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kårstab	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Kompanierna	—	—	—	1	6	16	5	14	26	40	20	—	—	—	3	—	—	—
Flygingenjörer vid flygdepån i Stockholm.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 2
Flyg fotograf.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Expeditionspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillhopa	1	1	1	10	17	5	15	27	40	20	1	1	3	3	3	3	3	3

1) Upptagas å flygstyrelsens stat.

Av den sålunda erforderliga personalen beräknas följande böra beordras från kustartilleriet, nämligen 1 regementsofficer, 2 kaptener, 5 löjtnanter, 1 sekundofficer av 2. graden, 4 sekundofficerare av 3. graden, 7 flaggkorpraler, 10 korpraler och 5 meniga.

Vidare bör såsom *elever för tillfällig tjänstgöring i fredstid* vid marinflygkåren beräknas följande *stampersonal*, nämligen:

flygare med en förutsatt utbildningstid av tre år jämte tre månaders repetitionsövning under fjärde eller femte året: under första året 9 officerare, 4 flaggkorpraler och 3 korpraler, varav 2 officerare, 1 flaggkorpral och 1 korpral från kustartilleriet, samt under vartdera av andra och tredje åren samma antal, alltså tillhopa 27 officerare, 12 flaggkorpraler och 9 korpraler, vartill komma för genomgående av repetitionsövning under fjärde eller femte året 9 officerare samt 7 sekundofficerare och flaggkorpraler;

flygspanare med omkring ett års utbildning och två repetitionsövningar m en och en halv månad under tredje, fjärde eller femte året: första

året 6 officerare och 2 sekundofficerare, varav 2 officerare från kustartilleriet, samt för nyssnämnda två repetitionsövningar tillsammans 12 officerare och 4 sekundofficerare;

flygmekaniker med omkring ett års utbildning: 11 eldarekorpraler, varav 3 från kustartilleriet; samt

kulspruteskyttar och radiomatrosor med omkring sex månaders utbildning och en repetitionsövning om en och en halv månad: 3 artilleri- och 3 radiomatrosor, korpraler, samt samma antal för nämnda repetitionsövning.

Såsom elever av stammen, utom för repetitionsövningar, böra alltså beräknas: från flottan 25 officerare, 11 sekundofficerare och flaggkorpraler samt 20 korpraler; från kustartilleriet 8 officerare, 3 flaggkorpraler och 6 korpraler.

Såsom *elever av reserven* böra beräknas följande, nämligen:

flygare med omkring två års utbildning: under vardera av första och andra åren 7 reservofficersaspiranter eller tillsammans 14 reservofficersaspiranter ävensom en kontingent frivilligt tjänstgörande reservfänrikar; samt

flygspanare med omkring ett års utbildning och två repetitionsövningar om en och en halv månad vardera: 2 officerare i flottans reserv, vartill komma för nämnda repetitionsövningar 4 sådana officerare.

Slutligen erfordras följande antal *värnpliktiga i marinflygtjänst* med utbildning enligt vad därom stadgas: 14 studenter och likställda samt 188 till linjetjänst och 80 till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga..

VI. Flygvapnets krigsberedskap och övningar.

Den snabbhet, varmed luftanfall kunna utföras, och den valfrihet i fråga om anfallspunkt, som flygformationer med hänsyn till avsaknaden av terränghinder äga, föranleda, att de organ, vilka äro avsedda att avvärja dylika anfall, redan i fredstid måste innehava en hög grad av krigsberedskap. Flygplanens stora betydelse för avvärjande av luftanfall är i det föregående framhållen såväl i vad angår deras användning vid gränsbevakning som beträffande själva luftanfallets direkta bekämpande. För vårt långsträckta land med dess betydande sjögräns är det av alldeles särskild vikt, att i första hand de för gränsbevakning och avslående av luftanfall avsedda flygformationerna ständigt äro i stånd att utan alltför omfattande förberedelseåtgärder fullgöra dem tillkommande uppgifter. Fördenskull måste de för ovannämnda uppgifter avsedda flygformationerna vara så förlagda, rustade och övade, att de utan omgång kunna ingripa, där de behövas.

Med det av kostnadsskäl begränsade antal flygformationer, som upptages i det nu uppgjorda förslaget till flygvapnets ordnande, och den relativt ringa omfattning, som av samma skäl måste givas åt övningarna vid sagda

vapen, är det av synnerlig vikt, att flygformationernas både förläggning och övningar i fredstid så ordnas, att den ovan omnämnda höga krigsberedskapen kan i möjligaste mån hållas. Genom den i det föregående förutsatta förläggningen och baseringen av flygformationerna är även avsett att så fördela dessa formationer dels invid vår sjögräns och dels i olika landsdelar, att de utan större omflyttningar kunna utföra sina krigsuppgifter. Beträffande övningarnas ordnande åter ställer det sig givetvis svårare att utan ökade kostnader å varje förläggningsplats hålla det erforderliga antalet formationer i krigsberett skick. Vid planläggningen av flygvapnets övningar, för vilka i det följande kommer att närmare redogöras, har emellertid eftersträfvats att, så långt sig göra låter, även tillgodose sistnämnda krav.

Såsom förut nämnts, skiljer sig arméflygkårens *krigsutbildning* av flygare och flygspanare från marinflygkårens motsvarande utbildning, varför gemensam sådan utbildning endast i viss utsträckning kan ifrågakomma, exempelvis vid utbildning för luftstrid. *Den grundläggande flygutbildningen* däremot är i huvudsak lika för de båda flygkårenas, varför gemensam utbildning härutinnan skulle kunna anordnas. Av utrymmes- och förläggningsskäl kan emellertid gemensam utbildning komma till stånd endast under kortare perioder för vissa av de till flygutbildning avsedda personalkategorierna. Vid redogörelsen för flygvapnets övningar komma därför armé- och marinflygkårens övningar att behandlas var för sig.

A. Arméflygkåren.

Flygare.

Den för flygutbildning vid arméflygkåren avsedda personalen utgöres, såsom i det föregående nämnts, huvudsakligen av aktiva officerare, sekundofficerare, fast anställt manskap samt till reservofficersaspiranter uttagna studenter och likställda.

Förut är sagt, att till arméflygkåren bör för flygutbildning årligen kommenderas 20 aktiva officerare. Dessa genomgå först den till Ljungbyhed förlagda uttagningsflygskolan, vilken tager sin början i mitten av januari och fortgår omkring 6 veckor. Vid denna skolas slut avskiljas de 7 elever, som ej skola fortsätta sin flygutbildning, under det att de återstående 13 omedelbart fortsätta den å samma plats anordnade flygskolan. I mitten av juni böra dessa flygelever hava avlagt prov för privatförarcertifikat, varefter de kommenderas till den vid Rinkaby upprättade fortsättningsflygskolan. Vid densamma övas eleverna till förare av enskilt spaningsflygplan och böra före denna skolas avslutande i slutet av året avlägga fältflygarprov (utom vinterprov, som senare avlägges).

I början av 2. året beordras flygeleverna till tjänstgöring å flygstation, varest de kvarbliva till juni månads utgång samma år. Härunder uppövas de till förande av spaningsflygplan i avdelning och erhålla vinterutbildning. Under tiden från och med den 1 juli till början av augusti

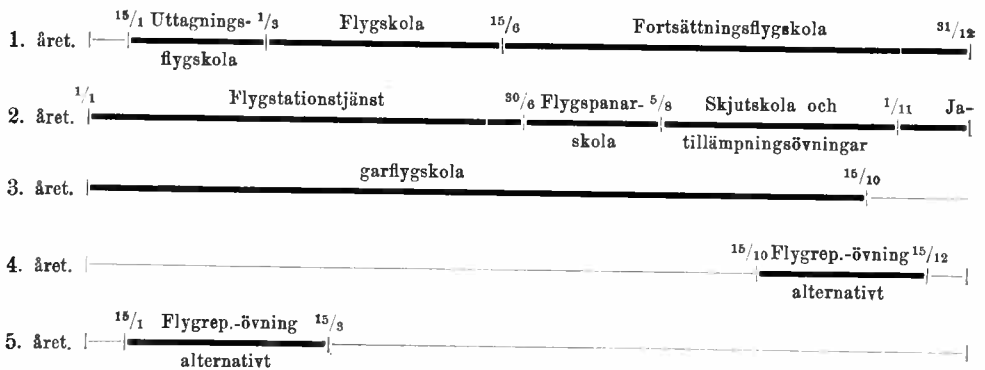
Officerare.

böra eleverna tjänstgöra såsom flygare för flygspanarskolan, varefter tiden till och med repetitionsövningarnas slut i oktober användes till skjututbildning och tillämpningsövningar.

Den 1 november kommanderas de elever, som därtill äro lämpliga, till jagarflygskola samt övriga till verkstads- och teknisk tjänst för utbildning till kontroll- och besiktningsofficerare. Dessa skolor och kurser fortgå till repetitionsövningarnas slut i mitten av oktober 3. året. Under jagarflygskolan sker fullständig utbildning i avdelningsflygning med jagare, konstflygning och skjutning, varjämte eleverna i omgångar tjänstgöra såsom biträdande lärare vid uttagnings- och flygskolorna för 1. årets elever.

Med 3. årets repetitionsövningar i mitten av oktober är officerselevernans fortlöpande flygutbildning avslutad och återgå de till respektive truppförband. Härefter inkallas de i fredstid endast till en två månaders flyg-repetitionsövning antingen i slutet av 4. eller i början av 5. året efter det år, varunder deras flygutbildning tog sin början.

Hur utbildningen avses att anordnas, framgår närmare av nedanstående diagram.

Sekund-officerare och fast anställt manskap.

Till uttagningsflygskola för fast anställt manskap kommanderas 15 man, i vilket antal i förekommande fall jämväl ingå sekundofficerare. Denna skola börjar å Ljungbyhed vid midsommartid och pågår omkring 6 veckor, varefter de 5 man, som ej skola fortsätta, avskiljas. Övriga övergå till flygskola, varpå utbildningen bedrives på ungefär samma sätt och på samma platser, som i fråga om officerarna angivits.

Tiderna för det fast anställda manskapets skolor avses vara följande:

flygskola den 10 augusti—1. årets slut;

fortsättningsflygskola 2. årets början—den 30 juni;

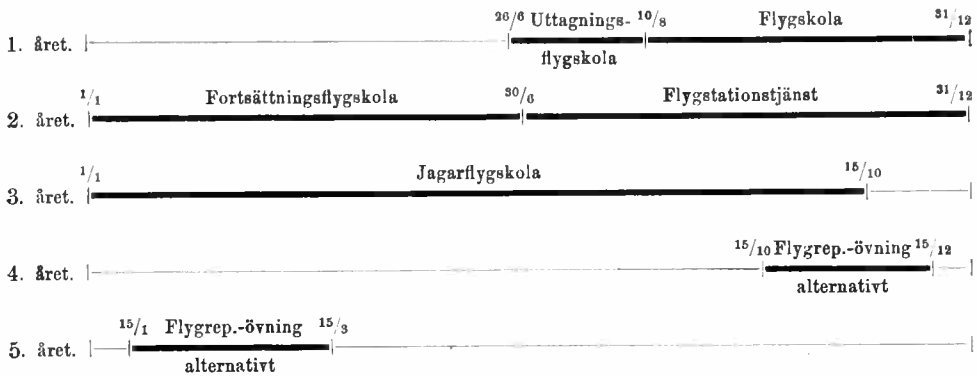
flygstationstjänst den 1 juli—2. årets slut; samt

jagarflygskola för dem, som därtill lämpa sig, 3. årets början—repetitionsövningarnas slut.

Därefter är den fortlöpande utbildningen avslutad, och eleverna återgå till sina truppförband för att i fredstid i likhet med officerarna inkallas till en två månaders flyg-repetitionsövning antingen i slutet av 4. eller början

av 5. året. För den, som vid tidpunkten för denna repetitionsövning av-
gått ur militärtjänst, torde densamma böra göras frivillig.

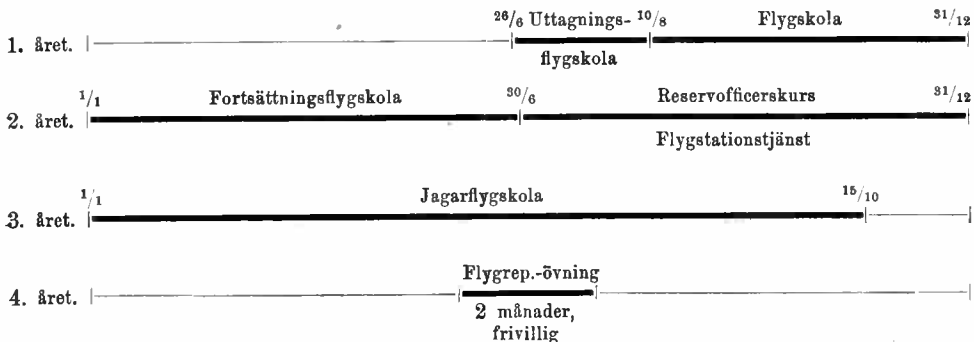
Nedanstående diagram visar i övrigt gången av utbildningen.

Bland de studenter och likställda av såväl arméns som marinens värn-
pliktiga, vilka önska bliva flygare och utbildas till reservfänrikar samt på
den grund vilja underkasta sig något över två års utbildning vid flyg-
vapnet, uttagnas först 26 man, 15 för arméflygkåren och 11 för marin-
flygkåren. Samtliga dessa beordras såsom elever till den uttagningsflyg-
skola vid Ljungbyhed, som anordnas för fast anställt manskap. Efter
omkring 6 veckor avskiljas 5 av den förra och 4 av den senare flyg-
kårens elever från vidare flygutbildning och återgå till annan utbildning
vid respektive flygkår.

De för utbildning såsom reservofficersaspiranter vid arméflygkåren ut-
tagna återstående 10 eleverna genomgå därefter flygutbildning i samma
ordning som de fast anställda flygeleverna, med undantag av att den
obligatoriska repetitionsövningen utbytes mot en två månaders frivillig
sådan övning under sommaren 4. året. Vidare anordnas reservofficerskurs
för aspiranterna vid den flygstation, där de skola tjänstgöra under 2.
årets senare del.

Utbildningens gång framgår närmare av nedanstående diagram.

Reserv-
officers-
aspiranter.
(Studenter och
likställda.)

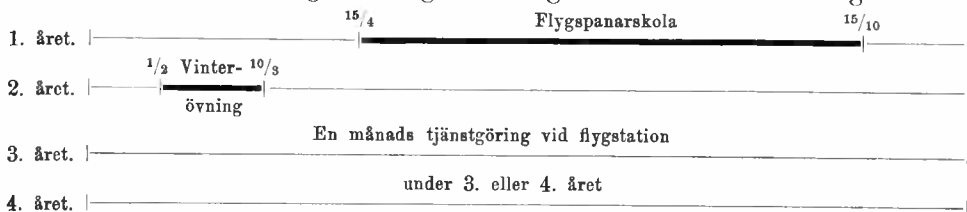
Flygspanare.

Arméflygkårens behov av flygspanare är avsett att tillgodoses huvudsakligen med aktiva officerare, undantagsvis även med sekundofficerare.

Spanarutbildningen av dessa officerare förlägges till en för varje år omkring den 15 april sammandragen flygspanarskola, vars övningar pågå till repetitionsövningarnas slut i oktober samma år. Övningarna försiggå dels vid Malmslätt och Rinkaby och dels vid artilleriets skjutskolor och vid flygstationerna samt avslutas med tillämpnings- eller fälttjänstövningar. Under 2. året genomgå eleverna från början av februari till mitten av mars särskild vinterskola, vilken förlägges till Norrland. I flygspanarutbildningen ingå, såsom försvarsrevisionen även förutsatt, jämväl utbildning i radiotelegrafering samt i luftskjutning med rörlig kulspruta ävensom artillerielsobservationer och fotografering m. m.

Till flygspanare utbildade officerare beordras under 3. eller 4. året efter spanarutbildningens början till en månads tjänstgöring vid flygstation. Tidpunkten för denna tjänstgöring bestämmes med hänsyn därtill, att utbildade flygspanare under större delen av året äro erforderliga för tjänstens behöriga gång vid dessa stationer.

Gången av utbildningen framgår i övrigt av nedanstående diagram.

Övrig utbildning av fast anställda och värnpliktiga.

Utbildningen i övrigt av fast anställt manskap och värnpliktiga med ändamål att göra dem lämpade för flygstationstjänst i förut angivna olika befattningar är avsedd att bedrivas i huvudsak efter samma grunder, som revisionen föreslagit, dock att utbildning till flygare av andra än de studenter och likställda, som antagits till reservofficersaspiranter, endast undantagsvis må äga rum, därvid fordras förbindelse att kvarstå i tjänst till flygutbildningens avslutande.

B. Marinflygkåren.

Flygare.

Marinflygkårens behov av flygare är avsett att fyllas genom utbildning av aktiva officerare, flaggkorpraler och fast anställt manskap samt till reservofficersaspiranter uttagna studenter och likställda.

Officerare.

Till marinflygkåren skola, såsom förut omförmälts, årligen kommenderas 13 officerare för genomgående av uttagningsflygskola. Denna till Hägernäs förlagda skola tager sin början i första hälften av januari och fortgår omkring 6 veckor. Vid dess slut avgå de 4 elever, som ej skola fort-

sätta flygutbildning. De återstående 9 eleverna börja omedelbart flygskola, som pågår till mitten av juni, och efter dennas avslutande fortsättningsflygskola. Båda dessa skolor förläggas till Hågernäs och omfatta efter isperiodens slut jämväl utbildning med sjöflygplan. Under flygskolan beräknas eleverna avlägga prov för privatförarcertifikat. I fortsättningsflygskolan utbildas eleverna till förande av spaningssjöflygplan av förekommande typer och avlägga militärflygprov.

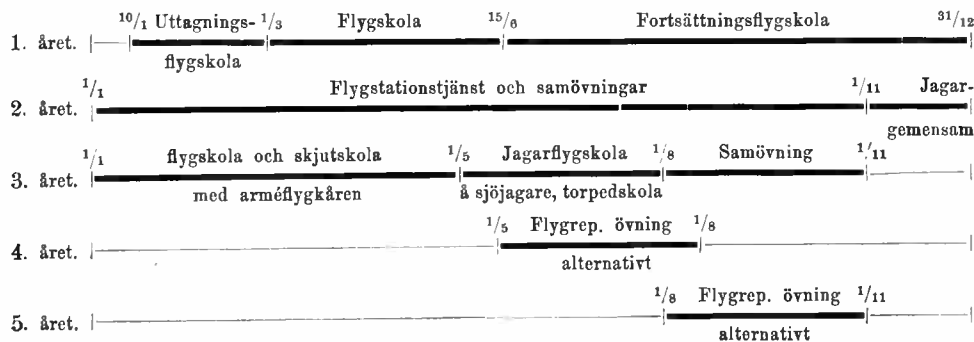
I början av 2. året kommenderas flygeleverna till tjänstgöring å flygstation. Denna tjänstgöring fortgår till omkring den 1 november, och under densamma utbildas de till förande av spaningssjöflygplan i avdelning, varjämte de tjänstgöra såsom förare vid flygspanarskolan samt vid samövningar med sjöstyrkor och kustfästningar.

Omkring den 1 november samma år beordras de elever, som äro därtill lämpliga, till jagarflygskola vid Malmslätt tillsammans med eleverna från arméflygkåren för att under tiden till omkring den 1 maj 3. året bibringas utbildning i avdelningsflygning med jaktlandflygplan, konstflygning och skjutning med dylikt flygplan. Chefen för marinstaben har i avgivet yttrande förklarat sig anse, att även denna utbildning borde försiggå vid marinflygkåren. En dylik anordning skulle emellertid för denna kår medföra såväl anskaffning av jaktflygplan som anläggning av landningsplats för dylika, varför jag anser lämpligare att anordna denna del av flygutbildningen gemensam för båda kårerna. Efter avslutandet av denna utbildning vidtager för marinflygkårens elever omkring den 1 maj vid Karlskrona flygstation utbildning å jaktsjöflygplan samt torped- och fjärrspaningssjöflygplan till omkring den 1 augusti. Under augusti, september och oktober månader deltaga eleverna i tillämpningsövningar och samövningar, varefter utbildningen omkring den 1 november avslutas.

De elever, som icke kommenderas till jagarskola, beordras liksom vid arméflygkåren att genomgå kurs i flygverkstad för utbildning till kontroll- och besiktningsofficerare.

Samtliga utbildade flygare återgå efter avslutad utbildning till respektive flottan och kustartilleriet och inkallas under 4. eller 5. årets sommar-månader till en tre månaders repetitionsövning.

Till belysande av utbildningens gång har upprättats följande diagram.

*Sekund-
officerare,
flaggkorpraler
och fast an-
ställt man-
skap.*

För utbildning till flygare kommanderas från flottan och kustartilleriet tillsammans 11 flaggkorpraler och fast anställt manskap (korpraler), i vilket antal i förekommande fall jämväl ingå sekundofficerare. Utbildningen av dessa elever bedrivs jämsides med och i huvudsak efter samma program som flygutbildningen av officerarna. Under uttagningsflygskolan är avsett att avskilja 4 elever, som icke skola fortsätta flygutbildning. För sådan utbildning återstå alltså 7 elever av dessa båda kategorier.

Gången av utbildningen framgår av ovanstående diagram.

*Reserv-
officers-
aspiranter.
(studenter och
likställda).*

Såsom under arméflygkårens övningar nämnts, uttagas bland studenter och likställda efter avslutad uttagningsflygskola för marinflygkåren 7 man för utbildning såsom reservofficersaspiranter. I förut omförmälda yttrande har chefen för marinstaben föreslagit, att utbildningen av dessa skulle helt och hållet försiggå vid marinflygkåren. Ett genomförande av detta förslag skulle emellertid medföra, antingen att deras utbildning måste uppskjutas ett halft år och antalet skol- och övningsflygplan för marinflygkåren ökas, eller att särskild landningsplats för sistnämnda flygplan måste anläggas. Tillsvidare anser jag det lämpligare, att för nedbringande av kostnaderna såväl uttagningsflygskolan från midsommar till mitten av augusti som den därpå följande flygskolan till 1. årets slut för samtliga reservofficersaspiranter vid flygvapnet blir gemensam. Då det emellertid är angeläget, att reservofficersaspiranter, som tillhöra marinflygkåren, snarast möjligt vardas insatta i de förhållanden, under vilka denna kår arbetar, anser jag, att sistnämnda aspiranter i januari 2. året böra börja reservofficerskurs vid Hägernäs, vilken kurs bör fortgå till slutet av juni, då teoretisk reservofficersexamen avlägges. Under de tre sista månaderna av denna kurs bedrivs även utbildning å spaningsjöflygplan såsom förberedelse till fortsättningsflygskolan, som tager sin början efter officersexamens avläggande och fortgår till omkring den 1 september. Under 2. årets fyra sista månader beordras reservofficersaspiranterna till flygstationstjänst och samövningar med ändamål att bibringa dem kännedom om verksamheten vid flottan och kustfästningarna.

Omkring den 1 januari 3. året överflyttas därför lämpliga aspiranter till Malmslätt för utbildning i jagarflygskola och skjutskola tillsammans med arméflygkårens aspiranter, för att omkring den 1 juli vid Karlskrona flygstation börja utbildning å jaktsjöflygplan och fjärrspaningsjöflygplan, vilken utbildning avslutas i mitten av oktober. De aspiranter, som ej uttagas till jagarutbildning, fortsätta 3. året flygstationstjänst och samövningar till utbildningens avslutande i oktober. Någon obligatorisk repetitionsövning avses ej för de till fänrikar i flygvapnets reserv utnämnda aspiranterna, men en frivillig kurs om två månader anordnas för dem under 4. årets sommarmånader.

Utbildningens gång framgår närmare av efterföljande diagram.

1. året.		$\frac{26}{10}$ Utagnings-	$\frac{10}{8}$	Flygskola	$\frac{31}{12}$
		flygskola	gemensam med arméflygkåren		
2. året.	$\frac{1}{1}$	Reservofficerskurs	$\frac{30}{6}$	Fortsättningsflyg-	$\frac{1}{0}$ Flygstationstjänst $\frac{31}{12}$
			skola (Hägernäs)	och samövning	
3. året.	$\frac{1}{1}$	Jagarflygskola	$\frac{30}{6}$	Jagarflygskola å sjö-	$\frac{15}{10}$
		gemensam med arméflygkåren	flygplan i Karlskrona		
4. året.			Flygrep. övning		
			2 månader, frivillig		

Flygspanare.

För marinflygkåren avses, såsom förut angivits, att utbilda flygspanare av tre kategorier, nämligen aktiva officerare, reservofficerare och sekund-officerare från flottan till ett årligt antal av respektive 6, 2 och 2.

Utbildningen av dessa flygspanare bör taga sin början med en förberedande kurs i radio under november och december månader 1. året samt januari månad 2. året. Sistnämnda år omkring den 1 februari samman-drages flygspanarskola vid Hägernäs, vilken skola därefter pågår dels vid nämnda flygstation och dels under samövningar med rustade sjöstyrkor och kustfästningar till mitten av oktober månad samma år, varefter reserv-officerarna hemförlovas och övriga elever återgå till sin tjänstgöring vid flottan och kustartilleriet. Utbildade flygspanare kommanderas till två repetitions-övningar om minst 6 veckor vardera, förlagda under 3. 4. eller 5. året efter den förberedande spanarutbildningens början. Denna tjänstgöring fullgöres å de rustade flygstationerna, och tidpunkten för tjänstgöringen bestämmes liksom vid arméflygkåren med hänsyn därtill, att ett visst antal utbildade flygspanare särskilt under sommarmånaderna äro erforderliga för tjänstens behöriga gång vid dessa stationer. Utbildningens gång framgår närmare av följande diagram.

1. året.				$\frac{1}{11}$ Förber. ut-
				bildning
2. året.	i radio	$\frac{1}{2}$	Flygspanarskola	$\frac{15}{7}$ Samövningar $\frac{15}{10}$
3. året.		$\frac{1}{6}$	1 $\frac{1}{2}$ månads repetitionsövning	$\frac{1}{11}$
4. året.		$\frac{1}{6}$	två gånger under loppet av	$\frac{1}{11}$
5. året.		$\frac{1}{6}$	3, 4. eller 5. året	$\frac{1}{11}$

Övrig utbildning av fast anställda och värnpliktiga.

Vid marinflygkåren för speciell utbildning avsett fast anställt manskap, nämligen 11 flygmekaniker samt 6 kulspruteskyttar och radiomatrosor, utbildas årligen jämsides med flygspanarskolan. Flygmekanikerna börja sin

utbildning vid Hägernäs omkring den 1 november och avsluta densamma påföljande år omkring den 1 oktober. I den mån dessa elever förvärva kännedom om motormaterielen, beordras de mot slutet av utbildningstiden till flygstationerna för praktisk tjänstgöring. Efter slutad utbildning återgå dessa elever till respektive flottan och kustartilleriet med undantag av omkring 6 per år, vilka äro avsedda att ingå bland de vid marinflygkåren ständigt tjänstgörande flygmekanikerna av korprals grad.

Kulspruteskyttar och radiomanskap äro avsedda för bemanning av torped- och fjärrspaningssjöflygplan samt utbildas dels vid flygspanarskolan och dels vid skjut- och torpedflygskolan i Karlskrona under en sammanlagd tid av omkring 6 månader samt dessutom genom en repetitionsövning.

De värnpliktigas utbildning är avsedd att bedrivas i huvudsak efter de grunder, försvarsrevisionen angivit, med tjänstgöring i en följd, omfattande under november och december förberedande militärutbildning samt därefter fackutbildning och praktisk tjänstgöring vid flygstationer och flygverkstäder.

VII. Flygvapnets kostnader.

A. Årliga kostnader.

Då försvarsrevisionen förutsatt, att arméns och marinens flygväsenden skulle ingå i respektive lant- och sjöförsvaret, hava också de av revisionen beräknade kostnaderna för flygvapnet inräknats i kostnaderna för lant- och sjöförsvaret.

Härvid har revisionen för *arméns flygkår* särskilt angivit följande kostnader:

Flygvapnets och flygkårens stat	kr.	373,680: —
Flygtruppernas reservfänrikar	»	34,080: —
Flygövningar	»	964,800: —
Underhåll av flygmateriel	»	1,129,500: —
		Summa kronor 2,502,060: —

För *marinens flygväsende* har revisionen, med hänsyn därtill att den för marinens flygväsende avsedda personalen upptagits å flottans och kustartilleriets personalstater, endast beräknat följande kostnader:

Flygväsendets reservpersonal	kr.	59,441: —
Flygövningar	»	537,880: —
Underhåll av flygmateriel	»	800,000: —
		Summa kronor 1,397,321: —

De årliga kostnaderna för de värnpliktigas avlöning m. m., för resestipendier, för skrivmaterialier och expenser, för mathållning och beklädnad

m. m., för bränsle, lyse, vatten m. m., för vapen och ammunition, för flygstationer, byggnader m. m., för sjuk- och veterinärvård samt för extra utgifter i vad desamma berörde arméns flygkår och marinens flygväsende, hade revisionen inräknat i motsvarande kostnader för armén respektive marinen. Av utredning, som jag låtit verkställa, framgår emellertid, att *samtliga årliga kostnader för den av försvarsrevisionen föreslagna organisationen av flygvapnet* skulle komma att uppgå till omkring 4.5 miljoner kronor.

För den ifrågasatta gemensamma teknisk-ekonomiska ledningen av flygvapnet har revisionen icke uppgjort några särskilda kostnadsberäkningar.

Vid beräkandet av kostnaderna för flygvapnet, sådant det av mig föreslagits att organiseras, hava de i det föregående under lantförsvaret och sjöförsvaret tillämpade allmänna beräkningsgrunderna i allmänhet blivit följda. I enlighet med vad tidigare (sid. 660) anförts, hava anslagen till flygvapnet ansetts bära sammanföras till 13 särskilda anslag. Dessa anslag avse jämväl sådana kostnader, som av revisionen upptagits i motsvarande anslag under lant- och sjöförsvaret, varför någon direkt jämförelse mellan de i det följande beräknade årliga kostnaderna för flygvapnet och de av revisionen beräknade icke kan göras.

Utav de uppgjorda beräkningarna av *flygvapnets årliga kostnader* (Bil. 2) framgår, att anslagen till rese- och traktamentspenningar, flyttningserättning, semester åt vid flygvapnet anställda arbetare samt till extra utgifter beräknats och uppförts för hela flygvapnet, under det att övriga anslag beräknats särskilt för vardera flygkåren och i vissa fall även för flygstyrelsen. Med hänsyn till det olika sätt, varpå armé- och marin-flygkåren äro avsedda att organiseras och utbildas, torde de anslag, vilkas storlek för respektive kår icke direkt framgår av antalet tjänstgöringsdagar för kåren, vid staternas fastställande bära fördelas mellan de båda kårerna på det sätt, varpå de beräknats. Förutom anslagen till resestipendier, till skrivmaterialier och expenser samt bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt gäller detta särskilt anslagen till flygövningar, till flygmateriel, till vapen och ammunition samt till flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor.

Förutnämnda *för hela flygvapnet beräknade anslag*, vilka bära disponeras enligt flygstyrelsens bestämmande, uppgå till:

för rese- och traktamentspenningar.....	kr.	35,000: —
» flyttningersättning	»	20,000: —
» semester åt vid flygvapnet anställda arbetare	»	6,000: —
» extra utgifter	»	50,000: —

Summa kronor 111,000: —

I det följande lämnas en kortfattad översikt över de anslagsbelopp, vilka beräknats erforderliga för flygstyrelsen, arméflygkåren och marin-flygkåren. Beträffande beräkningsgrunderna för de olika anslagen, hänvisas

till ovannämnda bilagor och i de fall, som däri angivas, till särskilda uppgifter, vilka torde få tillhandahållas vederbörande riksdagsutskott.

1. Flygstyrelsen.

Staten för flygstyrelsen är beräknad under förutsättning att avlöningarna till militär och civilmilitär personal utgå enligt den av 1921 års riksdag beslutade löneregleringen för arméns och marinens personal samt till civil personal enligt för civilförvaltningen gällande lönebestämmelser. Flygstyrelsens stat beräknas sålunda uppgå till 143,584 kronor.

För anskaffning, förnyelse och underhåll av materialprovningssmaskiner m. m. samt för utförande av ifrågakommande försök och provningar beräknas erforderligt att till *flygstyrelsens disposition å anslaget till flygmateriel* upptaga ett belopp av 50,000 kronor.

Flygstyrelsens andel i övriga anslag beräknas sålunda:

<i>Skrivmaterialier och expenser m. m.</i>	kr. 5,000: —
<i>Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.</i>	» 5,000: —

De sålunda beräknade *årliga kostnaderna för flygstyrelsen* uppgå till ett sammanlagt belopp av i runt tal 203,000 kronor.

2. Arméflygkåren.

Arméflygkårens stat är beräknad efter samma grunder som arméns truppförbands stater och upptager en kostnad av 517,750 kronor, vari även ingå arvoden till köksföreståndare, maskinist, eldare, kokerskor m. fl. med 6,000 kronor.

Då rekrytering endast ifrågakommer för arméflygkåren, är hela anslaget för *rekryteringskostnader*, vilket beräknats till 5,000 kronor, avsett för sagda kår.

Anslaget för *flygvapnets reservpersonal* är för arméflygkåren beräknat för årlig anställning av 10 reservfänrikar med dem tillkommande ekiperingshjälp och gratifikation samt avlöning m. m. under frivillig repetitionsövning och har upptagits till 22,940 kronor.

För arméflygkåren beräknas anslaget till *de värnpliktigas avlöning och färder m. m.* med hänsyn till antalet värnpliktiga och deras tjänstgöringsdagar till 62,000 kronor. Häri ingår även avlöningstillägg för 10 reservofficersaspiranter med 4,410 kronor.

Övriga av antalet värnpliktiga och fast anställt manskap samt deras tjänstgöringsdagar beroende anslag äro, vad beträffar arméflygkåren, beräknade sålunda:

<i>Mathållning och furagering samt förplägnadsutredning</i>	kr. 137,180: —
<i>Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning</i> »	88,290: —
<i>Sjuk- och veterinärvård</i>	» 12,500: —

Med den omfattning, flygövningarna, enligt vad i det föregående an-
givits, äro avsedda att erhålla, beräknas, på sätt framgår av särskilt verk-
ställd utredning, arméflygkårens *övningar* kräva följande årliga kostnader,
nämligen

drifftkostnader för i bruk varande flygplan	kr.	693,420: —
motorprovning	»	70,000: —
övningar med fältformationer	»	60,000: —
bildriftkostnader	»	12,000: —
tillämpningsövningar	»	60,000: —
extra flygavlöning för flygare och flygspanare	»	390,000: —

Avrundat summa kronor 1,285,000: —

Beträffande den extra flygavlöningen anser jag mig böra särskilt fram-
hålla dess stora betydelse för att tillförsäkra flygvapnet tillräckligt antal
flygare och flygspanare. I avvaktan på närmare utredning beträffande
storleken av denna avlöning, har räknats med att densamma kommer att
utgå i graderad skala med i medeltal 6 kronor per flygare och dag, d. v. s.
180 kronor per månad.

Anslaget till *flygmateriel* har beräknats med hänsyn till att medel er-
fordras dels för materielens underhåll och dels för förnyelse av försliten
materiel. Kostnaderna härför hava, såsom av särskild utredning framgår,
beräknats sålunda:

underhåll och förnyelse av flygplan	kr.	1,249,870: —
underhåll av reservmotorer	»	66,300: —
underhåll och förnyelse av övrig flygmateriel	»	206,000: —
underhåll och förnyelse av bil- och motorecykelmateriel	»	26,000: —
frakter och oförutsedda utgifter	»	50,000: —

Avrundat summa kronor 1,598,000: —

Storleken av på arméflygkåren belöpande del av övriga, utav antalet
tjänstgöringsdagar icke direkt beroende anslag beräknas sålunda:

<i>Resestipendier</i>	kr.	4,000: —
<i>Skrivmaterialier och expenser m. m.</i>	»	5,000: —
<i>Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.</i>	»	40,000: —
<i>Vapen och ammunition</i>	»	90,000: —
<i>Flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor</i>	»	45,000: —

De årliga kostnaderna för arméflygkåren uppgå alltså enligt ovanstående
beräkningar till i avrundat tal sammanlagt 3,912,000 kronor.

3. Marinflygkåren.

I *stat för marinflygkåren* upptagna kostnader beräknas till 416,770 kronor.
Enär yrkesutbildad fast anställt manskap vid marinflygkåren är avsett att
bestrida sådana befattningar, för vilka vid arméflygkåren personal upptagits
å arvodesstat, ingå i nämnda belopp för arvoden endast 500 kronor.

För marinflygkåren beräknas anslaget till *flygvapnets reservpersonal* till 28,023 kronor. I detta anslag ingå kostnader för ekiperingshjälp, livränta och gratifikation samt avlöning m. m. under utbildning och repetitionsövning för dels 2 fänrikar i flottans reserv och dels 7 reservfänrikar vid flygvapnet.

Av anslaget till *de värnpliktigas avlöning och färder m. m.* beräknas efter antalet värnpliktiga och deras tjänstgöringsdagar för marinflygkåren 50,000 kronor, varav avlöningstillägg för reservofficersaspiranter 3,087 kronor.

Med ledning av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och fast anställt manskap beräknas marinflygkårens andelar i följande anslag sålunda:

<i>Mathållning och förplägnadsutredning</i>	kr. 105,473: —
<i>Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning</i>	» 63,284: —
<i>Sjukvård</i>	» 9,500: —

Kostnaderna för marinflygkårens *övningar* beräknas, såsom av särskild utredning framgår, på följande sätt:

driftkostnader för i bruk varande flygplan	kr. 345,930: —
motorprovning	» 51,000: —
flygstationerna	» 100,000: —
driftkostnader för motorbåtar och motoreyklar	» 12,000: —
tillämpningsövningar	» 63,000: —
extra flygavlöning för flygare och flygspanare	» 295,000: —

Avrundat summa kronor 867,000: —

I likhet med för arméflygkåren beräknas anslaget för *flygmateriel* dels för materielens underhåll och dels för förnyelse av försliten materiel. Såsom av verkställd utredning närmare framgår, utgöra kostnaderna härför följande:

underhåll och förnyelse av flygplan	kr. 1,091,400: —
underhåll av reservmotorer	» 40,000: —
underhåll och förnyelse av övrig flygmateriel	» 170,800: —
underhåll av brevduveväsendet	» 5,000: —
frakter och oförutsedda utgifter	» 27,000: —

Avrundat summa kronor 1,334,000: —

Utav övriga, av antalet tjänstgöringsdagar ej direkt beroende anslag beräknas för marinflygkåren erfordras följande belopp:

<i>Resestipendier</i>	kr. 3,000: —
<i>Skrivmaterialier och expenser m. m.</i>	» 5,000: —
<i>Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.</i>	» 30,000: —
<i>Vapen och ammunition</i>	» 60,000: —
<i>Flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor</i>	» 35,000: —

Av anslaget till flygstationer m. m. beräknas 5,000 kronor erforderliga för underhåll av det till logementsfartyg vid Hägernäs avsedda äldre 1. klass pansarskeppet.

De årliga kostnaderna för marinflygkåren uppgå sålunda enligt de ovan gjorda beräkningarna till i avrundat tal sammanlagt 3,007,000 kronor.

4. Sammanfattning.

Sammanfattas vad i det föregående anförts, skulle alltså de årliga kostnaderna för flygvapnet efter organisationens fullständiga genomförande uppgå till:

Gemensamma anslag	kr.	111,000: —
Flygstyrelsen	»	203,000: —
Arméflygkåren	»	3,912,000: —
Marinflygkåren	»	3,007,000: —
	<hr/>	
	Summa kr.	7,233,000: —
härifrån avgå för beräknade vakanser m. m.	»	34,000: —
	<hr/>	
	Summa i avrundat tal kronor	7,200,000: —

Såsom framgår av i bil. 2 utförda beräkningar, fördela sig dessa kostnader å följande särskilda anslag med nedan angivna belopp:

Avlöning, rekrytering och resekostnader m. m.	kr.	1,160,000: —
De värnpliktigas avlöning och färder m. m.	»	112,000: —
Resestipendier	»	7,000: —
Skrivmaterialier och expenser m. m.	»	15,000: —
Mathållning och furagering samt förplägnadsutredning	»	243,000: —
Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning	»	152,000: —
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.	»	75,000: —
Flygövningar	»	2,152,000: —
Flygmateriel	»	2,982,000: —
Vapen och ammunition	»	150,000: —
Flygstationer, byggnader, övningsfält, skjutbanor	»	80,000: —
Sjuk- och veterinärvård	»	22,000: —
Extra utgifter	»	50,000: —
	<hr/>	
	Summa kronor	7,200,000: —

Dessa anslag torde böra uppföras under en särskild avdelning IV, »Flygvapnet», å fjärde huvudtiteln med särskilda av Kungl. Maj:t fastställda stater för de anslag, som, enligt vad ovan sagts, böra fördelas mellan flygstyrelsen, arméflygkåren och marinflygkåren.

B. Engångskostnader.

Försvarsrevisionen har under lantförsvarets respektive sjöförsvarets engångskostnader upptagit för byggnader och materielanskaffning för arméns flygkår (1,319,000 + 6,133,000 =) 7,452,000 kronor och för marinens flygväsende (558,500 + 4,211,500 =) 4,770,000 kronor eller tillsammans omkring 12,222,000 kronor. Då det för arméflygkårens byggnader avsedda beloppet, 1,319,000 kronor, ansetts kunna bestridas med för andra ändamål avsedda men hittills icke använda medel, skulle det för flygväsendets engångskostnader erforderliga beloppet uppgå till 10,903,000 kronor.

Den ökning av flygvapnet, utöver vad revisionen ifrågasatt, som innefattas i det nu uppgjorda förslaget till ett fristående flygvapen, föranleder, med hänsyn till det för närvarande förefintliga ringa antalet land- och sjöflygplan och då det av revisionen såsom tillgång upptagna motorlagret delvis blivit förbrukat, att avhjälpandet av bristerna i flygmaterielen kräver betydande kostnader. Då jag anser det vara synnerligen angeläget, att de för försvaret viktigaste flygformationerna snarast anskaffas, har jag upptagit de för nämnda anskaffning behövliga medlen bland engångskostnaderna, vilka därigenom uppgå till avsevärt större belopp, än revisionen i sådant avseende beräknat.

Den sålunda föreslagna ökade anskaffningen av flygmateriel medför i sin ordning behov av större utrymmen för denna materiels förvaring och förbättrade anordningar för dess underhåll. Detta jämte behovet av ökade förläggningmöjligheter och flera flygstationer för den i förhållande till revisionens förslag till numerären ökade personalen vid flygvapnet leder ävenledes till större kostnader för byggnader med tillhörande inventarier, än vad revisionen förutsatt.

Vid beräkandet av engångskostnaderna har jag icke upptagit några kostnader för den föreslagna flygstyrelsen. Denna beräknas nämligen kunna inrymmas i förut befintliga lokaler och få sig tilldelad redan förefintlig inredning. I avvaktan på lösningen av frågan om inrättandet av ett aerodynamiskt laboratorium vid tekniska högskolan har jag här ej heller upptagit några kostnader för ett dylikt.

För flygindustriens krigsmobilisering beräknas ej heller något belopp bland engångskostnaderna. Det föreliggande organisationsförslaget förutsätter nämligen anlitandet av privatindustrien för tillverkning av större delen av den till nyanskaffning föreslagna flygmaterielen. Vid sådant förhållande synes det icke nödvändigt att nu beräkna medel för mobiliseringsförberedelser. Skulle emellertid efter fullständigt genomförande av flygvapnets organisation visa sig erforderligt att härutinnan vidtaga åtgärder, bör frågan då upptagas till behandling.

1. Arméflygkåren.

Byggnader och övningsfält.

I det föregående har redlogjorts för den planerade förläggningen av arméflygkårens skolor och detachment. I huvudsak hava härutinnan försvarsrevisionens förslag blivit följda med de ändringar, som betingas av den nu föreslagna utökningen av kåren och vilka innebära, att Ljungbyhed och Boden avses permanent belagda med flygtrupp samt att Rinkaby och Östersund föreslås sasom nya förläggningsplatser.

Försvarsrevisionen har för flygkårens förläggning och övningar vid Malmslätt, Hästholmen, Ljungbyhed och Boden ansett vissa nybyggnader m. m. å nämnda platser erforderliga samt beräknat kostnaderna härför till

för arbetena å Malmslätt	kr.	970,000: —
» » vid Hästholmen	»	147,000: —
» » på Ljungbyhed	»	50,000: —
» » i Boden	»	152,000: —

Summa kronor 1,319,000: —

För den av mig föreslagna förläggningen av arméflygkåren till nämnda platser erfordras i huvudsak samma byggnader och anordningar som enligt revisionens berörda förslag. Enär på grund av ändrad förläggning och personalens utökning en del avvikelser äro nödvändiga, angivas i det följande kostnaderna för de anläggningar, som av mig anses behövliga å oförmälda platser. Såsom härvid kommer att framgå, äro slutsummorna med undantag för Ljungbyhed desamma, som av revisionen upptagits.

Kostnaderna för ordnandet av flygkårens förläggning å Malmslätt hava beräknats sålunda:

Flyttning av två manskapsbaracker från Hultsfred med omboning och inredning	kr.	80,000: —
Omboning av två officersbostäder	»	25,000: —
Restaurering av I. ö:s underofficersmäss och omändring till bostäder	»	40,000: —
Gymnastikhus	»	60,000: —
Vakt- och arrestbyggnad	»	60,000: —
Vinterstall för 12 hästar	»	30,000: —
Brandstation	»	20,000: —
Skolbyggnad	»	130,000: —
Hangarer	»	210,000: —
Förråd för nedmonterade flygplan (fyra lägerhyddor i infanteriläget)	»	40,000: —
Uppvärmningsbar reparationshangar	»	60,000: —
Monteringshall	»	90,000: —

Byggnader
m. m. å Malmslätt.

Bensinlagringsanläggningar	kr.	15,000: —
Avträden och stängsel	»	50,000: —
Oförutsedda utgifter	»	60,000: —
Summa kronor		970,000: —

Byggnader m. m. vid Hästholmen. För anordningarna vid Hästholmen hava beräknats följande kostnader:

Markinköp	kr.	10,000: —
Flyttning av en manskapsbarack från Malmslätt	»	20,000: —
Barack för officerare, lektionsrum och mässlokal	»	30,000: —
Hangarer	»	54,000: —
Flyttning av mathall och kök från Malmslätt	»	20,000: —
Bensinlagringsanläggning	»	5,000: —
Oförutsedda utgifter	»	8,000: —
Summa kronor		147,000: —

Byggnader m. m. i Boden. Kostnaderna för erforderliga anordningar i Boden hava beräknats sålunda:

Hangarer	kr.	60,000: —
Expeditionsbyggnad, innehållande expeditjonslokal, dagofficersrum, omklädningsrum och vaktlokal	»	45,000: —
Garage (uppvärmbart)	»	15,000: —
Bensinlagringsanläggning	»	5,000: —
Planering av flygfält	»	20,000: —
Oförutsedda utgifter	»	7,000: —
Summa kronor		152,000: —

Byggnader m. m. vid Ljungbyhed. För inlösen av å Ljungbyhed befintliga hangarer har revisionen beräknat en kostnad av 50,000 kronor. På grund av den permanenta förläggning av flygtrupp, som enligt den av mig föreslagna organisationen är avsedd äga rum därstädes, erfordras dels större hangarutrymme, dels ock vinterbonande och inredande av å platsen befintliga lokaler. De här för beräknade kostnaderna uppgå till följande belopp:

Inlösande av förut Thulinverken tillhöriga hangarer och verkstadsbyggnader med tygexpedition och bensinläggning	kr.	50,000: —
Nya hangarer	»	63,000: —
Inredning av baracker och bostäder, mäss m. fl. lokaler	»	30,000: —
Oförutsedda utgifter	»	7,000: —
Summa kronor		150,000: —

Byggnader m. m. vid Rinkaby. Å den nya förläggningsplatsen vid Rinkaby erfordras hangarer och omboning av befintliga baracker m. m. Kostnaderna härför beräknas enligt följande:

Hangarer	kr.	135,000: —
Omboning av baracker m. m.	»	25,000: —
Bensinlagringsanläggning	»	5,000: —
Oförutsedda utgifter	»	5,000: —
Summa kronor		170,000: —

Slutligen erfordras för förläggningen till Östersund följande byggnader m. m. till nedan angivna kostnader, nämligen:

Byggnader
m. m. vid
Östersund.

Markinköp	kr.	4,000: —
Planering	»	2,000: —
Vägar	»	500: —
Hangarer	»	72,000: —
Slipanordning	»	20,000: —
Flyttning av lägerhydda från Sollefteå (förråd och verkstad)	»	20,000: —
Inredning av nämnda hydda	»	10,000: —
Båthus	»	5,000: —
Garage (uppvärmbart)	»	15,000: —
Expeditionsbyggnad, innehållande expeditjonslokal, dagofficersrum, omklädningsrum, lektionsrum och vaktlokal	»	45,000: —
Avträden och stängsel	»	7,500: —
Oförutsedda utgifter	»	9,000: —
		Summa kronor 210,000: —

Byggnadskostnaderna för arméflygkåren beräknas sålunda uppgå till:

för ordnande av förläggningen å Malmslätt	kr.	970,000: —
» » » » vid Hästholmen	»	147,000: —
» » » » i Boden	»	152,000: —
» » » » å Ljungbyhed	»	150,000: —
» » » » vid Rinkaby	»	170,000: —
» » » » i Östersund	»	210,000: —
		Summa kronor 1,799,000: —

Dessa kostnader torde, såsom jag i annat sammanhang (sid. 341) omnämmt, böra bestridas genom att taga i anspråk medel reserverade för sådana byggnadsföretag, som genom den av mig föreslagna arméorganisationen bliva obehövlige. Några särskilda medel för bestridande av ifrågasvarande byggnadsföretag behöva alltså icke här beräknas.

Materielanskaffning.

Försvarsrevisionens förslag till materielanskaffning för arméns flygkår upptager 6,133,000 kronor.

Kostnaderna för materielanskaffning för arméflygkåren hava av mig i stort sett beräknats sålunda:

Flygplan med motorer	kr.	6,573,000: —
Reservmotorer för krigsflygplan	»	100,000: —
Övrig flygmateriel:		
Utrustning och bestyckning av krigsflygplan	»	1,322,000: —
Ammunitionsutredningar till krigsflygplan	»	257,300: —
Inventarier och utredning till flygstationerna och flygformationerna samt reservdelar m. m.	»	864,000: —
		Summa kronor 9,116,300: —

För de grunder, enligt vilka ovanstående kostnader beräknats, torde redogörelse få lämnas vederbörande riksdagsutskott.

Engångskostnaderna för arméflygkåren böra sålunda beräknas till kronor 9,116,300.

2. Marinflygkåren.

Flygstationer och byggnader m. m.

I det föregående har närmare redogjorts för huru förläggning och basering av marinflygkårens formationer äro avsedda att vid den föreslagna organisationens genomförande verkställas ävensom på vad sätt nämnda formationers flygmateriel bör underhållas.

I anslutning till vad sålunda föreslagits, erfordras nybyggnadsarbeten för följande ändamål:

1. Uppförande av flygskjul och mindre verkstadsbyggnad m. m. vid Hägernäs flygstation;
2. Uppförande av flygskjul med slip vid Karlskrona flygstation;
3. Uppförande av flygskjul vid Göteborgs flygstation;
4. Uppförande av flygskjul med slip vid Gustafsviks flygstation;
5. Uppförande av flygskjul med slip vid Luleå flygstation;
6. Anordnande av slip för sjöflygplan m. m. vid Gotlands flygstation;
7. Uppförande av flygskjul, utvidgning av verkstäder och ny monteringshall m. m. vid flygdepån i Stockholm;
8. Iordningställande av flygdepåfartyg för kustflottan.

Byggnader
m. m. vid
Hägernäs

Försvarsrevisionens förslag omfattade byggnadsarbeten för en permanent flygstation å Rindön, varjämte skulle anordnas en för vinterflygskola avsedd flygstation vid Hägernäs, vilken bleve nödvändig att iordningställa i samband med flygstationens förläggning å Rindön på grund av de mindre goda isförhållandena å sistnämnda plats. Kostnaderna för anordnandet av förläggningen å Rindön beräknades av revisionen till 450,000 kronor och vid Hägernäs såsom vinterstation till 48,500 kronor. Vid tiden för dessa kostnadsberäkningars uppgörande hade emellertid, såsom i annat sammanhang nämnts, markundersökningar å platsen för Rindöstationen ej avslutats, varför i revisionens beräkningar icke ingå de till omkring 300,000 kronor uppskattade kostnaderna för grusspettning å nämnda plats.

Av följande tablå framgå kostnaderna för flygstationens förläggning till respektive Hägernäs och Rindön med den omfattning, byggnader m. m. måste givas för genomförande av den av mig föreslagna organisationen av flygvapnet.

Jämförelse mellan kostnaderna för flygstationer:

- a) Huvudstation å Rindö med vinterstation vid Hägernäs.
- b) Komplet station vid Hägernäs.

	a) Rindö		b) Hägernäs	
	Kronor		Kronor	
Extra kostnader för erhållande av säker byggnadsgrund	300 000	—	300 000	—
Markinköp	30 000	—	30 000	—
Planering, vägar, inhägnad	6 000	—	16 000	—
Strandskoning, cementering, slipar m. m.	61 500	—	61 500	—
Brygga	8 000	—	—	—
Flygskjul, verkstad, förråd, bensin- och oljeförråd	489 500	—	489 500	—
Bostad för uppborrdsman m. m.	—	—	20 000	—
Vaktstuga med platsexpedition	12 000	—	—	—
Vatten och avlopp; belysning och värmeledning	27 000	—	27 000	—
Ammunitionsskjul	6 000	—	6 000	—
Vinterstation vid Hägernäs:		640 000		650 000
Planering, vägar, inhägnad	4 000	—	—	—
Strandskoning, cementbanor, slipar	10 000	—	—	—
Flygskjul	76 500	—	—	—
Verkstads-skjul och värmecentral	7 000	—	—	—
Skjul för bensin och olja	1 500	—	—	—
Vatten, avlopp, belysningsanläggning	4 000	—	—	—
		103 000		
Summa kronor	—	—	1 043 000	—
			650 000	—
Skillnad kronor	—	—	393 000	—
Härtill kommer merkostnad för inventarier för Hägernäs vinterstation	—	—	13 500	—
Total skillnad kronor	—	—	406 500	—

Vid Hägernäs erfordras för förläggning av viss del av flygstationens bemanning ett logementsfartyg, vartill avses ett äldre 1. klass pansarskepp, för vars iordningställande beräknas kunna tagas i anspråk för annat ändamål beviljade medel.

Då jag i det föregående förordat flygstationens anordnande vid *Hägernäs*, upptages alltså för sådant ändamål bland engångskostnaderna ett belopp av 650,000 kronor.

Försvarsrevisionen har icke räknat med några nybyggnader vid Karlskrona flygstation.

Såsom jag i det föregående anført, är det avsett att till Karlskrona flygstation förlägga sjöjagar- och torpedflygskolorna. Dels härför och dels för beredande av plats för mobiliseringsmaterielen och för dess fördelning med hänsyn till krigsberedskapen måste i Karlskrona uppföras ett flygskjul med slip m. m. samt iordningställas plats för tälthangar för eventuellt uppställande av ytterligare flygmateriel. Några byggnader för förläggning av personalen erfordras däremot ej, enär härför avses att användas förut befintligt kasernutrymme m. m.

Byggnadskostnaderna för de planerade anläggningarna ställa sig sålunda:

*Byggnader
m. m. vid
Karlskrona
flygstation.*

Planering och vägar	kr.	13,000: —
Slipar, cementplaner, strandskoning	»	32,000: —
Flygskjul, värmecentral, förråd	»	158,700: —
Expedition m. m.	»	1,500: —
Vatten-, avlopps-, belysnings- och värmeledning	»	8,000: —
Ammunitionsskjul	»	1,800: —
		Summa kronor 215,000: —

*Byggnader
m. m. vid
Göteborgs
flygstation.*

Icke heller för Göteborgs flygstation har försvarsrevisionen avsett några nybyggnader.

Då de nuvarande anordningarna för flygmaterielens förvaring å Göteborgs flygstation äro synnerligen bristfälliga, anser jag det nödvändigt, att åtgärder vidtagas för att möjliggöra förvarande där av viss mobiliseringsflygmateriel och förläggande dit av vissa flygövningar. Då jag beräknar att vid mobilisering till västkusten av större antal flygformationer än det under normala förhållanden dit förlagda kunna utnyttja flygstationen vid Göteborgs stads flyghamn vid Torslanda, anser jag möjligt att begränsa nybyggnaderna till denna flygstation till huvudsakligen ett flygskjul. För förläggning av flygpersonalen m. m. beräknas tagas i anspråk å Nya Varvet befintliga utrymmen.

I anslutning härtill hava kostnaderna för anläggningar vid Göteborgs flygstation beräknats sålunda:

Planering	kr.	2,000: —
Cementplaner och slipar	»	21,000: —
Flygskjul med verkstad och förråd	»	151,700: —
Expedition m. m.	»	1,500: —
Vatten-, avlopps- och belysningsledningar	»	6,000: —
Ammunitionsskjul	»	1,800: —
		Summa kronor 184,000: —

*Byggnader
m. m. för
tillfälliga
flygstationer.*

I syfte att underlätta upprättandet av tillfälliga flygstationer vid Gustafsvik, Umeå och Fårösund har försvarsrevisionen för planeringar, transportbanor, slip och strandskoning upptagit 20,000 kronor för vardera av dessa platser.

Såsom jag i det föregående framhållit, böra de tillfälliga flygstationerna inom omförmälda kustområden redan i fredstid iordningställas i större omfattning, än vad revisionen avsett. Härvid beräknas icke några byggnader behöva uppföras för personalens förläggning, när densamma torde kunna inkvarteras antingen i å respektive platser befintliga kasernbyggnader eller å vid mobilisering förhyrt logementsfartyg. Kostnaderna för den av mig avsedda utbyggnaden av de tillfälliga flygstationerna beräknas sålunda:

	Gustafsvik kr.	Luleå kr.	Gotland kr.
Planering och inhägnad m. m.	14 000	12 800	8 300
Cementering, slip, brygga m. m.	21 500	19 200	15 700
Flygskjul, värme-central och förråd	103 800	51 600	5 100
Vatten-, avlopps- och belysningsledning m. m.	6 500	3 200	2 200
Ammunitionsskjul	1 200	1 200	1 200
Kronor	147 000	88 000	32 500
Avgår för redan disponibla medel	55 000	—	13 000
Erforderliga medel summa kronor	92 000	88 000	19 500

Fördelarna av att för underhåll av marinflygkårens flygmateriel kunna utnyttja nuvarande flygverkstäderna och flygdepån i Stockholm samt att för underhåll och förvaring av till nämnda materiel hörande radio, artilleri, torpeder, instrument m. m. kunna anlita flottans varvs specialverkstäder synas mig så avsevärda, att nämnda verkstäder och flygdepå fortfarande böra i största möjliga utsträckning användas härför. Med hänsyn till flygmaterielens föreslagna utökning är det emellertid ofrånkomligt att här göra en del till- och nybyggnader för att på ett ekonomiskt och betryggande sätt kunna underhålla och förvara den ömtåliga och dyrbara flygmaterielen. Såsom jag i det föregående framhållit, anser jag, att dessa byggnadsarbeten, på grund av det läge, vari frågan angående Stockholms varvs bibehållande å nuvarande plats eller förflyttning befinner sig, böra i möjligaste mån begränsas och utföras dels så, att byggnaderna vid behov kunna flyttas till annan plats, och dels så, att för viss mobiliseringsmateriels förvaring flygskjul uppföras å Hägernäs flygstation.

De arbeten, som i ovan angivna avseende snarast behöva utföras, äro följande, av vilka en del erfordras, vare sig varvet skall förbliva å nuvarande plats eller ej.

Vägar förbättras och kompletteras	kr.	1,000: —
Strandskoning, cementbanor, slip m. m.	»	16,500: —
Flygskjul utökas å höjd och längd	»	63,000: —
Flygskjul för förvaring av mobiliseringsmateriel nybygges å depån eller vid Hägernäs	»	160,000: —
Monteringshall för större flygplan	»	75,000: —
Motorverkstaden förlänges	»	19,500: —
Flygplanverkstäderna utökas	»	31,000: —
Skjul för virke m. m. och flyttning av elektrisk central	»	10,800: —
Skjul för ny motorprovhall	»	3,000: —
Motorförråd och inredning för förvaring av radio och bestyckning m. m.	»	12,200: —
Inredning av kontorslokaler för flygdepån	»	15,000: —
Vatten-, avlopps-, belysnings- och värmeledningar	»	19,000: —
Diverse omkostnader	»	6,000: —

Summa kronor 432,000: —

Byggnader m. m. vid flygdepån och flygverkstäderna i Stockholm.

Slutligen erfordras för flygdepån inredning i flottans nuvarande ammunitionsförråd för förvaring av bomber m. m. kr. 8,000:—

Tillsammans för verkstäder och flygdepån kronor 440,000:—

Ändring av äldre 1. kl. pansarskepp till flygdepåfartyg.

Till flygdepåfartyg för kustflottan hava marinmyndigheterna föreslagit pansarskeppet Oden, vilket härför skulle ändras för en kostnad av 300,000 kronor.

För nedbringande av nämnda kostnad har jag latit uppgöra ett alternativt förslag för ändring av ett äldre 1. kl. pansarskepp till flygdepåfartyg, enligt vilket kostnaden därför skulle begränsas till 145,000 kronor.

Närmare uppgifter angående kostnaderna för ovannämnda byggnadsarbeten torde få tillhandahållas vederbörande riksdagsutskott.

Engångskostnaderna för marinflygkårens flygstationer och byggnader m. m. skulle sålunda uppgå till följande belopp, nämligen

för Hägernäs flygstation	kr.	650,000:—
» Karlskrona flygstation	»	215,000:—
» Göteborgs flygstation	»	184,000:—
» Gustafsviks flygstation	»	92,000:—
» Luleå flygstation	»	88,000:—
» Gotlands flygstation	»	19,500:—
» flygverkstäderna och flygdepån i Stockholm	»	440,000:—
» ett pansarskepps ändring till depåfartyg	»	145,000:—
		<hr/>
	Summa kronor	1,833,500:—

Materielanskaffning.

Försvarsrevisionen har i sitt förslag till materielanskaffning för marinens flygväsende upptagit 4,211,500 kronor.

Kostnaderna för materielanskaffning för marinflygkåran hava av mig i stort sett beräknats sålunda:

Flygplan med motorer	kr.	7,072,000:—
Reservmotorer	»	100,000:—
Övrig flygmateriel:		
Utrustning och bestyckning av krigsflygplan	»	1,020,500:—
Ammunitionsutredningar till krigsflygplan	»	878,000:—
Inventarier och utrustning till flygstationer samt reservdelar m. m.	»	569,100:—
		<hr/>
	Summa kronor	9,639,100:—

Redogörelse för grunderna för ovannämnda kostnadsberäkningar torde få tillhandahållas vederbörande riksdagsutskott.

Engångskostnaderna för marinflygkåren skulle alltså uppgå till:

för byggnader m. m.	kr.	1,833,500:—
» materielanskaffning m. m.	»	9,639,100:—
		<hr/>
	Summa kronor	11,472,600:—

3. Sammanfattning.

Engångskostnaderna för flygvapnet i dess helhet beräknas alltså, i enlighet med vad ovan angivits, uppgå till:

för arméflygkären	kr. 9,116,300: —
» för marinflygkären	» 11,472,600: —
	<hr/>
	eller summa kronor 20,588,900: —

De här angivna kostnaderna böra, i likhet med vad jag föreslagit i fråga om motsvarande kostnader under laut- och sjöfarsvaret, fördelas på en period av tio år. Alltså erfordras i medeltal ett årligt anslag av i runt tal 2,059,000 kronor.

VIII. Organisationens genomförande.

Den nuvarande organisationen av arméns och marinens flygväsenden är så bristfällig, att det synes mig angeläget, att den föreslagna organisationen av flygvapnet snarast kan börja genomföras, på det att för personalutbildning och materielanskaffning nödvändiga åtgärder omedelbart och med planmässighet kunna komma till utförande.

Härför är det i första hand erforderligt, att flygvapnets ledning kan träda i verksamhet och utarbeta förslag till de för vapnets organisation m. m. behövliga bestämmelserna, vilka det sedermera torde böra tillkomma Kungl. Maj:t att slutligt granska och fastställa.

Då de för flygvapnet erforderliga anslagsmedlen i allmänhet icke äro avsedda att utgå förrän från och med den 1 juli 1925, torde det bliva nödvändigt att för tids vinnande intill nämnda tidpunkt hava utarbetat preliminära förslag för flygvapnets organisation. Dessa förslag böra omfatta instruktion för chefen för flygvapnet och flygstyrelsen jämte i övrigt för deras verksamhet erforderliga föreskrifter samt bestämmelser rörande armé- och marinflygkärernas uppsättande.

Om sålunda flygvapnets ledning snarast möjligt bör träda i full verksamhet och anslag härför avses, torde man däremot med hänsyn till förefintlig brist på utbildad personal, förläggingsmöjligheter och flygmateriel, endast successivt kunna uppbringa de båda flygkärerna till de av mig föreslagna staterna. Till följd härav behöver det av mig beräknade beloppet för flygvapnets årliga kostnader icke från början, utan först i mån som organisationen genomföres, i sin helhet utgå.

Att här framlägga en detaljerad plan för organisationens genomförande kan givetvis ej ifrågakomma. Jag anser mig dock böra i korthet framhålla några av de omständigheter, som inverka vid planläggningen av flygkärernas uppsättande, och därvid angiva det ungefärliga tillvägagångssättet vid flygvapnets organisation för att såmedelst approximativt kunna

bestämma de belopp, vartill flygvapnets årliga kostnader under uppsättningsåren böra beräknas.

1. Flygstyrelsen.

De under anslaget till flygmateriel för flygstyrelsen upptagna medlen 50,000 kronor äro även från början behöfliga, enär desamma äro avsedda för försök och prov med flygmaterielen och dess bestyckning, vilka försök, intill dess förut omnämnt laboratorium kan komma till stånd, måste försiggå vid respektive flygverkstäder.

För hela flygvapnet beräknade anslag till rese- och traktamentspenningar, flyttningsersättning, semester åt flygvapnets arbetare samt extra utgifter torde under de tre första budgetåren böra utgå med ett till 70,000 kronor minskat belopp och därefter med hela beloppet eller 111,000 kronor.

2. Arméflygkåren.

Antalet fast anställda, som för närvarande utgör allenast 20, skall enligt föreliggande förslag ökas till 179 man. För att vid denna utökning erhålla väl kvalificerad personal synes lämpligt att huvudsakligen anställa sådana fast anställda från armén i övrigt, vilka på grund av personalreduceringar bliva övertaliga. Dessa hava visserligen ej den specialutbildning, som av flygmanskap fordras, men kunna antagas i stället besitta god allmän militärutbildning, varför någon tid ej behöver avses för sådan utbildnings bibringande. Då den nuvarande manskapsstyrkan är för utbildningens bedrivande otillräcklig, vore önskvärt att redan under budgetåret 1924—1925 öka antalet fast anställda med 50, varigenom manskapsstyrkan skulle komma i något så när normal proportion till den flygutbildning, som är avsedd att bedrivas. Med detta tillvägagångssätt skulle ock kompletteringen av manskapsstyrkan till fulltalig numerär sedermera lättare kunna genomföras, då från början ett större antal underbefäl och föregångsmän kommer att finnas. Omförmälda för flygkompaniet erforderliga 50 fast anställda böra utgöras utav 6 furirer, därav 2 av 1. klass och 4 av 2. klass, 6 korpraler, 8 vicekorpraler och 30 meniga och torde kunna erhållas genom kommendering på frivillighetens väg från arméns övriga truppförband.

Arméflygkårens uppsättning i övrigt torde i likhet med flygstyrelsens böra börja den 1 juli 1925 och fortgå enligt särskild plan, så att kåren är helt uppsatt enligt föreslagen stat den 1 juli 1929.

Antalet flygelever är avsett att efterhand ökas, allteftersom flygmateriel och personal för dess skötsel hinna anskaffas och förläggningsmöjligheter kunna anordnas, så att fulltaligt antal elever skulle antagas till utbildning i första årets kurs år 1930. Härigenom skulle alltså skolor, detachment och flygrepetitionsövningar år 1934 första gången bliva fullt besatta.

Vad den vid flygkåren fast anställda officerspersonalen beträffar, erfordras från början av kårens uppsättning den i kärstaben ingående perso-

nalen ävensom för materielens underhåll och för utbildningen redan nu befintlig personal, vilken därefter måste ökas i motsvarande mån som relevantalet

Linjekontingenten värnpliktiga, beräknad efter fredsbehovet vid arméflygkårens huvuddel, skolor och detachement bör hösten 1925 uppgå till 160 man, för att hösten 1928 ökas till 200 och hösten 1929 till fulla antalet eller 240 man. Härför erforderlig övergångsbestämmelse bör införas i värnpliktslagen.

Värnpliktiga studenter och likställda samt till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga böra från början beräknas till hela det avsedda antalet.

Med nu förordad tillvägagångssätt för arméflygkårens uppsättande kunna givetvis under uppsättningsstiden de för den fullt uppsatta kåren beräknade *ärliga kostnaderna* minskas. En approximativ beräkning, procentuellt utförd med hänsyn till omfattningen av utbildningsarbetet och personalkontingenter samt den successivt ökade anskaffningen av flygmateriel, giver till resultat följande ungefärliga belopp för de olika budgetåren, nämligen

1925—26	kr. 2.10 milj.	1930—31	kr. 3.15 milj.
1926—27	» 2.36 »	1931—32	» 3.41 »
1927—28	» 2.60 »	1932—33	» 3.57 »
1928—29	» 2.77 »	1933—34	» 3.65 »
1929—30	» 3.00 »	1934—35	» 3.89 »

Engångskostnaderna böra, såsom förut nämnts, fördelas på en 10-årsperiod, börjande med budgetåret 1925—26 och alltså slutande med budgetåret 1934—35.

Vid fördelningen av de olika engångskostnaderna på de särskilda åren måste hänsyn tagas till att utbildningskostnader och anskaffningskostnader så avvägas, att personaltillgången för mobilisering ökas i proportion med den härför avsedda materielen. Enär, sedan utbildningskurserna gjorts fulltaliga, viss tid förflyter, innan mobiliseringsbehovet kan fyllas, måste personalens uppbringande till fulltalig styrka ske hastigare än anskaffandet av den för mobilisering avsedda materielen, varför följaktligen byggnader m. m. för utbildningsmaterielens behov måste fullbordas på kortare tid än ovannämnda 10-årsperiod. På grund härav föreslås, att engångskostnadernas för arméflygkåren fördelning på 10-årsperioden rättas härefter. Engångskostnaderna för materielanskaffning böra därför under de 4 första budgetåren, varunder byggnaderna beräknas bliva utförda, utgå med lägre belopp än under de följande budgetåren. I enlighet härmed har nedanstående fördelning uppgjorts.

Budgetår.	Materiel kr.
1925—26	705,000: —
1926—27	705,000: —
1927—28	705,000: —

Budgetår.	Materiel kr.
1928—29	706,000: —
1929—30	1,050,000: —
1930—31 och följande till 1934—35 vardera	1,049,000: —
	<hr/> Summa kronor 9,116,000: —

3. Marinflygkåren.

Till följd av att tillgången på flygutbildad personal vid marinen för närvarande är synnerligen knapp, förefinnas svårigheter att erhålla tillräckligt antal kvalificerad personal för marinflygkårens omedelbara uppsättande. Åtgärder måste därför i första hand vidtagas för att tillförsäkra sagda kår ökad tillgång på flygutbildad personal framför allt i fråga om officerare. För flygutbildning avsedda elever måste sålunda här uppbringas till fullt antal på kortare tid, än för arméflygkåren föreslagits.

Då marinens flygväsende för närvarande saknar fast organisation och icke några åtgärder äro vidtagna för personalens permanenta förläggning till de såsom flygstationer föreslagna platserna, måste dels bland den flygutbildade personalen lämpliga uttagas för anställning vid flygkåren och dennas personalbehov i övrigt fyllas med härför avsedd personal från marinen, dels ock i det föregående omförmälda anläggningar vid flygstationerna utföras.

Ehuru flygkårens uppsättande icke kan taga sin början, förrän anslagen till densamma den 1 juli 1925 börja utgå, bör dock, enär flygutbildningen för den fast anställda personalen enligt redan nu följd plan börjar i januari, vid marinens flygväsende så ordnas, att officerselevantalet i januari 1925 kan uppbringas till fullt antal eller 9 flygar- och 6 flygspanarelever, samt att den då förefintliga organisationens uppgående i marinflygkåren den 1 juli samma år underlättas. Bland flaggkorpraler (sekundofficerare), korpraler och reservofficersaspiranter böra flygelever uttagas i den omfattning, utrymmet medgiver, sedan fulla antalet officerslever erhållits. Hela behövligelevantalet från nämnda kategorier beräknas ej kunna uppnås förrän tidigast sommaren 1928.

Av den å marinflygkårens stat upptagna personalen böra följande redan från den 1 juli 1925 anställas, nämligen personal för befattningarna inom kårstaben och vid flygdepån, cheferna för flygstationerna vid Hägernäs och Karlskrona samt för lärarbeställningarna vid fortsättnings-, jagar- och spanarflygskolorna. Härvid måste för möjliggörande av urval beaktas, att ej flera platser på flygkårens stat besättas, än att lämpliga personer för desamma erhållas. Med hänsyn härtill synas under budgetåret 1925—26 böra vid marinflygkåren, förutom de för flygstyrelsen avsedda, anställas 1 à 2 regementsofficerare, 4 kaptener och högst 8 löjtnanter. Då fullt antal flygelever beräknas kunna antagas redan år 1928 och planen

för utbildningen vara fullt genomförd år 1930, bör antalet på flygkårens stat upptagna officerare om möjligt under budgetåret 1928—29 vara fyllt.

För marinflygkåren behövlige sekundofficerare böra från den 1 juli 1925 anställas till minst sådant antal, att behovet av stationsuppbördsmän, flyglärare, flygmekaniker och övriga för utbildningen erforderliga yrkesutbildade sekundofficerare är tillgodosett. Enär denna personal liksom det fast anställda manskapet skall, i lämplig grad yrkesutbildad, utom i fråga om själva flygutbildningen, erhållas från marinen, torde icke någon svårighet föreligga att få detta behov fyllt. Med hänsyn till de reduceringar, som äro avsedda att göras vid marinens sekundofficerskår, bör nämligen, om tillräckligt antal utbildade lämpliga flygare och flygmekaniker finnas, hela det å staten för flygkåren upptagna antalet sekundofficerare från början kunna anställas vid flygkåren eller 5 sekundofficerare av 2. och 15 av 3. graden.

Vad nyss sagts beträffande sekundofficerarna gäller även i fråga om anställning av flaggkorpraler och fast anställt manskap vid marinflygkåren, varför även här om möjligt hela det i staten upptagna antalet av denna personal samtidigt bör anställas. På grund av brist på tillräckligt antal utbildade flygmekaniker torde det emellertid icke vara möjligt att fylla behovet av sådana förrän under andra och tredje uppsättningsåren. Staten bör dock från den 1 juli 1925 upptaga hela behovet av denna personal, om än i kostnadsberäkningarna visst avdrag bör göras.

Samtlig å kårens stat upptagen civilmilitär och civil personal bör jämväl anställas från sistnämnda dag.

Intilldess för flygvapnet avsedda värnpliktiga hösten 1925 första gången inrycka, bör marinflygkårens fredsbehov av värnpliktiga liksom hittills tillgodoses från flottan. Från nämnda tidpunkt böra samtliga till marinflygtjänst inskrivna värnpliktiga, såväl till linjetjänst uttagna (188) som till ersättningsreserven uttagna (80) fullgöra sin fredstjänstgöring vid marinflygkåren. Vad beträffar studenter och likställda, bör av utrymmesskäl antalet reservofficersaspiranter första året begränsas till 3 för att därefter ökas, så att år 1928 hela antalet eller 7 sådana antages.

De *årliga kostnaderna* beräknas under uppsättningstiden med avseende fäst dels vid utbildningsarbetet och den anställda personalen och dels vid den år från år ökade nyanskaffade materielens underhåll och förnyelse för de olika budgetåren approximativt uppgå till följande belopp, nämligen

1925—26 kr. 1.64 mill.	1930—31 kr. 2.56 mill.
1926—27 » 1.82 »	1931—32 » 2.63 »
1927—28 » 2.12 »	1932—33 » 2.73 »
1928—29 » 2.28 »	1933—34 » 2.79 »
1929—30 » 2.40 »	1934—35 » 2.85 »

Engångskostnaderna måste så fördelas å den för deras användning avsedda 10-årsperioden, att först de för de permanenta flygstationernas iord-

ningställande erforderliga medlen utgå, på det att den planerade utbildningen och den anskaffade flygmaterielens förvaring kunna vid dem äga rum. För underhåll och förvaring av flygmaterielen vid Stockholms flygverkstäder behövlige tillbyggnader måste även utföras, så att möjligheter finnas för den dyrbara och ömtåliga materielens riktiga behandling. Därjämte bör nyanskaffning av flygmateriel samtidigt pågå i sådan omfattning, att för personalens utbildning nödvändig dylik materiel finnes för övningarna disponibel och dessutom krigsflygmateriel kan hållas i beredskap för mobiliseringsbehovet. Härvid måste givetvis så avpassas, att den sistnämnda materielen anskaffas, först sedan utrymme beretts för dess förvaring och den för dess användning avsedda personalen hunnit utbildas. Av särskild vikt är emellertid härvid att för marinflygkåren snarast för försöks anställande anskaffa 2 torpedsjöflygplan och 3 jaktjägflygplan.

För att bereda förläggningmöjligheter vid Hågernäs redan i januari 1925 bör f. d. pansarbåten Göta härför iordningställas innevarande år. I annat sammanhang (sid. 393) har jag ock förordat vidtagande av åtgärd för nämnda fartygs omändring till logementsfartyg.

Med iakttagande av vad sålunda anförts, torde engångskostnaderna för flygstationer och byggnader m. m. böra fördelas på en 5-årsperiod och övriga engångskostnaders fördelning på 10-årsperioden liksom för arméflygkåren avpassas så, att de årliga anslagsbeloppen fördelas ungefär lika under hela perioden. Enligt särskild utförd approximativ beräkning böra härvid engångskostnaderna fördelas å de olika budgetåren ungefärligen sålunda:

Budgetår	Byggnader kr.	Övrig materiel kr.	Summa i milj. kr.
1925—26.....	443,000: —	680,000: —	1.123
1926—27.....	447,000: —	673,000: —	1.120
1927—28.....	320,000: —	802,000: —	1.122
1928—29.....	292,000: —	843,000: —	1.135
1929—30.....	331,000: —	899,000: —	1.230
1930—31.....	—: —	1,154,000: —	1.154
1931—32.....	—: —	1,147,000: —	1.147
1932—33.....	—: —	1,147,000: —	1.147
1933—34.....	—: —	1,147,000: —	1.147
1934—35.....	—: —	1,147,000: —	1.147
Summa kronor	1,833,000: —	9,639,000: —	11.472

4. Sammanfattning.

Under uppsättningstiden beräknas sålunda kostnaderna för flygvapnet i dess helhet årligen uppgå till följande ungefärliga belopp, vilka dock vid uppgörande av förslag till årsbudget för varje gång måste tillrättaläggas i enlighet med den utveckling, som i samband med uppsättningen kunnat åstadkommas:

Budgetår	Årliga kostnader milj. kr.				Engångskostnader milj. kr.			Summa milj. kr.
	kostnader för flyg- styrelsen och medel till dess disposi- tion	armé- flygkåren	marin- flygkåren	S:a	armé- flygkåren	marin- flygkåren	S:a	
1925—26	0.27	+ 2.10	+ 1.64	= 4.01	0.705	+ 1.123	= 1.828	5.838
1926—27	0.27	+ 2.36	+ 1.82	= 4.45	0.705	+ 1.120	= 1.825	6.275
1927—28	0.27	+ 2.60	+ 2.12	= 4.99	0.705	+ 1.122	= 1.827	6.817
1928—29	0.31	+ 2.77	+ 2.28	= 5.36	0.706	+ 1.135	= 1.841	7.201
1929—30	0.31	+ 3.00	+ 2.40	= 5.71	1.050	+ 1.230	= 2.280	7.990
1930—31	0.31	+ 3.15	+ 2.56	= 6.02	1.049	+ 1.154	= 2.203	8.223
1931—32	0.31	+ 3.41	+ 2.63	= 6.35	1.049	+ 1.147	= 2.196	8.546
1932—33	0.31	+ 3.57	+ 2.73	= 6.61	1.049	+ 1.147	= 2.196	8.806
1933—34	0.31	+ 3.65	+ 2.79	= 6.75	1.049	+ 1.147	= 2.196	8.946
1934—35	0.31	+ 3.89	+ 2.85	= 7.05	1.049	+ 1.147	= 2.196	9.246
				S:a	9.116	+ 11.472	= 20.588	

SAMMANFATTNING.

Kostnaderna för den föreslagna organisationen i jämförelse med provisoriet.

Såsom jag inledningsvis (sid. 12) anført, har utgångspunkten vid uppgörandet av föreliggande förslag till försvarsväsendets ordnande varit att inom ramen för en kostnad av den storlek, som den för årets riksdag framlagda försvarsbudgeten representerar, åstadkomma en organisation, som giver största möjliga försvarseffekt. För att erhålla en jämförelse mellan kostnaderna för den föreslagna organisationen och kostnaderna för det nuvarande provisoriet enligt årets statsverksproposition, har jag låtit upprätta efterföljande tablå, därvid ansetts lämpligt att jämväl medtaga kostnaderna för 1914 års organisation och den av försvarsrevisionen föreslagna organisationen.

I tablån hava för vinnande av en riktig jämförelse kostnaderna för de olika organisationerna beräknats efter fullt enhetliga grunder. Härvid hava tillämpats samma à-priser som i årets statsverksproposition allenast med det undantag att, då en sänkning av de nu utgående provisoriska tilläggsavgifterna till militärtaxan är att förvänta, nämnda avgifter beräknats till 75 % — i stället för nu utgående 125—150 % — å grundavgifterna. Vidare hava dyrtidstilläggen till arbetarna vid fabriker, verkstäder, varv och förråd inräknats i vederbörliga materielanslag. Kostnaderna för övergången till såväl den av revisionen som den av mig föreslagna organisationen hava beräknats efter medeltalet för 10-årsperioden 1925—1934. För det nu föreslagna självständiga flygvapnet hava kostnaderna upptagits med de belopp, vartill de efter organisationens genomförande komma att uppgå.

Tablå

utvisande kostnaderna för föreliggande förslag, det nuvarande provisoriet enligt 1924 års statsverksproposition, 1914 års försvarsorganisation samt försvarsrevisionens förslag.

	1914 års organisation	Provisoriet	Försvars- revisionens förslag	Föreliggande förslag
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
I. Årliga organisationskostnader:				
<i>Departementet</i>	294 000	¹⁾ 341 000	329 000	329 000
<i>Lantförsvaret:</i>				
normala kostnader	113 900 000	²⁾ 92 178 000	69 180 000	77 946 000
extra ordinarie kostnader	8 400 000	³⁾ 2 875 000	2 000 000	2 000 000
<i>Säger för lantförsvaret</i>	122 300 000	95 053 000	71 180 000	79 946 000
<i>Sjöförsvaret:</i>				
normala kostnader	42 727 000	⁴⁾ 36 368 000	33 072 000	31 552 000
extra ordinarie kostnader	⁷⁾ 16 600 000	⁶⁾ 6 825 000	⁸⁾ 6 000 000	⁵⁾ 10 125 000
<i>Säger för sjöförsvaret</i>	59 327 000	43 193 000	39 072 000	41 677 000
<i>Flygvapnet</i>	—	—	—	⁹⁾ 7 200 000
Summa årliga organisationskostnader	181 921 000	¹⁰⁾ 138 587 000	110 581 000	129 152 000
II. Engångskostnader (i medeltal för åren 1925—1934):				
<i>Lantförsvaret</i>	—	—	¹¹⁾ 3 430 000	4 007 000
<i>Sjöförsvaret</i>	—	—	1 400 000	1 254 000
<i>Flygvapnet</i>	—	—	—	2 059 000
Summa årliga engångskostnader	—	—	4 830 000	7 320 000
III. Övergångskostnader (i medeltal under övergångstiden):				
<i>Lantförsvaret</i>	—	—	3 400 000	800 000
<i>Sjöförsvaret</i>	—	—	1 200 000	650 000
Summa årliga övergångskostnader	—	—	4 600 000	1 450 000
Summa summarum	181 921 000	¹⁰⁾ 138 587 000	120 011 000	137 922 000

¹⁾ Vissa för försvarsväsendet gemensamma anslag å tillsammans 47 500 kr. äro här medräknade.

²⁾ De årliga kostnaderna borde rätteligen ökas med 175 000 kr., vilket belopp i årets statsverksproposition frändragits avlöningsanslaget med anledning av att under budgetåret 1924—1925 ledigblivande beställningar, som enligt den föreslagna organisationen skola indragas, endast undantagsvis skola återbesättas (se statsverksprop., 4:e huvudtiteln, sid. 31 och 32). — Om hänsyn icke toges till nuvarande vakanser i de lägsta officersgraderna, skulle summan ökas med ytterligare 720 000 kr.

³⁾ Därav äro 1 700 000 kr. avsedda för viss materielanskaffning.

⁴⁾ De årliga kostnaderna borde rätteligen ökas med 260 000 kr., till vilket belopp vakanssättningen av ledigblivande beställningar under budgetåret 1924—1925 (se statsverksprop., 4:e huvudtiteln, sid. 154) beräknats. — Om hänsyn icke toges till nuvarande vakanser i de lägsta officersgraderna, skulle summan ökas med ytterligare 165 000 kr.

⁵⁾ Därav 9 125 000 kr. för fartygsmaterielens förnyelse.

⁶⁾ > 3 500 000 > > > >

⁷⁾ > 12 600 000 > > > >

⁸⁾ > 5 000 000 > > > >

⁹⁾ De årliga kostnaderna för flygvapnet hava för 1., 2., 3. o. s. v. övergångsåret beräknats till resp. 4.01; 4.45; 4.99; 5.35; 5.71; 6.02; 6.35; 6.61; 6.75: 7.05 milj. kr.

¹⁰⁾ Se not ²⁾ och ⁴⁾. Summan borde rätteligen ökas dels för den förutsatta vakanssättningen med (175 000 + 260 000 =) 435 000 kr., dels för de beräknade vakanserna i de lägsta officersgraderna med (720 000 + 165 000 =) 885 000 kr.

¹¹⁾ De för 10-årsperioden 1925—1934 beräknade engångskostnaderna hava liksom i föreliggande förslag minskats med 1 700 000 kr., upptagna för materielanskaffning i årets statsverksproposition.

Vid jämförandet av den nu föreslagna organisationen med 1914 års organisation är först att märka, att de i tablån upptagna kostnaderna för sistnämnda organisation egentligen borde ökas med kostnaderna för dels vissa byggnadsföretag, med vilkas igångsättande eller fullföljande hittills fått anstå, och dels anskaffning av med hänsyn till erfarenheterna från världskriget erforderlig modern materiel m. m. Frånsett dessa kostnader utgör för försvarsväsendet i dess helhet den totala minskningen i de årliga organisationskostnaderna 52,769,000 kronor eller 29 %. För de särskilda försvarsgrenarna bliva motsvarande siffror, för lantförsvaret 42,354,000 kronor respektive 34.6 % samt för sjöförsvaret 17,650,000 kronor respektive 29.75 %, varvid dock är att märka, att i fråga om 1914 års organisation kostnaderna för flygväsendet ingå i lant- och sjöförsvarets kostnader.

Beträffande proportionen mellan lantförsvarets och sjöförsvarets kostnader kommo enligt 1914 års organisation av den för försvarsväsendet i dess helhet beräknade kostnadssumman på lantförsvaret 68.2 % och på sjöförsvaret 31.8 %, vilka procenttal emellertid enligt den nu verkställda omräkningen av kostnaderna för sagda organisation ändras till 67.3 % och 32.7 %. Enligt föreliggande förslag skulle motsvarande siffror bliva 65.7 % och 34.3 %. En förskjutning till marinens förmån har alltså ägt rum. Denna skulle hava blivit än mera framträdande, därest kostnaderna för flygvapnet uppdelats på armén och marinen.

Såsom framgår av tablån, uppgå enligt nuvarande provisorium de årliga organisationskostnaderna till 138,587,000 kronor och enligt föreliggande förslag till 129,152,000 kronor. Nämnda kostnader skulle alltså enligt förslaget med 9,435,000 kronor eller 6.8 % understiga motsvarande kostnader för provisoriet. Emellertid uppväges denna besparing under övergångsåren till väsentlig del av de utav den föreslagna organisationen betingade engångs- och övergångskostnaderna. Medräknas dessa, understiga kostnaderna enligt föreliggande förslag med 665,000 kronor kostnaderna för provisoriet.

Försvarsrevisionen har vid beräklandet av kostnaderna enligt dess förslag bortsett från pensioner och dyrtidstillägg. Då dessa representera en av organisationen beroende statsutgift, har jag emellertid ansett mig böra verkställa en beräkning jämväl av dem. Enligt denna skulle kostnaderna för det militära pensionsväsendet under de närmaste åren uppgå till samma belopp som för närvarande eller omkring 8,360,000 kronor. Dyrtidstilläggen å löner och pensioner m. m., som enligt årets statsverksproposition uppgå till 11,975,000 kronor, skulle enligt nämnda beräkning, i händelse av nu föreslagen organisation, utgöra omkring 10,900,000 kronor. Med hänsyn tagen jämväl till ifrågavarande kostnader skulle den nu föreslagna organisationen under övergångsåren i förhållande till provisoriet medföra en årlig besparing av 1,740,000 kronor. Efter organisationens full-

ständiga genomförande skulle de årliga organisationskostnaderna uppgå till 129,152,000 kronor samt kostnaderna för det militära pensionsväsendet till omkring 7,100,000 kronor och för dyrtidstillägg till omkring 9,440,000 kronor. Sammanlagda beloppet av de årliga kostnaderna skulle alltså utgöra 145,692,000 kronor. Då de årliga kostnaderna för provisoriet beräknas till (138,587,000 + 8,360,000 + 11,975,000 =) 158,922,000 kronor, skulle alltså besparingen i förhållande till provisoriet bliva *13,230,000 kronor*.

Sedan organisationen genomförts, kommer alltså den nya försvarsordningen att medföra en betydande kostnadsbesparing i jämförelse med provisoriet. De ytterligare fördelar, som enligt det av mig förordade förslaget skulle vinnas i jämförelse med de nu rådande förhållandena, äro emellertid av än större betydelse.

Den stora vinsten av att det med provisorieförhållandena förenade osäkerhetstillståndet avvecklas torde här ej behöva ytterligare beröras. I övrigt giver en detaljjämförelse vid handen, att den av mig föreslagna försvarsorganisationen i förhållande till provisoriet medför följande viktiga företräden:

a) *Med avseende på lantförsvaret:*

Utbildningen av de värnpliktiga förbättras främst till följd av längre utbildningstider, uttagning av underbefäl och fackmän i ökad omfattning samt befrielse för linjemanskapet från i det närmaste all handräckningstjänst. Övningar för utbildning av befäl och fackmän vid landstormen anordnas.

Truppförbandens fredsorganisation moderniseras i flera avseenden. *Artilleri- och fortifikationsstaberna* samt *undervisningsanstalterna* erhålla en förbättrad organisation.

Reservstaten utvidgas avsevärt. Åtgärder vidtagas för förbättrad rekrytering av *officerare och sekundofficerare* i reserven. *Egna hem* beredas i viss omfattning åt underbefäl i reserven.

De hittillsvarande *underofficerarnas tjänsteställning* förbättras. *Underbefälens rekrytering befrämjas* bland annat genom förbättrad undervisning vid manskaps-skolorna.

Truppförbandens krigsorganisation moderniseras, främst genom:

avsevärd utökning av kulspruteformationerna vid infanteriet och kavalleriet samt av infanteriartilleri-, radio- och ballongformationerna;

uppsättande av stridsvagnförband för infanteriet, pansarbilarna och velocipedavdelningar vid kavalleriet samt motoriserade luftvärnsartilleriformationer;

överförande av delar av 15 cm. haubitsmaterielen till fördelningsartilleriregementena;

motorisering av det tunga arméartilleriet m. m.;

modernisering i övrigt av truppernas beväpning och utrustning bland annat genom anskaffning av kulsprutegevär för infanteriet och kavalleriet, luftvärnskulsprutor, tidsenlig mät- och observationsmateriel för artilleriet, gasskydd för linjetrupperna, strålkastare för luftvärnsartilleriet, tung pontonmateriel, signal- och pionjärmateriel samt sjuk- och veterinärvårdsmateriel.

Möjligheter skapas för ett effektivt organiserande i fredstid av *förbereelserna* för *industriens krigsorganisation*.

b) *Med avseende på sjöförsvaret:*

Ersättningsbyggnad för flottans fartyg träder åter i verksamhet, sedan densamma under en följd av år legat praktiskt taget nere.

Det befintliga fartygsbeståndet erhåller en ändamålsenlig fördelning till *kustflotta*, *lokalstyrkor* och *materielreserv* samt med hänsyn till bemanningen vid mobilisering.

Sedan under nästlidet år vissa uttrangeringar av flottans fartyg ägt rum, kommer *sjöstyrkornas* återstående *fartygsbestånd* att i underhållet skick befinna sig i någon av de fastställda beredskapsgraderna.

Till följd av ökad tjänstgöringstid för de värnpliktiga vid flottan kunna dess *krigsberedskap* och *övningar* ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Härigenom kan utbildningen av såväl stampersonal som värnpliktiga bedrivas planmässigt, utan forcering eller störande besättningsombyten.

Örlogsstationernas och *varvens* organisation förenklas.

De hittillsvarande *underofficerarnas tjänsteställning* förbättras. I samband härmed *indrages 3. underofficersgraden*. Sjömanskåren tillföres en ny högre grad, *flaggkorpraler*. Flottans behov av äldre beprövat manskap tillgodoses genom tillkomsten av *högbåtsmän*.

Utbildningen av de värnpliktiga vid kustartilleriet förbättras till följd av längre utbildningstider samt uttagning av underbefäl och fackmän.

Reservstaten vid kustartilleriet utvidgas. Åtgärder vidtagas vid flottan och kustartilleriet för förbättrande av rekryteringen och utbildningen av *officerare* och *sekundofficerare i reserven*. *Egna hem* beredas i viss omfattning åt underbefäl i reserven.

Sjöstridskrafternas och *kustfästningarnas krigsorganisation* moderniseras genom viss anskaffning av eldledningsanordningar, luftvärnsartilleri, strålkastare, minmateriel, rörligt sjöfrontsartilleri, motorisering av vissa batterier m. m., varjämte möjligheter skapas för organiserandet i fredstid av *förbereelserna* för *industriens krigsorganisation*.

c) *Med avseende på flygvapnet:*

Flygformationerna erhålla en sådan omfattning, att såväl arméns och marinens förekommande behov av dylika formationer kan tillgodoses som utförandet av självständiga flygföretag möjliggöres.

Genom bildandet av de båda *flygkårerna* erhålla arméns och marinens flygväsenden *en fast organisation* med en för utbildningsarbetet och materielens skötsel till numerär och fackutbildning avpassad personal.

Utbildningen blir ordnad och dess behov av övningsmateriel tillgodosett, så att densamma kan systematiskt och effektivt bedrivas även med det ökade antal flygelever, som årligen behöva utbildas, samtidigt med att flygpersonalen göres förtrogen med i skilda delar av vårt land rådande olika terräng- m. fl. på flygningen inverkan förhållanden.

Flygmaterielens förvaring blir på ett ur säkerhets- och krigsberedskaps-synpunkt lämpligare sätt fördelad och ordnad. Möjligheterna för materielens lämpliga underhåll ökas genom utvidgning av härför avsedda verkstäder.

Genom de permanenta *flygstationerna* vid Hägernäs, Karlskrona och Göteborg samt anordningars utförande för vissa av de tillfälliga flygstationerna blir marinens behov av baseringspunkter för dess flygformationer avsevärt bättre tillgodosett, än vad nu är förhållandet.

Bodens fästning tillföres genom den dit permanent förlagda flygformationen en viktig förstärkning. Vid Östersunds flygstation erhålles *replipunkt* för i *nedre Norrland* uppträdande flygformationer.

Den enhetliga och självständiga *ledningen av flygvapnet* bör tillförsäkra detsamma en bättre utveckling i såväl tekniskt och militärt som ekonomiskt avseende, än vad förhållandet kan bliva med nuvarande splittrade ledning.

Den enskilda *flygmaterielindustrien* beredes ökade möjligheter att utvecklas.

I förhållande till provisoriet har således den av mig föreslagna försvarsorganisationen ett flertal synnerligen betydelsefulla företräden. För erhållande av dessa inom den förutsatta ekonomiska ramen har det varit nödvändigt att göra vissa inskränkningar i den nuvarande organisationen, främst beträffande den årligen utbildade värnpliktskontingenten, den aktiva personalen samt antalet truppförband vid armén. Trots dessa inskränkningar innebär dock enligt min mening det nu framlagda förslaget en avsevärd förstärkning inom den nuvarande kostnadsramen av försvarets i dess helhet effektivitet. Det tillgodoser därför vida bättre än den provisoriska anordningen — varunder den på grund av krigserfarenheterna nödvändiga materielanskaffningen icke kunnat tillgodoses — kravet på erhållande av största möjliga försvarseffekt för de på försvaret nedlagda kostnaderna.

Departementschefens hemställan.

På grund av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att — under förutsättning av bifall till det förslag till ny värnpliktslag, varom särskild proposition, enligt vad jag denna dag kommer att föreslå, bör avlätas till riksdagen — besluta följande.

Lantförsvaret.

A. Lantförsvarets kommandoexpedition.

Denna expeditionens personal skall bestå av:

- 1 chef, regementsofficer, med arvode å försvarsdepartementets stat,
- 1 souschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 3 kaptener ur generalstaben,
- 7 pensionerade officerare, därav 6 såsom chefer för registrators-, värnplikts-, bok-, personal- och rulldetaljerna ävensom detaljen för »Tjänstemeddelanden rörande lantförsvaret» samt 1 såsom biträde åt chefen för bokdetaljen, samtliga med arvode å departementets stat,
- 2 kompaniofficerare å aktiv stat, beordrade ur truppförbanden,
- 2 pensionerade sekundofficerare såsom expeditionsassistenten med arvoden å departementets stat och
- 1 expeditionsvakt med lön å departementets stat.

B. Arméförvaltningen.

Den å ämbetsverkets stat för närvarande uppförda och för en assistent å sjukvårdsstyrelsen avsedda bataljonsläkarbeställningen indrages.

Den å sjukvårdsstyrelsen tjänstgörande officeren ur intendenturkåren ävensom förvaltaren ur samma kår ersättas den förre av 1 pensionerad officer såsom redogörare och den senare av 1 pensionerad sekundofficer såsom förrådsförvaltare.

C. Härens organisation i fred på högre och lägre truppförband.

Arméns truppförband organiseras å sex arméfördelningar samt Bodens trupper och Gotlands trupper.

Bodens trupper skola bestå av:

Norrbottens regemente, en skvadron av Norrlands dragonregemente, Bodens artilleriregemente, Norrbottens artillerikår, Bodens ingenjörkår samt ett intendenturkompani.

Gotlands trupper skola fortfarande såsom hittills bestå av Gotlands infanteriregemente och Gotlands artillerikår.

Arméns övriga truppförband uppdelas på de sex arméfördelningarna, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer.

Karlsborg nedlägges såsom fästning och bibehålles endast såsom förrådsplats och förläggningssort för vissa truppförband.

D. Högre staber och inspektioner m. m.

1. Generalitetet.

Detta skall bestå av:

- 1 chef för generalstaben,
- 1 inspektör för infanteriet,
- 1 inspektör för militärläroverken m. m.,
- 6 arméfördelningschefer,
- 1 generalfälttygmästare och inspektör för artilleriet,
- 1 chef för fortifikationen,
- 1 generalintendent,
- 1 kommandant i Boden,
- 1 militärbefälhavare på Gotland och
- 1 inspektör för kavalleriet.

2. Arméfördelningsstaberna.

Var och en av de sex arméfördelningsstaberna skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 generalstabsofficer, kapten ur generalstaben,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare ur arméfördelnings truppförband,
- 1 fortifikationsofficer, kapten ur fortifikationen,
- 1 fördelningsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 1 expeditionsintendent, kapten ur intendenturkåren,
- 1 fördelningsläkare, fältläkare vid fältläkarkåren,
- 1 fördelningsveterinär, fältveterinär vid fältveterinärkåren,
- 1 stabskassör, pensionerad sekundofficer, samt
- 2 expeditionsassistenter, pensionerade sekundofficerare, tjänstgörande den ene i stabsexpeditionen, den andre hos fortifikationsofficern.

3. Brigadchefer och brigadstaber.

12 regementschefer vid infanteriet förordnas att jämte egna beställningar upprätthålla befattningarna som chefer för infanteribrigader.

Vid varje infanteribrigad skall till brigadchefens biträde finnas en brigadstab, bestående av 1 brigadkvartermästare och 1 brigadadjutant, båda beordrade ur vederbörlig arméfördelnings truppförband.

4. Kommendantskapet i Boden.

Kommendantens i Boden stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer eller kapten ur generalstaben,
- 2 adjutanter, kompaniofficerare ur Bodens trupper,
- 1 artilleribefälhavare, chefen för Bodens artilleriregemente,
- 1 fortifikationsbefälhavare, regementsofficer ur fortifikationen,

1 fästningsintendent, regementsofficer ur intendenturkåren,
1 adjutant hos fästningsintendenten, löjtnant ur intendenturkåren,
1 sekundlöjtnant ur intendenturkåren, uppbördsman vid fästningsmagasinet,
1 garnisonspastor,
1 fästningsläkare,
1 regementsläkare,
2 bataljonsläkare,
1 fästningsveterinär,
1 stabsskassör, pensionerad sekundofficer,
1 expeditiönsassistent, pensionerad sekundofficer, samt
1 fästningspolis-kommissarie, uppförd å den för polispersonalen i Boden och Karlsborg gemensamma staten.

Därjämte skall på kommandantskapets stat uppföras musikkåren för Bodens garnison, nämligen:

1 musikfanjunkare,
5 musiksergeanter,
3 musikfurirer av 1. klassen,
2 musikfurirer av 2. klassen,
2 musikkorpraler,
2 musikvicekorpraler,
9 musikvolontärer och
6 musikelever.

5. Militärbevälet på Gotland.

Militärbeväls-havarens på Gotland stab skall bestå av:

1 stabschef, kapten ur generalstaben, med tjänstgöring endast vissa tider av året,
2 adjutanter, kompaniofficerare, beordrade ur Gotlands trupper,
1 fortifikationsofficer, pensionerad officer,
1 stabsofficer, regementsofficer ur intendenturkåren,
1 stabsläkare, regementsläkare,
1 bataljonsläkare,
1 stabsveterinär, bataljonsveterinär,
1 stabspastor, regementspastor,
2 expeditiönsassistenter, pensionerade sekundofficerare, tjänstgörande den ene hos fortifikationsofficeren, den andre hos stabsofficeren, samt
1 pensionerad sekundofficer, uppbördsman vid intendenturförrådet å Tingstäde.

6. Infanteriinspektionen.

Inspektörens för infanteriet stab skall bestå av:

1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
2 adjutanter, kompaniofficerare ur infanteriet, samt
1 expeditiönsassistent, pensionerad sekundofficer.

7. Militärläroverksinspektionen.

Inspektörens för militärläroverken m. m. stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, pensionerad officer, och
- 1 expeditionsassistent, pensionerad sekundofficer.

8. Kavalleriinspektionen.

Kavalleriinspektörens stab skall bestå av:

- 1 stabschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 1 adjutant, kompaniofficer ur kavalleriet, samt
- 1 expeditionsassistent, pensionerad sekundofficer.

9. Generalstaben.

Generalstaben skall bestå av, förutom chefen, följande personal:

a) *Militärstaten.*

1. Överadjutanter och stabsadjutanter.
  - 1 överste,
  - 4 överstelöjtnanter,
  - 13 majorer,
  - 34 kaptener.
2. Militärattachéer.
  - 1 överstelöjtnant,
  - 3 majorer.
3. Pensionerad personal.
  - 1 redogörare, pensionerad officer,
  - 1 bibliotekarie, pensionerad officer,
  - 3 aktuarier, pensionerade officerare,
  - 2 expeditionsassistenter, pensionerade sekundofficerare.

b) *Civilstaten.*

- 1 professor,
- 1 krigsarkivarie,
- 1 förste expeditionsvakt,
- 3 expeditionsvakter.

10. Artilleristaben.

Denna stab skall bestå av:

- 1 överste, chef för staben,
- 2 majorer,
- 9 kaptener,
- 3 löjtnanter,
- 1 officer, beordrad ur infanteriet,

- 1 pensionerad officer såsom expeditionsofficer,
- 1 pensionerad sekundofficer såsom expeditionsassistent samt
- 1 expeditionsvakt.

11. Fortifikationsstaben.

Denna stab skall bestå av:

- 1 överste, chef för staben, samt
- 7 andra officerare, därav högst 3 regementsofficerare.

12. Intendenturstaben.

Intendenturstaben skall bestå av:

- 1 chef, regementsofficer ur intendenturkåren,
- 4 kaptener, » »
- 2 löjtnanter, » »
- 1 expeditionsassistent, pensionerad sekundofficer, samt
- 1 expeditionsvakt.

13. Tränginspektionen.

Inspektörens för trängen stab skall bestå av:

- 2 adjutanter, kaptener ur trängen, samt
- 1 expeditionsassistent, pensionerad sekundofficer.

14. Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg.

Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg indragas.

E. Undervisningsanstalter och utbildningskurser.

1. Krigsskolan.

Denna skolas personal skall utgöras av:

Stab:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, tillika bibliotekarie och vapenofficer, kaptan,
- 1 slottspastor,
- 1 bataljonsläkare,
- 1 redogörare, pensionerad officer,
- 1 förvaltare, tillika väbel och uppsyningsman över Karlbergs kungsgård, pensionerad sekundofficer,
- 1 bataljonsadjutant, tillika biträde åt redogöraren, pensionerad sekundofficer, samt
- 1 köksföreståndare, pensionerad sekundofficer.

Officerskursens kompanibefäl:

- 1 kompanichef, kapten,
- 5 kadettofficerare, samt
- 1 kompaniadjutant, pensionerad sekundofficer.

Officerskursens lärarpersonal:

- 5 förste lärare,
- 5 andre lärare,
- 2 lärare och
- 11 biträdande lärare.

Officerskursens betjäning m. fl.:

Förslagsvis: 4 förmän — därav 1 rättare, 1 stallförman, 1 logementsvaktmästare och 1 slottsvaktmästare — 1 maskinist, tillika badmästare, 1 skogvaktare, tillika postbud, 1 hovslagare, tillika uppsyningsman över belysningen, 21 gårdskarlar, 3 slottsuppassare, 1 baderska, 1 hushållerska, 1 städerska, 1 sjuksköterska, 1 sköterskebiträde, 2 kokerskor, 3 köksbiträden och 1 kökskarl, samt

1 sjukvårdsbeställningsman, beordrad ur Svea livgarde, samt vid behov 1 spel, beordrat ur truppförband tillhörande Stockholms garnison.

Reservofficerskursens kompanibefäl:

- 1 kompanichef,
- 4 kadettofficerare samt
- 1 kompaniadjutant, tillika vapenförvaltare, pensionerad sekundofficer.

Reservofficerskursens lärarpersonal:

- 1 lärare samt
- 1 biträdande lärare.

Reservofficerskursens betjäning:

Förslagsvis: 2 gårdskarlar och 2 köksbiträden, samtliga för en tid av fyra månader.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å skolans stat med lönchefen samt med arvoden:

adjutanten och kompanichefen vid officerskursen: med arvoden såsom kaptener; samt

kadettofficerarne, 3 förste och 2 andre lärare samt 1 lärare, samtliga vid officerskursen: med arvoden såsom kaptener eller löjtnanter.

2. Krigshögskolan.

Denna skolas personal skall utgöras av:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, kapten,

1 biträdande adjutant, tillika redogörare, pensionerad officer,
4 lärare i militära ämnen, därav 2 majorer och 2 kaptener,
förslagsvis 10 övriga lärare i militära ämnen,
förslagsvis 4 lärare i levande språk,
repetitörer till erforderligt antal,
1 expeditionsvakt samt
1 maskinist.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å högskolans stat med lön regementsofficerarna samt med arvoden såsom kaptener adjutanten och 2 lärare i militära ämnen.

3. Artilleri- och ingenjörhögskolan.

Denna skolas personal skall utgöras av:

1 chef, överstelöjtnant,
1 adjutant, tillika bibliotekarie, kapten,
1 redogörare, pensionerad officer,
4 lärare i militära ämnen, kaptener,
övriga lärare och biträdande lärare i militära ämnen, förslagsvis sammanlagt 5,
förslagsvis 4 lärare i civila ämnen,
repetitörer till erforderligt antal,
2 expeditionsvakter samt
1 maskinist.

Av ovanstående officerare och lärare uppföras å högskolans stat med lön chefen samt med arvoden såsom kaptener adjutanten och 4 lärare i militära ämnen.

4. Ridskolan.

Denna skolas personal skall bestå av:

1 chef, major,
1 förste lärare,
1 andre lärare,
1 lärare, tillika adjutant,
1 andre lärare,
1 bataljonsveterinär,
1 redogörare,
1 förvaltare, pensionerad sekundofficer,
1 maskinist,
stallbetjände till erforderligt antal samt
1 hovslagarbeställningsman, beordrad ur Livgardet till häst.

Chefen uppföres med lön å skolans stat. Av lärarna uppföras å skolans stat 2 med arvoden såsom ryttmästare och 2 med arvoden såsom löjtnanter.

5. Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

Denna skolas personal skall bestå av:

- 1 chef, överstelöjtnant,
- 1 adjutant, tillika redogörare och bibliotekarie,
- 1 biträdande adjutant, subalternofficer, beordrad ur truppförband under högst 160 dagar,
- 3 förste lärare,
- 10 andre lärare, kaptener, beordrade ur truppförbanden, därav 5 under högst 160 dagar och 5 under högst 50 dagar,
- 12 repetitörer, subalternofficerare, beordrade ur truppförbanden, därav 7 under högst 160 dagar och 5 under högst 50 dagar,
- 1 läkare, beordrad under högst 200 dagar,
- 1 förvaltare,
- 1 väbel,
- 1 köksföreståndare tillika biträde åt väbeln,
- 1 vapenhantverkarfurir av 2. klass, beordrad ur Svea livgarde under högst 200 dagar.

} samtliga pensionerade
sekundofficerare,

Av ovanstående officerare och lärare, uppföras å skolans stat med lön chefen samt med arvoden adjutanten såsom löjtnant och förste lärarne såsom kaptener.

6. Artilleriskjutskolan.

De nuvarande särskilda skjutskolorna för fältartilleriet samt för fästnings- och positionsartilleriet skola sammanslås till en för artilleriet i dess helhet gemensam skjutskola.

Den för skolan avsedda fast anställda personalen skall utgöras av 1 överste, chef, 1 kapten, adjutant, båda inräknade i den för artilleristaben erforderliga personalen.

Skjutskolan, vilken förutsättes pågå under en tid av sju veckor, skall fortfarande såsom hittills organiseras på stab, kurser och instruktionsdivisioner, allt på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer.

F. Lägre truppförband.

1. Infanteriet.

a) *Svea livgarde* skall bestå av:

c) **regementet:**

Officerare:

Sekundofficerare:

- 1 överste och chef,
- 1 överstelöjtnant,
- 3 majorer,
- 15 kaptener,
- 38 löjtnanter och fänrikar.

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 13 fanjunkare och
- 23 sergeanter.

Manskap:	2 musikfurirer av 1. klassen,
22 furirer av 1. klassen,	2 musikfurirer av 2. klassen,
42 furirer av 2. klassen,	1 musikkorpral,
44 korpraler,	2 musikvicekorpraler,
44 vicekorpraler,	5 musikvolontärer och
58 volontärer,	5 musikelever.
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,	
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	Civilmilitär personal:
2 sjukvårdskorpraler,	1 regementsläkare,
2 sjukvårdsvicekorpraler,	1 bataljonsläkare,
3 sjukvårdssoldater,	1 vapenhantverkare och
1 hovslagarevicekorpral,	1 förrådsvaktmästare.
2 vapenhantverkarfurirer av 2. klassen,	Civil personal:
1 vapenhantverkarkorpral,	1 regementspastor.
1 vapenhantverkarvicekorpral och	
1 vapenhantverkarsoldat.	Pensionerad personal:
Musikpersonal:	1 regementskassör,
1 musikfanjunkare,	1 expeditionsassistent och
4 musiksergeanter,	1 vapenförvaltare.

β) stridsvagnbataljonen:

Officerare:	Manskap:
1 överstelöjtnant eller major,	4 furirer av 1. klassen,
3 kaptener samt	9 furirer av 2. klassen,
7 löjtnanter och fänrikar.	12 korpraler,
	15 vicekorpraler och
Sekundofficerare:	21 volontärer.
3 fanjunkare och	Civilmilitär personal:
3 sergeanter.	1 verkmästare av 2. klassen.

b) *Göta livgarde* skall bestå av samma personal, som för *Svea livgarde* under a) regementet är upptagen, med undantag därav, att staten å ena sidan *ökas* med 1 kaptan, 1 pensionerad officer såsom inskrivningsofficer och 1 pensionerad sekundofficer såsom expeditionsassistent samt å andra sidan *minskas* med 1 sjukvårdssoldat och 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen.

c) Vart och ett av nedan uppräknade infanteriregementen, nämligen: *Livregementets grenadjärer, Första livgrenadjärregementet, Andra livgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älvsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar, Värmlands och Västernorrlands regementen* skall bestå av:

Officerare:	
1 överste och chef,	1 vapenhantverkarkorpral,
1 överstelöjtnant,	1 vapenhantverkarvicekorpral och
2 majorer,	1 vapenhantverkarsoldat.
11 kaptener,	Musikpersonal:
28 löjtnanter och fänrikar.	1 musikfanjunkare,
Sekundofficerare:	4 musiksergeanter,
1 sekundlöjtnant (förvaltare),	2 musikfurirer av 1. klassen,
9 fanjunkare och	2 musikfurirer av 2. klassen,
19 sergeanter.	1 musikkorpral,
Manskap:	2 musikvicekorpraler,
14 furirer av 1. klassen,	5 musikvolontärer och
26 furirer av 2. klassen,	5 musikelever.
28 korpraler,	Civilmilitär personal:
28 vicekorpraler,	1 regementsläkare,
40 volontärer,	1 bataljonsläkare,
1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,	1 vapenhantverkare och
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	1 förrådsvaktmästare.
2 sjukvårdskorpraler,	Civil personal:
2 sjukvårdsvicekorpraler,	1 regementspastor.
2 sjukvårdssoldater,	Pensionerad personal:
1 hovslagarvicekorpral,	1 regementskassör,
1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,	2 expeditionsassistenter och
	1 vapenförvaltare.

d) *Jämtlands fältjägerregemente* och *Södra skånska infanteriregementet* skola bestå av samma personal, som ovan under c) angivits, samt därutöver vid förstnämnda regemente 1 pensionerad sekundofficer såsom biträde åt regementsintendenten samt vid sistnämnda regemente 1 pensionerad sekundofficer såsom förrådsförvaltare å Revingehed.

e) *Kronobergs regemente* skall bestå av:

Officerare:		Manskap:	
1 överste och chef,		18 furirer av 1. klassen,	
1 överstelöjtnant,		34 furirer av 2. klassen,	
3 majorer,		36 korpraler,	
14 kaptener samt		36 vicekorpraler,	
33 löjtnanter och fänrikar.		46 volontärer,	
Sekundofficerare:		1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,	
1 sekundlöjtnant (förvaltare),		1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	
11 fanjunkare och		2 sjukvårdskorpraler,	
21 sergeanter.		2 sjukvårdsvicekorpraler,	
		2 sjukvårdssoldater,	

- 1 hovslagarvicekorpral,
 1 vapenhantverkarfurir av 2.
 klassen,
 1 vapenhantverkarkorpral,
 1 vapenhantverkarvicekorpral och
 1 vapenhantverkarsoldat.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
 4 musiksergeanter,
 2 musikfurirer av 1. klassen,
 2 musikfurirer av 2. klassen,
 1 musikkorpral,
 2 musikvicekorpraler,
 5 musikvolontärer och
 5 musikelever.

f) *Norra skånska infanteriregementet* skall bestå av samma personal, som ovan under e) angivits, med undantag därav, att staten minskas med 1 kapten.

g) *Norrbottnens regemente* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
 1 överstelöjtnant,
 3 majorer,
 15 kaptener,
 31 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
 11 fanjunkare och
 21 sergeanter.

Manskap:

- 14 furirer av 1. klassen,
 26 furirer av 2. klassen,
 32 korpraler,
 32 vicekorpraler,
 46 volontärer,
 1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,

h) *Gotlands infanteriregemente* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
 1 överstelöjtnant,

Civilmilitär personal:

- 1 regementsläkare,
 1 bataljonsläkare,
 1 vapenhantverkare och
 1 förrådsvaktmästare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
 2 expeditionsassistenter och
 1 vapenförvaltare.

- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
 2 sjukvårdskorpraler,
 2 sjukvårdsvicekorpraler,
 2 sjukvårdssoldater,
 1 hovslagarvicekorpral,
 1 vapenhantverkarfurir av 2.
 klassen,

- 1 vapenhantverkarkorpral,
 1 vapenhantverkarvicekorpral och
 1 vapenhantverkarsoldat.

Civilmilitär personal:

- 1 vapenhantverkare och
 1 förrådsvaktmästare.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
 2 expeditionsassistenter och
 1 vapenförvaltare.

- 2 majorer,
 11 kaptener,
 30 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 9 fanjunkare och
- 20 sergeanter.

Manskap:

- 14 furirer av 1. klassen,
- 28 furirer av 2. klassen,
- 29 korpraler,
- 29 vicekorpraler,
- 120 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 1. klassen,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 2 sjukvårdskorpraler,
- 2 sjukvårdsvicekorpraler,
- 2 sjukvårdssoldater,
- 1 hovslagarvicekorpral,
- 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,
- 1 vapenhantverkarkorpral,

i) *Karlskrona* och *Vaxholms grenadjärregementen* indragas.

- 1 vapenhantverkarvicekorpral och
- 1 vapenhantverkarsoldat.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
- 4 musiksergeanter,
- 2 musikfurirer av 1. klassen,
- 2 musikfurirer av 2. klassen,
- 1 musikkorpral,
- 2 musikvicekorpraler,
- 5 musikvolontärer och
- 5 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 vapenhantverkare och
- 1 förrådsvaktmästare.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
- 2 expeditionsassistenter och
- 1 vapenförvaltare.

2. Kavalleriet.

a) Skånska husarregementet, Skånska dragonregementet och Kronprinsens husarregemente skola sammanslås till ett, till Hälsingborg förlagt regemente, *Skånska kavalleriregementet*.

b) *Livregementets dragoner* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
- 1 överstelöjtnant eller major,
- 6 ryttmästare,
- 16 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 5 fanjunkare och
- 9 sergeanter.

Manskap:

- 5 furirer av 1. klassen,
- 20 furirer av 2. klassen,
- 23 korpraler,
- 180 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,

- 1 sjukvårdskorpral,
- 2 sjukvårdsryttare,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,
- 4 hovslagarkorpraler,
- 4 hovslagarryttare och
- 1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

- 1 musikfanjunkare,
- 3 musiksergeanter,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 2 musikfurirer av 2. klassen,
- 1 musikkorpral,
- 1 musikvicekorpral,
- 3 musikvolontärer och
- 4 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 bataljonsläkare,
- 1 bataljonsveterinär och
- 1 vapenhantverkare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
- 1 expeditionsassistent,
- 1 vapenförvaltare och
- 1 furageförvaltare.

e) *Livgardet till häst* skall bestå av samma personal, som ovan under b) angivits, med undantag därav, att staten ökas med 1 hovslagarfurir av 2. klassen, vilken är avsedd för ridskolan.

d) Vart och ett av nedanstående regementen, nämligen *Livregementets husarer*, *Smålands husarregemente* och *Skånska kavalleriregementet* skall bestå av samma personal, som ovan under b) angivits, med undantag därav, att musikpersonalen *minskas* till

1 musiksergeant,	1 musikvicekorpral,
1 musikfurir av 1. klassen,	2 musikvolontärer och
1 musikfurir av 2. klassen,	3 musikelever.
1 musikkorpral,	

samt att i staten för Smålands husarregemente uppföres 1 regementsveterinär i stället för en bataljonsveterinär.

e) *Norrlands dragonregemente* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
- 1 överstelöjtnant eller major,
- 7 ryttmästare,
- 19 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 6 fanjunkare och
- 10 sergeanter.

Manskap:

- 6 furirer av 1. klassen,
- 24 furirer av 2. klassen,
- 29 korpraler,
- 225 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskorpral,
- 3 sjukvårdsryttare,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,
- 5 hovslagarkorpraler,
- 5 hovslagarryttare och
- 1 vapenhantverkarkorpral.

Musikpersonal:

- 1 musiksergeant,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 1 musikfurir av 2. klassen,
- 1 musikkorpral,
- 1 musikvicekorpral,
- 2 musikvolontärer och
- 3 musikelever.

Civilmilitär personal:

- 1 bataljonsläkare,
- 1 regementsveterinär och
- 1 vapenhantverkare.

Civil personal:

- 1 regementspastor.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
- 1 expeditionsassistent,
- 1 vapenförvaltare och
- 1 furageförvaltare.

3. Artilleriet.

a) Det nuvarande Positionsartilleriregementet skall benämnas *Arméartilleriregementet*, och till detsamma skall överföras den för den nuvarande Karlsborgs artillerikår avsedda tunga artillerimaterielen ävensom den av ingenjörtrupperna hittills omhänderhavda ballongmaterielen.

Karlsborgs artillerikår skall benämnas *Luftvärnsartilleriregementet* och ombeväpnas med luftvärnsartillerimateriel, varjämte till regementet skall överföras den av ingenjörtrupperna hittills omhänderhavda strålkastarmaterielen.

Norrbottens artillerikår, förlagd till Boden, skall uppsättas,

b) *Svea artilleriregemente* skall bestå av:

Officerare:	Musikpersonal:
1 överste och chef,	1 musikstyckjunkare,
1 överstelöjtnant,	3 musiksergeanter,
3 majorer,	1 musikfurir av 1. klassen,
12 kaptener,	2 musikfurirer av 2. klassen,
26 löjtnanter och fänrikar.	1 musikkonstapel,
	1 musikvicekonstapel,
Sekundofficerare:	3 musikvolontärer och
1 sekundlöjtnant (förvaltare),	4 musikelever.
9 styckjunkare och	
18 sergeanter.	Civilmilitär personal:
Manskap:	1 regementsläkare,
15 furirer av 1. klassen,	1 bataljonsläkare,
27 furirer av 2. klassen,	1 regementsveterinär och
41 konstaplar,	1 bataljonsveterinär.
110 volontärer,	Civil personal:
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	1 regementspastor.
2 sjukvårdskonstaplar,	
3 sjukvårdsartillerister,	Pensionerad personal:
2 hovslagarfurirer av 2. klassen,	1 regementskassör,
3 hovslagarkonstaplar,	1 expeditionsassistent,
4 hovslagarartillerister,	1 vapenförvaltare och
1 hantverksfurir av 2. klassen,	1 furageförvaltare.
2 hantverkskonstaplar och	
2 hantverksartillerister.	

c) Vart och ett av nedan uppräknade artilleriregementen, nämligen *Göta artilleriregemente*, *Wendes artilleriregemente*, *Norrlands artilleriregemente*, *Upplands artilleriregemente* och *Smålands artilleriregemente*, skall bestå av samma personal, som ovan under b) angivits, med undantag därav, att musikpersonalen i samtliga stater *minskas* till

1 musiksergeant,	1 musikvicekonstapel,
1 musikfurir av 1. klassen,	2 musikvolontärer och
1 musikfurir av 2. klassen,	3 musikelever,
1 musikkonstapel,	

att antalet hovslagarfurirer i samtliga stater minskas till 1, *att* staten för Wendes artilleriregemente ökas med 1 sergeant och 2 furirer av 2. klassen, samt *att* i staten för Norrlands artilleriregemente icke upptages någon regementsveterinär.

d) *Gotlands artillerikår* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överstelöjtnant och chef,
- 6 kaptener,
- 11 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 3 styckjunkare och
- 7 sergeanter.

Manskap:

- 5 furirer av 1. klassen,
- 10 furirer av 2. klassen,
- 14 konstaplar,
- 71 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskonstapel,
- 1 sjukvårdsartillerist,
- 1 hovslagarfurir av 2. klassen,

- 1 hovslagarkonstapel,
- 1 hovslagarartillerist,
- 1 hantverksfurir av 2. klassen,
- 1 hantverkskonstapel och
- 1 hantverksartillerist.

Musikpersonal:

- 1 musiksergeant,
- 1 musikfurir av 1. klassen,
- 1 musikfurir av 2. klassen,
- 1 musikkonstapel,
- 1 musikvicekonstapel,
- 2 musikvolontärer och
- 3 musikelever.

Pensionerad personal:

- 1 expeditionsassistent och
- 1 vapenförvaltare.

e) *Bodens artilleriregemente* skall bestå av:

Officerare:

- 1 överste och chef,
- 1 överstelöjtnant,
- 3 majorer,
- 10 kaptener,
- 28 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

- 1 sekundlöjtnant (förvaltare),
- 8 styckjunkare och
- 17 sergeanter.

Manskap:

- 13 furirer av 1. klassen,
- 24 furirer av 2. klassen,

- 30 konstaplar,
- 105 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 2 sjukvårdskonstaplar,
- 3 sjukvårdsartillerister,
- 2 hantverksfurirer av 2. klassen,
- 3 hantverkskonstaplar och
- 3 hantverksartillerister.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör,
- 1 vapenförvaltare och
- 1 furageförvaltare.

f) *Arméartilleriregementet* skall bestå av:

Officerare:		4 hantverkskonstaplar och
1 överste och chef,		3 hantverksartillerister.
1 överstelöjtnant,		Musikpersonal:
2 majorer,		1 musikstyckjunkare,
12 kaptener,		3 musiksergeanter,
26 löjtnanter och fänrikar.		1 musikfurir av 1. klassen,
Sekundofficerare:		2 musikfurirer av 2. klassen,
1 sekundlöjtnant (förvaltare),		1 musikkonstapel,
10 styckjunkare och		1 musikvicekonstapel,
19 sergeanter.		3 musikvolontärer och
Manskap:		4 musikelever.
14 furirer av 1. klassen,		Civilmilitär personal:
27 furirer av 2. klassen,		1 regementsläkare.
35 konstaplar,		Pensionerad personal:
113 volontärer,		1 regementskassör,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,		1 expeditionsassistent och
2 sjukvårdskonstaplar,		1 vapenförvaltare.
2 sjukvårdsartillerister,		
2 hantverksfurirer av 2. klassen,		

g) *Luftvärnsartilleriregementet* skall bestå av:

Officerare:		3 hantverkskonstaplar och
1 överste och chef,		2 hantverksartillerister.
1 major,		Musikpersonal:¹⁾
7 kaptener samt		1 musikfanjunkare,
21 löjtnanter och fänrikar.		3 musiksergeanter,
Sekundofficerare.		1 musikfurir av 1. klassen,
1 sekundlöjtnant (förvaltare),		2 musikfurirer av 2. klassen,
7 styckjunkare och		1 musikkonstapel,
15 sergeanter.		1 musikvicekonstapel,
Manskap:		3 musikvolontärer och
8 furirer av 1. klassen,		4 musikelever.
15 furirer av 2. klassen,		Civil personal:
24 konstaplar,		1 garnisonspastor å Karlsborg.
74 volontärer,		Pensionerad personal:
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,		1 regementskassör,
1 sjukvårdskonstapel,		1 expeditionsassistent och
1 sjukvårdsartillerist,		1 vapenförvaltare.
2 hantverksfurirer av 2. klassen,		

¹⁾ Avsedd för Karlsborgs garnison.

h) *Norrbottnens artillerikår* skall bestå av

Officerare:	10 konstaplar,
1 major och chef,	20 volontärer,
4 kaptener,	1 sjukvårdskonstapel,
8 löjtnanter och fänrikar.	1 sjukvårdsartillerist,
Sekundofficerare:	1 hovslagarkonstapel och
1 sekundlöjtnant (förvaltare),	1 hovslagarartillerist.
2 styckjunkare och	Pensionerad personal:
6 sergeanter.	1 expeditionsassistent och vapen-
Manskap:	förvaltare samt
5 furirer av 1. klassen,	1 kasernförvaltare och väbel.
9 furirer av 2. klassen,	

4. Fortifikationen och ingenjörtrupperna.

a) Vid fortifikationen skall finnas följande personal anställd, nämligen

Officerare:	1 radioingenjör,
3 överstar,	9 fortifikationskassörer,
4 överstelöjtnanter,	1 departementsskrivare,
9 majorer,	5 vapenhantverkare,
49 kaptener,	7 tygverkmästare,
81 löjtnanter och fänrikar.	24 tyghantverkare och
Sekundofficerare:	5 förrådsvaktmästare.
5 sekundlöjtnanter (förvaltare),	Civil personal:
33 fanjunkare och	1 regementspastor och
66 sergeanter.	1 expeditionsvakt.
Musikpersonal:	Pensionerad personal:
2 musiksergeanter.	1 bibliotekarie,
Civilmilitär personal:	1 expeditionsofficer,
1 regementsläkare,	4 regementskassörer,
1 bataljonsläkare,	7 expeditionsassistenter och
2 bataljonsveterinärer ¹⁾ ,	1 uppbördsman m. m. å Laxön.

b) Vid vart och ett av nedan uppräknade ingenjörtruppförband skall finnas anställd följande manskapspersonal, nämligen:

¹⁾ Därav en avsedd för Karlsborgs garnison.

vid *Svea ingenjörkår*:**Manskap:**

6 furirer av 1. klassen,
 11 furirer av 2. klassen,
 14 korpraler,
 14 vicekorpraler,
 80 volontärer,
 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
 1 sjukvårdskorpral,
 1 sjukvårdsvicekorpral,
 2 sjukvårdssoldater,
 1 hovslagarvicekorpral,
 1 hovslagarsoldat,
 1 vapenhantverkarkorpral,
 1 vapenhantverkarvicekorpral,

1 vapenhantverkarsoldat,
 1 hantverksfurir av 1. klassen,
 2 hantverksfurirer av 2. klassen,
 3 hantverkskorpraler,
 3 hantverksvicekorpraler och
 8 hantverkssoldater.

Musikmanskap:

1 musikfurir av 1. klassen,
 1 musikfurir av 2. klassen,
 1 musikkorpral,
 1 musikvicekorpral,
 2 musikvolontärer och
 3 musikelever.

vid *Göta ingenjörkår*:**Manskap:**

4 furirer av 1. klassen,
 9 furirer av 2. klassen,
 11 korpraler,
 10 vicekorpraler,
 58 volontärer,
 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
 1 sjukvårdskorpral,
 1 sjukvårdsvicekorpral,
 1 sjukvårdssoldat,

1 hovslagarvicekorpral,
 1 hovslagarsoldat,
 1 vapenhantverkarkorpral,
 1 vapenhantverkarvicekorpral,
 1 vapenhantverkarsoldat,
 1 hantverksfurir av 1. klassen,
 2 hantverksfurirer av 2. klassen,
 3 hantverkskorpraler,
 2 hantverksvicekorpraler och
 6 hantverkssoldater,

vid *Fälttelegrafregementet*:**Manskap:**

7 furirer av 1. klassen,
 14 furirer av 2. klassen,
 20 korpraler,
 20 vicekorpraler,
 110 volontärer,
 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
 1 sjukvårdskorpral,
 1 sjukvårdsvicekorpral,
 2 sjukvårdssoldater,
 1 hovslagarkorpral,
 1 hovslagarvicekorpral,
 1 hovslagarsoldat,
 1 vapenhantverkarkorpral,
 1 vapenhantverkarvicekorpral,

1 vapenhantverkarsoldat,
 1 hantverksfurir av 1. klassen,
 3 hantverksfurirer av 2. klassen,
 6 hantverkskorpraler,
 5 hantverksvicekorpraler och
 12 hantverkssoldater.

Musikmanskap:

1 musikfurir av 1. klassen,
 1 musikfurir av 2. klassen,
 1 musikkorpral,
 1 musikvicekorpral,
 2 musikvolontärer och
 3 musikelever.

vid *Bodens ingenjörkår*:

Manskap:	1 hovslagarvicekorpral,
3 furirer av 1. klassen,	1 vapenhantverkarkorpral,
7 furirer av 2. klassen,	1 vapenhantverkarvicekorpral,
11 korpraler,	1 vapenhantverkarsoldat,
10 vicekorpraler,	1 hantverksfurir av 1. klassen,
56 volontärer,	2 hantverksfurirer av 2. klassen,
1 sjukvårdskorpral,	3 hantverkskorpraler,
2 sjukvårdsvicekorpraler,	2 hantverksvicekorpraler och
1 sjukvårdssoldat,	6 hantverkssoldater.

Vid *Norrlands ingenjörkår*:

Manskap:	1 hovslagarvicekorpral,
4 furirer av 1. klassen,	1 hovslagarsoldat,
7 furirer av 2. klassen,	1 vapenhantverkarkorpral,
10 korpraler,	1 vapenhantverkarvicekorpral,
10 vicekorpraler,	1 vapenhantverkarsoldat,
60 volontärer,	1 hantverksfurir av 1. klassen,
1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,	2 hantverksfurirer av 2. klassen,
1 sjukvårdskorpral,	3 hantverkskorpraler,
1 sjukvårdsvicekorpral,	3 hantverksvicekorpraler,
1 sjukvårdssoldat,	8 hantverkssoldater.

5. Trängen och trängtrupperna.

a) Den för trängen gemensamma staten skall upptaga följande personal, nämligen:

Officerare:	Civilmilitär personal:
1 överste,	6 regementsläkare,
3 överstelöjtnanter,	6 bataljonsläkare,
3 majorer,	5 bataljonsveterinärer,
24 kaptener,	20 hantverkare och
44 löjtnanter och fänrikar.	6 förrådsvaktmästare.
Sekundofficerare:	Civil personal:
6 sekundlöjtnanter (förvaltare),	2 regementspastorer.
25 fanjunkare och	Pensionerad personal:
50 sergeanter.	6 regementskassörer,
Musikpersonal:	1 expeditionsassistent,
6 musiksergeanter.	12 vapen- och furageförvaltare m. m.

b) Vid vart och ett av nedan uppräknade trängtrufförband skall finnas anställd följande manskapspersonal, nämligen:

Vid *Svea* och *Norrlands trängkårer*:

Manskap:	Musikmanskap:
4 furirer av 1. klassen,	1 musikfurir av 1. klassen,
10 furirer av 2. klassen,	1 musikfurir av 2. klassen,
11 korpraler,	1 musikkorpral,
11 vicekorpraler,	1 musikvicekorpral,
17 volontärer,	2 musikvolontärer och
1 hovslagarkorpral och	3 musikelever.
1 hovslagarvicekorpral.	

Vid *Göta trängkår*, *Skånska trängkåren* samt *Västmanlands* och *Östgöta trängkårer*:

Manskap:	Musikmanskap:
4 furirer av 1. klassen,	1 musikfurir av 1. klassen,
8 furirer av 2. klassen,	1 musikfurir av 2. klassen,
8 korpraler,	1 musikkorpral,
9 vicekorpraler,	1 musikvicekorpral,
13 volontärer,	2 musikvolontärer och
1 hovslagarkorpral och	3 musikelever.
1 hovslagarvicekorpral.	

6. Intendenturkåren och intendenturtrupperna.

Vid intendenturkåren och intendenturtrupperna skall finnas anställd följande personal, nämligen:

Officerare:	Civilmilitär personal:
2 överstar,	2 departementsskrivare.
5 överstelöjtnanter,	Civil personal:
9 majorer,	1 expeditivsvakt.
73 kaptener och	Pensionerad personal:
14 löjtnanter.	2 expeditionsofficerare vid arméförvaltningens intendentsdepartement,
Sekundofficerare:	2 förråds-kassörer och
10 sekundlöjtnanter (förvaltare),	5 expeditivsassistenten.
6 fanjunkare och	
11 sergeanter.	
Manskap:	
14 furirer av 1. klassen och	
13 furirer av 2. klassen.	

G. Vissa civilmilitära samt civila kärer och stater.**1. Fältläkarkåren.**

Den på aktiv stat vid denna kär anställda personalen skall bestå av:

1 generalfältläkare, ¹⁾	45 regementsläkare, ³⁾
1 överfältläkare, ¹⁾	48 bataljonsläkare ³⁾ samt
6 fältläkare, ²⁾	44 bataljonsläkare vid fältläkarkåren. ⁴⁾

2. Garnisonssjukhusen och arméns sjuksköterskekår.

Den å staten för garnisonssjukhuset i Stockholm uppförda överläkarbeställningen med bataljonsläkares lön skall ändras till en överläkarbeställning med regementsläkares lön.

Såsom redogörare vid nämnda sjukhus skall anställas 1 pensionerad officer.

Å staten för garnisonssjukhuset å Karlsborg skola uppföras 1 regementsläkare och 1 bataljonsläkare, avsedda för nämnda sjukhus och garnisonen å Karlsborg.

Vid arméns sjuksköterskekår skola finnas 41 ordinare sjuksköterskor.

3. Fältveterinärkåren.

Den på aktiv stat vid denna kär anställda personalen skall bestå av:

1 överfältveterinär, ¹⁾
6 fältveterinärer, ²⁾
9 regementsveterinärer ³⁾ samt
19 bataljonsveterinärer. ³⁾

4. Artilleriets fabriker och tyganstalter.

Staten för artilleriets fabriker och tyganstalter skall upptaga följande personal, nämligen:

Ordinarie befattningshavare:

1 fälttygmästare,	8 tygförvaltare av 2. klassen,
3 styresmän,	18 besiktningrustmästare eller tygverkmästare,
1 tygmästare av 1. klassen,	6 verkmästare av 1. klassen,
2 tygmästare av 2. klassen,	2 verkmästare av 2. klassen,
5 tyg- eller fabriksingenjörer,	9 tyg- eller fabrikskrivare,
2 departementsskrivare,	49 tyghantverkare och
12 tyg- eller fabriksförvaltare av 1. klassen,	7 fortmaskinister.

¹⁾ Uppförd å arméförvaltningens stat.

²⁾ Uppförda å staten för arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner.

³⁾ Uppförda å truppförbandens m. fl. stater.

⁴⁾ Uppförda å staten för bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

Pensionerad personal:

1 ledare för artilleridepartementets tekniska revision, pensionerad officer,	} samtliga pensione- rade se- kundoffi- cerare.
1 expeditionsassistent vid artilleridepartementets tekniska revision,	
1 expeditionsassistent » » civilbyrå,	
3 expeditionsassistenten vid » militärbyrå,	
7 expeditionsassistenten vid artilleriets tygverkstäder och Stock- holms tygstation samt	
2 kontroll- och besiktningsekundofficerare.	

5. Ecklesiastikstaten.

Denna stat skall bestå av:

- 40 regementspastorer,¹⁾
- 2 garnisonspastorer,²⁾ samt
- 1 slottspastor.³⁾

6. Polispersonalen.

Arméns polispersonal skall bestå av:

i Boden:

- 1 poliskommissarie,
- 5 överkonstaplar,
- 18 konstaplar och
- 6 extra konstaplar.

å Karlsborg:

- 1 överkonstapel och
- 1 konstapel.

H. Härens hästar och remonteringsväsendet.**1. Härens hästar.****Egna tjänstehästar.**

Nedan omförmäld personal skall vara skyldig att var och en hålla en egen tjänstehäst, nämligen:

chefen för generalstaben, inspektören för infanteriet, inspektören för militärläroverken m. m., de sex armé- fördelningscheferna, generalfälttygmästaren och inspek- tören för artilleriet, chefen för fortifikationen, militär- befälhavaren på Gotland, kommandanten i Boden, in- spektören för kavalleriet och inspektören för trängen ...	tillhopa	15 hästar
chefen för lantförsvarets kommandoexpedition		1 häst
samtliga officerare vid generalstaben med undantag av militärattachéerna	»	52 hästar
chefen för artilleristaben		1 häst
chefen för krigshögskolan		1 »

¹⁾ Uppförda å truppförbandens stater.

²⁾ Uppförda, 1 å staten för kommandantskapet i Boden och 1 å staten för Luftvärns-
artilleriregementet.

³⁾ Uppförd å staten för krigsskolan.

chefen för krigsskolan ävensom kadettofficeren ur kavalleriet vid samma skola	tillhopa	2 hästar
chefen för ridskolan ävensom de fyra lärarna därstädes	»	5 »
samtliga regementschefer vid infanteriet	»	26 »
samtliga officerare vid kavalleriet utom fänrikar	»	130 »
samtliga regementschefer vid artilleriet	»	9 »
<hr/>		
eller tillhopa 242 hästar.		

Stambästar.

Vid armén skola finnas tillhopa 6,552 stambästar, nämligen:
vid lantförsvarets kommandoexpedition, generalitetet, generalstaben m. fl.
staber och undervisningsverken:

lantförsvarets kommandoexpedition	1		
generalitetet, arméfördelningsstaberna och träng- inspektionen	61		
generalstaben	39		
artilleristaben	15		
kommendantskapet i Boden	2		
militärbefälet på Gotland	2		
fälttygmästaren	1		
undervisningsverken	11	tillhopa	132 hästar
vid infanteriet		»	648 »
» kavalleriet		»	3,130 »
» artilleriet		»	2,149 »
» fortifikationen och ingenjörtrupperna		»	221 »
» trängtrupperna		»	268 »
» intendenturtrupperna		»	4 »
<hr/>			
eller tillhopa 6,552 hästar.			

Lejda hästar.

Antalet hästlejningsdagar vid armén skall beräknas sålunda:

vid infanteriet	31,480	lejningsdagar
» kavalleriet	1,200	»
» artilleriet	107,000	»
» ingenjörtrupperna	36,510	»
» trängtrupperna	22,300	»
» intendenturtrupperna	2,500	»
<hr/>		
eller tillhopa 200,990 lejningsdagar.		

2. Remonteringsväsendet.**Antalet remonter.**

Årligen skall följande antal remonter tillföras armén, nämligen:

vid kavalleriet	335	remonter
» artilleriet, ingenjör- och trängtrupperna	243	»
ersättning för till egna tjänstehästar uttagna stambästar ...	10	»
<hr/>		
eller tillhopa 588 remonter.		

Remonteringsstyrelsen.

Den vid remoteringsstyrelsen anställda personalen skall utgöras av:
 1 chef, officer å reservstat eller i reserven, och
 1 redogörare, pensionerad officer.

Remontdepåerna.

Vid armén skola finnas tre remontdepåer, nämligen vid Herrevadskloster i Skåne, Gudhem i Västergötland och Utnäslöt i Västmanland.

I. Reservpersonal.**1. Personal å reservstat.**

För övergång från aktiv stat till reservstat skall för officerare, läkare och veterinärer fordras, förutom full tjänstduglighet, 7 tjänsteår såsom officer, respektive militärläkare eller militärveterinär. Såsom villkor för sådan övergång skall för sekundofficer fordras 4 tjänsteår som sergeant vid eller i regemente (kår) och 34 levnadsår.

Kapten (ryttmästare) å reservstat, vilken därtill finnes lämplig, skall kunna befordras till major å reservstat. Regementsläkare (regementsveterinär) å reservstat, vilken därtill finnes lämplig, skall kunna befordras till fältläkare (fältveterinär) å reservstat.

Personal å reservstat skall vara tjänstgöringsskyldig i krig, och då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar, ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred i 45 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden.

a) Reservstaten för *officerare och sekundofficerare* skall bestå av:

- 2 generalspersoner,
- 6 överstar,
- 56 majorer,
- 319 kompaniofficerare och
- 100 sekundofficerare.

b) Reservstaten för *fältläkarkåren* skall bestå av:

- 2 fältläkare och
- 4 regementsläkare.

c) Reservstaten för *fältveterinärkåren* skall bestå av:

- 1 fältveterinär och
- 1 regementsveterinär.

2. Personal i arméns reserver.

a) *Officerare och sekundofficerare, vilka inom regementes (kårs) reserv vunnit sin första officers- respektive sekundofficersanställning.*

Ifrågavarande officerare och sekundofficerare skola vara tjänstgöringsskyldiga i krig, och då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar, även-

som vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden intill utgången av det kalenderår, då de uppnå 42 års ålder: vid infanteriet, träng- och intendenturtrupperna i 35 dagar samt vid övriga truppslag i 45 dagar.

Ifrågavarande personal skall vid sin första utnämning erhålla ekiperingshjälp, officer med 750 kronor och sekundofficer med 600 kronor.

Den till ifrågavarande personal enligt gällande bestämmelse utgående pensionen skall höjas för officer till 600 kronor och för sekundofficer till 400 kronor.

Därest officer eller sekundofficer, vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, avlider, innan han uppnått den för rätt till pension stadgade levnadsålder, skall till hans efterlevande anhöriga eller annan rättssinnehavare utbetalas ett mot pensionens vid tiden för dödsfallet efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

Officer eller sekundofficer, vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, skall efter uppnådda 42 års ålder vara berättigad att utbekomma i stället för pensionen ett mot dennas efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

b) *Officerare och sekundofficerare, som vid eller efter avgång från beställning på stat utan rätt till fyllnadspension på ansökan vunnit inträde i regementes (kårs) reserv.*

Ifrågavarande officerare och sekundofficerare skola vara tjänstgöringsskyldiga i samma omfattning som ovan under a) omförmälda officerare och sekundofficerare.

Den till ifrågavarande personal enligt gällande bestämmelser utgående pensionen skall höjas för officer till 600 kronor och för sekundofficer till 400 kronor.

c) *Underbefäl i reserven.*

Ifrågavarande personal må kvarstå i reserven intill utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 34 års ålder, och skall vara tjänstgöringsskyldig i krig samt då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar, ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, dock att för underbefäl i reserven, som kommit i åtnjutande av militära egnahemspremier, särskilda bestämmelser gälla i fråga om tjänstetid och tjänstgöringsskyldighet.

d) *Fältläkarkårens och fältveterinärkårens reservpersonal.*

Fältläkarstipendiat- och fältveterinärstipendiatbeställningar i reserven skola indragas.

Vad ovan under a) och b) föreslagits i fråga om tjänstgöringsskyldighet, avlönings- och pensionsförmåner samt ekiperingshjälp för officerare skall i

tillämpliga delar gälla även beträffande läkare och veterinärer, dock att den ordinarie tjänstgöringsskyldigheten i fred, oavsett vid vilket truppslag tjänstgöringen fullgöres, skall vara 45 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden.

J. Övergången till den nya härordningen.

De ovan föreslagna ändringarna i nu gällande härordning skola träda i kraft under budgetåret den 1 juli 1925—den 30 juni 1926 å de tider Kungl. Maj:t bestämmer.

SJÖFÖRSVARET.

I. Flottan.

A. Sjökrigsmaterielen.

a) Under tiden 1924—1929 skall ersättningsbyggnad av krigsfartygsmateriel, omfattande nybyggnad av fyra jagare, tre torpedundervattensbåtar och två motortorpedbåtar, äga rum.

b) Av ännu återstående behållning, 333,500 kronor, å det i 1919 års riksstat uppförda reservationsanslaget till krigsfartygsmateriel må användas högst 260,000 kronor för omändring av de såsom stridsfartyg utrangerade f. d. pansarbåtarna Göta och Thule till logementsfartyg.

B. Marinförvaltningen.

Å marinförvaltningens stat indragas 2 befattningar tillhörande lönegraden B 15, 3 befattningar tillhörande lönegraden B 13 och 2 expeditionsvaktsbefattningar, varjämte 1 andre kemist överflyttas till den under flottans personalstater upptagna civila personalen.

C. Marinstaben.

Den å marinstabens stat för närvarande uppförda registrators- och aktuariefattningen indrages.

D. Sjökrigsskolan.

a) Marinintendentsskolan skall upphöra såsom särskild undervisningsanstalt och undervisningen av marinintendents elever och marinintendentsaspiranter förläggas till sjökrigsskolan.

b) Sjökrigsskolans elever skola åtnjuta inkvarteringsersättning ävensom befrias från erläggande av terminsavgifter samt erhålla fri undervisningsmateriel och fria läroböcker.

E. Flottans stationer.

Den revision av fartygsredogörelserna, som för närvarande äger rum å flottans stationer (de s. k. sjörevisionerna), skall upphöra.

F. Flottans personalstater.

Flottans personalstater skola upptaga följande personal:

<p>Officerare:</p> <p>5 flaggmän, 8 kommendörer, 18 kommendörkaptenar av 1. graden, 21 kommendörkaptenar av 2. graden, 118 kaptenar, 155 löjtnanter och fänrikar.</p> <p>Sekundofficerare:</p> <p>30 sekundofficerare av 1. graden, 160 sekundofficerare av 2. graden, 385 sekundofficerare av 3. graden.</p> <p>Manskap:</p> <p><i>Flaggkorpraler:</i></p> <p>350 flaggkorpraler.</p> <p><i>Övrigt manskap:</i></p> <p>1,165 korpraler, därav högst 200 högbåtsmän, samt 1,810 meniga.</p> <p><i>Skeppsgossar:</i></p> <p>500 skeppsgossar.</p> <p>Mariningenjörer:</p> <p>1 marinöverdirektör, 3 marindirektörer av 1. graden, 3 marindirektörer av 2. graden, 9 mariningenjörer av 1. graden, 1. löneklassen, 6 mariningenjörer av 1. graden, 2. löneklassen, 7 mariningenjörer av 2. graden, 4 extra mariningenjörer, 4 specialingenjörer av 1. graden, 8 specialingenjörer av 2. graden, 4 specialingenjörer av 3. graden, vartill komma 4 mariningenjörsstipendiater.</p>	<p>Marinintendenter:</p> <p>1 marinöverintendent, 2 förste marinintendenter, 1. löneklassen, 6 förste marinintendenter, 2. löneklassen, 29 marinintendenter av 1. graden, 22 marinintendenter av 2. graden och marinunderintendenter.</p> <p>Marinläkare:</p> <p>1 marinöverläkare, 3 förste marinläkare, 9 marinläkare av 1. graden, 20 marinläkare av 2 graden och 10 marinläkarstipendiater.</p> <p>Ecklesiastikpersonal:</p> <p>2 amiralitetspastorer, 3 amiralitetspredikanter, 2 klockare och 1 kyrkvaktare.</p> <p>Polispersonal:</p> <p>2 överkonstaplar, tillika poliskommissarier, 2 överkonstaplar, 16 konstaplar och 5 extra konstaplar.</p> <p>Musikpersonal:</p> <p>2 musikedirektörer.</p> <p>Civil personal:</p> <p>1 advokattfiskal, 1 kemist, 1 rektor, 1 ordinarie ämneslärare, tillika förste lärare, och 7 övriga ordinarie ämneslärare vid skeppsgosseskolan, 6 expeditionsvakter.</p> <p>Pensionerad personal:</p> <p>2 officerare och 58 sekundofficerare.</p>
---	---

G. Flottans reservpersonal.

1. Personal å reservstat.

Den nuvarande reservstaten för flottan skall i mån av beställningshavarnas avgång indragas.

2. Personal i flottans reserv.

A. Officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler).

1. Officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler), vilka inom flottans reserv vunnit sin första anställning som officer, respektive sekundofficer (flaggkorpral).

a) Officerare, vilka genomgått utbildning som reservofficersaspiranter, ävensom sekundofficerare (flaggkorpraler).

Ifrågavarande officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler) skola intill av Konungen bestämd levnadsålder vara tjänstgöringsskyldiga vid krig och allmän mobilisering, ävensom vid sådan större rustning, som till utrönande av flottans krigsberedskap eller eljest kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred dels under för respektive personalkategorier stadgad, till första anställningsåret förlagd utbildningstid, dels ock under tvänne repetitionsövningar av lägst 60 och högst 90 dagars längd å tider, som av Konungen bestämmas.

Ekiperingshjälp skall utgå med 600 kronor till reservofficersaspirant och 400 kronor till här avsedd officer. Sekundofficer (flaggkorpral) skall vid sin första utnämning erhålla ekiperingshjälp med 600 kronor.

Officer eller sekundofficer, som fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet och som kvarstått i flottans reserv intill föreskriven ålder, skall vara berättigad att efter uppnådda 55 års ålder under sin återstående livstid åtnjuta årlig pension, officer med 600 kronor och sekundofficer (flaggkorpral) med 400 kronor.

Därest officer eller sekundofficer (flaggkorpral), vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, avlider, innan han uppnått den för rätt till pension stadgade levnadsålder, skall till hans efterlevande anhöriga eller annan rättsinnehavare utbetalas ett mot pensionens vid tiden för dödsfallet efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

Officer eller sekundofficer (flaggkorpral), vilken i vederbörlig ordning fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet, skall vara berättigad att i samband med avgången ur reserven i stället för pensionen utbekomma ett mot dennas efter 5 procent kapitaliserade värde svarande belopp.

b) Officerare, vilka efter genomgången sjökrigsskola icke erhållit be-
ställning på stat, men som vunnit anställning i reserven.

För dessa officerare skola gälla enahanda bestämmelser som för under mom. 2 nedan omförmälda, dock att de under första tjänsteåret efter konstitueringen till fänrik skola, i likhet med i mom. 1 a) ovan avsedda officerare, vara tjänstgöringsskyldiga under viss utbildningstid.

2. Officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler), som vid avgång från beställning på stat — utan rätt till fyllnadspension eller den vid uppnådda 50 levnads- och 30 tjänsteår utfallande pension — på ansökan vunnit inträde i flottans reserv.

Ifrågavarande officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler) skola vara tjänstgöringsskyldiga enligt enahanda grunder som under mom. 1 a) ovan omförmälda officerare och sekundofficerare (flaggkorpraler), dock att de i fredstid skola intill utgången av det kalenderår, då de uppnå 40 års ålder, fullgöra en repetitionsövning om 60 dagar under loppet av varje fyraårsperiod av tjänstetiden.

Flaggkorpral skall vid utnämning till beställning i reserven erhålla ekiperingshjälp med 600 kronor.

Beträffande pension, utbetalande av dess kapitaliserade värde i samband med avgång ur reserven eller dessförrinnan i händelse av dödsfall gäller vad därom blivit sagt beträffande de under mom 1 a) här ovan omförmälda officerarna och sekundofficerarna (flaggkorpralerna).

B. Mariningenjörer, marinintendenter och marinläkare.

1. Mariningenjörer och marinintendenter, vilka inom flottans reserv vunnit sin första anställning såsom mariningenjörer av 2. graden resp. marinunderintendenter.

Det enligt gällande bestämmelser utgående pensionsbeloppet skall höjas till 600 kronor.

2. Mariningenjörer och marinintendenter, vilka vid avgång från beställning på stat — utan rätt till fyllnadspension eller den enligt gällande bestämmelser efter viss levnads- och tjänsteålder utfallande pension — på ansökan vunnit inträde i flottans reserv.

Här avsedd marinintendent skall vara skyldig att intill utgången av det kalenderår, då han uppnår 40 års ålder, fullgöra en eller flera repetitionsövningar om sammanlagt 180 dagar.

Pension skall till här ifrågavarande personal utgå i enlighet med vad som under A. 1 a) är sagt beträffande officerare, dock att mariningenjör skall för erhållande av sagda förmån hava kvarstått i beställning på stat intill 40 års ålder.

3. Marinläkare.

Det enligt gällande bestämmelser utgående pensionsbeloppet skall höjas till 600 kronor.

4. Beträffande tjänstgöringsskyldighet vid krig, mobilisering m. m. gäller vad ovan under A 6. 1 a) sagts.

H. De värnpliktiga och deras redovisning.

Antalet sjörullföringsbefälhavare skall minskas från 6 till 4.

II. Kustartilleriet.

1. Kustartilleriets personalstat.

Kustartilleriets personalstat skall upptaga följande personal:

Officerare:

1 chef för kustartilleriet, generalsperson,
 2 överstar,
 4 överstelöjtnanter,
 8 majorer,
 38 kaptener,
 67 löjtnanter och fänrikar.

Sekundofficerare:

7 sekundofficerare av 1. graden,
 39 » » 2. » ,
 90 » » 3. » .

Manskap:

Flaggkorpraler:

80 flaggkorpraler.

Övrigt manskap:

306 korpraler,
 580 meniga.

Musikpersonal:

2 musikstyckjunkare.

Civil personal:

1 regementspastor och
 1 fästningspredikant.

Pensionerad personal:

1 officer och
 11 sekundofficerare.

2. Kustartilleriets reservpersonal.

a) Personal å reservstat.

Reservstaten för kustartilleriet skall upptaga 3 regementsofficerare, 9 kompaniofficerare och 10 sekundofficerare.

För övergång till reservstat samt tjänstgöringsskyldighet skola gälla enahanda bestämmelser som för reservstatspersonalen vid armén.

b) Personal i kustartilleriets reserv.

Beträffande officerare och sekundofficerare i kustartilleriets reserv skola i tillämpliga delar gälla enahanda bestämmelser som för motsvarande personal vid armén.

III. Övergången till den nya marinorganisationen.

Föreslagna ändringar i nu gällande marinorganisation skola träda i kraft under budgetåret den 1 juli 1925—den 30 juni 1926 å de tider, Kungl. Maj:t bestämmer.

Flygvapnet.

A. Allmänna grunder för flygvapnets ordnande.

Arméns och marinens nuvarande flygväsenden skola utbrytas ur armén och marinen och sammanföras till ett i förhållande till dessa fristående flygvapen, i fredstid underställt en under Konungen direkt lydande chef.

För handläggning av flygvapnet rörande tekniska och ekonomiska frågor skall inrättas ett centralt organ, flygstyrelsen, för vilken chefen för flygvapnet skall vara chef.

Flygvapnets personal i övrigt skall organiseras på två kårer, arméflygkåren och marinflygkåren.

I fredstid skall arméflygkåren förläggas med huvuddelen till Malmslätt samt flygskolor och detachement vid Ljungbyhed, Rinkaby, Östersund och Boden. Marinflygkåren skall i fredstid förläggas med huvuddelen till en vid Hägernäs invid Stora Värtan anordnad flygstation samt i övrigt till permanenta flygstationer vid Karlskrona och Göteborg, varjämte tillfälliga flygstationer skola iordningställas vid Gustafsvik, Luleå och å Gotland. För vid kustflottan anordnad flygstation skall avses ett till flygdepåfartyg ändrat äldre 1. klass pansarskepp.

Flygvapnets personal skall utgöras dels av å flygvapnets stater upptagen personal, dels av från armén och marinen för utbildning till flygare, flygspanare och flygmekaniker under kortare tid till tjänstgöring vid flygvapnet beordrad personal, avsedd att vid mobilisering tjänstgöra vid flygvapnet.

B. Chefen för flygvapnet.

Denna befattning skall bestridas av en generalsperson eller flaggman med lön å flygstyrelsens stat.

C. Flygstyrelsen.

I denna skall chefen för flygvapnet ingå såsom chef och styrelsen i övrigt bestå av följande personal:

a) Militär och civilmilitär personal.

1 chef för armébyrån, regementsofficer, och

2 kaptener, tjänstgörande officerare å nämnda byrå, uppförda å arméflygkårens stat;

1 chef för marinbyrån, regementsofficer, och
 2 kaptener, tjänstgörande officerare å nämnda byrå, uppförda å marin-flygkårens stat; samt

1 chef för förvaltningsbyrån, regementsofficer ur intendenturkåren eller förste marinintendent, och

1 assistent å nämnda byrå, kapten ur intendenturkåren eller marinintendent av 1. graden, uppförda å flygstyrelsens stat.

b) Civil personal.

1 chef för tekniska byrån, flygingenjör,
 1 ritkontorsföreståndare, flygingenjör,
 1 motoringenjör,
 1 revisor,
 1 kvinnlig kontorsskrivare eller 1 pensionerad sekundofficer,
 4 kontorsbiträden, kvinnliga, och
 1 expeditionsvakt,

samtliga jämte 4 flygingenjörer tjänstgörande vid flygverkstäderna uppförda å flygstyrelsens stat.

D. Flygkåreerna.

1. Arméflygkåren.

Denna kår skall bestå av följande personal, nämligen:

Officerare:

1 överste eller överstelöjtnant, chef,
 1 överstelöjtnant eller major,
 1 major,
 12 kaptener och
 22 löjtnanter.

Sekundofficerare:

2 sekundlöjtnanter,
 7 fanjunkare och
 11 sergeanter.

Manskap:

9 furirer av 1. klassen,
 18 furirer av 2. klassen,
 28 korpraler,
 30 vicekorpraler,
 53 volontärer,
 2 sjukvårdsfurirer av 2. klassen,
 3 sjukvårdskorpraler,
 1 vapenhantverkarfurir av 1. klassen,
 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,
 2 vapenhantverkarkorpraler,

- 3 vapenhantverkarvicekorpraler,
- 3 vapenhantverkarsoldater,
- 3 hantverksfurirer av 1. klassen,
- 3 hantverksfurirer av 2. klassen,
- 4 hantverkskorpraler,
- 6 hantverksvicekorpraler och
- 10 hantverkssoldater.

Civilmilitär personal:

- 2 bataljonsläkare,
- 2 verkmästare av 1. klassen,
- 1 verkmästare av 2. klassen,
- 5 tyghantverkare,
- 2 vapenhantverkare och
- 4 förrådsvaktmästare.

Civil personal:

- 1 flygfotograf.

Pensionerad personal:

- 1 regementskassör och
- 2 expeditionsassistenter.

2. Marinflygkåren.

Denna kår skall bestå av följande personal, nämligen:

Officerare:

- 1 kommendör (överste) eller kommendörkapten av 1. graden (överstelöjtnant), chef,
- 1 kommendörkapten av 1. eller 2. graden (överstelöjtnant eller major),
- 1 kommendörkapten av 2. graden (major),
- 10 kaptener och
- 17 löjtnanter.

Sekundofficerare:

- 5 sekundofficerare av 2. graden och
- 15 sekundofficerare av 3. graden.

Manskap:

- 27 flaggkorpraler,
- 40 korpraler och högbåtsmän samt
- 20 meniga.

Civilmilitär personal:

- 1 marinintendent av 1. graden,
- 1 marinläkare av 1. graden,
- 2 verkmästare av 1. klassen och
- 1 verkmästare av 2. klassen.

Civil personal:

1 flygfotograf.

Pensionerad personal:

3 expeditiönsassistenter.

E. Flygvapnets reservpersonal.

För utbildning till fänrikar i flygvapnets reserv, avsedda att vid mobilisering tjänstgöra såsom flygare, skall årligen av värnpliktiga studenter och likställda antagas erforderligt antal reservofficersaspiranter.

Vid utnämningen till fänrik i flygvapnets reserv skall utgå ekiperingshjälp med 750 kronor.

Fänrik i flygvapnets reserv skall efter avslutad tjänstgöring erhålla en gottgörelse av 1,000 kronor.

F. Flygverkstäderna m. m.

Vid Malmslätt för arméflygkåren avsedda byggnader m. m. skola övertagas av flygvapnet.

Å Stockholms varv befintliga flygverkstäder med tillhörande hangarer och förrådsbyggnader samt inventarier skola övertagas av flygvapnet.

Vid Karlskrona och Göteborgs flygstationer samt Hägernäs befintliga hangarer, baracker och slipar ävensom flottan tillhörigt i Landskrona befintligt flygskjul skola jämte tillhörande inventarier övertagas av flygvapnet.

G. Hästar och brevduveväsende.**1. Hästar.**

Vid arméflygkåren skola finnas 12 hästar, avsedda för ridning och ekonomikörslor.

2. Brevduveväsende.

Det i Karlskrona befintliga brevduvslaget skall överföras till flygvapnet och nya duvslag anordnas vid Hägernäs' och Göteborgs flygstationer.

H. Organisationens genomförande.

Flygvapnets uppsättning skall taga sin början under budgetåret 1925—1926 och organisationen enligt föreliggande stater vara fullt genomförd under budgetåret 1934—1935.

I vad statsministern och föredragande departementschefen sålunda anfört samt departementschefen hemställt instämman statsrådets övriga ledamöter; dock att ministern för utrikes ärendena i fråga om *armémusiken* anför följande.

I avseende å armémusiken kan jag för min del icke ansluta mig till departementschefens förslag, och jag tillåter mig att närmare utveckla min avvikande mening.

Försvarsrevisionen hade, såsom departementschefen erinrar, för det stora flertalet regementen av olika vapenslag tänkt sig en musikstyrka av 12 man samt för specialvapnens kårer en styrka av 7 man. Mot detta förslag framställde Musikaliska Akademien i sin den 30 maj 1923 avlåtna, av departementschefen omförmälda skrivelse vissa enligt min tanke synnerligen befogade erinringar. Det framhölls bland annat, att musikkårer om 12 man vore otillräckliga för utförande av annan konsertmusik än den allra enklaste och alldeles odugliga för utförande av den för infanteriet viktiga marschmusik.

Enligt det nu föreliggande förslaget skulle musikkårerne vid flertalet infanteriregementen bestå av 17 man, vartill skulle komma 5 elever (»Typ. I»). Den ökning av styrkan detta förslag sålunda innebär i förhållande till försvarsrevisionens, betecknar naturligtvis ett framsteg, men i och för sig måste även det nu föreliggande förslaget, i vad rör infanteriet, betraktas såsom föga tillfredsställande. De tilltänkta fem elevplatserna äro helt visst av värde ur utbildningssynpunkt, men för medverkan vid utförande av musik kunna minimalt avlönade elever icke anses vara av nämnvärd betydelse. Den styrka, varmed man vid infanteriregementena skulle normalt hava att räkna, utgör alltså endast 17 man, ett antal, som icke erbjuder erforderliga resurser för utförande av mångstämmig musik utan nödvändiggör starkt begränsande av repertoaren, och därjämte måste anses otillräckligt för utförande av musik för ett marscherande regemente.

Vid sidan av nu omnämnda normaltyp för infanteriets musikkårer skulle enligt det föreliggande förslaget förekomma två andra typer, huvudsakligen avsedda för specialvapnens truppförband, en om tolv man (»Typ II») och en om sju man (»Typ III»). Dessa måste naturligtvis ur musikalisk synpunkt betecknas såsom föga värdefulla. Särskilt gäller detta om Typ III, vilken egentligen synes äga betydelse för signalgivningen.

Under sådana förhållanden ligger det nära till hands att, med anknytning till uppslag, som tidigare framkommit och även kommit till synes i departementschefens förslag om garnisonsmusikkårer i Boden och Karlsborg, taga under överbärande, huruvida icke, för ungefärligen samma kostnadssumma som departementschefens förslag avser, betydligt värdefullare valuta kan erhållas genom att på flertalet av de platser, där infanteri och andra vapenslag äro samfällt förlagda, indraga de för specialtrupperna avsedda musikkårerne och låta infanteriregementenas musikkårer stå till tjänst även för de till specialvapnen hörande kårerne. En dylik anordning skulle, utan nämnvärd ökning av totalkostnaden för armémusiken, möjliggöra upp-
rätthållande av en normalstyrka vid infanteriet av 21 man jämte 5 elever, ett antal, som, om än även det starkt begränsat, dock kan anses någorlunda försvarligt. Att en del av specialvapnens regementen och kårer

komme att sakna särskilda hos dem anställda musikkärer torde ej behöva möta avgörande betänkligheter. Med en rationell fördelning av tjänstgöringen — varmed vederbörande fördelningschef borde taga befattning — synes specialtruppernas behov av musik i förläggningssorten kunna behörigen tillgodoses, och att allenast av hänsyn till deras tjänstgöring utanför förläggningssorten för dem hålla särskilda musikkärer synes från de besparings-synpunkter, som nu måste anläggas, vara att gå för långt. Signalgivningen vid de truppförband, som skulle komma att sakna egen musikkår, synes utan svårighet kunna uppdragas åt värnpliktiga signalblåsare, vilkas utbildning skulle vid varje sådant förband ankomma å musikkåren vid ett å samma plats förlagt infanteriregemente. En förutsättning härför är, att till signalblåsare uttagas företrädesvis värnpliktiga, vilka förut i skolor, vid arbetaremusikkärer, i frälsningsarmén eller eljest trakterat blåsinstrument av bleck. Bestämmelser härom torde ej möta betänklighet utan tvärtom under alla omständigheter vara på sin plats. I huvudstaden, där vid sidan av de två fotgardesregementena förekommer ett stort antal truppförband av specialvapnen, är det tydligen ej möjligt att låta musikkåren vid nämnda båda infanteriregementen sörja för samtliga truppers musikbehov. Det blir i följd därav nödvändigt att där bibehålla självständiga musikkärer för vissa till specialvapnen hörande förband. I detta avseende torde lämpligen kunna ifrågakomma, att vid ett av kavalleriregementena och ett av artilleriregementena hålla en musikkår om 12 man av den i departementschefens förslag förutsatta Typ II, vilken då skulle få sig tilldelad tjänstgöring även vid något av de andra i huvudstaden förlagda truppförbanden. Kärer av samma typ torde även böra vara anställda vid Göta artilleriregemente, Karlsborgs garnison och det i Hälsingborg förlagda Skånska kavalleriregementet.

Även för de till Hässleholm och Sala förlagda trängkåren, synes det vara av nöden att anställa särskilda musikkärer. Dessa torde man emellertid av kostnadshänsyn se sig nödsakad att begränsa till 7 man, organiserade enligt Typ III i departementschefens förslag.

För de båda fotgardesregementena i Stockholm torde erfordras musikkärer av något större omfattning än den av mig för andra infanteriregementen förutsatta. De särskilda uppgifter nämnda musikkärer hava att fylla ställa på dem krav, som förutsätta en besättning ej understigande 24 man jämte 7 elever.

Slutligen torde, i enlighet med departementschefens förslag, för Bodens garnison böra finnas en gemensam musikkår om 24 man.

I det föregående har hänsyn tagits allenast till vad som från arméns synpunkt kan vara önskvärt i avseende å militärmusikens organisation. Framhållas bör emellertid även, att en organisation, sådan som den av mig förordade, i avsevärt högre grad än den i departementschefens förslag åsyttade gör det möjligt att för landets allmänkulturella musikbehov draga

fördel av de militära musikkårerna. Såsom i Musikaliska Akademiens skrivelse framhålles, hava dessa musikkärer sedan länge utgjort de huvudsakliga härdarna för orkestermusik i landets olika delar. Det är högeligen önskvärt, att detta förhållande kan fortfara och erhålla än större betydelse. En förutsättning härför är, att musikkårerna ej bliva till numerären alltför obetydliga. Kärer om 21 man skulle med något tillskott av civila musiker kunna bilda konsertorkestrar, som å förläggningssorten och närliggande orter dreve regelbunden konsertverksamhet, åsyftande företrädesvis s. k. folkkonserter med ringa eller ingen avgift. Den verksamhet för tonkonstens spridande bland de bredare folklagren, som sedan något mera än ett årtionde understötts av staten, skulle kunna, till båtnad för den allmänna kulturnivån, utbredas över hela landet, därest man, såsom jag för min del förordar, ålägger musikerna vid infanteriregementenas musikkärer en viss till sin omfattning bestämd skyldighet att utan särskild ersättning medverka i sådana konsertorkestrar som här avses och i detta syfte låter dem under sin tjänstgöring undervisas i spelning av stråkinstrument ävensom bland villkor för befordran till musiksergeant upptager förmåga att traktera ett stråkinstrument samt meddela undervisning i dess behandling. Jag tillåter mig hänvisa till vad i Musikaliska Akademiens skrivelse blivitt i dessa hänseenden anført, vari jag i allo instämmer.

De stater för musikpersonalen för de särskilda truppförbanden, som jag för min del förordar till genomförande, äro upptagna i en bilaga (Bil. 4), till vilken jag hänvisar.

Årskostnaden för den av mig förordade organisationen skulle enligt utförda beräkningar uppgå till omkring 1,420,000 kronor eller omkring 25,000 kronor mera än departementschefens förslag skulle betinga.

Hans Maj:t Konungen behagar bifalla vad departementschefen härovan hemställt samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz Dahlborn.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Kungl. Maj:ts proposition	1
Utdrag ur statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 1 februari 1924	2
Försvarsdepartementet	15
Försvarsdepartementets verksamhetsområde	17
Försvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	17
Lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner	18
Lantförsvaret	19
I. Allmänna grunder för lantförsvarets ordnande	21
II. Värnplikten	36
A. Årskontingenten inskrivna värnpliktiga och dess fördelning på hären, marinen och flygvapnet	36
B. Uppdelning av härens värnpliktskontingent å för linjetjänst avsedda och ersättningsreserv	40
C. Grunder för uttagning av värnpliktiga till linjetjänst och ersättningsreserv	41
D. Avgången bland de inskrivna värnpliktiga samt dessas uppdelning på härens olika truppslag	44
E. Värnpliktstid och uppståndsindelning	47
F. Utbildningstiden	48
1. För linjetjänst uttagna värnpliktiga	48
Allmänna synpunkter	48
Utbildningstiden för värnpliktiga i allmänhet vid de olika truppslagen	70
Utbildningstiden för studenter och likställda	84
2. Till ersättningsreserven uttagna eller överförda värnpliktiga ..	87
3. Reservtruppövning och landstormsövning	89
G. De värnpliktigas inskrivning och redovisning	92
H. De värnpliktigas avlöning	95
III. Fredsorganisationen	97
A. Lantförsvarets kommandoexpedition	97
B. Arméförvaltningen	99
C. Härens organisation i fred på högre och lägre truppförband 101	
1. Arméfördelningarna	101
2. Bodens trupper	103
3. Gotlands trupper	104
4. De lägre truppförbandens förläggning	104
5. Sammanfattning	107

	Sid.
D. Högre staber och inspektioner m. m.	109
1. Arméfördelningschefer och arméfördelningsstab	109
2. Brigadchefer och brigadstab	110
3. Kommendantskapet i Boden	111
4. Militärbefälet på Gotland	113
5. Infanteriinspektionen	114
6. Militärläroverksinspektionen	115
7. Kavalleriinspektionen	116
8. Generalstaben	117
9. Generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet samt artilleristaben	119
10. Chefen för fortifikationen med stab — fortifikationens huvudstation — samt arméförvaltningens fortifikationsdepartement	122
11. Chefen för intendenturkåren samt intendenturstaben	125
12. Inspektören för trängen	126
13. Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg	126
E. Undervisningsanstalter och utbildningskurser m. m.	127
1. Krigsskolan	127
2. Krigshögskolan	132
3. Artilleri- och ingenjörhögskolan	136
4. Ridskolan	142
5. Infanteriofficersskolan	143
6. Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	146
7. Artilleriskjutskolorna	149
8. Gymnastiska centralinstitutet	150
9. Särskilda utbildningskurser	151
10. Beordrande av sekundofficerare till utbildningskurser m. m.	152
F. Lägre truppförband	153
1. Allmänna synpunkter	153
2. Förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning	157
3. Infanteriet	160
4. Kavalleriet	168
5. Artilleriet	174
6. Ingenjörtrupperna och fortifikationen	186
7. Trängtrupperna	196
8. Intendenturtrupperna och intendenturkåren	201
G. Armémusiken	212
H. Civilmilitära samt civila kårer och stater	220
1. Fältläkarkåren	220
2. Garnisonssjukhusen och arméns sjuksköterskekår	224
3. Fältveterinärkåren	227
4. Artilleriets fabriker och tyganstalter	231
5. Ecklesiastikstater	236
6. Polispersonalen	237

	Sid.
I. Sammandrag över föreslagna personalstater	238
J. Härens hästar och remonteringsväsendet	246
1. Härens hästar	246
Egna tjänstehästar	246
Stambästar	247
Lejda hästar	258
2. Remonteringsväsendet	267
Remonteringsgrunder	267
Remonteringsstyrelsen	269
Remontdepåerna	270
K. Reservpersonal	271
1. Personal å reservstat	271
2. Personal i arméns reserver	281
3. Väg- och vattenbyggnadskåren	296
4. Anställandet av »jordavlönat» underbefäl i reserven	296
L. Den fast anställda personalens rekrytering	302
1. Manskap	302
2. Sekundofficerare	313
3. Underbefäls och sekundofficerares befordran till officerare och reservofficerare	315
4. Officerare	322
5. Rekrytering av officers- och sekundofficerskårerna vid de i Boden förlagda truppförbanden	322
IV. Lantförsvarets kostnader	330
1. Årliga kostnader	330
2. Engångskostnader	335
Byggnads- och reparationsarbeten	335
Materielanskaffning	341
Ersättning åt kommuner till följd av indragning av truppförband m. m.	344
V. Övergången till den nya härordningen	345
1. Allmänna synpunkter	345
2. Värnplikten	346
3. Organisationen	347
4. Särskilda kostnader för övertaliga byggnader och materiel	365
Sjöförsvaret	367
I. Allmänna grunder för sjöförsvarets ordnande	369
II. Flottan	372
A. Sjökrigsmaterielen	372
1. Allmänna synpunkter	372
Freds- och krigsorganisation	372
Benämningar å fartygsslag	372
Livslängder för fartyg	373
Linjeindelning	374

	Sid.
2. Fartygstyper	375
Till nybyggnad ifrågakommande fartygsslag	375
Jagare	375
Torpedundervattensbåtar	382
Motortorpedbåtar	383
3. Sjöstyrkornas storlek och indelning	385
Fördelning i kustflotta, lokalstyrkor och materielreserv	385
Hjälpfartyg	387
Handelsflottan	387
Frivilliga motorbåtskåren	388
Kustflottan	388
Lokalstyrkorna	390
Materielreserv och utrangering	391
Sammanfattning	394
Förteckning över flottans fartyg	394
Tabell över fördelningen av flottans fartyg	397
4. Ersättningsbyggnad	397
B. Fredsorganisationen	407
1. Allmänna synpunkter	407
2. Marinens centrala myndigheter	410
Sjöförsvarets kommandoexpedition	410
Marinförvaltningen	413
Marinstaben	419
3. Personalchefer och inspektörer	422
Chef för flottan	422
Marinöverdirektören	424
Marinöverintendenten	424
Marinöverläkaren	424
Inspektören för undervattensbåtvapnet	424
4. Sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan och sjökarteverket	425
Sjökrigshögskolan	425
Sjökrigsskolan	427
Sjökarteverket	430
5. Sammanfattning av personalbehovet för centrala myndigheter m. fl.	433
6. Sjöstyrkorna	433
Normalplan för flottans krigsberedskap och övningar	433
Personalbehovet	440
Övningskostnaderna	444
7. Flottans stationer och örlogsdepåer	445
Stationerna	445
Örlogsdepåerna	468
Göteborgs örlogsdepå	468
Gustavsviks örlogsdepå	470
Sammanfattning	471
8. Skeppsgosseinstitutionen	472
9. Flottans varv	478
10. Flottans poliskår	491
11. Flygvapnets utbildningskurser	492

	Sid.
12. Övriga personalbehov	494
Kommendering av officerare m. fl. till vissa utbildningskurser och tillfällig tjänstgöring m. m.	494
Personal från flottan till kustfästningarna	496
Ersättningspersonal	498
Flottans musikpersonal	500
Särskilt personalbehov	502
Sammanfattning	502
13. Sammanfattning av flottans fredsbehov av militär och civil- militär personal samt värnpliktiga	503
14. Flottans personalstater	504
Officerskåren	504
Sekundofficerskåren	506
Organisation	506
Forbättrande av sekundofficerarnas tjänsteställning	512
Stat för sekundofficerskåren	513
Sjömanskåren	514
Skeppsgossekåren	517
Sekundofficers (flaggkorprals) och korprals befordran till officer m. m.	518
Mariningenjörkåren	522
Marinintendenturkåren	524
Marinläkarkåren	526
Ecklesiastikstaten	528
15. Sammandrag över föreslagna personalstater jämte jämförelse mellan dessa och fast anställd personal enligt 1914 års för- svarsplan och enligt försvarsrevisionens förslag	529
C. Reservpersonalen	533
1. Allmänna synpunkter	533
2. Personal å reservstat	533
3. Personal i flottans reserv	535
Officerare	535
Sekundofficerare	543
Underbefäl	549
Mariningenjörer	549
Marinintendenter	550
Marinläkare	551
D. De värnpliktiga och deras redovisning	552
1. Allmänna synpunkter	552
2. Värnpliktiga i allmänhet	557
3. Studenter och likställda	563
4. De värnpliktigas inskrivning och redovisning	565
5. De värnpliktigas avlöning	566
III. Kustartilleriet	567
A. Allmän organisation	567
B. De värnpliktiga	569
1. Värnpliktiga i allmänhet	570
2. Studenter och likställda	573

	Sid.
C. Fredsorganisationen	575
1. Allmänna synpunkter	575
Grunder för personalberäkningar	575
Sekundofficerskåren och stammanskapet	575
Förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning m. m.	578
2. Chefen för kustartilleriet jämte stab	579
3. Kommandantskapen i kustfästningarna	580
4. Skjutskola och mineringsskolor	586
5. Truppförbanden	587
6. Övriga personalbehov	592
7. Kustartilleriets stat	593
8. Jämförelse mellan behovet av fast anställd personal enligt 1914 års försvarsplan, försvarsrevisionens förslag och föreliggande förslag	594
D. Reservpersonalen	595
1. Personal å reservstat	596
2. Personal i kustartilleriets reserv	597
Officerare	597
Sekundofficerare	599
Underbefäl	600
IV. Sjöförsvarets kostnader	601
1. Årliga kostnader	601
2. Engångskostnader	605
Byggnadsarbeten	605
Materielanskaffning	605
V. Övergången till den nya marinorganisationen	608
Flygvapnet	615
I. Flygvapnets uppgifter	617
II. Vårt flygväsendes nuvarande organisation, försvarsrevisionens förslag och däröver avgivna yttranden	619
A. Arméns flygväsende	619
B. Marinens flygväsende	621
C. Försvarsrevisionens förslag m. m.	622
1. Arméns flygkår	622
2. Marinens flygväsende	626
3. Reservationer till försvarsrevisionens betänkande	630
4. Myndigheternas yttranden över försvarsrevisionens förslag	631
Generalskommissionen	631
Marinmyndigheterna	631
III. Flygvapnets ställning inom försvarsorganisationen	632
A. Grunder för flygvapnets organisation	632
B. Huvuddragen av flygvapnets organisation	638

	Sid.
IV. Flygvapnets materiel, förläggning och basering	640
A. Flygplantyper samt flygplanens utrustning och basering	640
B. För vårt flygvapen avsedd materiel, dess förläggning och basering	644
1. Materiel m. m.	644
2. Förläggning och basering	645
Arméflygkåren	645
Marinflygkåren	647
3. Flygverkstäderna	652
4. Hästar	653
5. Brevduveväsende	653
V. Flygvapnets organisation och personal	654
A. Flygvapnets ledning	654
B. Flygkärerna	664
1. För utbildning vid flygvapnet tillfälligt tjänstgörande personal, avsedd för mobiliseringsbehovets fyllande	665
Flygare	665
Flygspanare	667
För flygmaterielens skötsel m. m. vid mobilisering erforderlig personal	669
a) Värnpliktiga	669
b) Fast anställt manskap	671
2. Arméflygkårens ständigt tjänstgörande personal och fredskader	672
3. Sammanställning av vid arméflygkåren ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal	676
4. Marinflygkårens ständigt tjänstgörande personal och fredskader	677
5. Sammanställning av vid marinflygkårens ständigt och tillfälligt tjänstgörande personal	681
VI. Flygvapnets krigsberedskap och övningar	683
A. Arméflygkåren	683
Flygare	683
Flygspanare	686
Övrig utbildning av fast anställda och värnpliktiga	686
B. Marinflygkåren	686
Flygare	686
Flygspanare	689
Övrig utbildning av fast anställda och värnpliktiga	689
VII. Flygvapnets kostnader	690
A. Årliga kostnader	690
1. Flygstyrelsen	692
2. Arméflygkåren	692
3. Marinflygkåren	693
4. Sammanfattning	695

B. Engångskostnader	Sid. 696
1. Arméflygkåren	697
Byggnader och övningsfält	697
Materielanskaffning	699
2. Marinflygkåren	700
Flygstationer och byggnader m. m.	700
Materielanskaffning	704
3. Sammanfattning	705
VIII. Organisationens genomförande	705
1. Flygstyrelsen	706
2. Arméflygkåren	706
3. Marinflygkåren	708
4. Sammanfattning	710
Sammanfattning	713
Kostnaderna för den föreslagna organisationen i jämförelse med provisoriet	715
Departementschefens hemställan	720

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR.

- Bil. 1. P. M. angående genomförandet av vissa anordningar för jordavlönning åt underbefäl i reserven.
- Bil. 2. Sammandrag över anslagen under fjärde huvudtiteln.
- Bil. 3. Beräkning av kostnaderna för övergången till den nya försvarsorganisationen.
- Bil. 4. Stater för arméns musikpersonal enligt utrikesministerns förslag.
-

P. M.**angående genomförandet av vissa anordningar
för jordavlöning åt underbefäl i reserven.**

Föreliggande fråga avser att få undersökt, i vilken ordning fast anställt underbefäl kan vid avgång från aktiv tjänst på ett för rekryteringen och krigsberedskapen gagnande sätt förhjälpas till erhållande av egen självständig mindre jordbrukslägenhet eller eget hem i hemorten, att tillträdas efter avskedet, mot skyldighet att därefter och intill viss ålder såsom underbefäl i reserven fullgöra viss årlig tjänstgöring.

Därvid torde det väsentliga vara, att det härför lämpliga underbefälet vid avskedstillfället på ändamålsenligt sätt beredes erforderlig hjälp att själv förvärva önskad lägenhet. Ett speciellt egnahemsväsende härför torde icke böra ifrågasättas, utan torde det vara lämpligast, att anordningar för underbefälets egnahemsbildning ställas i så nära samband som möjligt med den i övrigt förekommande egnahems- och jordbruksnybildningen.

Av vikt torde vara att undersöka, i vad mån extra åtgärder — *utöver* vad staten vidtagit för att i allmänhet befrämja förvärvandet av egna hem och mindre jordbruk — böra ifrågasättas för att vid den tidpunkt, då avgång ur aktiv tjänst sker, ställa vederbörande underbefäl i tryggt utgångsläge för egnahemsförvärv. Statens extra uppoffringar härvid synas om möjligt böra anpassas efter den nytta för försvaret och den sociala betydelse, som ett system med jordavlönat underbefäl i reserven kan tänkas medföra.

Det torde i korthet först böra erinras om de anordningar, varmed staten för närvarande stöder den allmänna egnahemsbildningen.

Ur *statens egnahemslånefond* utlämnas lån för att bereda mindre bemedlade arbetare eller med dessa likställda tillfälle att förvärva egnahem å landsbygden eller å till stad hörande område, för vilket stadsplan icke blivit fastställd. Lånen utlämnas icke direkt av staten, utan av låneförmedlare — i främsta rummet hushållningssällskapen — vilka fördela egnahemslånen till sökande ur årsvis bekomna statslån i enlighet med gällande bestämmelser. Låneförmedlingen handhaves av låneförmedlarna på egen risk och med egen beslutanderätt. Egnahemslån kan utgå dels för jordbruks- och dels för bostadslägenheter. Egnahemslån för jordbrukslägenheter utlämnas till högst $\frac{5}{6}$ och för bostadslägenheter till högst $\frac{3}{4}$ av lägenhetens beräknade värde. Lån utgår ej, där det beräknade värdet (å jorden jämte därå befintliga eller för uppförande avsedda byggnader) överstiger: för obebyggd jordbrukslägenhet 15,000 kronor, för bebyggd

jordbrukslägenhet 12,000 kronor och för bostadslägenhet 10,000 kronor. Som säkerhet för lånen avlämnas första inteckning i lägenheten. För närvarande utlånas årligen ungefär 12,500,000 kronor för jordbrukslägenheter och 5,500,000 kronor för bostadslägenheter, varigenom skapas omkring 2,500 jordbrukslägenheter och 1,500 bostadslägenheter per år. Gällande bestämmelser för statens egnahemslånerörelse återfinnas i kungörelserna nr 483/1919, nr 623/1919, nr 127/1920 och nr 126/1923.

Med egnahemslån för jordbrukslägenhet kan i vissa fall förenas *premielån för nyodlings- och nybyggnadsarbeten*. Premielån utgå med belopp motsvarande högst halva den beräknade arbetskostnaden för de odlings- och byggnadsföretag, som befinnas bära understödjas, och i intet fall överstigande 1,500 kronor. Då arbetena befinnas vara inom viss tid vederbörligen utförda, anses utbekkommet premielån guld. Bestämmelser om premielån äro intagna i kungörelsen nr 128/1923.

Flertalet hushållningssällskap understöder egnahemsbildningen genom *jordförmedling*, vartill statsbidrag och förlagslån utgå enligt kungörelserna nr 129/1923 och nr 130/1923.

Vidare upplätas *egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar*. Då försäljning av dylik lägenhet ifrågakommer, åsättes densamma i viss ordning försäljningsvärde. I händelse till upplåtelse ifrågakommande lägenhet är bebyggd med enskild person tillhörande boningshus eller under minst fem år innehafts på arrende av brukaren eller medlemmar av dennes familj, hembjudes lägenheten vederbörande till inlösen mot det åsatta försäljningsvärdet. Lägenhet, som icke hembjudes viss person, utbjudes till försäljning under hand och i vissa fall å auktion. Köpeskillingen kan få erläggas genom avbetalningar, varvid dock gäller, att $\frac{1}{10}$ skall kontant betalas vid köpeavhandlingens upprättande eller senast vid tillträdet. Ogulden köpeskillning intecknas i lägenheten. Gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar återfinnas i kungörelserna nr 271/1913, nr 728/1919 och nr 131/1923.

Slutligen må framhållas, att *från kronoparker i Norrland och Dalarna upplätas s. k. kolonat* (som efter 10 år kunna med äganderätt övergå till kolonisten) ävensom att *lån ur statens bostadslånefond* under förmedling av kommun lämnas för bostadsbyggande i städer och vissa andra samhällen. Dessa anordningar torde emellertid hava mindre samband med den nu föreliggande frågan.

Vad beträffar det till reserven övergående underbefällets möjligheter att med fördel begagna nu nämnda anordningar för erhållande av eget hem, må påpekas, att dessa förutsätta, att vederbörande själv bidrager till täckande av viss del av jordens och byggnadernas kostnad samt svarar för anskaffandet av erforderliga inre och yttre inventarier. Han bör alltså förfoga över visst eget kapital till utfyllande av den statliga egnahemshjälpen.

Av stor betydelse torde vara, att det erforderliga egna kapitalet åt-

minstone till viss del är *hopsparat* av underbefälet. För den kommande verksamheten — särskilt om vederbörande skall driva ett självständigt mindre jordbruk — torde det nämligen vara av nöden, att han vant sig spara, vartill kommer vikten av att bohag och för jordbruksdriften erforderliga redskap, kreatur m. m. kunna anskaffas med helt egna medel.

Enligt gällande avlöningsreglemente för personal vid armén och marinen (kungörelserna nr 831/1921 och nr 172/1923) förekommer viss *sparverksamhet*. Av ogift manskaps avlöning insättes genom befälets försorg månatligen i postsparbanken visst belopp. Sålunda insatta medel, jämte upplupen ränta, utbetalas vid avgång ur krigstjänsten, befordran till underofficer eller ingående av äktenskap. Jämväl i andra fall kunna, efter särskilt medgivande, inestående sparbanksmedel helt eller delvis utbetalas.

Vad sålunda kan hopsparas uppgår, därest räntefoten antages vara 4 %, till *högst* följande belopp¹⁾, nämligen vid slutet av

1. året.....	kr. 183:30	6. året.....	kr. 1,475:28
2. »	» 373:93	7. »	» 1,778:69
3. »	» 633:29	8. »	» 2,094:24
4. »	» 903:02	9. »	» 2,422:41
5. »	» 1,183:54	10. »	» 2,763:71

Emellertid kunna för den, som så önskar, även högre belopp, än de föreskrivna, genom befälets försorg insättas i postsparbanken. I praktiken torde dock de ovannämnda beloppen ofta icke på långt när uppnås.

Manskapet tilldelas vidare s. k. *avskedspremier*, vilka äro av två slag: lägre efter minst 6 års tjänst och högre efter minst 9 års tjänst. Den lägre avskedspremien utgår med 400 kronor, 600 kronor eller 700 kronor och den högre med 700 kronor, 1,000 kronor eller 1,100 kronor, olika för skilda grupper av truppförband.

Härav framgår, att underbefälet *kan* hava ett eget kapital av omkring 2,000 kronor, då avgång sker vid sjätte årets slut, samt att detta kapital vid avgång efter längre tjänstgöring kan komma att rätt väsentligt överskrida 2,000 kronor. Genom bestämmelserna om insättning i postsparbanken och avskedspremier torde alltså redan nu vara på ett i stort sett tillfredsställande sätt sorjt för, att underbefälet vid avgång ur aktiv tjänst — särskilt när detta sker efter en icke alltför kort tjänstetid — kan hava till förfogande ett eget kapital för anskaffande av erforderligt lösöre vid bildandet av eget hem.

Emellertid läser ifrågavarande besparing jämte egnahemslån (och eventuellt premielån) eller bekommen kredit vid köp av egnahemslägenhet från kronoegendom knappast vara tillfyllest för att underbefälet skall kunna på ett ekonomiskt sunt sätt förvärva ett eget hem. Det torde erfordras, att vederbörande härutöver vid avskedstillfället har till förfogande ytterligare ett

¹⁾ Därvid förutsättes, att vederbörande, när anställning vinnes, har fyllt 17 år, att befordran till korpral (konstapel) äger rum vid 3. anställningsårets ingång, att intet uttag av medel medgivits samt att vederbörande är ogift.

visst kontant belopp, och detta i all synnerhet om man vill försätta honom i ett gynnsamt utgångsläge vid ordnandet av hans egnahemsfråga. Härigenom skulle den del av fastighetens värde, som icke fylles genom den vanliga egnahemskrediten, kunna täckas och i vissa fall möjlighet beredas vederbörande att undvika att ikläda sig så stor skuldbörda, som största möjliga egnahemslån för lägenheten ifråga medför.

Den anordning synes därför böra införas, att underbefälet vid avgångstillfället under nedan angivna förutsättningar och i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det följande sägs från försvarsväsendets sida erhåller ett särskilt penningbidrag för egnahemsförvärvets underlättande. Detta bidrag benämnes *militär egnahemspremie*.

Såsom *villkor för åtnjutande* av militär egnahemspremie torde böra uppställas a) aktiv väl vitsordad tjänstetid av minst 5 år, b) erhållen befordran till underbefäl samt c) skyldighet att intill utträdet ur värnpliktsåldern årligen fullgöra en repetitionsövning, därvid dock skulle kunna medgivas underbefälet att tjänstgöra motsvarande antal dagar under annan tid av året ävensom att under ett och samma år fullgöra två eller tre års tjänstgöringsskyldighet. Genom sistnämnda bestämmelser skulle olägenheterna med årlig bortovaro från jordbruksgöromålen under den bråda hösttiden i väsentlig grad förbyggas.

Den militära egnahemspremiens *storlek* torde böra bestämmas med häyn till tjänsteställning och förutvarande tjänstetid, så att den högre beställningshavaren med längre tjänstgöringstid premieras med större förmån. I anslutning härtill torde premiens storlek böra bestämmas till belopp motsvarande vederbörandes vid avgångstillfället utgående avlöning under ett och ett halvt år. Enligt nu gällande löneplan skulle med denna beräkningsgrund premiens storlek utgå med de belopp, som angivas i efterföljande tabell.

Beställningshavare	Den militära egnahemspremiens storlek i kronor efter en tjänstetid i beställningen av							
	12 månader	24 månader	36 månader	48 månader	60 månader	72 månader	84 månader	96 månader
a) vid armén								
Furir av 1. klassen	1,746	1,746	2,016	2,196	2,376	2,556	2,700	—
” ” 2. ”	1,638	1,638	1,908	2,088	2,268	2,448	2,592	—
Korpral	1,278	1,458	1,728	1,908	2,088	—	—	—
Vice korpral	1,116	1,296	1,566	1,746	—	—	—	—
b) vid marinen								
Flaggkorpral ¹⁾	—	—	2,268	2,412	2,556	2,700	2,844	2,998
Korpral	1,710	1,710	1,980	2,124	2,268	2,412	2,556	2,700

¹⁾ De angivna beloppen äro beräknade med ledning av i propositionen (sid. 511) för flaggkorpral föreslagna löneplan.

De här föreslagna beloppen torde beträffande de i regel förekommande fallen kunna anses tillräckliga för sitt ändamål.

Då underbefälet genom militär egnahemspremie beredes en avsevärd ekonomisk förmån, torde det kunna ifrågasättas, huruvida ej något avdrag vid utbekommande av avlöning för tjänstgöringen i reserven borde förekomma, och synes därvid sagda avlöning böra bestämmas lika med lägsta lönen för den beställning, vederbörande innehar vid avskedet. Enligt nu gällande löneplan skulle då under tjänstgöring i reserven avlöning utgå till underbefäl i armén med per månad 97 kronor för furir av 1. klassen, 91 kronor för furir av 2. klassen, 71 kronor för korpral och 57 kronor för vice korpral samt till underbefäl vid marinen med per månad 126 kronor för flaggkorpral och 95 kronor för korpral.

Rörande den militära egnahemspremiens utbekommande och tillgodonjutande torde i huvudsak följande böra gälla.

Underbefäl, som önskar erhålla dylik premie, torde böra till vederbörande militära chef i samband med avgången ingiva skriftlig *framställning därom* samt så snart ske kan och senast två år efter avskedet med erforderliga uppgifter styrka, att vederbörligt lägenhetsförvärv föreligger.

Premie torde blott böra utgå vid förvärv av *lägenhet*, i samband varmed lån från statens egnahemslänefond enligt gällande bestämmelser kan utgå, så ock vid förvärv av lägenhet, som försäljes enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, ävensom, där särskilda skäl därtill föranleda, vid förvärv av annat mindre jordbruk eller bostadsegnahem. Lägenheten torde böra vara belägen, där premie ifrågakommer åt underbefäl vid infanteriet, inom respektive inskrivningsområde och, beträffande övriga truppförband ävensom marinen, ej alltför avlägset från respektive garnisonsort, station eller fästning.

Till garanti för att premien användes för avsett ändamål, torde densamma böra *utbetalas* mot det att säkerhet för beloppet beredes genom inteckning i den förvärvade lägenheten. Utan hinder härav torde dock, i avvaktan på inteckningssäkerhets ställande och där så erfordras för att förvärvet skall kunna komma till stånd, större eller mindre del av premien kunna utbetalas mot förbindelse från underbefälet att, därest vederbörlig inteckning ej inom fem år efter avgången stülles, återbetala förskottet eller vidkännas avdrag å den för tjänstgöring i reserven underbefälet tillkommande avlöning.

Nyssnämnda *inteckning* torde i anseende till förmånsrätten böra placeras på så sätt, att underbefälet icke förhindras att i skiljig omfattning för lägenhetens förvärvande och iordningställande förskaffa sig nödig kredit med bättre förmånsrätt. Där lån från egnahemslänefonden ifrågakommer eller kronan har fordran för ogulden köpeskilling för marken, torde alltså sagda inteckning böra nedflyttas efter för egnahemslänet eller för kronans fordran erforderliga inteckningar.

Det sålunda i lägenheten intecknade premiebeloppet torde böra anses

guldet då underbefälet vid utträdet ur värnpliktsåldern behörigen fullgjort honom åliggande tjänstgöringsskyldighet i reserven, så ock dessförinnan, när underbefälet genom dödsfall, sjukdom, invaliditet eller av annan oförvållad och giltig provad anledning blivit ur stånd att vidare fullgöra tjänstgöring. Då beloppet sålunda skall anses guldet, bör inteckningen vederbörligen dödas eller överlämnas till underbefälet eller dennes rättsinnehavare.

Till *inbetalning*, sex månader efter skedd uppsägning, torde det intecknade beloppet böra vara förfallet dels därest vederbörande undandragit sig honom åliggande tjänstgöringsskyldighet eller utstraffats, dels ock därest underbefälet avhänt sig äganderätten till lägenheten eller avflyttat från densamma under sådana omständigheter, att det kan skäligen antagas, att han icke vidare ämnar bebo densamma. Då inbetalning på grund av äganderättens avhändande eller vederbörandes avflyttning skall äga rum, torde underbefälet dock icke böra återgälda större del av premiens belopp, än som vid jämförelse med hela tjänstgöringstiden i reserven motsvarar återstående tjänstgöringsskyldighet. Befrielse, helt eller delvis, från sist nämnda inbetalning torde även böra kunna medgivas underbefälet, där särskilda skäl därtill föranleda och efter prövning i varje särskilt fall, såsom då vederbörande å ena sidan fullgjort synnerligen väl vitsordad tjänstgöring och å andra sidan av giltiga omständigheter — exempelvis förvärv av annan för honom lämpligare fastighet, iråkade ekonomiska svårigheter, försvarade arbets- eller utkomstmöjligheter å platsen eller dylikt — måst lämna lägenheten. När vederbörlig inbetalning ägt rum, bör inteckningen överlämnas till och, om så erfordras, transporteras på underbefälet. Skulle underbefälet ej fullgöra honom, enligt vad ovan sagts, eventuellt åliggande inbetalning och staten alltså nödgas ur den intecknade fastigheten söka uttaga det intecknade beloppet, torde staten av vad som därvid utfås böra i första hand tillgodogöra sig ett belopp, motsvarande vad underbefälet bort inbetala jämte eventuella kostnader för indrivningen, samt till underbefälet utbetala, vad som därefter möjligen återstår av det ur fastigheten uttagna beloppet.

Kostnaderna för utbetalande av militära egnahemspremier bero av antalet årligen avgående, till premies erhållande kvalificerade underbefäl. Med hänsyn till att givetvis icke alla avgående önska vare sig övergå till reserven eller förvärva mindre jordbruk och egna hem, har berörda antal uppskattats till ungefär 100 för armén och 20 för marinen¹⁾. Då det genomsnittliga premiebeloppet torde kunna antagas bli omkring 2,000 kronor, torde den årliga kostnaden för ändamålet alltså kunna begränsas till 200,000 kronor för armén och 40,000 kronor för marinen. För den händelse ifrågavarande anordning anses böra införas, torde årligen å fjärde

¹⁾ Alldenstund flaggkorpral vid marinen, vilken övergår till reserven, i regel torde avses att där hänföras till sekundofficersreserven, torde antalet dylika beställningshavare, som kunna komma i atnjutande av egnahemspremie, bli ringa

huvudtiteln anslag böra äskas av riksdagen för utlämnande, i huvudsaklig överensstämmelse med vad ovan sagts, av militära egnahemspremier.

De närmare bestämmelserna för anslagets användande torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Vad beträffar frågan om beredande åt underbefälet av *viss företrädesrätt för erhållande av lån ur egnahemslånefonden och förvärvande av egnahemslägenheter från kronoegendomar*, torde, därest en dylik förmån anses böra beredas underbefälet, detta kunna ske på följande sätt.

I vad angår egnahemslån torde nyssnämnda syfte kunna ernås genom att på nedan angivet sätt vidtaga ändring av § 5 av kungörelsen den 27 juni 1919 (nr 483) angående allmänna villkor och bestämmelser för statens egnahemslånerörelse sådan denna lyder enligt kungörelsen den 25 maj 1923 (nr 126).

(Nu gällande bestämmelser.)

§ 5.

Egnahemslån — — — (nötkreatur eller häst).

Låneförmedlare — — — — själv.

I fråga om — — — — — hem.

Under i övrigt lika förhållanden bör vid beviljandet av egnahemslån företräde givas åt sökande, som med lånet förenar livförsäkring på sätt i § 26 sägs.

(Ifrågasatt ändring.)

§ 5.

Egnahemslån — — — (nötkreatur eller häst).

Låneförmedlare — — — — själv.

I fråga om — — — — — hem.

Under i övrigt lika förhållanden bör vid beviljandet av egnahemslån företräde givas åt sökande, som med lånet förenar livförsäkring på sätt i § 26 sägs, *ävensom åt sökande, som styrker sin behörighet att erhålla militär egnahemspremie.*

I fråga om förvärv av egnahemslägenheter från kronoegendomar torde förmånsrätt för underbefäl i sådana fall, där viss person ej har hembuds- rätt, kunna skapas genom följande omformulering av 9 mom. av kungörelsen den 17 oktober 1913 (nr 271) angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, sådant detta lagrum lyder enligt kungörelsen den 28 november 1919 (nr 728).

(Nu gällande bestämmelser.)

9. I fråga om lägenheter, som icke, efter ty i 7 och 8 mom. sägs, hem- bjudas viss person, skall gälla:

att lägenhet — — — — saluvärdet;

att till köpare — — — jordbruk;

att lägenhet — — — — person;

att, där från två eller flera lämpliga personer anbud inkomma till det åsatta saluvärdet eller däröver, auk- tion mellan anbudsgivarna skall an- ställas för avgörande av företrädet emellan dem;

(Ifrågasatt ändring.)

9. I fråga om lägenheter, som icke, efter ty i 7 och 8 mom. sägs, hem- bjudas viss person, skall gälla:

att lägenhet — — — — saluvärdet;

att till köpare — — — jordbruk;

att lägenhet — — — — person;

att, där från *lämplig person, som styrker sin behörighet att erhålla militär egnahemspremie, anbud inkommer till det åsatta saluvärdet eller däröver, dylikt anbud skall antagas; skolandet, där två eller flera sådana anbud inkomma,*

(Nu gällande bestämmelser.)

att, om å lägenhet — — — hand;
 samt
 att, i händelse — — — prövning.

(Ifrågasatt ändring.)

*auktion mellan anbudsgivare av nu
 nämnt slag anställas för avgörande av
 företrädet dem emellan;*

*att, där antagligt anbud, som nyss
 nämnts, icke föreligger och från två
 eller flera lämpliga personer anbud
 inkommit till det åsatta saluvärdet
 eller däröver, auktion mellan anbuds-
 givarna skall anställas för avgörande
 av företrädet emellan dem;*

att, om å lägenhet — — — hand;
 samt

att, i händelse — — — prövning.

De allmänna villkoren och bestämmelserna för statens egnahemslånerörelse samt grunderna för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar hava antagits av riksdagen. Ifrågasatta ändringar i desamma torde följaktligen tarva riksdagens medverkan, då anslag för militära egnahemspremier första gången äskas.

Sammandrag

över anslagen under fjärde huvudtiteln.

	Bil.	Kronor	Summa kronor
I. Departementet.			
Departementschefen	1	24 000 —	
Departementet, <i>förslagsanslag</i>	2	304 900 —	328 900 —
Säger för departementet		—	328 900
II. Lantförsvaret.			
(Beräkning av antalet tjänstgöringsdagar se bil. 3—5.)			
Normala utgifter.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
Armeförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	6	524 400 —	
Avlöning till personal vid staber och truppförband, <i>förslagsanslag</i>	7	29 651 000 —	
Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	8	21 450 —	
Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	9	392 400 —	
Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	10	1 851 500 —	
Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	11	898 000 —	
Egnahemspremier åt underbefäl, <i>förslagsanslag</i>	12	200 000 —	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	13	397 900 —	
Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttag- ningsnämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	14	100 000 —	
Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	15	180 000 —	
Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	16	29 500 —	34 246 150 —
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
Penningbidrag <i>förslagsanslag</i>	17	2 894 000 —	
Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	18	40 000 —	
Inskrivnings-, månstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	19	791 000 —	3 725 000 —
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
Undervisnings- och gymnastikmateriel samt under- visningsanstalter och utbildningskurser, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	20	1 073 000 —	
Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	21	61 000 —	
Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	22	26 000 —	
Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	23	750 000 —	
Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reser-</i> <i>vationsanslag</i>	24	460 000 —	
Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	25	260 000 —	
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	26	250 000 —	
Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>	27	35 000 —	2 915 000 —
Transport		—	40 886 150 —

	Bil.	Kronor	Summa kronor
Transport		—	40 886 150
D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.			
Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	28	8 136 800	—
Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	29	5 840 300	—
Kasernutredning, intendenturfordon, <i>reservationsanslag</i>	30	1 707 200	—
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	31	3 222 000	—
Remontering, <i>reservationsanslag</i>	32	679 600	—
Furagering, <i>förslagsanslag</i>	33	3 495 000	—
Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	34	225 000	—
Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	35	1 826 300	—
Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	36	957 000	—
			26 089 200
E. Sjukvård m. m.			
Sjuk- och veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	37	—	766 800
F. Vapen och ammunition.			
Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>	38	5 960 000	—
Underhåll av och försök med stridsvagnmateriel, <i>reservationsanslag</i>	39	60 000	—
			6 020 000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.			
Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>	40	3 237 000	—
Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	41	176 800	—
Övningar och materiel för järnvägstrupper, <i>reservationsanslag</i>	42	20 000	—
			3 433 800
H. Diverse.			
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	43	590 000	—
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	44	70 000	—
Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	45	90 000	—
			750 000
Säger för normala utgifter		—	77 945 950
Extra ordinarie utgifter.			
Säger för lantförsvaret	46	—	2 000 000
			79 945 950
III. Sjöförsvaret.			
(Beräkn. av antalet tjänstgöringsdagar, se bil. 47 o. 48.)			
Normala utgifter.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	49	224 774	—
Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	50	11 150 000	—
Transport	—	11 374 774	—

	Bil.	Kronor	Summa kronor
Transport	—	11 374 774	—
Extra biträden vid flottans stationer, <i>förslagsanslag</i> , <i>högst</i>	51	49 000	
Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	52	160 000	
Kustartilleriets reservstat, <i>förslagsanslag</i>	53	60 800	
Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	54	248 000	
Egnahemspremier åt underbefäl, <i>förslagsanslag</i>	55	40 000	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	56	75 000	
Flyttningsersättning, <i>förslagsanslag</i>	57	35 000	
Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	58	30 000	12 072 574
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
Penningbidrag, <i>förslagsanslag</i>	59	390 000	
Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	60	3 000	
Inskrivnings-, mönstrings- och fardkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	61	110 000	503 000
C. Undervisning, understöd och expenser m. m.			
Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	62	34 000	
Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	63	24 000	
Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	64	19 000	
Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	65	320 000	
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	66	60 000	
Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	67	6 000	
Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen, <i>förslagsanslag</i> , <i>högst</i>	68	2 500	465 500
D. Förplägnad, beklädnad m. m.			
Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	69	2 557 000	
Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	70	1 260 000	
Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	71	162 000	
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>reservationsanslag</i>	72	868 000	4 847 000
E. Övningar.			
Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	73	5 120 000	
Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	74	635 000	
Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	75	20 000	5 775 000
F. Sjukvård.			
Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>	76	170 000	170 000
G. Flytande materiel och byggnader.			
Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	77	6 360 000	
Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	78	454 000	
Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	79	615 000	7 429 000
Transport	—	—	31 262 074

	Bil.	Kronor.	Summa kronor.
Transport	—	—	31 262 074
H. Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.			
Skjut- och materieförsök samt inskjutning av kanoner, reservationsanslag	80	50 000	50 000
I. Diverse.			
Utgivande av läroböcker m. m., reservationsanslag	81	15 000	
Extra utgifter, reservationsanslag	82	100 000	
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, förslagsanslag	83	35 000	
Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag	84	90 000	240 000
Säger för normala utgifter	—	—	31 552 074
Extra ordinarie utgifter.			
Krigsfartygsmaterielens förnyelse	85	9 125 000	
Övriga extra anslag, gemensamma för flottan och kustartilleriet	86	1 000 000	10 125 000
Säger för sjöförsvaret	—	—	41 677 074
IV. Flygvapnet.			
(Beräkning av antalet tjänstgöringsdagar se bil. 87.)			
Avlöning, rekrytering och resekostnader m. m., förslagsanslag	88	—	1 160 000
De värnpliktigas avlöning och färder m. m., förslagsanslag	89	—	112 000
Resestipendier, reservationsanslag	90	—	7 000
Skrivmaterialier och expenser m. m., reservationsanslag	91	—	15 000
Mathållning och furagering samt förplägnadsutredning, förslagsanslag	92	—	243 000
Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning, reservationsanslag	93	—	152 000
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., reservationsanslag	94	—	75 000
Flygövningar, reservationsanslag	95	—	2 152 000
Flygmateriel, reservationsanslag	96	—	2 982 000
Vapen och ammunition, reservationsanslag	97	—	150 000
Flygstationer, byggnader, övningsfält, skjutbanor, reservationsanslag	98	—	80 000
Sjuk- och veterinärvård, förslagsanslag	99	—	22 000
Extra utgifter, reservationsanslag	100	—	50 000
Säger för flygvapnet	—	—	7 200 000
Summa	—	—	129,151,924

Bil. 1.

**Beräkning
av anslaget till departementschefen.**

Anslaget uppföres med nuvarande belopp ..... **24 000** kronor.

Bil. 2.

**Beräkning
av anslaget till departementet.**

Anslaget är jämlikt 1924 års statsverksproposition beräknat till..... kr. 269 800:—

Härtill komma:

för lantförsvarets kommandoexpedition:

Cheferna för registrators-, värnplikts-, bok-, personal- och rulldetaljerna, ävensom detaljen för »tjänstemeddelanden rörande lantförsvaret», 6 arvoden à 3 600 kr. samt 1 biträde åt chefen för bokdetaljen, arvode à 3 180 kr.	» 24 780:—
Expeditionsassistenter, 2 arvoden à 2 340 kr.	» 4 680:—

för sjöförsvarets kommandoexpedition:

Chefen för bok- och tryckeridetaljen, 1 arvode	» 3 600:—
Expeditionsassistent	» 2 340:—

Säger kr. 305 200:—

Härifrån avgår löneskillnaden emellan 1 förste expeditionsvakt och 1 expeditionsvakt	» 312:—
--	---------

Återstod kr. 304 888:—

eller i avrundat tal **304 900** kronor.

**Beräkning
av tjänstgöringsdagar för de värnpliktiga.**

	Tjänstgöringsdagar med penningbidrag				
	1.—145. dagen å 0: 30 kr.	146.—240. dagen å 0: 50 kr.	241.—350. dagen å 0: 75 kr.	under landstormss- tjänst- göring	Summa
A. Beväringen.					
Linje.					
Infanteriet	2 112 440	1 003 000	405 800	—	3 521 240
Kavalleriet	119 190	78 090	50 110	—	247 390
Artilleriet	419 850	266 850	78 720	—	765 420
Ingenjörtrupperna	154 980	101 540	29 380	—	285 900
Trangtrupperna	162 370	74 680	23 260	—	260 310
Intendenturtrupperna	46 390	21 330	6 670	—	74 390
Studenter och likställda	148 680	95 460	110 510	—	354 650
Officersaspiranter	—	—	70 630	—	70 630
Reservofficersaspiranter	—	—	41 070	—	41 070
Säger	3 163 900	1 640 950	816 150	—	5 621 000
Ersättningsreserv	1 057 650	182 350	—	—	1 240 000
B. Landstormen	—	—	—	89 300	89 300
Summa tjänstgörings- dagar	4 221 550	1 823 300	816 150	89 300	6 950 300
Häriifrån avgår för värn- pliktiga, tillhörande det frivilliga skytte- väsendet	75 000	—	—	—	75 000
Återstod	4 146 550	1 823 300	816 150	89 300	6 875 300

Bil. 4.

Beräkning
av tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och musikmanskap
samt musikelever.

A. Fast anställt manskap.

	Fast anställt manskap		Musikmanskap		Summa tjänstgöringsdagar.
	Antal	Tjänstgöringsdagar	Antal	Tjänstgöringsdagar	
Staber och undervisningsverk	—	—	18	6 570	6 570
Infanteriet	4 251	1 551 980	300	109 500	1 661 480
Kavalleriet	1 512	551 880	40	14 600	566 480
Artilleriet	1 952	712 480	60	21 900	734 380
Ingenjörtrupperna	702	256 230	12	4 380	260 610
Trängtrupperna	286	104 390	36	13 140	117 530
Intendenturtrupperna	27	9 855	—	—	9 855
Säger	8 730	3 186 450	466	170 090	3 356 540
Häriifrån avgå 10 % vakanta meniga volontärbeställningar	—	—	—	—	135 600
Återstod	—	—	—	—	3 220 940
eller i avrundat tal	—	—	—	—	3 220 900

B. Musikelever.

Antalet musikelever är 205.

Antalet tjänstgöringsdagar sålunda $365 \times 205 = 74\,825$ eller i avrundat tal **74 800**.

Beräkning
av antalet hästtjänstgöringsdagar.

		Antal tj.-dagar
A. Egna tjänstehästar.		
Generalitetet och inspektören för trängen	15 hästar	
Chefen för lantförsvarets kommandoexpedition	1 "	
Generalstabens officerare	52 "	
Chefen för artilleristaben	1 "	
Chefen för krigshögskolan	1 "	
Chefen och kadettofficeren ur kavalleriet vid krigsskolan	2 "	
Chef och lärare vid ridskolan	5 "	
Regementschefer vid infanteriet	26 "	
Kavalleriets officerare (utom fänrikar)	130 "	
Regementschefer vid artilleriet	9 "	
	Summa 242 "	i 365 dagar 88 330
B. Stamhästar.		
Staber m. fl.	132 "	
Infanteriet, stabgruppen	218	
" , övriga	430	
	648 "	
Kavalleriet	3 130 "	
Artilleriet	2 149 "	
Ingenjörtrupperna	221 "	
Trängen	268 "	
Intendenturtrupperna	4 "	
	Summa 6 552 "	i 365 dagar 2 391 480
C. Lejda hästar.		
Infanteriet	31 480 dagar	
Kavalleriet	1 290 "	
Artilleriet	107 000 "	
Ingenjörtrupperna	36 510 "	
Trängen	22 300 "	
Intendenturtrupperna	2 500 "	200 990
D. Remonter.		
Vid truppförbanden 588 remonter i 45 dagar		26 460
" remontdepåerna 588 " " 244 " 143 472 dagar		
" " 588 " " 200 " 117 600 "		
	Summa 261 072 dagar ¹⁾	
		Summa 2 707 260
Häriifrån avgå för 175 utackorderade stamhästar vid kavalleriet i 320 dagar		56 000
		Aterstod 2 651 260

¹⁾ Endast vid beräkning av veterinärvårdsanslaget.

Beräkning
av anslaget till arméförvaltningen.

Anslaget är jämlikt 1924 års statsverksproposition beräknat till	kr. 526 136: —
Häriifrån avgår: 1 bataljonsläkare, assistent i sjukvårdsstyrelsen, lön enligt	
C. 9	7 668: —
	Säger kr. 518 468: —
Tillkommer: 1 sjukvårdsintendent, arvode	3 600: —
1 förrådsförvaltare, arvode	2 340: —
	5 940: —
	Summa kr. 524 408: —
eller i avrundat tal 524 400 kronor.	

Bil. 7.

Beräkning

av anslaget för avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.

A. Löner och arvoden upptagna i vederbörliga stater för:

Generalitetet, staber m. m.

Generalitetet	kr.	251 580:—	
Armefördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner	»	197 930:—	
Generalstaben	»	568 070:—	
Artilleristaben	»	129 340:—	
Kommandantskapet i Boden	»	94 430:—	
Rullföringsbefälhavare med biträden	»	458 670:—	
Bataljonsläkare vid fältläkarkåren	»	151 650:—	
Remonteringsstyrelsen	»	13 200:—	1 864 870:—

Undervisningsverken.

Krigsskolan	kr.	197 865:—	
Krigshögskolan	»	85 745:—	
Artilleri- och ingenjörhögskolan	»	84 690:—	
Ridskolan	»	62 800:—	
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	»	137 080:—	
Artilleriets skjutskola	»	25 860:—	594 040:—

Truppförband m. m.

Infanteriet.

Svea livgarde	kr.	910 720:—	
Göta livgarde	»	777 740:—	
Livregementets grenadjärer	»	527 580:—	
Första livgrenadjärregementet	»	527 580:—	
Andra livgrenadjärregementet	»	527 580:—	
Västgöta regemente	»	527 580:—	
Upplands infanteriregemente	»	527 580:—	
Skaraborgs regemente	»	527 580:—	
Södermanlands regemente	»	527 580:—	
Kronobergs regemente	»	610 920:—	
Jönköpings regemente	»	527 580:—	
Dalregementet	»	527 580:—	
Hälsinge regemente	»	527 580:—	
Älvsborgs regemente	»	527 580:—	
Hallands regemente	»	527 580:—	
Bohusläns regemente	»	527 580:—	
Västmanlands regemente	»	527 580:—	
Norrbottnens regemente	»	620 650:—	
Västerbottnens regemente	»	527 580:—	
Kalmar regemente	»	527 580:—	
Värmlands regemente	»	527 580:—	
Jämtlands fältjägarregemente	»	529 710:—	
Norra skånska infanteriregementet	»	610 920:—	
Södra skånska infanteriregementet	»	529 710:—	
Gotlands infanteriregemente	»	562 220:—	
Västernorrlands regemente	»	527 580:—	14 649 030:—

Kavalleriet.

Överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriet	kr.	57 180:—	
Livgardet till häst	»	417 010:—	
Livregementets dragoner	»	417 010:—	
Livregementets husarer	»	378 430:—	
Smålands husarregemente	»	378 430:—	
Skånska kavalleriregementet	»	378 430:—	
Norrlands dragonregemente	»	464 000:—	2 490 490:—

Transport 19 598 430:—

		Transport 19 598 430:—
<i>Artilleriet.</i>		
Svea artilleriregemente	kr.	607 180:—
Göta artilleriregemente	»	571 630:—
Wendes artilleriregemente	»	571 630:—
Norrlands artilleriregemente	»	571 630:—
Upplands artilleriregemente	»	571 630:—
Smålands artilleriregemente	»	571 630:—
Gotlands artillerikår	»	228 660:—
Bodens artilleriregemente	»	526 240:—
Arméartilleriregementet	»	573 330:—
Luftvärnsartilleriregementet	»	372 560:—
Norrbottnens artillerikår	»	163 380:—
Artilleriets fabriker och tyganstalter	»	686 950:—
		6 016 450:—
<i>Fortifikationen och ingenjörtrupperna.</i>		
Fast anställda officerare och underofficerare med vederlikar vid fortifikationen	kr.	1 559 850:—
Svea ingenjörkår	»	129 400:—
Göta ingenjörkår	»	96 760:—
Fältelegrafregementet	»	174 120:—
Bodens ingenjörkår	»	78 620:—
Norrlands ingenjörkår	»	93 620:—
		2 132 370:—
<i>Trängen.</i>		
Officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen	kr.	940 270:—
Svea trängkår	»	59 280:—
Göta trängkår	»	49 150:—
Norrlands trängkår	»	59 280:—
Skånska trängkåren	»	49 150:—
Västmanlands trängkår	»	49 150:—
Östgöta trängkår	»	49 150:—
		1 255 430:—
<i>Intendenturen.</i>		
Intendenturkåren	kr.	911 460:—
<i>Garnisonssjukhusen m. m.</i>		
Garnisonssjukhuset i Stockholm	kr.	138 180:—
Garnisonssjukhuset å Karlsborg	»	22 250:—
Garnisonssjukhuset i Boden	»	17 610:—
Arméns sjuksköterskekår	»	64 020:—
		242 060:—
<i>Polispersonalen.</i>		
Polispersonalen i Boden och Karlsborg	kr.	126 400:—
B. Kallortstillägg, förslagsvis	»	56 000:—
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa truppförband	»	5 000:—
D. Felrakningspenningar, förslagsvis	»	19 000:—
E. Hyresbidrag å 225 kronor åt förslagsvis 180 furirer	»	40 500:—
F. Anställningspenning å 50 kronor åt förslagsvis 1 300 volontärer	»	65 000:—
G. Kostnader för 205 musikelever å 100 kronor	»	20 500:—
H. Gottgörelse för 242 tjänstehästar å 250 kronor	»	60 500:—
I. Vissa arvoden	»	754 000:—
		Transport kr. 31 303 100:—

	Transport kr. 31 303 100:—	
J. Stipendier å 3 000 kr. för underlättande av officersrekryteringen i Boden	»	24 000:—
K. Fria resor för viss personal i Boden, Umeå och Sollefteå	»	60 000:—
L. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av vissa befattningar, förslagsvis	»	10 000:—
	Säger kr. 31 397 100:—	

Härifrån avgå:

På grund av beräknade vakanser $3\frac{1}{3}\%$ av förestående summa	kr. 1 045 523:—	
Ersättning för tjänstebostäder åt officerare och underofficerare med vederlikar	»	700 000:—
		1 745 523:—
	Återstod kronor	29 651 577:—

eller i avrundat tal kr. 29 651 000 kronor.

**Stat
för Generalitetet.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Inspektör för infanteriet, inspektör för militärläroverken m. m., arméfördelningschefer, generalfälttygmästare, chef för fortifikationen, generalstabschef, generalintendent	12	O. 8
Kommandanten i Boden, militärbefalhavare på Gotland, inspektör för kavalleriet	3	O. 7
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	244 380:—
Arvoden å 600 kronor till 12 såsom brigadchefer förordnade regementschefer vid infanteriet	»	7 200:—
	Summa förslagsanslag kronor	251 580:—

Stat
för arméfördelningsstaberna, militärbefäl och inspektioner.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
a) Arméfördelningsstaberna.		
<i>Ordinarie beställningshavare.</i>		
Fältläkare	6	C. 13
Fältveterinärer	6	C. 11
<i>Pensionerad personal.</i>		
Stabskassörer, arvoden	6	—
Expeditionsassistenter, arvoden	12	—
b) Militärbefälet på Gotland.		
<i>Ordinarie beställningshavare.</i>		
Stabsläkare (regementsläkare)	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Stabsveterinär (bataljonsveterinär)	1	C. 8
Regementspastor, arvode	1	—
<i>Pensionerad personal.</i>		
Fortifikationsofficer, arvode	1	—
Expeditionsassistenter hos fortifikationsofficeren och stabsintendenten, arvoden	2	—
Uppbördsman vid intendenturförrådet & Tingstäde	1	—
c) Infanteriinspektionen.		
<i>Pensionerad personal.</i>		
Expeditionsassistent, arvode	1	—
d) Militärälroverksinspektionen.		
<i>Pensionerad personal.</i>		
Adjutant, arvode	1	—
Expeditionsassistent, arvode	1	—
e) Kavalleriinspektionen.		
<i>Pensionerad personal.</i>		
Expeditionsassistent, arvode	1	—
Löner till ovanstående ordinarie betällningshavare, förslagsvis	kronor	135 770: —
Arvode till 1 regementspastor	»	1 170: —
» » 1 fortifikationsofficer	»	3 180: —
» » 1 adjutant i militärläroverksinspektionen	»	3 600: —
Arvoden » 6 stabskassörer	»	14 400: —
» » 7 expeditionsassistenter i Stockholm à 2 340 kronor och 10 i landsorten à 2 130 kronor	»	37 680: —
» » 1 uppbördsman vid intendenturförrådet & Tingstäde	»	2 130: —
Summa förslagsanslag kronor		197 930: —

**Stat
för Generalstaben.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Militärstaten.		
Överadjutanter och stabsadjutanter.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnanter	4	O. 5
Majorer	13	O. 4
Kaptener	34	O. 3
Militärattachéer.		
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Pensionerad personal.		
Redogörare, arvode	1	—
Bibliotekarie, arvode	1	—
Aktuarier, arvoden	3	—
Expeditionsassistenter, arvoden	2	—
Civilstaten.		
Professor	1	Avd. B. 20
Krigsarkivarie	1	Avd. B. 15
Forste expeditionsvakt	1	Avd. B. 3
Expeditionsvakter	3	Avd. B. 1
Löner till ovanstående officerare, förslagsvis	kronor	476 950: —
” ” ” ordinarie civil personal, förslagsvis	”	32 300: —
Arvodena å 3 600 kronor till 1 bibliotekarie, 3 aktuarier och 1 redogörare	”	18 000: —
Arvodena å 2 340 kronor till 2 expeditionsassistenten ...	”	4 680: —
Vikariatsersättning under semester för ordinarie beställningshavare å civilstaten, förslagsvis	”	1 000: —
Ersättning åt aspiranter och inkommenderade officerare	”	18 500: —
Ersättning åt officerare, kommenderade till järnvägarna	”	15 110: —
För passagesystemets genomförande i kaptensgraden	”	1 530: —
Summa förslagsanslag kronor		568 070: —

Ann. 1. De i staten uppförda militärattachéerna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén.

Ann. 2. Arvodena till bibliotekarie, aktuarier och redogörare samt expeditionsassistenten må icke utgå, därest för resp. befattningars upprätthållande förordnas officerare (sekundofficerare) på aktiv stat.

**Stat
för Artilleristaben.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Ordinarie beställningshavare.		
Överste	1	O. 6
Majorer	2	O. 4
Kaptener	9	O. 3
Löjtnanter	3	O. 2
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 1
Övrig personal.		
Expeditionsofficer, arvode	1	—
Expeditionsassistent, arvode	1	—
Löner och arvoden till ovanstående ordinarie beställningshavare ... kronor		115 000: —
Arvode å 3 600 kronor till 1 expeditionsofficer	"	3 600: —
" " 2 340 " " 1 expeditionsassistent	"	2 340: —
" " 1 200 " " 1 artilleristabsofficer, chef för konstruk- tionsavdelningen	"	1 200: —
Arvoden å 600 kronor till 11 artilleristabsofficerare och 1 infanteri- officer	"	7 200: —
Summa förslagsanslag kronor		129 340: —

Anm. De i staten uppförda officerarna skola vara underkastade transport till andra be-
ställningar i innehavande grader inom armén.

**Stat
för Kommendantskapet i Boden.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Ordinarie beställningshavare.		
Fästningsläkare (regementsläkare).....	1	C. 11
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	2	C. 9
Fästningsveterinär (regementsveterinär).....	1	C. 9
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 (4)
Musiksergeanter	5	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	3	Ma. 5
" " 2. " "	2	Ma. 4
Musikkorpraler	2	Ma. 3
Musikvicekorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	9	Ma. 1

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Övrig personal.		
Garnisonspastor	1	—
Stabskassör, arvode	1	—
Expeditionsassistent, arvode	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare	kronor	79 850: —
Arvodet å 1 170 kronor till envar av regementsläkarna, bataljons- läkarna och regementsveterinären i Boden.....	»	5 850: —
Arvode till 1 garnisonspastor	»	4 200: —
» » stabskassör	»	2 400: —
» » 1 expeditonsassistent	»	2 130: —
Summa förslagsanslag kronor		94 430: —

Ann. Officer, sekundofficer och likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet, tillgodoräkna sig tre tjänstår.

Stat
för rullföringsbefälhavare med biträden.

	Antal	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor		Summa kronor
Befälhavaren för Stockholms stads rullföringsområde	1	—	—	3 600
Rullföringsbefälhavare i landsorten	73	3 180	—	232 140
Rullföringsbefälhavare å Gotland, tillika landstormsområdes- befälhavare	4	2 760	—	11 040
Officerare vid Stockholms stads rullföringsområde	3	3 180	—	9 540
Biträden vid Stockholms stads rullföringsområde	6	2 340	—	14 040
» » » lantrullföringsområde	2	2 340	—	4 680
» » » rullföringsområden i landsorten	83	2 130	—	176 790
» » » å Gotland, tillika land- stormsförrådsförvaltare	4	1 710	—	6 840
Summa kronor		—	—	458 670

Stat
för bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

	Antal	Enhets. kostnad. Lön (Arvode). Kronor	Summa kronor
Bataljonsläkare, löner	44	2 400	105 600
två ålderstillägg till lönen å 300 kronor, det ena efter 3 års och det andra efter 6 års väl vitsordad tjänst.			
Dagarvoden å 12 kronor under 75 dagar för förslagsvis 29 bataljonsläkare	—	—	26 100
Dagarvoden å 6 kronor under 75 dagar för förslagsvis 15 bataljonsläkare	—	—	6 750
		Summa kronor	138 450
Ålderstillägg till ovanstående bataljonsläkare, förslagsvis			13 200
		Summa förslagsanslag kronor	151 650

Stat
för Remonteringsstyrelsen.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.			
Chef, arvode	1	O. 4	—
Arvode till chefen förslagsvis	—	—	9 600
Övrig personal.			
Redogörare, arvode	1	—	3 600
		Summa förslagsanslag kronor	13 200

**Stat
för Krigshögskolan.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.			
Chef, överstelöjtnant	1	O. 5	
Kapten, adjutant, arvode motsvarande lön enligt	1	O. 3	
Majorer, lärare	2	O. 4	
Kaptener, lärare, arvoden motsvarande lön enligt	2	O. 3	
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 1	
Löner och arvoden till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	54 860
Övrig personal.			
Biträdande adjutant, arvode	1	—	3 600
Till lärarna i tvångsämnen beräknas arvoden årligen till 14 kronor för varje timmes undervisningsskyldighet eller 14×990 ¹⁾	—	—	13 860
Till lärarna i de valfria ämnena beräknas arvoden till 10 kronor för varje timmes undervisningsskyldighet eller 10×960 ²⁾	—	—	9 600
Lärare i ridning, arvode	—	—	960
Arvoden till repetitörer	—	—	1 125
Maskinist, arvode	—	—	1 740
Summa förslagsanslag kronor	—	—	85 745

Anm. 1. De i staten uppförda regementsofficerarna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén. Kapten, som förordnas till adjutant eller lärare, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. Den vid truppförbandet härigenom ledigblivna lönen disponeras av vederbörande truppförbandschef för den närmast i tur till kaptensbefordran stående kompetente löjtnanten; den sålunda ledigblivna löjtnantslönen disponeras för den närmast i tur stående kompetente fänriken och fänrikslönen på samma sätt till eventuellt befintlig surnumerär fänrik.

Anm. 2. Därest maskinisten i sådan egenskap åtnjuter tjänstebostad, skall han därför erlagga ersättning enligt de i 19 § i avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen stadgade grunder.

¹⁾ 990 undervisningstimmar motsvarar 33 undervisningstimmar i veckan under 30 undervisningsveckor.

²⁾ 960 undervisningstimmar motsvarar 32 undervisningstimmar i veckan under 30 undervisningsveckor.

Stat
för Artilleri- och ingenjörhögskolan.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.			
Chef, överstelöjtnant	1	O. 5	
Kaptener, (1 adjutant och 4 lärare), arvoden motsvarande lön enligt	5	O. 3	
Expeditionsvakter	2	Avd. B. 1	
Lön och arvoden till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	53 440
Övrig personal.			
Redogörare, arvode	1	—	3 600
Arvoden till lärare, biträdande lärare och repetitör.....	—	—	25 910
Maskinist, arvode.....	1	—	1 740
Summa förslagsanslag kronor	—	—	84 690

Anm. 1. Chefen skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten, som förordnas till adjutant eller lärare, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. Den vid truppförbandet härigenom ledigblivna lönen disponeras av vederbörande truppförbandschef för den närmast i tur till kaptensbefordran stående kompetente löjtnanten; den sålunda ledigblivna löjtnantslönen disponeras för den närmast i tur stående kompetente fänriken och fänrikslönen på samma stat till eventuellt befintlig surnumerär fänrik.

Anm. 2. Därest maskinisten i sådan egenskap åtnjuter tjänstebostad, skall han därför erlagga ersättning enligt de i 19 § i avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen stadgade grunder.

**Stat
för Ridskolan.**

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente	Ehets- kostnad. Arvode. (Dag- avlönning.) Kronor	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.				
Chef, major	1	O. 4	—	—
Ryttmästare, lärare, arvoden motsvarande lön enligt	2	O. 3	—	—
Löjtnanter, lärare (adjutant), arvoden motsvarande lön enligt	2	O. 2	—	—
Bataljonsveterinar med skyldighet att jämte egen tjänst bestrida veterinärvården vid Utnäslöts remontdepå	1	C. 8	—	—
Redogörare	1	U. 4	—	—
Löner och arvoden till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	—	—	—	38 770
Övrig personal.				
Lakare, arvode	1	—	—	930
Förvaltare, förutom fri bostad och bränsle samt planteringsland, arvode	1	—	—	2 130
Förste lärare i ridning, arvode	1	—	—	1 800
Andre lärare i ridning, arvode	2	—	1 350	2 700
Lärare i krigsvetenskap, arvode	1	—	—	1 200
Dagavlönning å 3 kronor per dag åt två lönlösa kavalleriofficerare under 10 månader, förslagsvis	—	—	900	1 800
Maskinist, arvode	1	—	—	1 290
Hovslagarunderbefäl, dagtraktamente å 2 kr. i 365 dagar	1	—	—	720
Stallbetjante, förslagsvis	—	—	—	10 500
Beklädnadsersättning åt 8 stallbetjante å 120 kronor	—	—	—	960
Summa förslagsanslag kronor	—	—	—	62 800

Anm. Chefen är underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Ryttmästare eller löjtnant, som förordnas till lärare eller adjutant, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. Den vid truppförbandet härigenom ledigblivna lönen disponeras av vederbörande truppförbandschef för den närmast i tur till ryttmästare- (löjtnants-) befordran stående kompetente löjtnanten (fänriken); den sålunda ledigblivna löjtnants (fänriks-) lönen disponeras för den närmast i tur stående kompetente fänriken (surnumeräre fänriken) o. s. v.

Stat
för Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.			
Chef, överstelöjtnant	1	O. 5	
Kaptener, 1. lärare, arvoden motsvarande lön enligt	3	O. 3	
Löjtnant, adjutant, tillika redogörare och bibliotekarie. arvode motsvarande lön enligt	1	O. 2	
Löner och arvoden till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	32 750
Övrig personal.			
Läkare, inbeordrad under 200 dagar	1	—	
Biträdande adjutant, inbeordrad under 160 dagar	1	—	
Förvaltare, arvode	1	—	2 130
Väbel, arvode	1	—	2 130
Köksföreståndare, arvode	1	—	2 130
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen, dagtraktamente å 2 kr. i 200 dagar	1	—	400
Förste lärare, arvoden å 1,080 kr.	3	—	3 240
Andre lärare, inbeordrade under 160 dagar, arvoden å 540 kr.	5	—	2 700
Repetitörer, inbeordrade under 160 dagar, arvoden å 200 kr. Andre lärare för sergeantkursen, inbeordrade under 50 dagar, arvoden å 180 kr.	7	—	1 400
Repetitörer för sergeantkursen, inbeordrade under 50 dagar, arvoden å 60 kr.	2	—	360
Andre lärare för kulsprutekursen, inbeordrade under 50 dagar, arvoden å 180 kr.	2	—	120
Repetitörer för kulsprutekursen, inbeordrade under 50 dagar, arvoden å 60 kr.	3	—	540
Veterinär, arvode förslagsvis	3	—	180
Subalternofficerare, inbeordrade under 70 dagar	1	—	300
Majorer, inbeordrade under 30 dagar	69	—	
Kaptener, inbeordrade under 30 dagar	14	—	
Sergeanter, inbeordrade under 40 dagar	29	—	
Kulsprutekursens officerare, inbeordrade under 40 dagar	29	—	
Regementschefer, inbeordrade under 10 dagar	52	—	
Tjänstgöringstraktamenten enligt författningsenligt gäl- lande grunder åt förestående personal, förslagsvis	6	—	
Tjänstgöringstraktamenten enligt författningsenligt gäl- lande grunder åt officerare och underofficerare vid öv- ningstrupp, förslagsvis	—	—	82 000
	—	—	6 700
Summa förslagsanslag kronor	—	—	137 080

Anm. Chefen är underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten (löjtnant), som förordnas till 1 lärare (adjutant m. m.), frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. Den vid truppförbandet härigenom ledigblivna lönen disponeras av vederbörlig truppförbandschef för den närmast i tur till kaptens- (löjtnants-) befordran stående kompetenta löjtnanten (fanriken); den sålunda ledigblivna löjtnants- (fanriks-) lönen disponeras på den närmast i tur stående kompetenta fanriken (surnumeräre fanriken) o. s. v.

Stat
för Artilleriets skjutskola.

	Antal	Summa kronor
Staben.		
Chef, inbeordrad under 49 dagar	1	360
Lärare, arvoden å 180kr., inbeordrade " 49 "	2	
Adjutant, kapten, inbeordrad " 49 "	1	
Adjutanter, löjtnanter, inbeordrade " 49 "	2	
Redogörare, inbeordrad " 49 "	1	
Läkare, " " 49 "	1	
Veterinär, " " 49 "	1	
Till skjutskolan beordrade officerare och underofficerare.		
Överstelöjtnanter, inbeordrade under 49 dagar	2	
Majorer, " " 49 "	5	
Kaptener och löjtnanter, " " 49 "	29	
Sergeanter, " " 49 "	4	
Instruktionsdivisionen.		
Major, inbeordrad under 49 dagar	1	
Kaptener, inbeordrade " 49 "	5	
Löjtnanter, " " 49 "	7	
Styckjunkare, " " 49 "	2	
Sergeanter, " " 49 "	15	
Tyghantverkare, " " 49 "	2	
Kompletteringsbatterier.		
Kaptener, inbeordrade under 8 dagar	2	
Löjtnanter, " " 8 "	4	
Styckjunkare " " 8 "	2	
Sergeanter, " " 8 "	2	
Tjänstgöringstraktamenten enligt författningsenligt gällande grunder åt förestående personal, förslagsvis.	—	25 500
Summa förslagsanslag kronor	—	25 860

Stat
för Svea livgarde.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
a) Regementet.		
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	15	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	38	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare:		
Sekundlöjtnanter (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	13	Uo. 3
Sergeanter	23	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	22	Ma. 5
" " 2. "	42	Ma. 4
Korpraler	44	Ma. 3
Vicekorpraler	44	Ma. 2
Volontärer	58	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler.....	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler.....	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	3	Ma. 1
Vapenhantverkarfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral.....	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	4	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	2	Ma. 5
" " 2. "	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	5	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Civil personal.		
Regementspastor, arvode.....	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode.....	1	—
Vapenförvaltare	1	—
Expeditionsassistent	1	—

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
b) Stridsvagnbataljonen.		
Officerare.		
Överstelöjtnant eller major	1	O. 5 eller O. 4
Kaptener	3	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	7	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Fanjunkare	3	Uo. 3
Sergeanter	3	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	4	Ma. 5
” ” 2. ”	9	Ma. 4
Korpraler	12	Ma. 3
Vicekorpraler	15	Ma. 2
Volontärer	21	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Verkmästare av 2. klassen	1	C. 4
Löner till ordinarie beställningshavare vid regementet	kronor	756 150: —
” ” ” ” ” stridsvagnbataljonen ...	”	146 320: —
Arvode till 1 regementspastor	”	1 170: —
” ” 1 regementskassör	”	2 400: —
Arvoden å 2 340 kronor till 1 vapenförvaltare och 1 expeditiönsassistent	”	4 680: —
Summa förslagsanslag kronor		910 720: —

Stat
för Göta livgarde.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	16	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	38	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	13	Uo. 3
Sergeanter	23	Uo. 2
Manskap		
Furirer av 1. klassen	22	Ma. 5
" " 2. "	42	Ma. 4
Korpraler	44	Ma. 3
Vicekorpraler	44	Ma. 2
Volontärer	58	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Vapenhantverkarsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarsvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	4	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	2	Ma. 5
" " 2. "	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	5	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Pensionerad personal.			
Inskrivningsofficer,	arvode	1	—
Regementskassör	»	1	—
Vapenförvaltare	»	1	—
Expeditionsassistenter	»	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare förslagsvis	..... kronor		763 550:—
Arvode till 1 regementspastor	..... »		1 170:—
» » 1 inskrivningsofficer	..... »		3 600:—
» » 1 regementskassör	..... »		2 400:—
Arvoden å 2 340 kronor till 1 vapenförvaltare och 2 expediti- assistenter	..... »		7 020:—
Summa förslagsanslag kronor			777 740:—

Stat

för Livregementets grenadjärer, Första livgrenadjärregementet, Andra livgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Upplands infanteriregementet, Skaraborgs, Södermanlands, Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älvsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar, Värmlands regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Södra skånska infanteriregementet och Västernorrlands regemente.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	2	O. 4
Kaptener	11	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	28	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	9	Uo. 3
Sergeanter	19	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	14	Ma. 5
" " 2. "	26	Ma. 4
Korpraler	28	Ma. 3
Vicekorpraler	28	Ma. 2
Volontärer	40	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	4	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	2	Ma. 5
" " 2. "	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	5	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Civil personal.		
Regementspastor, arvode.....	1	—

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Pensionerad personal.¹⁾		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistenter, "	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, i medeltal för samtliga regementen förslagsvis	kronor	517 620: —
Arvode till 1 regementspastor	"	1 170: —
Arvode till 1 regementskassör	"	2 400: —
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 2 expediti- onsassistenter	"	6 390: —
Summa förslagsanslag kronor		527 580: —

¹⁾ Vid Jämtlands fältjägarregemente och Södra skånska infanteriregementet tillkommer arvode å 2 130 kronor till 1 biträde åt regementsintendenten, respektive 1 förrådsförvaltare å Revingehed, båda pensionerade sekundofficerare. Statens slutsumma vid dessa regementen ökas därför till 529 710 kronor.

Stat
för Kronobergs regemente och Norra skånska infanteriregementet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	1) ¹³	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	33	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ²⁾
Fanjunkare.....	11	Uo. 3
Sergeanter	21	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	18	Ma. 5
" " 2. "	34	Ma. 4
Korpraler	36	Ma. 3
Vicekorpraler	36	Ma. 2
Volontärer	46	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler.....	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler.....	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Vapenhantverkarsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarsvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	4	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	2	Ma. 5
" " 2. "	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	5	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare.....	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—

1) Vid Kronobergs regemente tillkommer 1 kaptensbeställning.

2) Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistenter, "	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare i medeltal för båda regementena, förslagsvis	kronor	600 960: —
Arvode till 1 regementspastor	"	1 170: —
" " 1 regementskassör	"	2 400: —
Arvoden å 2 130 till 1 vapenförvaltare och 2 expeditionssistenter	"	6 390: —
Summa förslagsanslag kronor		610 920: —

**Stat
för Norrbottens regemente.**

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	15	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	31	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	11	Uo. 3
Sergeanter	21	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	14	Ma. 5
" " 2. "	26	Ma. 4
Korpraler	32	Ma. 3
Vicekorpraler	32	Ma. 2
Volontärer	46	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarvoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Civilmilitär personal.		
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistenter, "	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis..... kronor		611 860:—
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 2 expeditions- assistenter	" "	6 390:—
Arvode till 1 regementskassör.....	" "	2 400:—
Summa förslagsanslag kronor		620 650:—

Anm. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Gotlands infanteriregemente.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	2	O. 4
Kaptener	11	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	30	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	9	Uo. 3
Sergeanter	20	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	14	Ma. 5
" " 2. "	28	Ma. 4
Korpraler	29	Ma. 3
Vicekorpraler	29	Ma. 2
Volontärer	120	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpraler	2	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	4	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	2	Ma. 5
" " 2. "	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikkorpraler	2	Ma. 2
Musikvolontärer	5	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Vapenhantverkare	1	C. 3
Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistenter, "	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	553 430: —
Arvode till 1 regementskassör	" "	2 400: —
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 2 expediti- onsassistenter	" "	6 390: —
Summa förslagsanslag kronor		562 220: —

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överstelöjtnanter	3	O. 5
Majorer	3	O. 4
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	57 180:—
Summa förslagsanslag kronor		57180:—

Stat
för Livgardet till häst och Livregementets dragoner.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Ryttmästare	6	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	16	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ²⁾
Fanjunkare	5	Uo. 3
Sergeanter	9	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	5	Ma. 5
” ” 2. ”	20	Ma. 4
Korpraler	23	Ma. 3
Volontärer	180	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsryttare	2	Ma. 1
Hovslagarfurir av 2. klassen	1 ¹⁾	Ma. 4
Hovslagarkorpraler	4	Ma. 3
Hovslagarryttare	4	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Musikpersonal.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 (4)
Musiksergeanter	3	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurirer ” 2. ”	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	3	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Bataljonsläkare	1	C. 9
Bataljonsveterinär	1	C. 8
Vapenhantverkare	1	C. 3
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, ”	1	—
Expeditionsassistent, ”	1	—
Furageförvaltare, ”	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare i medeltal för båda regementena, förslagsvis	kronor	406 420:—
Arvode till 1 regementspastor	”	1 170:—
” ” 1 regementskassör	”	2 400:—
Arvoden å 2,340 kronor till 1 vapenförvaltare, 1 expeditionsassistent och 1 furageförvaltare	”	7 020:—
Summa förslagsanslag kronor		417 010:—

¹⁾ Vid Livgardet till häst tillkommer ytterligare 1 hovslagarfurir av 2. klassen.

²⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Livregementets husarer, Smålands husarregemente och
Skånska kavalleriregementet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Ryttmästare	6	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	16	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ²⁾
Fanjunkare	5	Uo. 3
Sergeanter	9	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	5	Ma. 5
" " 2. "	20	Ma. 4
Korpraler	23	Ma. 3
Volontärer	180	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsryttare	2	Ma. 1
Hovslagarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hovslagarkorpraler	4	Ma. 3
Hovslagarryttare	4	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Musikpersonal		
Musiksergeant	1	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
" " 2. "	1	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Bataljonsläkare	1	C. 9
Bataljonsveterinär	1 ¹⁾	C. 8
Vapenhantverkare	1	C. 3
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistent, "	1	—
Furageförvaltare, "	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, i medeltal för samtliga regementen, förslagsvis	kronor	368 470:—
Arvode till 1 regementspastor	" "	1 170:—
" " 1 regementskassör	" "	2 400:—
Arvodet å 2,130 kronor till 1 vapenförvaltare, 1 expeditionsassistent och 1 furageförvaltare	" "	6 390:—
Summa förslagsanslag kronor		378 430:—

¹⁾ Vid Smålands husarregemente utbytes bataljonsveterinären mot 1 regementsveterinär.

²⁾ Åtnjuter, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Svea artilleriregemente.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	12	O. 3
Löjtnanter och fanrikar	26	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	9	Uo. 3
Sergeanter	18	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	15	Ma. 5
” ” 2. ”	27	Ma. 4
Konstaplar	41	Ma. 3
Volontärer	110	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstaplar	2	Ma. 3
Sjukvårdsartillerister	3	Ma. 1
Hantverksfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hantverkskonstaplar	2	Ma. 3
Hantverksartillerister	2	Ma. 1
Hovslagarefurir av 2. klassen	2	Ma. 4
Hovslagarkonstaplar	3	Ma. 3
Hovslagarartillerister	4	Ma. 1
Musikpersonal.		
Musikstyckjunkare	1	Uo. 3 ⁴⁾
Musiksergeanter	3	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Musikkonstapel	1	Ma. 3
Musikvicekonstapel	1	Ma. 2
Musikvolontärer	3	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Regementsveterinär	1	C. 9
Bataljonsveterinär	1	C. 8
Civil personal.		
Regementspastor	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, ”	1	—
Expeditionsassistent, ”	1	—
Furageförvaltare, ”	1	—
Lön till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	596 590:—
Arvode till 1 regementspastor	”	1 170:—
” ” 1 regementskassör	”	2 400:—
Arvoden à 2 340 kronor till 1 vapenförvaltare, 1 expeditionsassistent och 1 furageförvaltare	”	7 020:—
Summa förslagsanslag kronor		607 180:—

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode. lönefyllnad till Uo. 4.

Stat

för Göta artilleriregemente, Wendes artilleriregemente, Norrlands artilleriregemente, Upplands artilleriregemente och Smålands artilleriregemente.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer... ..	3	O. 4
Kaptener	12	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	26	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	9	Uo. 3
Sergeanter	1 ¹⁾ 18	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	15	Ma. 5
” ” 2. ”	1 ¹⁾ 27	Ma. 4
Konstaplar	41	Ma. 3
Volontärer	110	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstaplar	2	Ma. 3
Sjukvårdsartillerister	3	Ma. 1
Hantverksfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hantverkskonstaplar	2	Ma. 3
Hantverksartillerister	2	Ma. 1
Hovslagarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hovslagarkonstaplar	3	Ma. 3
Hovslagarartillerister	4	Ma. 1
Musikpersonal.		
Musiksergeant	1	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
” ” 2. ”	1	Ma. 4
Musikkonstapel	1	Ma. 3
Musikvicekonstapel	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Regementsveterinär	1 ²⁾ 1	C. 9
Bataljonsveterinär	1	C. 8
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, ”	1	—
Expeditionsassistent, ”	1	—
Furageförvaltare, ”	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare i medeltal för samtliga regementen, förslagsvis	kronor	561 670:—
Arvode till 1 regementspastor	”	1 170:—
” ” 1 regementskassör	”	2 400:—
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare, 1 expeditionsassistent och 1 furageförvaltare	”	6 390:—
Summa förslagsanslag kronor		571 630:—

1) Vid Wendes artilleriregemente tillkomma 1 sergeant och 2 furirer av 2. klass.

2) Vid Norrlands artilleriregemente finnes ingen regementsveterinär.

3) Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Gotlands artillerikår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överstelöjtnant	1	O. 5
Kaptener	6	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	11	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	3	Uo. 3
Sergeanter	7	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	5	Ma. 5
” ” 2. ”	10	Ma. 4
Konstaplar	14	Ma. 3
Volontärer	71	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstapel	1	Ma. 3
Sjukvårdsartillerist	1	Ma. 1
Hantverksfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hantverkskonstapel	1	Ma. 3
Hantverksartillerist	1	Ma. 1
Hovslagarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Hovslagarkonstapel	1	Ma. 3
Hovslagarartillerist	1	Ma. 1
Musikpersonal.		
Musiksergeant	1	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
” ” 2. ”	1	Ma. 4
Musikkonstapel	1	Ma. 3
Musikvicekonstapel	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Pensionerad personal.		
Vapenförvaltare, arvode	1	—
Expeditionsassistent, ”	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	224 400:—
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 1 expeditions- assistent	”	4 260:—
Summa förslagsanslag kronor		228 660:—

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Bodens artilleriregemente.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	10	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	28	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	8	Uo. 3
Sergeanter	17	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	13	Ma. 5
" " 2. "	24	Ma. 4
Konstaplar	30	Ma. 3
Volontärer	105	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstaplar	2	Ma. 3
Sjukvårdsartillerister	3	Ma. 1
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskonstaplar	3	Ma. 3
Hantverksartillerister	3	Ma. 1
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, "	1	—
Expeditionsassistent, "	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	519 580:—
Arvode åt 1 regementkassör	" "	2 400:—
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 1 expeditions- assistent	" "	4 260:—
Summa förslagsanslag kronor		526 240:—

Ann. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Arméartilleriregementet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnant	1	O. 5
Majorer	2	O. 4
Kaptener	12	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	26	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	10	Uo. 3
Sergeanter	19	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	14	Ma. 5
” ” 2. ”	27	Ma. 4
Konstaplar	35	Ma. 3
Volontärer	113	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstaplar	2	Ma. 3
Sjukvårdsartillerister	2	Ma. 1
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskonstaplar	4	Ma. 3
Hantverksartillerister	3	Ma. 1
Musikpersonal.		
Musikstyckjunkare	1	Uo. 3 ⁽⁴⁾
Musiksergeanter	3	Uo. 2
Musikfurirer av 1. klassen	1	Ma. 5
” ” 2. ”	2	Ma. 4
Musikkonstapel	1	Ma. 3
Musikvicekonstapel	1	Ma. 2
Musikvolontärer	3	Ma. 1
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, ”	1	—
Expeditionsassistent, ”	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	566 250: —
Arvode till 1 regementskassör	”	2 400: —
Arvoden å 2 340 kronor till 1 vapenförvaltare och 1 expediti- onsassistent	”	4 680: —
Summa förslagsanslag kronor		573 330: —

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Luftvärnsartilleriregementet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Major	1	O. 4
Kaptener, arvoden motsvarande lön enligt	7	O. 3
Löjtnanter och fänrikar, arvoden motsvarande lön enligt	21	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ³⁾
Styckjunkare	7	Uo. 3
Sergeanter	15	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	8	Ma. 5
» » 2. »	15	Ma. 4
Konstaplar	24	Ma. 3
Volontärer	74	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskonstapel	1	Ma. 3
Sjukvårdsartillerist	1	Ma. 1
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskonstaplar	3	Ma. 3
Hantverksartillerister	2	Ma. 1
Musikpersonal¹⁾.		
Musikfanjunkare	1	Uo. 3 (4)
Musiksergeanter	3	Uo. 2
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	3	Ma. 1
Civil personal.		
Garnisonspastor å Karlsborg, arvode	1	—
Pensionerad personal.		
Regementskassör, arvode	1	—
Vapenförvaltare, »	1	—
Expeditionsassistent, »	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	362 900: —
Lön och arvode till 1 garnisonspastor å Karlsborg	»	²⁾ 3 000: —
Arvode till 1 regementskassör	»	2 400: —
Arvoden å 2 130 kronor till 1 vapenförvaltare och 1 expediti- assistent	»	4 260: —
Summa förslagsanslag kronor		372 560: —

Anm. De i staten uppförda regementsofficerarna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén. Kapten eller löjtnant (fänrik), som förordnas vid Luftvärnsartilleriregementet, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. Den vid truppförbandet härigenom ledigblivna lönen disponeras av vederbörande truppförbandschef för den närmast i tur till kaptens (löjtnants-) befordran stående kompetente löjtnanten (fänriken); den sålunda ledigblivna löjtnants-(fänriks-)lönen disponeras på samma sätt för den närmast i tur stående kompetente fänriken (surnumeräre fänriken) o. s. v.

¹⁾ Avsedd för Karlsborgs garnison.

²⁾ Därav 2 000 kronor i lön och 1 000 kronor i arvode.

³⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Norrbottens artillerikår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Major	1	O. 4
Kaptener	4	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	8	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnant (förvaltare)	1	Uo. 3 ¹⁾
Styckjunkare	2	Uo. 3
Sergeanter	6	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	5	Ma. 5
» » 2. »	9	Ma. 4
Konstaplar	10	Ma. 3
Volontärer	20	Ma. 1
Sjukvårdskonstapel	1	Ma. 3
Sjukvårdsartillerist	1	Ma. 1
Hovslagarkonstapel	1	Ma. 3
Hovslagarartillerist	1	Ma. 1
Pensionerad personal.		
Expeditionsassistent m. m., arvode	1	—
Kasernförvaltare m. m., arvode	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	159 120: —
Arvodet å 2 130 kronor till 1 expeditiönsassistent och 1 kasernförvaltare	»	4 260: —
Summa förslagsanslag kronor		163 380: —

¹⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Ann. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.

Stat
för Artilleriets fabriker och tyganstalter.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Ordinarie befattningshavare.		
Fältygmästare	1	O. 5
Styresmän	3	O. 4
Tygmästare av 1. klassen	1	O. 4
Tygmästare av 2. klassen	2	O. 3
Tyg- eller fabriksingenjörer	5	C. 12
Departementsskrivare	2	C. 6
Tyg- eller fabriksförvaltare av 1. klassen	12	C. 7
Besiktningrustmästare eller tygverkmästare	18	C. 6
Verkmästare av 1. klassen	6	C. 6
Tygförvaltare av 2. klassen	8	C. 5
Verkmästare av 2. klassen	2	C. 4
Tyg- eller fabrikskrivare	9	C. 3
Tyghantverkare	49	C. 3
Fortmaskinister	7	C. 3
Löner och arvode till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	—	kronor 641 350: —
Arvoden å 2,040 kronor till fältygmästare och å 2,400 kronor till envar av 3 styresmän vid artilleriets fabriker	—	9 240: —
Pensionerad personal.		
Officer, ledare för artilleriregementets tekniska revision, arvode	1	3 600: —
Expeditionsassistent vid tekniska revisionen, arvode	1	2 340: —
Expeditionsassistenter vid artilleriregementets militärbyrå, arvoden ..	3	7 020: —
Expeditionsassistent vid artilleriregementets civilbyrå, arvode	1	2 340: —
Expeditionsunderofficerare vid artilleriets tygverkstäder och Stockholms tygstation, arvoden	7	16 380: —
Kontroll- och besiktningsssekundofficerare, arvoden	2	4 680: —
Summa förslagsanslag kronor	—	686 950: —

Anm. 1. De i staten uppförda beställningshavarna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader eller tjänsteklasser inom armén.

Anm. 2. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänsteår.

Stat
för fast anställda officerare och underofficerare med vederlikar vid Fortifikationen.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överstar	3	O. 6
Överstelöjtnanter	4	O. 5
Majorer	9	O. 4
Kaptener	49	O. 3
Löjtnanter och fänrikar	81	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnanter (förvaltare)	5	Uo. 3 ²⁾
Fanjunkare	33	Uo. 3
Sergeanter	66	Uo. 2
Musikpersonal		
Musiksergeanter	2	Uo. 2
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	1	C. 11
Bataljonsläkare	1	C. 9
Bataljonsveterinärer ¹⁾	2	C. 8
Radioingenjör	1	C. 12
Fortifikationskassörer	9	C. 7
Departementsskrivare	1	C. 6
Tygverkmästare	7	C. 6
Vapenhantverkare	5	C. 3
Tyghantverkare	24	C. 3
Förrådsvaktmästare	5	C. 1
Civil personal.		
Regementspastor, arvode	1	—
Expeditionsvakt vid fortifikationsstabens huvudstation	1	Avd. B. 1
Pensionerad personal.		
Bibliotekarie, arvode	1	—
Expeditionsofficer, arvode	1	—
Regementskassörer, arvoden	4	—
Expeditionsassistenter vid fortifikationsstabens huvudstation och fortifikationsdepartementet, arvoden	4	—
Expeditionsassistenter vid fästningsstaberna, arvoden	3	—
Uppbördsman m. m. & Laxön, arvode	1	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor 1 521 700:—	
Arvoden å 600 kronor till en var av fortifikationsstabsofficerarna av kaptens (löjtnants) grad, förslagsvis 4 arvoden	”	2 400:—
Arvode till 1 regementspastor	”	1 170:—
Arvoden å 3 600 kronor till 1 bibliotekarie och 1 expeditionsofficer	”	7 200:—
Arvoden å 2 400 kronor till envar av 4 regementskassörer	”	9 600:—
Arvoden å 2 340 kronor (i landsorten 2 130 kronor) till envar av 7 expeditionssistenter och 1 uppbördsman m. m. & Laxön	”	17 780:—
Summa förslagsanslag		kronor 1 559 850:—

¹⁾ Av bataljonsveterinärerna är en avsedd för Karlsborgs garnison.

²⁾ Åtnjuter därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Anm. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.

Stat
för Svea ingenjörkår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	6	Ma. 5
” av 2. ”	11	Ma. 4
Korpraler	14	Ma. 3
Vicekorpraler	14	Ma. 2
Volontärer	80	Ma. 1
Hantverksfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskorpraler	3	Ma. 3
Hantverksvicekorpraler	3	Ma. 2
Hantverkssoldater	8	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2 klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpral	1	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Hovslagarsoldat	1	Ma. 1
Musikmanskap.		
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställninshavare, förslagsvis	kronor	129 400:—
Summa förslagsanslag kronor		129 400:—

Stat
för Göta ingenjörkår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	4	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	9	Ma. 4
Korpraler	11	Ma. 3
Vicekorpraler	10	Ma. 2
Volontärer	58	Ma. 1
Hantverksfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Hantverksfurir av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskorpraler	3	Ma. 3
Hantverksvicekorpraler	2	Ma. 2
Hantverkssoldater	6	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpral	1	Ma. 2
Sjukvårdssoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Hovslagarsoldat	1	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis.....	kronor	96 760:—
Summa förslagsanslag kronor		96 760:—

Stat
för Fälttelegrafregementet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlöniggs- reglemente
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	7	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	14	Ma. 4
Korpraler	20	Ma. 3
Vicekorpraler	20	Ma. 2
Volontärer	110	Ma. 1
Hantverksfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Hantverksfurirer av 2. klassen	3	Ma. 4
Hantverkskorpraler	6	Ma. 3
Hantverksvicekorpraler	5	Ma. 2
Hantverkssoldater	12	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpral	1	Ma. 2
Sjukvårdssoldater	2	Ma. 1
Hovslagarkorpral	1	Ma. 3
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Hovslagarsoldat	1	Ma. 1
Musikmanskap.		
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis..... kronor		174 120:—
Summa förslagsanslag kronor		174 120:—

Stat
för Bodens Ingenjörkår.

Manskap.	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Furirer av 1. klassen	3	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	7	Ma. 4
Korpraler	11	Ma. 3
Vicekorpraler	10	Ma. 2
Volontärer	56	Ma. 1
Hantverksfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskorpraler	3	Ma. 3
Hantverksvicekorpraler	2	Ma. 2
Hantverkssoldater	6	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Ma. 2
Sjukvårdssoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis .. kronor		78,620:—
Summa förslagsanslag kronor		78,620:—

Stat
för Norrlands ingenjörkår.

Manskap.	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Furirer av 1. klassen	4	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	7	Ma. 4
Korpraler	10	Ma. 3
Vicekorpraler	10	Ma. 2
Volontärer	60	Ma. 1
Hantverksfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Hantverksfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4
Hantverkskorpraler	3	Ma. 3
Hantverksvicekorpraler	3	Ma. 2
Hantverkssoldater	8	Ma. 1
Vapenhantverkarkorpral	1	Ma. 3
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Ma. 2
Vapenhantverkarsoldat	1	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Sjukvårdskorpral	1	Ma. 3
Sjukvårdsvicekorpral	1	Ma. 2
Sjukvårdssoldat	1	Ma. 1
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Hovslagarsoldat	1	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis .... kronor		93 620:—
Summa förslagsanslag kronor		93 620:—

Stat
för Officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överste	1	O. 6
Överstelöjtnanter	3	O. 5
Majorer	3	O. 4
Kaptener	24	O. 3
Löjtnanter och fanrikar	44	O. 2 och O. 1
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnanter (förvaltare)	6	Uo. 3 ¹⁾
Fanjunkare	25	Uo. 3
Sergeanter	50	Uo. 2
Musikpersonal.		
Musiksergeanter	6	Uo. 2
Civilmilitär personal.		
Regementsläkare	6	C. 11
Bataljonsläkare	6	C. 9
Bataljonsveterinärer	5	C. 8
Hantverkare	20	C. 3
Förrådsvaktmästare	6	C. 1
Civil personal.		
Regementspastorer, arvode	2	—
Pensionerad personal.		
Regementskassörer, arvoden	6	—
Expeditionsassistent i tränginspektionen, arvode	1	—
Vapen- och furageförvaltare m. m., arvoden	12	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	895 630:—
Arvode å 1,170 kronor till 2 regementspastorer	»	2 340:—
Arvoden å 2,400 kronor till envar av 6 regementskassörer	»	14 400:—
Arvode till 1 expeditionsassistent	»	2 340:—
Arvoden å 2,130 kronor till envar av 6 vapen- och 6 furageförvaltare	»	25 560:—
Summa förslagsanslag kronor		940 270:—

¹⁾ Åtnjuta därutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Stat
för Svea trängkår och Norrlands trängkår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	4	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	10	Ma. 4
Korpraler	11	Ma. 3
Vicekorpraler	11	Ma. 2
Volontärer	17	Ma. 1
Hovslagarkorpral	1	Ma. 3
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	59 280.—
Summa förslagsanslag kronor		59 280.—

Stat
för Göta trängkår, Skånska trängkåren, Västmanlands trängkår och Östgöta trängkår.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	4	Ma. 5
Furirer av 2. klassen	8	Ma. 4
Korpraler	8	Ma. 3
Vicekorpraler	9	Ma. 2
Volontärer	13	Ma. 1
Hovslagarkorpral	1	Ma. 3
Hovslagarvicekorpral	1	Ma. 2
Musikpersonal.		
Musikfurir av 1. klassen	1	Ma. 5
Musikfurir av 2. klassen	1	Ma. 4
Musikkorpral	1	Ma. 3
Musikvicekorpral	1	Ma. 2
Musikvolontärer	2	Ma. 1
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	49 150.—
Summa förslagsanslag kronor		49 150.—

Stat
för Intendenturkåren.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.		
Överstar	2	O. 6
Överstelöjtnanter	5	O. 5
Majorer	9	O. 4
Kaptener	73	O. 3
Löjtnanter	14	O. 2
Sekundofficerare.		
Sekundlöjtnanter (förvaltare)	10	Uo. 4
Fanjunkare	6	Uo. 3
Sergeanter	11	Uo. 2
Manskap.		
Furirer av 1. klassen	14	Ma. 5
” ” 2. ”	13	Ma. 4
Civilmilitär personal.		
Departementsskrivare	2	C. 6
Civil personal.		
Expeditionsvakt vid Intendenturstaben	1	Avd. B. 1
Pensionerad personal.		
Officerare vid arméförvaltningens intendentsdepartement, arvoden ...	2	—
Förräds-kassörer, arvoden	2	—
Expeditionsassistenter, arvoden	5	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor	859 760: —
Arvoden å 3 600 kronor till 2 officerare vid intendentsdepartementet	”	7 200: —
Arvoden å 2 400 kronor till 2 förräds-kassörer	”	4 800: —
Arvoden å 2 340 kronor till 5 expeditionsassistenter	”	11 700: —
<i>Tjänstgöringstraktamenten</i> till sådana intendents- eller förvaltaraspiranter, som avlagt intendents- eller förvaltarexamen, under tjänstgöring utom eget truppförbands förläggningssort, förslagsvis	”	15 000: —
<i>Dagarvoden</i> till officerarne och underofficerarne, som utan att uppbära lön å intendenturkårens stat eller lön såsom förvaltare vid truppförband eller vara berättigade till tjänstgöringstraktamente, förordnas att uppehålla befattning vid nämnda kår eller förvaltarbefattning vid truppförband, förslagsvis	”	13 000: —
Summa förslagsanslag kronor		911 460: —

Anm. Officer, sekundofficer eller likställd, som under 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.

Stat
för Garnisonssjukhuset i Stockholm.

I. Avlöningar m. m.	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.				
Överläkare (regementsläkare)	2	C. 11		
Löner till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	—	19 080
Arvode till den överläkare, som förordnas såsom cheflakare	—	—	—	1 170
Övrig personal.				
Redogörare, förutom fri bostad, arvode	1	—	—	3 600
Överläkare vid avdelningen för hud- och köns- sjukdomar, tillika föreståndare för polikliniken för nämnda sjukdomar, arvode	1	—	—	4 650
Underläkare, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle, lyse samt kost, arvode	2	—	3 480	6 960
Underläkare, d:o d:o	3	—	3 270	9 810
Läkare vid polikliniken för öron-, näs- och hals- sjukdomar, arvode	1	—	—	3 480
Föreståndare för tandpolikliniken, arvode	1	—	—	2 910
Läkare vid ögonpolikliniken, arvode	1	—	—	2 340
Förrädsförvaltare, tillika biträde åt intendenten, arvode	1	—	—	¹⁾ 2 440
Apotekare, arvode	1	—	—	8 100
Apotekare, biträde, arvode	1	—	—	5 400
Obducent, arvode	1	—	—	1 170
Röntgenföreståndare, arvode	1	—	—	3 480
Sjukgymnast, arvode	1	—	—	1 050
Sjukhuspredikant, arvode	1	—	—	600
Juridiskt biträde, arvode	1	—	—	360
Husmoder, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle, lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	—	1 290
3 tillägg å arvodet å 120 kronor att utgå, det första efter 3 års, det andra efter 6 års och det tredje efter 9 års väl vitsordad tjänst.				
Översköterskor, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle, lyse samt kost och tvätt, arvoden	8	—	1 050	8 400
3 tillägg å arvodet å 120 kronor, att utgå, det första efter 3 års, det andra efter 6 års och det tredje efter 9 års väl vitsordad tjänst.				
Undersköterskor, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvoden	8	—	480	3 840
Kvinnliga sjukhusbiträden, förutom ersättning för kost å 2 kronor per dag, arvoden	8	—	²⁾ 815	6 520
Köksföreståndare, arvode	1	—	—	¹⁾ 2 440
Överkokerska, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	—	900
2 tillägg å arvodet, det ena efter 5 års, det andra efter 10 års väl vitsordad tjänst.				
Transport	—	—	—	79 740

¹⁾ Därav 700 kronor i ersättning för bostad med bränsle och lyse.

²⁾ Därav 365 kronor i hyresbidrag.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor
Transport	—	—	—	79 740
Kokerska, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	—	600
Köksbiträden, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvoden	4	—	450	1 800
Sjukhusväbel, förutom fri bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	—	1 740
Baderska, förutom ersättning för kost å 2 kronor per dag, arvode	1	—	—	1) 815
Städerskor, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvoden	2	—	450	900
Tvättförestånderska, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	—	870
2 tillägg å arvodet å 100 kronor, det ena efter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänst				
Tvättbiträden, förutom ersättning för kost å 2 kronor per dag, arvoden	5	—	1) 815	4 075
Sömmerska, förutom ersättning för kost å 2 kronor per dag, arvode	1	—	—	1) 815
Maskinist, förutom bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	—	1 740
Eldare, arvoden	2	—	1 650	3 300
Automobilförare, förutom fri bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	—	2 100
Gårdsvaktmästare, tillika snickare, förutom fri bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	—	1 470
Gårdsvaktmästare, tillika trädgårdsmästare, arvode	1	—	—	1 920
Apoteksbiträde, förutom ersättning för kost å 2 kronor per dag, arvode	1	—	—	1) 815
Portvakt, förutom fri bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	—	1 410
Till arvode åt extra personal jämlikt § 25 reglementet för sjukhuset	—	—	—	3 500
Till vikariatsersättning under sjukdom	—	—	—	600
För beredande av tjänstledighet åt sjukhusets personal	—	—	—	7 400
Sjukvård och underhåll åt sjuk personal	—	—	—	500
Säger för övrig personal, högst kronor	—	—	—	116 110
II. Arvodestillägg.				
Arvodestillägg å 360 kronor (= 120 × 3) åt 1 husmoder och 8 översköterskor (360 × 9)				kronor 3 240:—
Arvodestillägg å 200 kronor (= 100 × 2) åt 1 överkokerska och 1 tvättförestånderska (200 × 2)				kronor 400:—
				eller tillhopa kronor 3 640:—,
varav beräknas förslagsvis hälften eller	—	—	—	1 820
Summa förslagsanslag kronor	—	—	—	138 180

1) Därav 365 kronor i hyresbidrag.

- Anm. 1.* Arvoden till undersköterskor utgå endast, för så vitt dessa platser icke beklädas av sjuksköterskeelever från Röda Korset.
- Anm. 2.* Därest fri bostad tillhandahålles apotekaren, skall han därför erlægga ersättning enligt de i 19 § avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen stadgade grunder.
- Anm. 3.* Om samtliga underläkarbefattningar ej äro besatta, må av därigenom uppkommande besparing förhöjt arvode av Kungl. Maj:t tilldelas tjänstgörande underläkare.
- Anm. 4.* I fråga om rätt för husmoder eller översköterska att för tillträdande av arvodes-tillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 och 7 §§ i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen är stadgat i fråga om uppflyttning till högre löneklass.
- Anm. 5.* Därest fri bostad med bränsle och lyse beredes förrådsförvaltaren och köksföreståndaren, skall, så länge denna förmån kvarstår, ersättning för bostad med bränsle och lyse ej till dem utgå.

Stat
för Garnisonssjukhuset å Karlsborg.

I. Avlöningar m. m.	Antal	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor
Ordinarie beställningshavare.			
Regementsläkare, lön enligt C. 11	1		
Bataljonsläkare, lön enligt C. 9	1		
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslags- vis	—	—	15 800
Övrig personal.			
Sjukhusväbel, förutom fri bostad med bränsle och lyse, arvode	1	—	1 740
Översköterskor, förutom fri bostad med möbler och säng- servis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvoden	2	1 050	2 100
3 tillägg å arvudet å 120 kronor, att utgå, det första efter 3 års, det andra efter 6 års och det tredje efter 9 års väl vitsordad tjänst.			
Kokerska (föreståndarinna för köket), förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	480
Köksbiträde, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	360
Gårdskar ¹⁾ och eldare, förutom fri bostad med möbler och sängservis, bränsle och lyse samt kost och tvätt, arvode	1	—	1 050
För beredande av tjänstledighet åt sjukhusets personal samt till vikariatsersättning under sjukdom	—	—	360
Säger för övrig personal, högst kronor	—	—	6 090
II. Arvodestillägg.			
Arvodestillägg å 360 kronor (= 120 × 3) åt 2 översköterskor eller tillhopa 720 kronor, varav beräknas förslagsvis hälften eller	—	—	360
Summa förslagsanslag kronor	—	—	22 250

¹⁾ Avsedd även för renhållning, vedhuggning och vedbärning.

Anm. I fråga om rätt för översköterska att för tillträdande av arvodestillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 och 7 §§ i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen är stadgat i fråga om uppflyttning till högre löneklass.

	Antal	Enhets- kostnad Arvode Kronor	Summa kronor
Transport	—	—	46 945
Till arvoden åt extra personal.....	—	—	3 500
Till vikariatsersättning under sjukdom.....	—	—	600
För beredande av tjänstledighet åt sjukhusets personal ...	—	—	6 400
Sjukvård och underhåll åt sjuk personal.....	—	—	500
Säger för arvoden m. m. högst kronor	—	—	57 945
II. Arvodestillägg.			
Arvodestillägg å 360 kronor (= 120×3) åt i husmoder och 11 översköterskor (360×12)			kronor 4 320:—
Arvodestillägg å 200 kronor (= 100×2) åt 1 köksförestånderska (överkokerska) och 1 tvättförestånderska (200×2).....			» 400:—
eller tillhopa kronor 4 720:—			
varav beräknas förslagsvis hälften eller	—	—	2 360
Säger kronor	—	—	60 305
Häriifrån avgår beräknad ersättning för vård av civila sjuka	—	—	42 695
Förslagsanslag kronor	—	—	17 610

- Anm. 1.* I fråga om rätt för husmoder eller översköterska att för tillträdande av arvodes-
tillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring skall i tillämpliga delar gälla
vad i 6 och 7 §§ i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt
civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen är
stadgat i fråga om uppflyttning till högre löneklass.
- Anm. 2.* Det ankommer på maskinisten eller endera av eldarna att enligt kommandantens
i Boden bestämmande tjänstgöra såsom biträdande automobilförare.
- Anm. 3.* Den, som i 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av arvodestillägg
utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänsteår.

Stat
för Arméns sjuksköterskekår.

	Antal	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor
Sjuksköterskor, utom fri bostad med möbler, bränsle och lyse samt kost, tvätt och fria resor, arvode	41	1 050	43 050
3 tillägg å arvodet å 120 kronor, att utgå, det första efter 3 års, det andra efter 6 års och det tredje efter 9 års väl vitsordad tjänst.			
För anställande av extra sjuksköterskor	—	—	13 590
Säger högst kronor	—	—	56 640
Arvodestillägg å 360 kronor (= 120 × 3) åt 41 sjuksköterskor eller tillhopa 14 760 kronor, varav beräknas förslagsvis halften eller	—	—	7 380
Summa förslagsanslag kronor	—	—	64 020

- Anm. 1.* I fråga om rätt för sjuksköterska att för tillträdande av arvodestillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 och 7 §§ i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen är stadgat i fråga om uppflyttning till högre löneklass.
- Anm. 2.* Den, som i 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av arvodestillägg utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänstår.
- Anm. 3.* Det i staten uppförda beloppet för anställande av extra sjuksköterskor disponeras av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse i och för anställande av extra sjuksköterskor dels såsom vikarier för de ordinarie sjuksköterskorna under semester och sjukdom, dels ock för att stå till förfogande vid tillfällen, då sjukligheten kräver ökad sjukvårdspersonal, eller vid större förläggning av trupp till ett annat truppförbands etablissemang m. m.

Stat
för Polispersonalen i Boden och Karlsborg.

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Boden.			Karlsborg.		
Poliskommissarie	1	C. 6	Överkonstapel	1	C. 3
Överkonstaplar	5	C. 3	Konstapel	1	C. 2
Konstaplar	18	C. 2			
Extra konstaplar, arvoden	6	—			

Löner till ovanstående ordinarie befattningshavare, förslagsvis	kronor 106 720:—
Arvoden till 6 extra konstaplar till belopp motsvarande lön i 1:a löne- graden i löneplan C. av avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära befattningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen, förslagsvis	" 19 080:—
Till polispersonalens i Boden resor och till dess tillfälliga förstärkning, högst	" 600:—
Summa förslagsanslag	kronor 126 400:—

Anm. 1. Extra konstapel åtnjuter utöver arvudet kallortstillägg enligt de i 12 § i avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära befattningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen stadgade grunder.

Anm. 2. Den, som i 6 år varit placerad i Boden, må för bestämmande av den löneklass, till vilken han skall hänföras, utöver vad eljest är medgivet tillgodoräkna sig tre tjänsteår.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Summa kronor
A. Arvoden till ordinari befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln. lantförsvaret, m. fl.				B. Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar					
	köks- före- stån- dare.	furage- upp- bords- män.	övrig personal.	maski- nister.	eldare.	kokerskor och köks- biträden.	övrig personal.		
Norra skånska infanterirege- mentet	348	144	—	2 550	{ 1 710 1) 1 782	{ 2) 768	—	—	7 302
Södra skånska infanterirege- mentet	{ 348 282	{ 144	—	2 940	1 920	{ 1 080 3) 1 080	—	—	7 794
Skånska kavalleriregementet ...	282	348	—	2 550	2 340	1 290	—	—	6 810
Vendes artilleriregemente	{ 282 282	{ 282	—	2 550	{ 1 710	{ 660 660	—	—	10 788
För uppbördn och redovis- ningen vid Råbelöv	—	—	348	—	—	—	—	—	348
Vaktaren vid Råbelövs kruthus	—	—	—	—	—	—	468	—	468
Tillsyningsmannen vid Rinkaby skjutfält	—	—	—	—	—	—	582	—	582
Vaktaren vid etablissemanget å s. k. Blekedammen	—	—	—	—	—	—	348	—	348
Skånska trängkåren	210	210	—	2 550	4) 2 130	660	—	—	5 760
Andra arméfördelningen.									
Till juridiskt biträde vid andra arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	348	—	348
Garnisonssjukhuset i Linköping en sjukhusväbel, tillika för- valtare	—	—	—	—	—	—	2 240	—	2 240
en eldare, tillika gårdskarl ..	—	—	—	—	1 050	—	—	—	1 050
Första livgrenadjärregementet	348	144	—	5) 2 898	1 710	{ 660 660	—	—	6 420
Andra livgrenadjärregementet.	348	144	—	2 550	1 710	{ 870 660	—	—	6 282
Volontärskolan i Norrköping ..	—	—	234	2 130	—	750	—	—	3 114
Jönköpings regemente	348	144	—	2 550	{ 2 130 6) 1 926	660	—	—	7 758
Kalmar regemente	348	144	—	7) 3 138	{ 2 100 8) 1 926	870	—	—	9 186
Smålands husarregemente	282	348	—	2 550	1 920	{ 660 660	—	—	6 420
Smålands artilleriregemente	282	282	—	2 550	6) 2 136	660	—	—	5 910
Förvaltaren vid Skillingaryds skjutfält	—	—	—	—	—	—	1 410	—	1 410
Östgöta trängkår	210	210	—	2 550	5) 2 058	660	—	—	5 688
Tredje arméfördelningen.									
Till juridiskt biträde vid tredje arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	348	—	348

1) Därav 282 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

2) " 108 " " " " " " " " " " .

3) " 420 " " " " " " " " " " .

4) " 500 " " " " " " " " " " .

5) " 348 " " " " " " " " " " .

6) " 426 " " " " " " " " " " .

7) " 588 " " " " " " " " " " .

8) " 390 " " " " " " " " " " .

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret m. fl.				B Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar				Summa kronor.
	köksföreståndare.	furageuppbärdsman.	övrig personal.	maskinister.	eldare.	kokerskor och köksbiträden.	övrig personal.	
issa arvoden att utbetalas från tredje arméfördelningens stab arnisonssjukhuset i Sköfde. en sjukhusväbel, tillika förvaltare	—	—	—	—	—	—	96	96
Ästgöta regemente	348	144	—	2 550	{ 1 710 1 710	{ 660	1) 2 240	2 240
karaborgs regemente	348	144	—	2 550	{ 1 710 1 500	{ 660	—	6 912
llsyningsmannen över byggnader å Axvall	—	—	—	—	—	—	348	348
vsborgs regemente	348	144	—	2 550	{ 1 710 1 500	{ 660	—	6 912
ohusläns regemente	348	144	—	2 550	{ 1 710 1 500	{ 660	—	6 912
vregementets husarer	282	348	—	2 550	1 710	660	—	5 550
öta artilleriregemente	282	282	—	2) 2 706	{ 1 710	{ 660	—	7 350
aktaren vid Tånga hed	—	—	—	—	—	—	348	348
illsyningsmannen vid Remmene skjutfält	—	—	—	—	—	—	348	348
uftvärnsartilleriregementet	210	210	—	3) 2 760	—	660	—	3 840
ta ingenjörkår	{ 210 144	{ 210	—	{ 2 550 2 550	—	{ 660 660	—	6 984
öta trängkår	210	210	—	2 550	1 710	870	—	5 550
tendenturkompaniet å Karlsborg	—	—	—	—	—	660	—	660
tendenturförrådet å Karlsborg	144	—	—	—	—	—	—	144
esiktningssman vid intendenturkompaniets å Karlsborg slakteri ävensom vid korvfabriken därstädes	—	—	1 410	—	—	—	—	1 410
ganisten å Karlsborg	—	—	400	—	—	—	—	400
årdaren av tornuret å Karlsborgs fästning	—	—	—	—	—	—	60	60
ykttändaren för Karlsborgs fästnings gatulyktor	—	—	—	—	—	—	840	840
randchefen å Karlsborg	—	—	720	—	—	—	—	720
örrådsvaktmästaren å Karlsborg	—	—	—	—	—	—	1 740	1 740
allmästaren å Karlsborg	—	—	—	—	—	—	1 740	1 740
norättaren å Karlsborg	—	—	174	—	—	—	—	174
olontärskolan å Karlsborg	144	—	—	—	1 920	660	—	2 724
Fjärde arméfördelningen.								
juridiskt biträde vid fjärde arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	348	348
aktaren vid Kaknäs skjutbana yrkogårdsfogden å Järvafältet	—	—	210	—	—	—	234	234

1) Därav 500 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

2) » 156 » » » » bränsle och lyse.

3) » 210 » » » » bostad, bränsle och lyse.

4) Avsedd jämväl för kårens tygverkstäder och intendenturkompaniet å Karlsborg.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln lantförsvaret, m. fl.			B. Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar				S
	köksföreståndare	furageuppbörds-män.	övrig personal.	maskinister.	eldare.	kokerskor och köksbiträden.	övrig personal.	
Tillsyningsmannen vid skjutbanorna å Järvafältet	—	—	348	—	—	—	—	348
Svea livgarde	348	144	—	2 820	1 830	870	—	6
Göta livgarde	348	144	—	2 550	1 710	870	—	5 622
Livregementets grenadjärer	348	144	—	2 550	{ ¹⁾ 1 710 ¹⁾ 1 860	870	—	8 568
Tillsyningsmannen för regementets skjutbana	—	—	—	—	—	—	100	1
Södermanlands regemente	348	144	—	2 550	{ ¹⁾ 1 710 ¹⁾ 1 500	870	—	8 484
Livgardet till häst	282	348	—	2 610	1 710	870	—	5 820
Svea artilleriregemente	282	282	—	2 610	{ ¹⁾ 1 710 ¹⁾ 1 500	870	—	7 2
Positionsartilleriregementet	210	210	—	2 550	—	660	—	3
Prästerligt biträde vid Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	—	—	282	282
Svea ingenjörkår	{ ²⁾ 144 ³⁾ 30	210	—	{ ²⁾ 2 550 ²⁾ 2 550	{ ²⁾ 2 136 ²⁾ 1 926	870	—	11
Fälttelegrafregementet	210	210	—	2 550	1 710	660	—	5 340
Förrådsförvaltaren vid fälttelegrafregementet för färder till och från regementets förråd vid Nedre Frösunda	—	—	—	—	—	—	150	150
Svea trängkår	210	210	—	2 550	²⁾ 2 136	660	—	5 766
Arvoden åt civil personal vid statens från generalstabens officerskår inlösta etablissamang i Stockholm	—	—	—	—	—	—	27 360	27 360
Infanteriskjutskolan	⁴⁾ 72	—	—	—	—	426	—	498
Femte arméfördelningen.								
Till juridiskt biträde vid femte arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	348	348
Ridskolan	—	—	—	—	—	660	—	660
Upplands infanteriregemente	348	144	—	2 550	{ ¹⁾ 1 710 ¹⁾ 1 500	660	—	6 912
Dalregementet	348	144	—	2 550	{ ¹⁾ 1 920 ¹⁾ 1 500	660	—	7 122
Tillsyningsmannen å Rommed.	—	—	—	—	—	—	870	870
Västmanlands regemente	348	144	—	2 550	1 920	660	—	5 622
Värmlands regemente	348	144	—	2 550	{ ⁵⁾ 1 710 ⁵⁾ 1 782	⁶⁾ 876	—	7 410
Livregementets dragoner	282	348	—	2 550	⁷⁾ 2 082	750	—	6 012
Upplands artilleriregemente	282	282	—	2 550	1 710	⁸⁾ 1 020	—	5 844

¹⁾ Därav 360 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

²⁾ » 426 » » » » » » » » » .

³⁾ » 492 » » » » » » » » » .

⁴⁾ Att utbetalas med 12 kr. per månad under högst 6 månader.

⁵⁾ Därav 282 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

⁶⁾ » 216 » » » » » » » » » .

⁷⁾ » 582 » » » » » » » » » .

⁸⁾ » 360 » » » » » » » » » .

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	A. Arvoden till ordinari befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvud lantförsvaret, m. fl.			B. Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar				Summa kronor.
	köks-före-ståndare.	furage-opp-bords-män.	övrig personal.	maski-nister.	eldare.	kokerskor och köks-biträden.	övrig personal.	
Norrbottens regemente	348	144	—	2 970	{ 2 340 — 1) 1 950 —	870	—	9 042
Norrbottens artillerikår	210	210	—	2 550	—	660	—	5 340
Bodens artilleriregemente	282	210	—	2 550	—	7	—	5 472
Bodens ingenjörkår	210	210	—	2 550	—	660	—	5 340
Intendenturkompaniet i Boden	—	—	—	—	—	660	—	660
Intendenturförrådet i Boden...	144	—	—	—	—	—	—	144
Besiktningssman vid intendenturförrådets i Boden slakteri-avdelning	—	—	2 100	—	—	—	—	2 100
Militärbefälet på Gotland.								
Till juridiskt biträde vid militärbefälet på Gotland	—	—	—	—	—	—	234	234
Militärbefälet på Gotland	—	—	—	—	—	870	—	870
Gotlands infanteriregemente	348	144	—	2 610	—	{ 660 — 660 —	—	6 342
Gotlands artillerikår	210	210	—	2) 2 928	—	660	—	4 008
Tillsyningsmannen vid Tofta skjutfält	—	—	—	—	—	—	582	582
D:o vid kronans byggnader, fästningsverk och fortifikationens förråd i Tingstäde...	—	—	—	—	—	—	720	720
Artilleriets fabriker och tyganstalter samt kontrollpersonal.								
Fyra kontrollofficerare å 1,200 kronor	—	—	4 800	—	—	—	—	4 800
Tre kontrollbiträden (sekund-officerare) å 750 kronor	—	—	2 250	—	—	—	—	2 250
Ledaren av arbetena vid artilleriets huvudlaboratorium	—	—	468	—	—	—	—	468
Vaktaren vid kruthuset å Ridön, med skyldighet att där hålla båt	—	—	—	—	—	—	582	582
Tygofficern vid Stockholms tygstation	—	—	600	—	—	—	—	600
Läkaren vid Stockholms tygstation	—	—	348	—	—	—	—	348
Portvakten vid d:o, förutom fri bostad, lyse och vedbrand...	—	—	—	—	—	—	348	348
Arbetsofficern vid Karl Gustafs stads gevärsmakeri	—	—	1 200	—	—	—	—	1 200
Besiktningsofficern vid d:o	—	—	1 020	—	—	—	—	1 020
Skottställningsofficern vid d:o	—	—	1 020	—	—	—	—	1 020
Skottställningssekundofficern vid d:o	—	—	750	—	—	—	—	750
Läkaren vid d:o	—	—	—	—	—	—	930	930

1) Därav 450 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

2) » 378 » » » » » » » »

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8
A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.								
B. Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar								
	köks- fore- stån- dare.	furage- upp- bords- män.	övrig personal.	maski- nister.	eldare.	kokerskor och köks- biträden.	övrig personal.	Summa kronor.
rbetsofficeren vid ammu- nitionsfabriken å Marieberg ...	—	—	1 200	—	—	—	—	1 200
esiktningsofficeren vid d:o ...	—	—	600	—	—	—	—	600
äkaren vid d:o.....	—	—	720	—	—	—	—	720
äkaren för tygarbetarna å Karlsborgs tygstation	—	—	234	—	—	—	—	234
aktaren vid de till Karlsborgs fästning hörande kruthusen	—	—	—	—	—	—	1 500	1 500
betsofficeren vid ammu- nitionsfabriken å Karlsborg ...	—	—	1 500	—	—	—	—	1 500
esiktningsofficeren vid d:o ...	—	—	600	—	—	—	—	600
äkaren vid d:o.....	—	—	1 050	—	—	—	—	1 050
tyresmannen vid Åkers krut- bruk (representationskostna- der)	—	—	870	—	—	—	—	870
betsofficeren vid d:o	—	—	1 200	—	—	—	—	1 200
äkaren vid d:o	—	—	—	—	—	—	870	870
esiktningsskiftet vid d:o, därest för befattningen avses underofficer.....	—	—	750	—	—	—	—	750
äkaren för tygarbetarna å Bodens tygstation.....	—	—	120	—	—	—	—	120
montdepåernas personal	—	—	—	—	—	—	67 704 75	67 704 75
Arvoden och expenser m. m. åt landstörmsområdesbefälhavare landstörmsförrådsförvaltare	—	—	—	—	—	—	181 600	181 600
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—	754 082 75

eller i avrundat tal..... **754 000 kronor.**

Stat

för den i »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden» förekommande posten till remontdepåernas personal.

	Kronor	Summa kronor
A. Herrevadskloster.		
Depåchefen	2 790	—
Veterinären, med skyldighet att tillika sköta remonterna under betestiden vid Trolleholm och å Trolleås	1 740	—
1 fodermarsk	1 770	—
1 »	1 500	—
1 hästskötare i 365 dagar å 4: 10 pr dag	1 496	50
6 » » 365 » » 4: 10 » »	8 979	—
1 » » 123 » » 4: 10 » »	504	30
1 » » 365 » » 3: 50 » »	1 277	50
6 » » 365 » » 3: 50 » »	7 665	—
1 körkarl » 365 » » 4: 10 » »	1 496	50
Beklädnadsersättning å 2 fodermarsker, 14 hästskötare och 1 körkarl å kr. 139: 20.....	2 366: 40	
Beklädnadsersättning å 1 hästskötare i 4 månader	46: 40	
	2 412	80
Avlöning under gräsbetestiden.		
1 fodermarsk i 92 dagar å kr. 1: 15	105: 80	
1 » » 75 » » » 1: 15	86: 25	
1 hästskötare » 92 » » » —: 30	27: 60	
7 » » 92 » » » —: 30	193: 20	
1 » » 75 » » » —: 30	22: 50	
6 » » 75 » » » —: 30	135: —	
1 körkarl » 92 » » » —: 30	27: 60	
	597	95
		32 229 55
B. Utnaslöt.		
Depåchefen	2 520	—
1 fodermarsk	1 650	—
1 hästskötare i 365 dagar å kr. 4: 10 pr dag	1 496	50
4 » » 365 » » » 4: 10 » »	5 986	—
1 » » 123 » » » 4: 10 » »	504	30
1 » » 365 » » » 3: 50 » »	1 277	50
4 » » 365 » » » 3: 50 » »	5 110	—
Beklädnadsersättning å 1 fodermarsk och 10 hästskötare å kr. 139: 20	1 531: 20	
Beklädnadsersättning å 1 hästskötare i 4 månader... ..	46: 40	
	1 577	60
Hysesbidrag å 3 hästskötare, å vilka bostad ej kan beredas å kr. 60: —	180	—
Avlöning under gräsbetestiden.		
1 hästskötare i 75 dagar å kr. 0: 30	22: 50	
10 » » 75 » » » 0: 30	225: —	
	247	50
		20 549 40
C. Gudhem.		
Depåchefen	1 410	—
Veterinären	468	—
1 fodermarsk	1 650	—
1 hästskötare i 365 dagar å kr. 4: 10 pr dag	1 496	50
2 » » 365 » » » 4: 10 » »	2 993	—
1 » » 123 » » » 4: 10 » »	504	30
	8 521	80
Transport		52 778 95

	Kronor		Summa kronor	
Transport	8 521	80	52 778	95
1 hästskötare i 123 dagar à kr. 4: 10 pr dag	504	30		
1 " " 365 " " " 3: 50 " "	1 277	50		
2 " " 365 " " " 3: 50 " "	2 555	—		
Beklädnadsersättning åt 1 fodermarsk och 6 hästskötare à kr. 139: 20			974	40
Beklädnadsersättning åt 2 hästskötare i 4 månader à kr. 46: 40	1 067	20	13 925	80
Summa	—	—	66 704	75
Gottgörelse för remonternas hovvård att av chefen för Remonte- ringsstyrelsen efter behov fördelas på depåerna			1 000	—
Summa kronor	—	—	67 704	75

Bil. 8.

Beräkning**av anslaget till inkvarteringsordnande i Stockholm.**Anslaget upptages oförändrat till ..... kr. **21 450: —**

Bil. 9.

Beräkning**av anslaget till rekryteringskostnader.**

Anslaget är enligt försvarsrevisionens förslag beräknat till 327.000 kr.

I förhållande till revisionens förslag har manskapsstyrkan enligt det föreliggande förslaget ökats med 20 %.

Anslaget sålunda (1.20 × 327 000 =) ..... kr. **392 400: —**

**Beräkning
av anslaget till arméns reservstater.**

Enhetskostnad				An- tal	Summa	
Lön Kronor	Pensionsavdrag				Lön	Pensions- avgifter
	3 % å Kronor	Kronor				
I Löner.						
Officerare och underofficerare.						
5 400	4 500	135	Generalspersoner	2	10 800	270
4 500	3 800	114	Överstar i högre löneklassen	2	9 000	228
4 200	3 500	105	» i lägre »	4	16 800	420
3 100	2 700	81	Majorer	56	173 600	4 536
2 100	1 800	54	Kompaniofficerare i högsta lönekl.	67	140 700	3 618
1 650	1 300	39	» i mellersta »	118	194 700	4 602
1 200	900	27	» i lägsta »	134	160 800	3 618
1 000	850	25 50	Sekundofficerare i högre »	45	45 000	1 147 50
800	650	19 50	» i lägre »	55	44 000	1 072 50
			Säger	483	795 400	19 512
Läkare.						
4 200	3 500	105	Fältläkare	2	8 400	210
3 100	2 700	81	Regementsläkare	4	12 400	324
			Säger	6	20 800	534
Veterinärer.						
3 100	2 700	81	Fältveterinär	1	3 100	81
2 100	1 800	54	Regementsveterinär	1	2 100	54
			Säger	2	5 200	135
			Summa	491	821 400	20 181
			Avgå pensionsavgifter		20 181	
			Nettokostnad		801 219	
II. Alderstillägg.						
			Komp. off. i mell. lönekl. $118 \times \frac{300}{2} =$		17 700	
			» » i lägsta » $134 \times \frac{300}{2} =$		40 200	
			Sekundoff. i lägre » $55 \times \frac{150}{2} =$		4 125	
			Summa		62 025	

Enhetskostnad				Antal	Kronor
Antal dagar	Dag-avlöning	Kronor			
III. Dagavlöning.					
Officerare och underofficerare.					
45	7	—	315	Generalspersoner	2 630 —
45	6	—	270	Överstar	6 1 620 —
45	5	—	225	Majorer	56 12 600 —
45	4	—	180	Komp.-off. i högsta o. mellersta löneklassen.....	185 33 300 —
45	3	—	135	» » lägsta »	134 18 090 —
45	2	50	112	Sekundofficerare i högre löneklassen	45 5 062 50
45	2	—	90	» » lägre »	55 4 950 —
				Säger	483 76 252 50
Läkare.					
45	5	—	225	Fältläkare	2 450 —
45	5	—	225	Regementsläkare	4 900 —
				Säger	6 1 350 —
Veterinärer.					
45	5	—	225	Fältveterinär	1 225 —
45	5	—	225	Regementsveterinär	1 225 —
				Säger	2 450 —
				Summa dagavlöning för en tvåårsperiod	491 78 052 50
				För ett år beräknas hälften härav eller kronor	— 39 026 25
IV. Rese- och traktamentsersättning.					
				491 officerare och underofficerare med vederlikar, en resa vart annat år å 100:—	— 24 550 —

V. Pensionskostnader.**Officerare och underofficerare.**

2	generalspersoner.....	å 4 500:—	kr. 9 000:—
2	överstar i högre löneklassen	» 3 800:—	» 7 600:—
4	» » lägre »	» 3 500:—	» 14 000:—
56	majorer	» 2 700:—	» 151 200:—
67	kompaniofficerare i högsta löneklassen	» 1 800:—	» 120 600:—
118	» » mellersta »	» 1 300:—	» 153 400:—
134	» » lägsta »	» 900:—	» 120 600:—
45	sekundofficerare i högre »	» 850:—	» 38 250:—
55	» » lägre »	» 650:—	» 35 750:—
			kr. 650 400:—

Läkare.

2	fältläkare	å 3 500:—	kr. 7 000:—
4	regementsläkare	» 2 700:—	» 10 800:—
			kr. 17 800:—

Veterinärer.

1	fältveterinär	å 2 700:—	kr. 2 700:—
1	regementsveterinär	» 1 800:—	» 1 800:—
			kr. 4 500:—

Summa kr. 672 700:—

Sammanfattning.	
Löner	kr. 801 219: —
Ålderstillägg	» 62 025: —
Dagavlönning	» 39 026: 25
Rese- och traktamentsersättning	» 24 550: —
Pensionskostnader	» 672 700: —
Härtill kommer 16 % ökning av löner, ålderstillägg, dagavlönning och pensionskostnader	kr. 1 599 520: 25
	» 251 995: 24
	<u>Summa kr. 1 851 515: 49</u>
eller i avrundat tal 1 851 500 kronor.	

Bil. 11.

Beräkning**av anslaget till arméns personal över stat.**

A. Övertalig personal ..... kr. 7 500: —

B. Officerare och underofficerare i reserven.

Årligen beräknas 160 officerare, 4 läkare och 2 veterinärer samt 96 sekund-officerare nyanställas. (Beräkningsgrunderna: se försvarsrevisionen. Del. 3, sid. 68. Ekiperingshjälpen beräknas dock för officer till 750 kr. stället för 1.000 kr. samt livräntan (pensionen) till 600 kr. för officer och 400 kr. för sekund-officer. Tjänstgöringstiden är därjämte enligt det föreliggande förslaget begränsad till 35 dagar för infanteriet, trängen och intendenturtrupperna tillhörande reservpersonal samt 45 dagar för övriga.)

I. Ekiperingshjälp och livränta.

Ekiperingshjälp för 166 officerare m. fl. å	750: —	kr. 124 500: —
D:o » 96 sekundofficerare »	600: —	» 57 600: —
Livränta » 166 officerare m. fl. »	1 074: —	» 178 284: —
D:o » 96 sekundofficerare »	1 044: —	» 100 224: —
		<u>Säger kr. 460 608: —</u>

Härifrån avgår livränta för dem, som avgå före uppnådda 42 års ålder ..... kr. 69 627: — 390 981: —

II. Lön.

660 officerare vid infanteriet m. fl. å	324: 80	kr. 214 368: —
180 » » kavalleriet » »	417: 70	» 75 186: —
250 sekundofficerare vid infanteriet m. fl. å	257: 75	» 64 437: 50
110 » » kavalleriet » »	331: 40	» 36 454: —
		<u>390 445: 50</u>

III. Rese- och traktamentsersättning.

840 officerare ..... å 100: —	kr. 84 000: —
360 sekundofficerare » 70: —	» 25 200: —
	<u>109 200: —</u>
	<u>Summa kr. 898 126: 50</u>

eller i avrundat tal **898 000** kronor.

Bil. 12.

Beräkning**av anslaget till egnahemspremier åt underbefäl.**

För andamålet beräknas..... kr. **200 000: —**

Bil. 13.

Beräkning**av anslaget till rese- och traktamentspenningar.**

Anslaget, av försvarsrevisionen beräknat till 343 000 kronor, ökas med 16 %, motsvarande ökningen av antalet officerare och sekundofficerare m. fl., till (1.16 × 343 000: — =) kr. 397 880: —

eller i avrundat tal **397 900: —** kronor.

Bil. 14.

Beräkning**av anslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagingsnämndernas ordförande.**Anslaget upptages oförändrat till ..... kr. **100 000**.—

Bil. 15.

Beräkning**av anslaget till flyttningsersättning.**

Anslaget, av försvarsrevisionen beräknat till kr. 161 000:—, borde ökas med 16 %, m svarande ökningen av antalet officerare och sekundofficerare m. fl., till $(1.16 \times 161\,000) =$ kr. 186 760:—.

Då emellertid flygvapnet torde kräva större andel av detta anslag än övriga truppslag, beräknas anslaget till i avrundat tal **180 000** kronor.

Bil. 16.

Beräkning**av anslaget till resestipendier.**

Anslaget enligt försvarsrevisionens förslag ..... kr. 31 500:—
 Avgår för flygväsendet ..... » 2 000:—

Anslaget sålunda kr. **29 500**:—

Bil. 17.

Beräkning**av anslaget till penningbidrag.***Penningbidrag:*

4 146 550	tjänstgöringsdagar å 0: 30	.....	kr. 1 243 965:—
1 823 300	» 0: 50	.....	» 911 650:—
816 150	» 0: 75	.....	» 612 112: 50
89 300	» 1: —	.....	» 89 300:—
			kr. 2 857 027: 50

Avlöningstillägg för reservofficersaspiranter:

41 070 tjänstgöringsdagar å 0: 90 ..... » 36 963:—

Summa kr. **2 893 990: 50**eller i avrundat tal **2 894 000** kronor.

Bil. 18.

Beräkning**av anslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer.**

Kostnaderna för familjeunderstöd har hittills i medeltal per tjänstgöringsdag utgjort 0: 04 kr.

Enligt bestämmelserna i den föreslagna värnpliktslagen komma familjeförsörjare i regel icke att fullgöra någon värnpliktstjänstgöring i fredstid. Under sådan repetitionsövning, som icke infaller i omedelbar följd med den första tjänstgöringen, torde man emellertid böra räkna med att även familjeförsörjare i viss utsträckning kunna bliva inkallade till tjänstgöring. Antalet tjänstgöringsdagar under dylika repetitionsövningar för samtliga värnpliktiga utom studenter uppgå till omkring 970 000.

Anslaget borde sålunda enligt hittills gällande grunder beräknas till $(0: 04 \times 970\,000) =$ 38 800 kr. Då emellertid å ena sidan ett antal familjeförsörjare torde bliva frikallade även under dylik tjänstgöring, men å andra sidan deras antal är större under de senare repetitionsövningarna än under annan tjänstgöring, synes anslaget böra beräknas enligt nu gällande grunder eller till

i avrundat tal **40 000** kronor.

Beräkning

av anslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.

Anslaget har för 1914 års organisation av försvarsrevisionen (Del. 3, sid. 72) beräknats sålunda:

Inskrivnings- och mönstringskostnader	kr. 367 500:—
Färdkostnader	” 841 500:—
	<u>Summa kr. 1 209 000:—</u>

Av ovan angivet belopp för *inskrivnings- och mönstringskostnader* torde själva inskrivningsnämndernas kostnader kunna beräknas till omkring 250 000 kr.

Enligt gällande bestämmelser deltagar följande personal i inskrivningsförrättningen, nämligen 1 regementsofficer, ordförande, 1 lagfaren ledamot, 1 rullföringsbefälhavare, 2 civila ledamöter samt 1 läkare. Därjämte biträdes nämnden i regel av 1 rullföringsbiträde och 1 sjukvårdsbeställningsman. Samtliga åtnjuta under förrättningarna reseersättning och dagtraktamente, den lagfarne ledamoten därjämte ett särskilt dagarvode å 10 kr.

Enligt den nu föreslagna sammansättningen av inskrivningsnämnderna skulle desamma minska med 3 ledamöter, nämligen den lagfarne, rullföringsbefälhavaren och en av de civila ledamöterna.

Betecknar man den kostnad regementsofficeren drager med 1, så torde kostnaden för den lagfarne ledamoten kunna betecknas med 1.3 och för en var av de övriga ledamöterna med 0.75 samt för de båda biträdena tillsammans med 0.8. De sammanlagda kostnaderna kunna alltså för de nuvarande nämnderna betecknas med talet 6.1 samt för de föreslagna — under antagande att även rullföringsbefälhavaren biträder nämnden — med talet 4.05.

På grund av den föreslagna reduceringen av inskrivningsnämnderna uppstår sålunda en kostnadsminskning, vilken kan beräknas till $\left(\frac{6.1 - 4.05}{6.1} \times 250\,000 =\right)$ 84 016 kr. Genom vissa inskränkningar i fråga om annonsering angående de värnpliktigas inskrivning och tjänstgöring torde även viss besparing vinnas. Den sammanlagda kostnadsminskningen kan beräknas till omkring 100 000 kr.

Inskrivnings- och mönstringskostnaderna böra alltså beräknas till 367 500—100 000 = i runt tal 267 500 kr.

Färdkostnaderna hava enligt 1914 års organisation beräknats till 841 500 kr. Härvid är att märka, att den nu utgående provisoriska förhöjningen av militärtaxans avgifter beräknats till 125 %. Begränsas nämnda förhöjning till 75 %, skulle färdkostnaderna endast komma att uppgå till 654 500 kr. Då emellertid den värnpliktskontingent, som föreliggande förslag räknar med, är omkring 20 % mindre än kontingenten i verkligheten varit under de år, för vilka ovanstående färdkostnader beräknats, böra kostnaderna nu beräknas till $(0.80 \times 654\,500 =)$ 523 600 kr.

S a m m a n f a t t n i n g :

Inskrivnings- och mönstringskostnader	kr. 267 500:—
Färdkostnader	” 523 600:—
	<u>Summa kr. 791 100:—</u>

eller i avrundat tal **791 000** kronor.

Beräkning

av anslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser.

I. Undervisningsmateriel.

Anslaget beräknas efter 0.9 öre per man och tjänstgöringsdag.

Antalet tjänstgöringsdagar utgör:

för värnpliktiga	6 875 300
för fast anställt manskap och musikmanskap	3 220 900
för musikelever	74 800

Summa tjänstgöringsdagar 10 171 000

Titelsumman sålunda $(0.009 \times 10\,171\,000 =)$	kr. 91 539:—
	<u>Transport kr. 91 539:—</u>

Transport kr. 91 539:—

II. De fasta undervisningsverken.

Krigshögskolan.

Anordnande av övningsritter	kr. 600:—	
Praktiska övningar	» 24 000:—	
Inventarier, böcker, undervisningsmateriel	» 2 000:—	
Skrivmateriel, lyse, städning m. m.	» 5 300:—	
Till särskilda föreläsningar	» 500:—	
Gottgörelse för granskning av inträdesprov, beräknad efter 4 kr. för prov i militärt ämne utom taktik och 2 kr. för prov i språk och geografi	» 600:—	kr. 33 000:—

Artilleri- och ingenjörhögskolan.

Försvarsrevisionen har beräknat kostnaderna till kr. 40 000:—

Härtill kommer:

För artilleritillämpningsövningar	» 6 000:—	
För skrivmaterialier, bränsle, lyse m. m.	» 1 000:—	
» ökade resekostnader	» 2 700:—	» 49 700:—

Ridskolan .....

Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet .....

Artilleriskjutskolan .....

Krigsskolan .....

Militärförvaltningskursen .....

Arméns läkare och veterinärer samt värnpliktiga läkares,
veterinärers, tandläkares och apotekares utbildning .....

Muséer m. m. ....

III. Sarskilda skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov.

Nuvarande kurser enligt försvarsrevisionens för-

slag	kr. 177 050:—	
För förhöjda dagtrakt. vid ovanst. kurser	» 66 350:—	
Av försvarsrevisionen föreslagna nya kurser ...	» 83 200:—	
Med hänsyn till ökat antal officerare och sekund- officerare höjas ovanstående summor med 16 % till	» 52 256:—	
För utvidgning av sekundofficersskolan	» 50 000:—	kr. 428 856:—

Kurser för officerare och sekundofficerare å reserv-
stat (rese- och traktamentskostnader för för-
slagsvis 80 officerare och 25 sekundofficerare i 20 dagar) kr. 30 000:—

Kurser för reservofficerare och reservsekundofficerare (rese- och
traktamentsersättning för förslagsvis 50 officerare och 30
sekundofficerare i 10 dagar) » 15 000:—

Utbildningskurs för äldre reservofficerare och reservsekundofficerare.

För förbättrande av reservofficerares och reservsekund-
officerares tjänstbarhet anordnas årligen en kurs om 20
dagar, i vilken 40 officerare och 24 sekundofficerare be-
räknas deltaga.

Kostnaderna beräknas sålunda:

40 officerare, lön i 3 mån. å 308:—	kr. 36 960:—	
24 sekundofficerare, lön i 3 mån. å 224:—	» 16 128:—	
Dagtraktamenten enligt författningen enligt gällande grunder för ovanstående officerare och sekund- officerare, förslagsvis	» 32 500:—	
Rese- och traktamentsersättning å 100 kr. för officer och 70 kr. för sekundofficer	» 5 640:—	kr. 91 228:—

Tillfalligt anordnade kurser samt för oförutsedda behov .....

Summa kronor 1 073 000:—

Bil. 21.

**Beräkning
av anslaget till studiestipendier.**

Stipendier åt elever vid artilleri- och ingenjörhögskolan	kr. 3 000:—
Stipendier åt elever vid krigsskolans officerskurs	» 10 000:—
Stipendier åt sekundofficerare och furirer.....	» 48 000:—
	<hr/> Summa kr. 61 000:—

Bil. 22.

**Beräkning
av anslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande.**

Anslaget upptages i enlighet med 1924 års statsverksproposition till	kr. 26 000:—
--	--------------

Bil. 23.

**Beräkning
av anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.**

Anslaget upptages i enlighet med försvarsrevisionens förslag till	kr. 750 000:—
---	---------------

Bil. 24.

**Beräkning
av anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.**

Anslaget är enligt 1924 års statsverksproposition beräknat till 606 500 kr., vilket belopp emellertid med hänsyn till befintliga besparingar å anslaget minskats till 564 000 kr. Med hänsyn till fallande priser m. m. beräknas anslaget kunna minskas med omkring 25 % till	
	i avrundat tal 460 000 kronor.

Bil. 25.

**Beräkning
av anslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden.**

Anslaget är enligt 1924 års statsverksproposition beräknat till 374 663 kr., vilket belopp emellertid med hänsyn till befintliga besparingar å anslaget minskats till 360 000 kr. Med hänsyn till fallande priser, till indragning föreslagna truppförband samt minskat antal enheter inom truppförbanden, beräknas anslaget kunna reduceras med omkring 30 % till	
	i avrundat tal 260 000 kronor.

Bil. 26.

**Beräkning
av anslaget till tryckningskostnader.**

Anslaget, enligt 1924 års statsverksproposition beräknat till 300 000 kr., torde med hänsyn till fallande priser och vid användande av enklare papper till förekommande tryck kunna reduceras till	
	i avrundat tal 250 000 kronor.

Bil. 27.

**Beräkning
av anslaget till vissa arbeten å mobiliseringsverket.
Anslaget uppföres med nuvarande belopp 35 000 kronor.**

Bil. 28.

Beräkning
av anslaget till arméns mathållning.

Anslaget beräknas efter 80 öre per man och tjänstgöringsdag.
Antalet tjänstgöringsdagar (bil. 1—2) utgör 10 171 000.

Anslaget sålunda ($0:80 \times 10\,171\,000 =$) **8 136 800 kronor.**

Bil. 29.

Beräkning
av anslaget till arméns munderingsutrustning.

Anslaget beräknas jämlikt 1924 års statsverksproposition efter 55 öre per man och 15 öre per häst och tjänstgöringsdag.

Antalet tjänstgöringsdagar (bil. 1—3) utgör:
för manskap 10 171 000,

för hästar (utom vid artilleriet och ingenjörtrupperna) 1 641 620.

Anslaget sålunda ($0:50 \times 10\,171\,000 + 0:15 \times 1\,641\,620 =$) kr. 5 840 293:— eller

i avrundat tal **5 840 300 kronor.**

Bil. 30.

Beräkning
av anslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m.

I. Kasernutredning. (Beräkningsgrund: 7 öre per man och dag).

Titelsumman sålunda ($0:07 \times 10\,171\,000 =$) ..... kr. 711 970:—

II. Förplagnadsutredning. (Beräkningsgrund: 5 öre per man och dag samt 1 öre per häst och dag).

Titelsumman sålunda ($0:05 \times 10\,171\,000 + 0:01 \times 2\,651\,260 =$) ..... » 535 062:60

III. Intendenturfordon ..... » 265 000:—

IV. Skidmateriel ..... » 90 000:—

V. Pionjär- och signalmateriel.

För underhåll av pionjärmateriel ..... kr. 59 700:—

» » » signalmateriel ..... » 45 500:— » 105 200:—

Summa kr. 1 707 232:60

eller i avrundat tal **1 707 200 kronor.**

Bil. 31.

Beräkning
av anslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden.

I. Bränsle och II. Lyse.

Dessa titlar kunna för närvarande beräknas sålunda:

17 000 ton ångkol å 35 kr. .... kr. 595 000:—

21 500 » koks å 43 kr. .... » 924 500:—

40 000 kbm. ved å 11 kr. (genomsnittspris för björk- och barrved) ..... » 440 000:—

2 400 000 kwt elektrisk ström å 20 öre ..... » 480 000:—

1 000 000 kbm. gas å 20 öre ..... » 200 000:—

54 000 lit. fotogen å 13 öre ..... » 7 020:—

9 000 pkt stearinljus å 95 öre ..... » 8 550:—

45 000 st. glödlampor å 1 kr. 5 öre ..... » 47 250:—

Summa kr. 2 702 320:—

Genom den föreslagna indragningen av vissa kavalleriförband samt flygvapnets överförande från armén minskas kostnaderna med 220 000 kr. till 2 482 320 kr. Genom minskning av antalet enheter inom truppförbanden beräknas vidare kostnaderna kunna minskas med 25 % till ..... kr. 1 861 740:—

Transport kr. 1 861 740:—

	Transport kr. 1 861 740:—
III. Vatten.	
2 000 000 kbm. å 20 öre	» 400 000:—
IV. Renhållning och diverse	» 350 000:—
V. Tvätt.	
Tvättkostnaderna beräknas efter 6 öre per man och tjänstgöringsdag.	
Antalet tjänstgöringsdagar är 10 171 000.	
Titelsumman sålunda (6 × 10 171 000)	» 610 260:—
	Summa kr. 3 222 000:—

Bil. 32.

**Beräkning
av anslaget till remontering.**

Utgifter.

Inköp av remonter.	
588 remonter å kr. 1 000:—	kr. 588 000:—
Transport-, rese- och diverse kostnader.	
588 remonter å kr. 187:50	» 110 250:—
Omkostnader vid depåerna.	
Omkostnader för remontdepåerna vid Herrevadskloster, Ut- näslöt och Gudhem	» 17 740:—
Å depå störtade remonter.	
14 remonter å kr. 1 187:50	» 16 625:—
	kr. 732 615:—
Inkomster.	
Utrangerade stamhästar.	
400 hästar å kr. 95:—	kr. 38 000:—
Ersättning för till tjänstebruk uttagna stamhästar.	
10 uttagna stamhästar å kr. 1 500:—	» 15 000:—
	kr. 53 000:—
	<u>Återstod kr. 679 615:—</u>
	eller i avrundat tal 679 600 kronor.

Bil. 33.

**Beräkning
av anslaget till furagering.**

Anslaget beräknas efter kr. 1:25 per dag vid truppförbanden samt 309 kr. om året för varje remont.	
Antalet hästtjänstgöringsdagar är 2 651 260 samt antalet remonter 588.	
Anslaget sålunda $1:25 \times 2\,651\,260 + 309 \times 588 =$	kr. 3 495 767:—
	eller i avrundat tal 3 495 000 kronor.

Bil. 34.

**Beräkning
av anslaget för anskaffning, underhåll och drift av motorfordon.**

Nyanskaffningsvärdet av en bil beräknas till 10 000 kr. samt av en motorcykel till 2 000 kr.	
Slitningstiden för en bil kan anses utgöra 9 år, för en motorcykel 5 år.	
Ärligen skulle behöva anskaffas 8 lastbilar, 2 personbilar och 21 motorcyklar.	
För materielens förnyelse beräknas alltså $(8 \times 10\,000 + 2 \times 10\,000 + 21 \times 2\,000) =$	kr. 142 000:—
För underhåll och drift av personautomobiler	» 60 000:—
För underhåll och drift av motorcyklar	» 21 800:—
	<u>Summa kr. 223 800:—</u>
	eller i avrundat tal 225 000 kronor.

Bil. 35.

Beräkning
av anslaget till truppförbandens övningar.

I. Hästlega.			
Antalet hästlejningsdagar utgör 200 990, varav 174 494 beräknas bliva fullgjorda av 4 340 st. ackordshästar samt återstoden 26 496 genom lejnning i vanlig ordning.			
Arligen beräknas 10 % eller 434 ackordshästar bliva utrangerade och ersatta med nya.			
Anskaffningskostnaden per häst beräknas till 600 kr.; lejningspriset till 4 kr. per häst och dag.			
Kostnaderna sålunda (600 × 434 + 4 × 26 496 =)	kr. 366 384:—		
För transport av hästar från kavalleriet till artilleriet och trängen	» 8 000:—		
Gottgörelse för hästlega enligt särskild föreskrift	» 10 000:—	kr.	384 384:—
II. Befälsövningar		»	100 000:—
III. Vinterövningar.			
Kostnaderna för vinterövningarna enligt 1914 års organisation hava av försvarsrevisionen beräknats till 709 750 kr. Genom minskning av de styrkor, som i och för dylik utbildning förflyttas till Norrland, samt genom sänkning av den nu utgående provisoriska förhöjningen av militärtaxan till 75 %, kunna kostnaderna reduceras till			
		»	390 000:—
IV. Truppförbandens övriga övningar.			
Kostnaderna för de vanliga övningarna enligt 1914 års organisation hava av försvarsrevisionen beräknats till 677 803 kr. Av denna summa hava 212 500 kr. beräknats komma på järnvägstransporter, för vilka förhöjningen av militärtaxan, på grund av de under dessa övningar förekommande korta transporter, beräknats till 150 %. Beräknas taxeförhöjningen endast till 75 %, kunna kostnaderna för de vanliga övningarna nedbringas med 63 750 kr. till 614 053 kr. Denna summa torde slutligen på grund av den föreslagna indragningen av vissa truppförband samt minskningen av avtalet enheter inom truppförbanden reduceras med omkring 10 % till i runt tal			
		kr.	553 000:—
Härtill komma:			
Kostnader för övningar med de motoriserade artilleriregementena	» 175 000:—		
Kostnader för övningar vid stridsvagnbataljonen:			
driftkostnader (bensin och olja)	kr. 23 680:—		
tillämpningsövningar	» 4 000:—		
reparationskostnader	» 10 000:—		
diverse	» 2 320:—	»	40 000:—
Kostnader för övningar med motorfordon vid trängen	» 25 400:—		
» » pionjärutbildning	» 48 500:—		
» » fältingenjörskola	» 12 000:—		
» » brevduveväsendet	» 18 000:—	»	871 900:—
V. Kostnader för övningar med infanteri i Karlskrona och Vaxholms fästningar		»	30 000:—
VI. Frivilliga övningar med landstormen		»	50 000:—
		Summa kr.	1 826 284:—
eller i avrundat tal 1 826 300 kronor.			

Bil. 36.

Beräkning
av anslaget till fält- och fälttjänstövningar.

I. Transportkostnader.

Enligt försvarsrevisionens beräkningar för 1914 års organisation skulle transportkostnaderna uppgå till 502 300 kr. Härvid har militärtaxans provisoriska förhöjning beräknats till 125 % för personal- och 150 % för häst- och materieltransporter. Beräknas förhöj-

ningen till i genomsnitt 75 % och tages hänsyn till den föreslagna indragningen av vissa truppförband, kunna transportkostnaderna reduceras till ..... kr. 335 000: —

II. Rese- och traktamentskostnader.

Kostnaderna, av försvarsrevisionen för 1914 års organisation beräknade till 324 500 kr., kunna med hänsyn till det minskade antalet officerare och sekundofficerare reduceras med omkring 20 % till ..... » 260 000: —

III. Inkvarterings- och förläggningskostnader, av försvarsrevisionen för 1914 års organisation beräknade till 102 600 kr., torde kunna reduceras till ..... » 92 000: —

IV. Hästlega, av försvarsrevisionen för 1914 års organisation beräknade till 147 000 kr., torde kunna reduceras till ..... » 135 000: —

V. Markskador, av försvarsrevisionen för 1914 års organisation beräknade till 86 300 kr., torde kunna reduceras till ..... » 78 000: —

VI. Diverse, av försvarsrevisionen för 1914 års organisation beräknade till 63 300 kr., torde kunna reduceras till ..... » 57 000: —

Summa kronor **957 000: —**

Bil. 37.

Beräkning

av anslaget till sjuk- och veterinärvård.

I. Sjukvård i allmänhet.

Anslaget beräknas efter 3.5 öre per man och tjänstgöringsdag.
Antalet tjänstgöringsdagar är 10 171 000.

Titelsumman sålunda ($0:035 \times 10\,171\,000 =$) ..... kr. 355 985: —

II. Sanatorievård åt personal vid armén ..... » 75 000: —

III. Tandvård ..... » 35 000: —

IV. Ögonsjukvård ..... » 40 000: —

V. Läkarvård m. m. enligt 23 § 1 officersavlöningsreglementet ..... » 50 000: —

VI. Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen ..... » 69 050: —

VII. Arméns bakteriologiska laboratorium ..... » 2 000: —

VIII. Veterinärvård.

Anslaget beräknas efter 4 s öre per häst och tjänstgöringsdag.

Antalet hästtjänstgöringsdagar (bil. 3) är $2\,651\,260 + 261\,072 = 2\,912\,332$.

Titelsumman sålunda $0:048 \times 2\,912\,332 =$ ..... » 139 791: 94

Summa kr. 766 826: 94

eller i avrundat tal **766 800 kronor.**

Bil. 38.

Beräkning

av anslaget till vapen och ammunition m. m.

I. Artillerimateriel.

Underhållskostnader för till övningar utlämnad materiel... kr. 336 000: —

Förrådskostnader m. m. .... » 280 000: —

kr. 616 000: —

II. Artilleriammunition

Skarp ammunition för årets övningar ..... kr. 1 126 500: —

Lös " " " " ..... » 84 000: —

Revidering av äldre ammunition, transporter, provskjutning m. m. .... » 215 000: —

» 1 425 500: —

Transport kr. 2 041 500: —

	Transport kr. 2 041 500:—	
III. Materiel för målskjutningsövningar med artilleripjäser	» 67 500:—	
IV. Handvapen och kulsprutemateriel m. m.		
Vård av till övningar utlämnade handvapen, beräknad efter 9 000 000 tjänstgöringsdagar å 2 öre	kr. 180 000:—	
Vård av till övningar utlämnade kulsprutor och granatkastare	» 60 000:—	
Förrådsvård och transporter m. m.	» 200 000:—	» 440 000:—
V. Handvapen- och kulspruteammuniton		
18 000 000 st. 6.5 mm. skarpa patroner å 12 öre	kr. 2 160 000:—	
1 750 000 » 6.5 » kammar- » » 4 »	» 70 000:—	
11 100 000 » 6.5 » lösa » » 4 »	» 444 000:—	
670 000 » skarpa pistol- och revolverpatroner å 10 öre	» 67 000:—	
Gevärs- och handgranatmateriel	» 40 000:—	
Lypistolammuniton m. m.	» 65 000:—	
Ammuniton för granatkastare	» 150 000:—	
» » pansarbil- och stridsvagnkanoner	» 25 000:—	
Kavalleriets sprängmedel, transporter, ammunitionsvård m. m.	» 65 000:—	» 3 086 000:—
VI. Materiel för målskjutningsövningar med handvapen och kulsprutor m. m.		
Beräknad efter 0.7 öre per 6.5 mm, skarpa och kammarskott, tillsammans 19 750 000	kr. 138 250:—	
Särskild materiel för de nya vapnen	» 16 000:—	
Transporter m. m.	» 20 750:—	» 175 000:—
VII. Till artilleridepartementets förfogande.		
För den industriella krigsberedskapen, för experiment och försök samt till oförutsedda utgifter	» 150 000:—	
	Summa kr. 5 960 000:—	

Bil. 39.

Beräkning**av anslaget till underhåll och försök med stridsvagnsmateriel.**

För underhåll av stridsvagnsmateriel beräknas	kr. 50 000:—
» försök och experiment	» 10 000:—
	Summa kr. 60 000:—

Bil. 40.

Beräkning**av anslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor.**

I avsikt att nedbringa de årliga kostnaderna för underhåll m. m. av arméns byggnader har av arméförvaltningens fortifikationsdepartement verkställt en utredning, för vilken följande förutsättningar legat till grund:

1) Etablissement, som icke äro oundgängligen erforderliga, skola icke längre underhållas för medel å försvarsdepartementets stat; inom dylikt etablissement befintliga byggnader skola försäljas eller, där så ur ekonomisk synpunkt är lämpligt, förflyttas för att tagas i bruk å annan plats.

2) Markområde, som icke längre erfordras för härens behov, försäljes.

3) För att nedbringa de synnerligen betungande underhållskostnaderna för vissa äldre etablissement, skola desamma underkastas en genomgripande reparation genom anvisande av särskilda engångskostnader. Dessa hava beräknats till 690 000 kronor.

Den enligt dessa grunder verkställda utredningen har givet vid handen, att det ordinarie byggnadsanslaget kan upptagas till 1 849 770 kr. samt förstärkningsanslaget, beräknat till 75 % av det ordinarie till 1 387 330 kr., tillsammans 3 237 100 kr.

eller i avrundat tal **3 237 000 kronor.**

Bil. 41.

Beräkning
av anslaget till ingenjörmateriel.

Anslaget är enligt 1924 års statsverksproposition beräknat till 186 800 kr., varav 10 000 kr. för omsättning av bilar. Då sistnämnda belopp ingår i det i Bil. 34 beräknade anslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, bör anslaget minskas med ifrågasvarande summa och sålunda här upptagas till ..... **176 800 kronor.**

Bil. 42.

Beräkning
av anslaget till övningar och materiel för järnvägstrupper.

För ändamålet beräknas ett belopp av ..... **20 000 kronor.**

Bil. 43.

Beräkning
av anslaget till extra utgifter.

Det nuvarande anslaget, normalt beräknat till 615 000 kr., minskas genom överföring till luftförsvaret av 25 000 kr. till ..... **590 000 kronor.**

Bil. 44.

Beräkning
av anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Anslaget upptages i enlighet med 1924 års statsverksproposition till ..... **70 000 kronor.**

Bil. 45.

Beräkning
av anslaget till semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare.

Anslaget, enligt 1924 års statsverksproposition beräknat till 135 000 kr., minskas dels genom överföring till flygvapnet av visst belopp, dels genom minskat antal civila arbetare vid armén till ..... **90 000 kronor.**

Bil. 46.

Beräkning
av kostnaderna för de extra ordinarie anslagen.

I enlighet med vad försvarsrevisionen föreslagit beräknas de extra ordinarie kostnaderna till ..... **2 000 000 kronor.**

Bil. 47.

**Beräkning
av tjänstgöringsdagar för de värnpliktiga m. fl.**

	Antal tjänstgöringsdagar med penningbidrag			Summa tjänstgöringsdagar	
	1.—145. dagen å 0: 30 kr.	146.—240. dagen å 0: 50 kr.	fr. o. m. 241. dagen å 0: 75 kr.	för värn- pliktiga	för kadetter m. fl.
Flottan	250 267	136 075	164 205	513 632	36 915
Kustartilleriet	167 123	92 156	32 014	279 693	11 600
Summa	417 390	228 231	196 219	793 325	48 515
	841 840			841 840	

Bil. 48.

**Beräkning
av tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och skeppsgossar.**

	Antal man	Antal dagar	Tjänst- görings- dagar
Flottans sjömanskår	3 325	365	1 213 625
» » , (skeppsgossar, som beräknas karlskri- vas 1 maj).....	145	184	26 680
» skeppsgossekår: 500 skeppsgossar 365 dagar = 182 500 avgår för karlskrivna..... 26 680	—	—	155 820
Kustartilleriets manskap	966	365	352 590
			1 748 715
På grund av vakanser beräknas avgå 4 %			69 949
	Återstå summa		1 678 766

Stat
för marinförvaltningen.

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
<i>Artilleriavdelningen.</i>			<i>Civilavdelningen.</i>		
Kemist	1	C. 12	Marinöverkommissarie ...	1	Avd. A. 1
Expeditionssekundofficer ..	1	—	Amiralitetsråd ...	1	Avd. B. 20
<i>Torpedavdelningen.</i>			Sekreterare, förste revisor, kamrerare	3	Avd. B. 15
Expeditionssekundofficer ..	1	—	Aktuarie och registrator, revisorer, marinkassör...	7	Avd. B. 13
<i>Minavdelningen.</i>			Advokatfiskal, som tillika förrättar advokatfiskals- göromålen vid Stock- holms station	1	—
Expeditionssekundofficer..	1	—	Kontorsbiträden, kvinnliga	4	Avd. C. 2
<i>Fortifikationsavdelningen.</i>			Förste expeditionsvakt ...	1	Avd. B. 3
Chef	1	—	Expeditionsvakter	2	Avd. B. 1
<i>Intendentavdelningen.</i>					
Expeditionssekundofficer ..	1	—			

Lön till ovanstående kemist, förslagsvis	kronor	10 020:—
Löner till ovanstående övrig ordinarie personal, förslagsvis	»	120 724:—
Arvode till chefen för fortifikationsavdelningen	»	1 170:—
Arvoden till 4 expeditionssekundofficerare (pensionerade)	»	9 360:—
Arvode till advokatfiskalen	»	4 000:—
Vikariatsersättningar, förslagsvis	»	3 500:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	76 000:—

Summa förslagsanslag kronor **224 774:—**

Bil. 50.

Beräkning

av ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.

	Kronor	Kronor	Summa kronor
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:			
Kårer och stater m. m.			
Flottans officerskår, flottans sekundofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår	7 987 220	—	—
Kustartilleriets officerskår, kustartilleriets sekundofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl.	2 171 830	—	—
Mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl.	1 300 238	—	—
Vid marininstaben anställd personal	8 508	—	—
Sjörullföringsbefälhavare med biträden ..	21 870	11 489 666	—
Undervisningsverken.			
Sjökrigshögskolan	29 930	—	—
Sjökrigsskolan	43 963	—	—
Skeppsgosseskolorna	56 114	—	—
Flottans sekundofficersskola	5 715	135 722	11 625 388
B. Felräkningspenningar, förslagsvis	—	—	2 400
C. Inkvarteringsbidrag till kadetter m. fl., förslagsvis	—	—	7 000
D. Månadslön, arvoden m. m. till personal vid flottans sjukhus i Karlskrona, högst.....	—	—	40 000
E. Arvoden m. m. enligt förteckning.....	—	—	41 382
F. Kostnader för musikelever vid kustartilleriet	—	—	600
G. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av uppördsmanabefattningar m. m. samt för eventuellt behövliga ändringar i arvoden, förslagsvis	—	—	12 000
H. Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	5 090
Summa kronor	—	—	11 733 770

Häriifrån beräknas avgå:

För tjänstebostäder	kr. 200 000:—	
På grund av vakanser $3\frac{1}{3}\%$ å för avlöning till kårer och stater ovan beräknat belopp kr. 11 489 666	» 382 950:—	582 950:—

Återstår summa förslagsanslag kronor 11 150 820:—

eller avrundat 11 150 000 kronor.

Stat
för flottans officerskår, flottans sekundofficerskår, flottans sjömanskår
och flottans skeppsgossekår.

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Flottans officerskår.			Flottans sjömanskår.		
Flaggmän	5	O. 8	Flaggkorpraler	350	Mm. 3
Kommendörer	8	O. 6	Korpraler och högbatmä ²⁾ n	1 165	Mm. 2
Kommendörkaptener av 1. graden	18	O. 5	Meniga	1 810	Mm. 1
Kommendörkaptener av 2. graden	21	O. 4	Meniga under 6 månader	145	Mm. 1
Kaptener	118	O. 3	Flottans skeppsgossekår.		
Löjtnanter och fänrikar	155	O. 2 O. 1	Skeppsgossar i 3. årskursen (under 6 månader)	145	—
Flottans sekundofficerskår.			Skeppsgossar i 2. årskursen	158	—
Sekundofficerare av 1. gra- den	1) 30	Uo. 3	Skeppsgossar i 1. årskursen	197	—
Sekundofficerare av 2. gra- den	160	Uo. 3			
Sekundofficerare av 3. gra- den	385	Uo. 2			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis	kronor 7 799 340:—
Arvode till beställningshavare, som förordnas att samtidigt uppehålla befälhavande amirals- och stationsbefälhavarämbetena i Karlskrona	» 3 480:—
Arvode till varvschefen i Karlskrona	» 1 800:—
Arvode till varvschefen i Stockholm	» 900:—
Arvoden till 17 förrådsförvaltare, förslagsvis	» 6 000:—
Anställningspenning för förslagsvis 560 man	» 28 000:—
Hysesbidrag åt manskap, förslagsvis 300 man	» 67 500:—
Inkvarteringsersättning till manskap, förslagsvis 300 man å 150 kronor	» 45 000:—
Dagavlönning till 145 skeppsgossar å 0.35 kronor under 6 månader	» 9 236:50
Dagavlönning till 158 skeppsgossar å 0.25 kronor	» 14 417:50
Dagavlönning till 197 skeppsgossar å 0.15 kronor	» 10 785:75
Ordningssmannaarvoden åt skeppsgossar	» 760:25
Summa förslagsanslag kronor 7 987 220:—	

¹⁾ Därav 17 förrådsförvaltare med arvode, motsvarande skillnaden i lön enligt Uo. 3 och Uo. 4.

²⁾ Härav högst 200 högbatmäⁿ.

Anm. Vid vakanser inom korpralsgraden må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal menige.

Stat
för kustartilleriets officerskår, kustartilleriets sekundofficerskår,
kustartilleriets manskap m. fl.

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Kustartilleriets officerskår.			Kustartilleriets manskap.		
Chef	1	O. 8	Flaggkorpraler	80	Mm. 3
Överstar	2	O. 6	Korpraler	306	Mm. 2
Överstelöjtnanter	4	O. 5	Meniga	580	Mm. 1
Majorer	8	O. 4			
Kaptener	38	O. 3	Musikpersonal.		
Löjtnanter och fänrikar	67	O. 2 O. 1	Musikstyckjunkare	2	Uo. 2 eller 4
Kustartilleriets sekund- officerskår.			Civil personal.		
Sekundofficerare av 1. gra- den	1) 7	Uo. 3	Regementspastor	1	—
Sekundofficerare av 2. gra- den	39	Uo. 3	Fästningspredikant	1	—
Sekundofficerare av 3. gra- den	90	Uo. 2	Pensionerad personal.		
			Officer	1	—
			Sekundofficerare	11	—

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis.	kronor 2 116 810:—
Arvoden till förrådsförvaltare, förslagsvis	” 2 500:—
Arvode till 1 regementspastor	” 1 170:—
Arvode till 1 fästningspredikant	” 150:—
Arvode till 1 pensionerad officer	” 3 180:—
Arvoden till 4 pensionerade sekundofficerare à 2 340 kronor	” 9 360:—
Arvoden till 7 pensionerade sekundofficerare à 2 130 kronor	” 14 910:—
Anställningspenning för förslagsvis 250 man	” 12 500:—
Hyresbidrag åt manskap, förslagsvis	” 11 250:—

Summa förslagsanslag kronor **2 171 830:—**

1) Förrådsförvaltare med arvode motsvarande skillnaden i lön enligt Uo. 3 och Uo. 4.

Anm. Vid vakanser inom korpralsgraden må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal meniga.

Stat
för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans
ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl.

	An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		An- tal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Mariningenjörkåren.			Flottans ecklesiastikstat.		
Marinöverdirektör	1	—	Amiralitetspastorer	2	—
Marindirektörer av 1. gra- den	3	C. 14	Amiralitetspredikanter	3	—
Marindirektörer av 2. gra- den	3	C. 13	Klockare	2	—
Mariningenjörer av 1. gra- den, 1. löneklassen	9	C. 12	Kyrkvaktare	1	—
Mariningenjörer av 1. gra- den, 2. löneklassen	6	C. 10	Flottans poliskår.		
Mariningenjörer av 2. gra- den	7	C. 9	(Arvoden enligt § 36 i av- löningsreglementet för officerare och underoffi- cerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid ar- mén och marinen till:)		
Extra mariningenjörer	4	—	Överkonstaplar, tillika tjänstgörande såsom poliskommissarier	2	C. 4
Specialingenjörer av 1. gra- den	4	C. 13	Överkonstaplar	2	C. 3
Specialingenjörer av 2. gra- den	8	C. 12	Konstaplar	16	C. 2
Specialingenjörer av 3. gra- den	4	C. 10	Extra konstaplar	5	—
Mariningenjörsstipendiater	4	—	Musikpersonal.		
Marinintendenturkåren.			Musikdirektörer		
Marinöverintendent	1	O. 6	2	Uo. 4	
Förste marinintendenter, 1. löneklassen	2	O. 5	Civil personal.		
Förste marinintendenter, 2. löneklassen	6	O. 4	Kemist vid varvet i Karls- krona		
Marinintendenter av 1. gra- den	29	O. 3	1	C. 9	
Marinintendenter av 2. gra- den och marinunderinten- denter	22	O. 2 O. 1	1	—	
Marinläkarkåren.			Advokatfiskal vid Karls- krona station		
Marinöverläkare	1	C. 15	3	Avd. B. 1	
Förste marinläkare	3	C. 13	3	Avd. B. 1.	
Marinläkare av 1. graden	9	C. 10	Pensionerad personal.		
Marinläkare av 2. graden	20	—	Sekundofficerare		
Marinläkarestipendiater	10	—	52	—	

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare vid mariningenjör- kåren, marinintendenturkåren och marinläkarkåren, förslagsvis	kronor	897 218 —
Arvoden till ovanstående överkonstaplar och konstaplar, förslagsvis ..	»	75 696: —
Löner till ovanstående ordinarie expeditionsvakter, förslagsvis	»	16 956: —
Lön till ovanstående ordinarie kemist, förslagsvis	»	6 984: —
Löner till ovanstående ordinarie musikdirektörer	»	8 604: —
Arvode till marinöverdirektören	»	16 000: —
Arvoden enl. löneplan C, löneklass 14 till 4 extra mariningenjörer, för- slagsvis	»	21 816: —

Transport kronor 1 043 274: —

	Transport kronor 1,043,274:—
Lönefyllnad till specialingenjör av 2. eller 3. graden, som förestår torpedverkstaden i Karlskrona	" 480:—
Arvoden till 4 mariningenjörsstipendiater å 1 740 kronor	" 6 960:—
Arvoden till 2 marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare, å 1 170 kronor	" 2 340:—
Två arvoden å 1 170 kronor för verkställande av ögonundersökningar och ögonbehandling.....	" 2 340:—
Ersättning för verkställande av ögonundersökningar av sjöofficerare och sjökadetter.....	" 1 500:—
Arvode till 1 marinläkare av 1. graden, placerad å Oscar-Fredriksborg	" 600:—
Arvoden å 2 700 kronor till 20 marinläkare av 2. graden	54 000:—
Arvodesförhöjning å 300 kronor till 15 marinläkare av 2. graden.....	" 4 500:—
Arvoden till 10 marinläkarstipendiater å 1 410 kronor	" 14 100:—
Dagarvoden å 12 kronor till marinläkare av 2. graden och marinläkarstipendiater samt marinläkarstipendiater över stat under tjänstgöring i land, förslagsvis högst	" 20 000:—
Ekiperingshjälp vid första anställning till marinläkarstipendiat över stat, förslagsvis högst.....	" 5 000:—
Avlöning till 1 amiralitetspastor vid flottans station i Karlskrona	" 2 000:—
Avlöning till 1 amiralitetspastor vid flottans station i Stockholm	" 1 860:—
Avlöning till 2 amiralitetspredikanter å 1 200 kronor vid flottans station i Karlskrona	" 2 400:—
Avlöning till 1 amiralitetspredikant vid flottans station i Stockholm ..	" 1 410:—
Avlöning till klockaren vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona.....	" 600:—
Avlöning till klockaren vid Skeppsholms församling.....	" 720:—
Arvode 150 kronor samt ersättning för mistad bostadsförmån 350 kronor till 1 kyrkvaktare vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona.....	" 500:—
Arvoden till extra konstaplar i Karlskrona, löneplan C, lönegrad 1, förslagsvis	" 8 406:—
Arvoden till extra konstaplar i Stockholm, löneplan C, lönegrad 1, förslagsvis	" 6 288:—
Vikariatsersättning åt polispersonal, förslagsvis ..	" 3 000:—
Arvode till 1 advokatfiskal vid Karlskrona station.....	" 3 000:—
Arvoden till 32 pensionerade sekundofficerare i Karlskrona å 2 130 kronor	" 68 160:—
Arvoden till 20 pensionerade sekundofficerare i Stockholm å 2 340 kronor	" 46 800:—
Summa förslagsanslag kronor 1 300 238:—	

- Anm. 1.** Skulle det i staten bestämda antalet marinläkare av 2. graden icke finnas fulltaligt, må de arvoden, som i följd darav sakna innehavare, till så stor del, som erfordras, användas till avlöning av ett vakanserna bland marinläkare av 2. graden motsvarande antal marinläkarstipendiater.
- Anm. 2.** Amiralitetspastorn vid flottans station i Karlskrona är skyldig att själv hålla pastorsexpedition.
- Anm. 3.** Av arvodet till advokatfiskalen i Karlskrona anses 700 kronor utgöra tjänstgöringspenningar.

Stat
för vid Marinstaben anställd personal.

	Antal	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente
Bibliotekarie (pensionerad officer).....	1	—
Expeditionssekundunderofficer (pensionerad).....	1	—
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 1

Lön till ovanstående expeditionsvakt, förslagsvis ..... kronor 2 988:—
 Arvode till bibliotekarien ..... » 3 180:—
 Arvode till pensionerad sekundofficer..... » 2 340:—

Summa förslagsanslag kronor 8 508:—

Stat
för sjörrullföringsbefälhavare med biträden.

	Antal	Enhets- kostnad Arvode Kronor	Summa kronor
Sjörrullföringsbefälhavare i Stockholm	1	—	3 600
Sjörrullföringsbefälhavare i landsorten	3	3 180	9 540
Sjörrullföringsbiträde i Stockholm	1	—	2 340
Sjörrullföringsbiträden i landsorten	3	2 130	6 390
Summa kronor	—	—	21 870

Anm. Förestående arvoden äro avsedda att utgå under förutsättning, att respektive befattningar uppehållas av personal i reserven. Om och i vad mån arvodena må utgå, därest annan personal för ändamålet förordnas, beror av bestämmelser, som utfärdas av Kungl. Maj:t.

Stat
för sjökrigshögskolan.

Upptages enligt 1924 års statsverksproposition med ..... kronor 29 930:—

Stat
för Skeppsgosseskolorna.

	Antal	Enhets- kostnad Arvode Kronor	Summa kronor
Skolan i Karlskrona.			
Rektor:			
Lön			
4 000:—			
Tjänstgöringspenningar			
2 000:—	1	—	6 000
Ordinarie ämneslärare:			
Lön			
2 200:—			
Tjänstgöringspenningar			
1 400:—	5	3 600	18 000
Extra ordinarie ämneslärare, arvoden	3	2 600	7 800
Lärare i slöjd, arvoden	2	400	800
För inövande av hornblåsare och trumslagare	—	—	420
Timlärare för 21 veckotimmar à 110 kronor för vecko- timme, arvode	—	—	2 300
Statsbidrag för rektor till elementarlärarnas nya änke- och pupillkassa	—	—	250
Statsbidrag för 5 ordinarie ämneslärare till folkskol- lärarnas änke- och pupillkassa	—	—	1 000
Säger för skolan i Karlskrona	—	—	36 570
Skolan i Marstrand.			
Ordinarie ämneslärare:			
Lön			
2 200:—			
Tjänstgöringspenningar			
1 400:—	3	3 600	10 800
Arvode till förste lärare	1	600	600
Extra ordinarie ämneslärare, arvoden	2	2 600	5 200
Lärare i slöjd, arvoden	2	300	600
För inövande av hornblåsare och trumslagare	—	—	294
Timlärare för 10 veckotimmar à 110 kronor för vecko- timme	—	—	1 100
Lärare för meddelande av undervisning åt de skepps- gosseskåren i Marstrand tillhörande skeppsgossar, vilka äro förlagda i Stockholm, à 50 kronor i måna- den under 7 månader	—	—	350
Statsbidrag för 3 ordinarie ämneslärare till folkskol- lärarnas änke- och pupillkassa	—	—	600
Säger för skolan i Marstrand	—	—	19 544

Summa förslagsanslag kronor **56 114:—**

Stat
för flottans sekundofficersskola.

Lärare i engelska:

886 undervisningstimmar vid Karlskrona station å kr. 4: 50	kr. 3 987:—
384 " " Stockholms " " " 4: 50	» 1 728:—
	Summa kr. 5 715:—

Förteckning

öfver i stat icke uppförda arvoden.

Utöfver det af försvarsrevisionen beräknade beloppet	kr. 29 908:—
bör ytterligare beräknas:	
Portvakt hos marinförvaltningen	» 468:—
» i marininstaben (jämte fri bostad m. m.)	» 540:—
Skeppsgossekåren i Marstrand.	
1 läkare	» 2 340:—
1 sjuksköterska	» 2 280:—
Till vakthållning	» 5 846:—
	Summa kr. 41 382:—

Bil. 51.

Beräkning

af anslaget till extra biträden vid flottans stationer.

Från det af försvarsrevisionen beräknade beloppet	kr. 60 000:—
bör avgå till anslaget för marinförvaltningen öfverförda	» 11 000:—
	Återstå kr. 49 000:—

Bil. 52.

Beräkning

af anslaget till rekryteringskostnader.

I. Rekryteringsmedel.

I enlighet med 1924 års statsverksproposition beräknas rekryteringskostnaden utgöra 55 kronor per antagen man af sjömanskåren och kustartilleriets manskap.

För skeppsgossekåren beräknas likaledes 55 kronor per antagen skeppsgosse med inräknande häri af kostnader för fri läkarebesiktning och spridande af kännedom om skeppsgossekåren.

<i>Sjömanskåren:</i> 560 × 55	kr. 30 800:—
<i>Skeppsgossekåren:</i> 200 × 55	» 11 000:—
<i>Kustartilleriets manskap:</i> 250 × 55	» 13 750:—
	kr. 55 550:—

II. Avskedspremier.

Efter genomförd organisation beräknas årligen avgå följande manskap, berättigade till avskedspremier:

Flottan.

75 å 600 kr.	kr. 45 000:—
25 » 1 000 »	» 25 000:—
	kr. 70 000:—

Kustartilleriet.

25 å 600 kr.	kr. 15 000:—
10 » 1 000 »	» 10 000:—
	» 25 000:—
	kr. 95 000:—

III. Civilanställning.

Kostnaden härför beräknas till	» 10 000:—
	Summa kr. 160 550:—

eller avrundat 160 000 kronor.

Beräkning

av anslaget till kustartilleriets reservstat.

Till det av försvarsrevisionen beräknade beloppet	kr. 53 800:—
komma kostnaderna för 2 sekundofficerare i högre och 2 sekundofficerare i lägre löneklassen, beräknade till	» 7 000:—
	Summa kr. 60 800:—

Beräkning

av anslaget till marinens reservpersonal.

A. Personal över stat.

I överensstämmelse med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. 484:—

B. Officerare m. fl. i reserven.

Den årliga rekryteringen beräknas enligt följande:

Flottan.

a) 20 reservofficersaspiranter, varav 17 beräknas bliva anställda såsom fänrikar, 15 för tjänstgöring vid flottan och 2 för tjänstgöring vid flygvapnet. Utbildningstiden för aspiranterna är 12 månader. 15 fänrikar (kategori A) genomgå officersutbildning under 10 månader; av dessa beräknas 10 genomgå 2 repetitionsövningar om 2 månader.

b) 3 aspiranter för utbildning till marinintendenter i reserven, varav 2 beräknas tillgodogöra sig utbildningen. Dessa fullgöra en repetitionsövning om 6 månader.

c) Till reserven beräknas övergå:

dels årligen 1 mariningenjör, 2 marinläkare, 2 f. d. stamofficerare (kategori B), vilka sistnämnda fullgöra 3 repetitionsövningar om 2 månader, ävensom direkt från sjökrigsskolan 1 officer (kategori C), vilken fullgör 10 månaders officersutbildning och 6 repetitionsövningar om 2 månader,

dels vartannat år 1 marinintendent, som fullgör 3 repetitionsövningar om 2 månader.

d) 15 flaggkorpraler anställas i reserven; av dessa beräknas 8 hava undergått erforderlig sekundofficersutbildning och 7 omedelbart efter anställandet undergå dylik utbildning i 6 månader. Samtliga beräknas fullgöra 2 repetitionsövningar om 2 månader.

e) 5 sekundofficerare (flaggkorpraler) av stammen övergå till reserven och fullgöra 2 repetitionsövningar om 2 månader.

Kustartilleriet.

a) 15 reservofficersaspiranter, varav 13 beräknas anställda som officerare. Dessa fullgöra 5 repetitionsövningar om 45 dagar och beräknas årligen vara inkallade sammanlagt 65 officerare.

b) Till reserven övergår 1 officer vartannat år, vilken beräknas fullgöra 3 repetitionsövningar om 45 dagar.

c) Till reserven övergå direkt efter genomgången sekundofficersutbildning eller senare 5 sekundofficerare (flaggkorpraler); och äro av denna kategori årligen inkallade till repetitionsövning under 45 dagar 19 sekundofficerare.

Anställningsålder:

			Antal.
a) Officer i flottans	reserv (kategori A)	24 år	15
» » »	» (» B)	27 »	2
» » »	» (» C)	22 »	1
» » kustartilleriets	» (reservofficer)	22 »	13
» » »	» (f. d. stam)	27 »	1/2
Mariningenjör		26 »	1
Marinintendent (utbildad i reserven)		22 »	2
» (f. d. stam)		30 »	1/2
Marinläkare		29 »	2
Medelåldern för anställning i reserven sålunda	24 år.		
b) Sekundofficer (flaggkorpral)		26 »	15
» (f. d. stam)		30 »	5
Sekundofficer vid kustartilleriet		30 »	5
Medelåldern för anställning i reserven sålunda	28 år.		

Avlöningsförmåner:

Ekiperingshjälp erhålles vid anställning såsom aspirant eller som flaggkorpral ävensom vid anställning såsom sekundofficer, då vederbörande avgår såsom flaggkorpral i stammen

och sålunda i egenskap av manskap icke har egen beklädnad. med 600 kronor; såsom officer eller marinintendent (ej f. d. stam) med 400 kronor.

Lön. Reservofficersaspiranter vid flottan åtnjuta avlöning i likhet med flaggkorpraler, reservofficersaspiranter vid kustartilleriet och marinintendentsaspiranter i likhet med värnpliktiga samt darutöver ett tillägg per dag av 90 öre fr. o. m. 241. dagen; officerare, marinintendenter och sekundofficerare (flaggkorpraler) åtnjuta under tjänstgöring samma avlöning, som tillkommer motsvarande personal av stammen.

Livränta (pension). Utgår vid fyllda 55 år med 600 kronor för officer med vederlike, 400 kronor för sekundofficer.

Rese- och traktamentsersättning utgår vid inställelse till och avgång från tjänstgöring (dock ej vid första anställning).

Kostnaderna beräknas sålunda:

I. Ekiperingshjälp.	Antal.	
Reservofficersaspiranter, flottan	20	
" kustartilleriet	15	
Marinintendentsaspiranter	3	
Flaggkorpraler, flottan	15	
Sekundofficerare, "	5	
" kustartilleriet	5	
	63	× 600 kr. 37 800:—
Officerare, flottan, 15 + 1 = ...	16	
" kustartilleriet	13	
Marinintendenter	2	
	31	× 400 " 12 400:—
		Säger kr. 50 200:—

II. Pension (livränta).

Det belopp, som ärligen behöver avsättas för varje anställd officer med vederlike eller sekundofficer, torde med hänsyn å ena sidan till de olika pensionernas storlek och å andra sidan till skillnaden i anställningsålder kunna beräknas till i genomsnitt 1 200 kronor.

Kostnaden blir sålunda:

(37 + 20 =) 57 × 1 200 =:	kr. 68 400:—
Häriifrån avgår för dem, som beräknas avgå före uppnådda 42 år, 25 %	" 17 100:—
	Återstod Säger kr. 51 300:—

III. Lön.

Första tjänstgöring:

20 reservofficersaspiranter å kr. 1 800:—	kr. 36 000:—
G. 8 fänrikar " " 2 456:—	" 19 648:—
D. 8 " " 2 190:—	" 17 520:—
7 flaggkorpraler " " 900:—	" 6 300:—

Repetitionsövning:

Flottan.

G. 3 kaptener å kr. 1 055:—	kr. 3 165:—
D. 4 " " 952:—	" 3 808:—
G. 7 löjtnanter " " 655:—	" 4 585:—
D. 8 " " 584:—	" 4 672:—
G. 5 fänrikar " " 498:—	" 2 490:—
D. 5 " " 444:—	" 2 220:—
G. 1 marinintendent " " 1 494:—	" 1 494:—
D. 1 " " 1 332:—	" 1 332:—
D. 1 ¹ / ₂ marinintendent(2. gr.) " " 584:—	" 876:—
G. 15 sekundofficerare(3. gr.) " " 482:—	" 7 230:—
D. 25 " (") " 431:—	" 10 775:—

Kustartilleriet.

66 ¹ / ₂ officerare " " 430:—	" 28 595:—
19 sekundofficerare " " 344:—	" 6 536:—
	Kr. 157 246:—

På grund av successiv avgång beräknas detta belopp kunna minskas med	" 23 587:—
15 %	Säger kr. 133 659:—

IV. Rese- och traktamentsersättning.

Beräknas erforderligt ..... Säger kr. 12 000:—

Sammanfattning.

A. Personal över stat	kr.	484:—
B. Officerare m. fl. i reserven:		
I. Ekiperingshjälp.....	kr.	50 200:—
II. Pension (livränta).....	”	51 300:—
III. Lön	”	133 659:—
IV. Rese- och traktamentsersättning.....	”	12 000:—
	”	247 159:—
	Summa kr.	247 643:—

eller avrundat 248 000 kronor.

Bil. 55.

Beräkning

av anslaget till egnahemspremier åt underbefäl.

För anställande av jordavlönat underbefäl beräknas erforderligt, förslagsvis högst..... kr. 40 000:—

Bil. 56.

Beräkning

av anslaget till rese- och traktamentsersättning.

Av försvarsrevisionen föreslaget belopp, kr. 84 000, beräknas till följd av att flygvapnet utbrutits kunna minskas med 9 000 kr. till ..... kr. 75 000:—

Bil. 57.

Beräkning

av anslaget till flyttningsersättning.

Av försvarsrevisionen föreslaget belopp belopp, kr. 40 000, beräknas av samma anledning, som ovan angivits, kunna minskas till ..... kr. 35 000:—

Bil. 58.

Beräkning

av anslaget till resestipendier.

Det av försvarsrevisionen beräknade beloppet, kr. 34 000, torde kunna minskas till ..... kr. 30 000:—

Bil. 59.

Beräkning

av anslaget till penningbidrag.

417 390 tjänstgöringsdagar å 30 öre	kr.	125 217:—
228 231 ” ” 50 ”	”	114 115:—
196 219 ” ” 75 ”	”	147 164:—
	Kr.	386 496:—
Avlöningstillägg för reservofficersaspiranter vid kustartilleriet och marin-intendentsaspiranter i reserven, 4 695 tjänstgöringsdagar å 90 öre	”	4 225:—
	Summa kr.	390 721:—

eller avrundat 390 000 kronor.

Bil. 60.

Beräkning**av anslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer.**

Av samma skäl, som anförts beträffande motsvarande anslag under lantförsvaret, anses anslaget kunna minskas till ..... kr. **3 000:—**

Bil. 61.

Beräkning**av anslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.**

Anslaget har av försvarsrevisionen beräknats till kr. 113 000:—. Ehuru kostnaderna genom förenkling i inskrivningsnamndernas sammansättning och genom taxesänkning kunna förväntas nedgå, torde anslaget på grund av de stora överbetalningar, som under de senare åren förekommit å titeln, icke böra beräknas lägre än ..... kr. **110 000:—**

Bil. 62.

Beräkning**av anslaget till undervisningsmateriel och undervisningsanstalter m. m.**

Det av försvarsrevisionen beräknade beloppet kr. 36 160:— torde böra minskas med kostnaden för undervisningsmateriel vid kustartilleriet såsom inräknad i anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar eller med ..... kr. **2 197:—**
Återstå kr. 33 963:—
eller avrundat **34 000** kronor.

Bil. 63.

Beräkning**av anslaget till studiestipendier.**

Stipendier till sekundofficerare och flaggkorpraler ..... kr. **24 000:—**

Bil. 64.

Beräkning**av anslaget till understöd åt föreningar.**

I enlighet med 1924 års statsverksproposition beräknas ..... kr. **19 000:—**

Bil. 65.

Beräkning**av anslaget till skrivmaterialier och expenser m. m.**

Det i staten för innevarande budgetår upptagna anslaget jämte förstärkningsanslag, utgörande sammanlagt kr. 426 000:—, torde med hänsyn till fallande priser och föreslagna inskränkningar i organisationen m. m. kunna minskas med 25 % till ..... kr. **320 000:—**

Bil. 66.

Beräkning**av anslaget till tryckningskostnader.**

Det nuvarande anslaget, i runt tal kr. 80 000:—, torde genom inskränkning av tryck och genom användande av enklare papper kunna nedbringas med 25 % till ..... kr. **60 000:—**

Beräkning

av anslaget till biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen.

I enlighet med 1924 års statsverksproposition beräknas anslaget till ..... kr. **6 000:—**

Beräkning

av anslaget till fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen.

I enlighet med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. **2 500:—**

Beräkning

av anslaget till förplägnad.

I enlighet med försvarsrevisionens beräkningsgrunder beräknas anslaget sålunda:

	Beräknat antal tjänstgöringsdagar	
	I land	Ombord
Flottan, stam och värnpliktiga	793 937	960 000
” skeppsgossar	113 220	42 600
” kadetter m. fl.	19 515	17 400
Kustartilleriet, stam	352 590	—
” värnpliktiga	279 693	—
” kadetter m. fl.	11 600	—
Summa	1 570 555	1 020 000
På grund av vakanser beräknas avgå.....	69 949	—
Återstå summa	1 500 606	1 020 000

Anslaget sålunda:

1 500 606 × 0.80 + 1 020 000 × 1.33 = ... kr. **2 557 085:—**eller avrundat **2 557 000** kronor.

Beräkning

av anslaget till beklädnad.

Antal tjänstgöringsdagar (bil. 47) ..... kr. 841 840:—
 ” ” (bil. 48) ..... ” 1 678 766:—
 Summa kr. **2 520 606:—**

Efter samma beräkningsgrund, som i försvarsrevisionens förslag samt med hänsyn till att anslaget kommer att belastas med utgifter, som hittills anförts å anslaget till dyrtids-tillägg, vilka utgifter torde motsvara en kostnad av 5 öre per man och tjänstgöringsdag, bör anslaget beräknas sålunda:

2 520 606 × 0.50 ..... kr. 1 260 303:—

eller avrundat **1 260 000** kronor.

Bil. 71.

Beräkning

av anslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis.

Enligt samma grunder som i försvarsrevisionens förslag beräknas anslaget sålunda:

	Antal tjänstgöringsdagar
Flottan, stam och värnpliktiga, $1,650 \times 365 =$	602 250
” skeppsgossar	113 220
kustartilleriet, stam ($966 - 50 =$) 916×365	334 340
” värnpliktiga (och kadetter vid förläggning till truppförband).....	290 000
	Summa 1 339 810
Avgår på grund av vakanser 4 % härå	53 592
	Återstå summa 1 286 218
$1\,286\,218 \times 0.12$	kr. 154 346:—
Härtill kommer för musikinstrument m. m.	
Flottan	” 5 000:—
Kustartilleriet	” 2 500:—
	Summa kronor 161 846:—

eller avrundat 162 000 kronor.

Bil. 72.

Beräkning

av anslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.

I. 1913 års utgifter för bränsle, lyse, vatten och renhållning utgjorde	kr. 516 385:—
Prisförhöjningen kan för närvarande uppskattas till 60 %, varför alltså bör tillkomma	” 309 831:—
	kr. 826 216:—

På grund av föreslagna inskränkningar i organisationen och flygvapnets avskiljande torde detta belopp kunna minskas med 15 % = ...	” 123 932:—
	Återstå kronor 702 284:—

II. Enligt samma grunder som i försvarsrevisionens förslag beräknas tvättkostnaderna sålunda:

Tvätt av beklädnadspersedlar:

Fri tvätt för stammanskap ombord	kr. 30 000:—
	Antal tjänstgöringsdagar:
” ” ” skeppsgossar, med avdrag för 4 % vakanser	149 787
” ” ” värnpliktiga vid flottan	513 632
” ” ” ” m. fl. vid kustartilleriet.....	279 693
	$943\,112 \times 0.06$ ” 56 587:—

Tvätt av sängservis:

$1\,286\,218$ (Bil. 71) tjänstgöringsdagar $\times 0.05$	” 64 311:—
--	------------

Övrig tvätt:

Tvätt för matinrättningar, sjukhus m. m.	” 15 000:—
	Säger kronor 165 898:—

Sammanfattning:

Bränsle, lyse, vatten och renhållning.....	kr. 702 284:—
Tvätt.....	” 165 898:—
	Summa kronor 868 182:—

eller avrundat 868 000 kronor.

Beräkning

av anslaget till flottans krigsberedskap och övningar.

I enlighet med vad som under rubriken »sjöstyrkorna» omförmäلتs, hava kostnaderna omräknats med hänsyn till nu föreslagna jämkningar i försvarsrevisionens förslag, och ställa sig övningskostnaderna sålunda:

A. Egentliga övningskostnader ombord.

Kustflottan.

Flagg	kr. 27 000:—	
Pansarskepp	» 937 965:—	
Jagare	» 513 360:—	
Torpedkryssare	» 118 540:—	
Torpedbåtar	» 280 990:—	
Motortorpedbåtar	» 22 140:—	
Undervattensbåtar med depåfartyg	» 620 685:—	
1 vedettbåt (tender)	» 12 915:—	
Minfartyg och vedettbåtar	» 346 045:—	
Måldepåfartyg	» 31 400:—	
Flygdepåfartyg	» 132 370:—	
		kr. 3 043 410:—

Övriga förband.

Skjutskoleavdelning (med från kustflottan detacherade 1 pansarskepp, 1 torpedkryssare, 2 torpedbåtar, 1 jagare, 1 vedettbåt och 1 logementsfartyg under sept.—oktober)	kr. 200 385:—	
Signalskoleavdelning (med från kustflottan detacherade 1 pansarskepp, 1 jagare och 1 torpedbåt)	» 71 675:—	
Sjökrigsskoleavdelning (1 pansarskepp, 3 kanonbåtar och 1 torpedbåt)	» 181 590:—	
Pansarkryssare (långresa)	» 374 250:—	
Kanonbåtar för diverse skolor	» 55 825:—	
Övningsfartyg	» 57 195:—	
		» 940 920:—

Ammunikationskostnader.

Torped- och minammunikationsutredning	kr. 130 000:—	
Skjutskoleammunikation	» 396 000:—	
Mobiliseringsbemannade fartygs ammunitionsförbrukning ...	» 509 000:—	
		» 1 035 000:—

Övriga kostnader.

Måldepå	kr. 25 000:—	
Forceringsövningar	» 80 000:—	
		» 105 000:—
		Säger kr. 5 124 330:—

B. Expedition för militärledsarbeten	Säger kr.	35 670:—
C. Undervattensbåtdepåer	» »	5 000:—
D. Frivilliga motorbåtskårens övningar	» »	20 000:—

E. Kostnader i land.

Skolor och kurser i land	kr. 100 000:—
Rese- och traktamentskostnader	» 70 000:—
Utbildningskurser vid kustsignalväsendet	» 20 000:—
Övriga utgifter	» 40 000:—
	Säger kr. 230 000:—

Sammanfattning.

A. Egentliga övningskostnader ombord	kr. 5 124 330:—
B. Expedition för militärledsarbeten	” 35 670:—
C. Undervattensbåtsdepåer	” 5 000:—
D. Frivilliga motorbåtskåren	” 20 000:—
E. Kostnader i land	” 230 000:—
	<hr/>
	Summa kr. 5 415 000:—

Såsom förut omförmäls, beräknas kostnaderna under A. kunna genom vissa åtgärders vidtagande nedbringas med i runt tal kr. 215 000:— varjämte hälften av kostnaderna för flygdepåfartyg, (inberäknat ammunitionskostnader) bör avgå med .....

”	80 000:—	kr. 295 000:—
		<hr/>
		Återstå kr. 5 120 000:—

Bil. 74.

Beräkning**av anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar.**

Anslaget beräknas sålunda:

Skjutövningar med artilleripjäser	} enligt 1914	kr. 150 000:—
Skolskjutningar		” 50 000:—
		<hr/>
		kr. 200 000:—
Prisförhöjningen torde böra uppskattas till 80 %		” 160 000:—
		<hr/>
		kr. 360 000:—
Mininventarier	”	18 000:—
Ballongövningar m. m.	”	10 000:—
Frivilliga motorbåtskårens övningar	”	10 000:—
Bränsle m. m.	”	90 000:—
Övrig utredning	”	55 000:—
Tjänstgöringstraktamenten m. m.	”	57 000:—
Transporter och resor	”	20 000:—
Övriga kostnader	”	15 000:—
		<hr/>
		Summa kr. 635 000:—

Bil. 75.

Beräkning**av anslaget till krigsövningar vid kustfästningarna.**

Upptages med samma belopp som i staten för innevarande budgetår eller med kr. 20 000:—

Bil. 76.

Beräkning**av anslaget till sjukvård för marinen.**

Försvarsrevisionen har beräknat anslaget till sammanlagt kr. 157 000:— och därvid utgått från att den egentliga sjukvårdskostnaden per anställd man kunde beräknas utgöra 3.5 öre per man och dag, liksom vid armén.

I 1924 års statsverksproposition har anslaget på grund av de betydande överbetalningar, som under de senare åren förekommit å detta anslag, föreslagits höjt från nu varande 175 000 kronor till 225 000 kronor.

Med hänsyn till de speciella förhållanden, som råda beträffande sjukvården inom marinen med oundvikliga avpolletteringar till civila sjukhus, underhåll av medikamentsförråd m. m. å fartygen m. fl. fördyrande faktorer, måste en enhetskostnad av 3.5 öre för marinens vidkommande betraktas såsom alltför lågt beräknad och sålunda böra höjas till 5 öre. Vidare torde böra beräknas för sjukvård åt officerare, sekundofficerare jämte vederlikar ett belopp av 15 000 kronor, varemot anslaget torde böra minskas med kostnaden för sjukvård till daglönare, av revisionen beräknad till 30 000 kronor, då denna kostnad synes böra bestridas av vederbörliga driftsanslag.

Anslaget torde alltså böra beräknas enligt följande:

Sjukvård till manskap m. fl., 0.05 × 2 520 606 (Bil. 47 och 48)	kr. 126 030:—
” ” officerare m. fl.	” 15 000:—
Sanatorievård	” 27 000:—
Tandvård ombord	” 1 500:—
	<hr/>
	Summa kr. 169 530:—

eller avrundat 170 000 kronor.

Beräkning

av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.

Anslaget, som av försvarsrevisionen beräknats till kr. 5 338 000: —, bör med hänsyn dels till nu föreslagna jämkningar i revisionens förslag beträffande fartygsmaterielen och rustningsplanen, dels till flygvapnets avskiljande beräknas sålunda:

1. Underhåll av fartyg och båtar enligt nedanstående detaljberäkning	kr. 4 000 000: —	
2. Underhåll av hus och byggnader	» 565 000: —	
3. <i>Avlöning:</i>		
Stat å arvoden m. m. till personalen vid varven, förslagsvis	kr. 26 000: —	
Bevaknings- och ordonnanstjänst, arbetare, anställda vid upplagda fartyg, biträden vid departementskontor samt biträden vid förråd och besiktningar	» 300 000: —	
Till gratifikationer för tillfälliga uppdrag och förrättningar samt åt månadslönnare för trägen tjänstgöring	» 4 000: —	
Till verkmästare och mästare å månadslönnarstat	» 335 000: —	
Avlöning till arbetarekökets personal	» 10 000: —	» 675 000: —
4. <i>Åtskilliga behov:</i>		
Lastdragarfart och forsellön	kr. 46 000: —	
Belysning å varvet	» 16 500: —	
Sjöinstrument och sjökort	» 35 000: —	
Renhållning och röjning	» 47 500: —	
Sjöförbindelse Skeppsholmen—staden	» 15 000: —	» 160 000: —
5. <i>Till marinförvaltningens disposition</i>	» 300 000: —	
		<u>Kr. 5 700 000: —</u>

I överensstämmelse med försvarsrevisionens förslag beräknas kostnaderna genom materialprisernas sänkning kunna minskas med ..... kr. 400 000: —
Återstå kr. 5 300 000: —

För bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg å personalens avlöning bör i enlighet med 1924 års statsverksproposition beräknas 20 % å ovannämnda belopp, eller..... kr. 1 060 000: —
Summa kr. **6 360 000: —**

Kostnaderna för underhåll av flottans fartyg och båtar beräknas av försvarsrevisionen och i försvarspropositionen fördelade i enlighet med följande:

	Enl. försvarsrevisionen	Enl. Kungl. Maj:ts prop.
Allmänna inventarier m. m.	kr. 350 000: —	kr. 350 000: —
Pansarskepp	» 1 017 500: —	» 1 017 500: —
Kryssare	» 298 000: —	» 258 300: —
Jagare	» 432 000: —	» 432 000: —
1:a klass torpedbåtar	» 221 000: —	» 224 000: —
2:a »	» 65 000: —	» 65 000: —
Motortorpedbåtar	» 8 800: —	» 8 800: —
1:a klass undervattensbåtar	» 390 000: —	» 402 500: —
2:a »	» 208 000: —	» 162 000: —
Specialfartyg	» 194 000: —	» 279 500: —
Vedettbåtar	» 164 500: —	» 164 200: —
Skeppsgossefartyg	» 96 000: —	» 96 000: —
Logementsfartyg	» 16 000: —	» 46 000: —
Mindre fartyg och båtar	» 125 000: —	» 125 000: —
Transportfartyg	» 160 000: —	» 160 000: —
Torpedmateriel	» 145 000: —	» 145 000: —
Radiomateriel	» 34 300: —	» 34 300: —
Minmateriel	» 44 800: —	» 44 800: —
	<u>kr. 3 969 900: —</u>	<u>kr. 4 014 900: —</u>

vilken sistnämnda siffra avrundas till **4 000 000** kronor.

Bil. 78.

Beräkning**av anslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.**

I enlighet med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. 453 900:—
 eller avrundat **454 000** kronor.

Bil. 79.

Beräkning**av anslaget till kustartilleriets materiel.**

Anslaget beräknas sålunda:

Materielens underhåll, enligt 1914 års priser:

Artillerimateriel	kr. 50 000:—
Mininventarier	» 53 000:—
Maskin- och timmermansinventarier	» 100 000:—
Ut- och avrustningskostnader	» 40 000:—
Handvapen	» 4 100:—
Till marinförvaltningens förfogande	» 20 000:—
Sjöförbindelser, 50 000 kr.	» 50 000:—
Tillsyningspersonal och yttre renhållning, 6 500 + 9 050 kr. = ...	» 15 550:—

Kr. 332 650:—

I enlighet med 1924 års statsverksproposition bör härå med inräknande av kostnaderna för dyrtidstillägg till arbetarna beräknas 85 % prisförhöjning kr. 282 752:—
 Summa kr. 615 402:—

eller avrundat **615 000** kronor.

Bil. 80.

Beräkning**av anslaget till skjut- och materieförsök samt inskjutning av kanoner.**

I enlighet med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. 50 000:—

Bil. 81.

Beräkning**av anslaget till utgivande av läroböcker m. m.**

Anslaget, som av försvarsrevisionen beräknats till 16 000 kronor, bör med hänsyn till flygvapnets avskiljande minskas till ..... kr. 15 000:—

Bil. 82.

Beräkning**av anslaget till extra utgifter.**

Anslaget, som i staten för innevarande budgetår är upptaget med 110 000 kronor, beräknas genom de föreslagna inskränkningarna i organisationen och genom flygvapnets avskiljande kunna minskas till ..... kr. 100 000:—

Bil. 83.

Beräkning**av anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.**

Anslaget, som av försvarsrevisionen har beräknats till ..... kr. 65 000:— har i 1924 års statsverksproposition föreslagits minskat från nuvarande 40 000 kronor till 35 000 kronor och beräknas nu till sistnämnda belopp ..... » 35 000:—

Bil. 84.

Beräkning

av anslaget till semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare.

I enlighet med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. 90 000:—

Bil. 85.

Beräkning

av anslaget till krigsfartygsmaterielens förnyelse.

Till ersättningsbyggnad i viss utsträckning under en 4-årsperiod beräknas kr. 9 125 000:—

Bil. 86.

Beräkning

av extra anslag, gemensamma för flottan och kustartilleriet.

I enlighet med försvarsrevisionens förslag beräknas ..... kr. 1 000 000:—

Bil. 87.

Beräkning

av tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och fast anställt manskap vid flygkåren.

	Tjänstgöringsdagar med penningbidrag			Summa tjänstgöringsdagar
	1.—145. dagen å 0: 30 kr.	146.—240. dagen å 0: 50 kr.	241.—350. dagen å 0: 75 kr.	
A. Värnpliktiga.				
I. Arméflygkåren.				
Värnpliktiga i linjetjänst	27 000	19 470	20 430	66 900
Ersättningsreserv	10 440	2 520	—	12 960
Studenter och likställda.....	2 900	1 900	2 400	7 200
Reservofficersaspiranter	—	—	4 900	4 900
Säger för arméflygkåren	40 340	23 890	27 730	91 960
II. Marinflygkåren.				
Värnpliktiga i linjetjänst	23 700	15 390	17 820	56 910
Ersättningsreserv	10 440	2 520	—	12 960
Studenter och likställda.....	2 700	1 800	2 200	6 700
Reservofficersaspiranter	—	—	3 430	3 430
Säger för marinflygkåren	36 840	19 710	23 450	80 000
Summa tjänstgöringsdagar	77 180	43 600	51 180	171 960
B. Fast anställt manskap.				
I. Arméflygkåren, 179 man i 365 dagar.....				65 335
Häriifrån avgå 10 % vakanta meniga volontärbeställningar				2 400
Säger för arméflygkåren				62 935
II. Marinflygkåren, 87 man i 365 dagar				31 755
Häriifrån avgå 10 % vakanta fast anställt manskap				730
Säger för marinflygkåren				31 025
Summa tjänstgöringsdagar				93 960

Beräkning

Bil. 88.

av anslaget till avlöning, rekrytering och resekostnader m. m.

A. Löner och arvoden upptagna i vederbörliga stater för:			
Flygstyrelsen	kr.	143 584	—
Arméflygkåren	»	517 750	—
Marinflygkåren	»	416 770	—
Felräkningspenningar, förslagsvis	»	600	—
		kr.	1 078 704: —
B. Rekryteringskostnader	»	5 000	—
C. Flygvapnets reservpersonal	»	50 000	—
D. Rese- och traktamentspenningar	»	35 000	—
E. Flyttningersättning	»	20 000	—
F. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare	»	6 000	—
		Säger	kr. 1 194 704: —
Härifrån avgå:			
På grund av beräknade vakanser 2 % av förestående summa		kr.	24 400: —
Ersättning för tjänstebostäder åt officerare och sekundofficerare			
med vederlikar	»	10 000	—
		»	34 400: —
		Aterstod	kr. 1 160 304: —
eller i avrundat tal 1 160 000 kronor.			

Stat
för flygstyrelsen.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Militär eller civilmilitär personal.			Civil personal.		
Generalsperson eller flaggman, chef för luft- försvaret	1	O. 7	Flygingenjör ¹⁾	1	Avd. B 20
Major eller överstelöjtnant i intendenturkåren respektive förste marinintendent, chef för förvaltningsbyrån	1	O. 4 eller O. 5	Flygingenjörer ¹⁾	2	Avd. B 18
Kapten i intendenturkåren eller marinintendent av 1. graden	1	O. 3	Flygingenjör ¹⁾	1	Avd. B 16
			» ¹⁾	1	Avd. B 15
			Flygingenjörer ¹⁾ , arvoden	2	—
			Revisor	1	Avd. B 13
			Kontorsskrivare, kvinn- lig ²⁾	1	Avd. C. 5
			Kontorsbiträden, kvinn- liga	4	Avd. C. 2
			Expeditionsvakt	1	Avd. B 1
Avlöning till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis			kr.	108 932: —	
Arvoden till 2 flygingenjörer, motsvarande lön enligt Avd. B 14, förslagsvis			»	14 652: —	
Vikariatsersättning samt avlöning till ritare och övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis högst			»	20 000: —	
			Summa förslagsanslag	kr.	143 584: —

¹⁾ Flygingenjörerna äro avsedda att tjänstgöra i följande befattningar:

- 1 såsom chefskonstruktör och chef för den flygtekniska byrån;
- 2 såsom verkstadschefer vid flygverkstäderna, vid behov tillika tjänstgörande i flygstyrelsen;
- 1 såsom föreståndare för ritkontoret i flygstyrelsen;
- 1 såsom motoringenjör i flygstyrelsen; samt
- 2 såsom verkstadsingenjörer (assistenter) vid flygverkstäderna, vid behov tillika tjänstgörande i flygstyrelsen.

²⁾ Eller pensionerad sekundofficer med ett arvode av 2 340 kronor.

Anm. Ordinarie beställningshavare skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén respektive marinen.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 17 B häft. (Nr 20.)

2125 23 8

Stat
för arméflygkåren.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.					
Överste eller överste- löjtnant	1	O. 6 eller O. 5	Vapenhantverkarvice- korpraler	3	Ma. 2
Överstelöjtnant eller major	1	O. 5 eller O. 4	Vapenhantverkarsolda- ter	3	Ma. 1
Major	1	O. 4	Hantverksfurirer av 1. klassen	3	Ma. 5
Kaptener	1 ¹⁾ 12	O. 3	Hantverksfurirer av 2. klassen	3	Ma. 4
Löjtnanter	22	O. 2	Hantverkskorpraler	4	Ma. 3
Sekundofficerare.					
Sekundlöjtnanter (för- valtare)	2	Uo. 3 ²⁾	Hantverksvicekorpraler	6	Ma. 2
Fanjunkare	7	Uo 3	Hantverkssoldater	10	Ma. 1
Sergeanter	11	Uo. 2	Civilmilitär personal.		
Manskap.					
Furirer av 1. klassen	9	Ma. 5	Bataljonsläkare	2	C. 9
” ” 2. ”	18	Ma. 4	Verkmästare av 1. klassen	2	C. 6
Korpraler	28	Ma. 3	Verkmästare av 2. klassen	1	C. 4
Vicekorpraler	30	Ma. 2	Tyghantverkare	5	C. 3
Volontärer	53	Ma. 1	Vapenhantverkare	2	C. 3
Sjukvårdsfurirer av 2. klassen	2	Ma. 4	Förrådsvaktmästare	4	C. 1
Sjukvårdskorpraler	3	Ma. 3	Civil personal.		
Vapenhantverkarfurir av 1. klassen	1	Ma. 5	Flygfotograf, arvode ..	1	—
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen	1	Ma. 4	Pensionerad personal.		
Vapenhantverkarkorpra- ler	2	Ma. 3	Regementskassör, arvode ..	1	—
			Expeditionsassistenter, arvoden	2	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis					kr. 497 322:—
Arvode till flygfotograf, motsvarande lön enligt C. 6					” 5 118:—
” ” 1 regementskassör					” 2 400:—
” ” 2 expeditionsassistenten m. m.					” 4 260:—
					Säger förslagsanslag kr. 509 100:—
Kallortstillägg					” 1 000:—
Hyresbidrag å 225 kronor åt förslagsvis 4 furirer					” 900:—
Anställningspenning å 50 kr. åt förslagsvis 15 volontärer					” 750:—
Vissa arvoden (köksföreståndare, maskinist, eldare, kokerskor m. fl.), för- slagsvis					” 6 000:—
					Summa förslagsanslag 517 750:—

¹⁾ Därav 1 regementsintendent, kapten i intendenturkåren, samt 2 kaptener tjänstgörande i flygstyrelsen och 1 i generalstaben.

²⁾ Åtjjuta härutöver, i form av arvode, lönefyllnad till Uo. 4.

Anm. De i staten uppförda officerarna och sekundofficerarna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén.

Stat
för marinflygkåren.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.					
Kommendör eller kom- mendörkapten av 1. graden ¹⁾	1	O. 6 eller O. 5	Korpraler och högbåts- män	40	Mm. 2
Kommendörkapten av 1. eller 2. graden ²⁾	1	O. 5 eller O. 4	Meniga	20	Mm. 1
Kommendörkapten av 2. graden ³⁾	1	O. 4	Civilmilitär personal.		
Kaptener ⁴⁾	10	O. 3	Marinintendent av 1. gra- den	1	O. 3
Löjtnanter	17	O. 2	Marinläkare av 1. graden	1	C. 10
Sekundofficerare.					
Sekundofficerare av 2. graden	5	Uo. 3	Verkmästare av 1. klass	2	C. 6
Sekundofficerare av 3. graden	15	Uo. 2	Verkmästare av 2. klass	1	C. 4
Manskap.					
Flaggkorpraler	27	Mm. 3	Civil personal.		
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis					
				kr. 401 744: —	
Arvode till 1 flygfotograf, motsvarande lön enligt C. 6, förslagsvis					
				" 5 676: —	
Arvoden till expeditionsassistenterna (1 i Stockholm, 2 i landsorten)					
				" 6 600: —	
Säger förslagsanslag kr. 414 020: —					
Hyresbidrag å 225 kr. åt förslagsvis 10 flaggkorpraler och korpraler					
				" 2 250: —	
Vissa arvoden					
				" 500: —	
Summa förslagsanslag " 416 770: —					

¹⁾ Resp. överste eller överstelöjtnant vid kustartilleriet

²⁾ " överstelöjtnant eller major " "

³⁾ " major " "

⁴⁾ Därav 2 kaptener tjänstgörande i flygstyrelsen och 1 i marininstaben.

Anm. De i staten uppförda ordinarie beställningshavare skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom marinen.

Bil. 92.

Beräkning

av anslaget till mathållning och furagering samt förplägnadsutredning.

I. Mathållning.

Antalet tjänstgöringsdagar utgör:			
vid arméflygkåren, värnpliktiga	91 960		
fast anställt manskap	62 935	154 895	
vid marinflygkåren, värnpliktiga	80 000		
fast anställt manskap	31 025	111 025	
			Summa tjänstgöringsdagar 265 920

Anslaget beräknas: vid arméflygkåren till 80 öre per man och tjänstgöringsdag samt vid marinflygkåren, där personalen delvis är sjökommenderad, till i medeltal 90 öre per man och dag.

Titelsumman sålunda ($0: 80 \times 154\,895 + 0: 90 \times 111\,025 =$) ..... kr. 223 838: 50

II. Furagering.

Antalet hästtjänstgöringsdagar är 4 380.

Anslaget beräknas efter kr. 1: 25 per man och dag.

Titelsumman sålunda ($1: 25 \times 4\,380 =$) ..... " 5 475: —

III. Förplägnadsutredning.

Antalet tjänstgöringsdagar se ovan.

Anslaget beräknas efter 5 öre per man och tjänstgöringsdag samt 1 öre per häst och dag.

Titelsumman sålunda ($0: 05 \times 265\,920 + 0: 01 \times 4\,380 =$) ..... " 13 339: 80

Summa kr. 242 653: 30

eller i avrundat tal **243 000 kronor.**

Bil. 93.

Beräkning

av anslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning.

I. Beklädnads- och munderingsutrustning.

Anslaget för beklädnad m. m. beräknas efter 50 öre per man och dag.

Antalet tjänstgöringsdagar utgör:

vid arméflygkåren, värnpliktiga	91 960		
fast anställt manskap	62 935	154 895	
vid marinflygkåren, värnpliktiga	80 000		
fast anställt manskap	31 025	111 025	
			Summa tjänstgöringsdagar 265 920

Titelsumman sålunda: $0: 50 \times 265\,920 =$ ..... kr. 132 960: —

II. Kasernutredning.

Anslaget för kasernutredning beräknas efter 7 öre per man och dag.

Antalet tjänstgöringsdagar (se ovan) utgör 265 920.

Titelsumman sålunda: $0: 07 \times 265\,920 =$ ..... " 18 614: 40

Summa kr. 151 574: 40

eller i avrundat tal **152 000 kronor.**

Bil. 94.

Beräkning**av anslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.**

a) För flygstyrelsen beräknas	kr. 5 000:—
b) " arméflygkåren "	" 40 000:—
c) " marinflygkåren "	" 30 000:—
	<u>Summa kr. 75 000:—</u>

Bil. 95.

Beräkning**av anslaget till flygövningar.**

I enlighet med den verkställda särskilda utredningen angående kostnaderna för flygövningar m. m. har beräknats:

a) för arméflygkårens övningar	kr. 1 285 000:—
b) " marinflygkårens övningar	" 867 000:—
	<u>Summa kr. 2 152 000:—</u>

eller i avrundat tal **2 152 000 kronor.**

Bil. 96.

Beräkning**av anslaget till flygmateriel.**

I enlighet med ovannämnda särskilda utredning har beräknats:

a) för flygstyrelsen	kr. 50 000:—
b) " arméflygkåren	" 1 598 000:—
c) " marinflygkåren	" 1 334 000:—
	<u>Summa kr. 2 982 000:—</u>

Bil. 97.

Beräkning**av anslaget till vapen och ammunition.**

Härför beräknas:

a) för arméflygkåren	kr. 90 000:—
b) " marinflygkåren	" 60 000:—
	<u>Summa kr. 150 000:—</u>

Bil. 98.

Beräkning**av anslaget till flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor.**

Härför beräknas:

a) för arméflygkåren	kr. 45 000:—
b) " marinflygkåren	" 35 000:—
	<u>Summa kr. 80 000:—</u>

Bil. 99.

Beräkning
av anslaget till sjuk- och veterinärvård.

I. Sjukvård.

Manskapets sjukvård beräknas i medeltal betinga en kostnad av 5 öre per man och tjänstgöringsdag. Härutöver komma kostnader för sjukvård jämlikt 23 § i officersavlöningsreglementet samt för specialvård. Anslaget beräknas sålunda:

Sjukvård åt manskap, 265 920 tjänstgöringsdagar à 5 öre	kr. 13 296:—
Sjukvård m. m. enligt 23 § i officersavlöningsreglementet	" 5 000:—
Specialvård m. m.	" 3 500:—

Summa kr. 21 796:—

II. Veterinärvård.

Härför beräknas	" 300:—
	Summa kr. 22 096:—

eller i avrundat tal **22 000 kronor.**

Bil. 100.

Beräkning
av anslaget till extra utgifter.

Härför beräknas	kr. 50 000:—
-----------------------	--------------

Kostnaderna för övergången till den nya försvarsorganisationen.

A. Beräkning av kostnaderna för övergången till ny härordning.

I. Officerare och underofficerare (sekundofficerare) m. fl.

Såsom förut (prop. sid. 361) angivits, bör befordran under den närmaste tiden i regel icke äga rum till sådana beställningar, som äro föreslagna att indragas. Med anledning härav har beräkning utförts dels rörande personalavgången inom olika grader under tiden 1 januari 1924—30 juni 1925, då övergången till den nya organisationen är avsedd att påbörjas, och dels rörande det antal beställningar, som slutligen behöva överföras till övergångsstat. Nämnade beräkning återfinnes i omstående tabell.

De föreslagna staterna innebära följande procentuella minskningar av de den 1/7 1925 befintliga beställningarna:

	Inf. %	Kav. %	Art. %	Fort. %	Träng %	Int. %
För överstar	4	25	—	—	—	33.3
» överstelöjtnanter och majorer	25	50	7.3	7.3	—	—
» kaptener (ryttmästare)	27.5	44	20.5	13.8	17.2	17
» underofficerare (sekundofficerare)	28	43.8	35.6	32.6	14.8	16.8
» musikunderofficerare	58.6	72.7	73.5	57	50	—

Då det förutsatts, att den personal, som överföres till övergångsstaten, uttages ur skilda åldersklasser inom respektive grader, blir avgången från övergångsstaten i förhållande till avgången från den sammanlagda aktiva staten och övergångsstaten så stor i procent räknad, som ovanstående siffror angiva.

Tabell

utvisande avgången den 1/1 1924—30/6 1925 samt antalet beställningar å övergångsstat.

	Antalet övertaliga beställningar enligt tabellen sid. 349 prop.							Härifrån avgå			Antal beställningar att överföras på övergångsstat	
	Inf.	Käv.	Art.	Fort	Träng	Inf.	Högre staber m. m.	Summa	Högrestaber, undervisningsverk m. m.	Avgång 1/1 1924—30/6 1925		Summa
Officerare.												
Överstar	1	2 ²⁾	—	—	— ³⁾	—	—	3	—	1	1	2
Överstelöjtnanter	2	3 ²⁾	3	—	—	—	—	8	2	3	5	3
Majorer	26	4 ²⁾	—	1	— ³⁾	—	—	31	4	9	13	18
Kaptener (ryttmästare)	117	29	31	8	5	15	—	205	20	45	65	140
Löjtnanter o. fänrikar ¹⁾	—	78	—	2	4 ⁴⁾	—	—	64	9	—	9	55
Sekundofficerare.												
Fanjunkare (styckjunkare, förvaltare)	115	26	48	16	2	9	—	216	—	92	92	124
Sergeanter	212	41	94	32	11	7	—	397	—	—	—	397
Musikpersonal.												
Musikfanjunkare	3	6	6	3	—	—	—	18	1	—	1	17
Musiksergeanter	174	26	44	5	6	—	—	255	5	13	18	237
Civilmilitär personal.												
Regementsläkare	2	2	—	1	—	—	—	5	1	} 10	11	1
Bataljonsläkare	2	2	—	—	—	—	3	7	—			
Regementsveterinärer	—	2	—	—	—	—	—	2	—	} 5	5	4
Bataljonsveterinärer ..	—	5	1	—	—	—	1	7	—			
Gevärshantverkare.....	3	4	—	—	—	—	—	7	—	—	—	7
Förrådsvaktmästare	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Departementsskrivare	—	—	5	4	—	—	—	9	—	—	—	9
Fortifikationskassörer	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2
Poliskonstapel	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1
Förste expeditionsvakter.....	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2

1) Ökning på grund av vakanser 14 fänrikar.

2) Ökning 2 överstar och 2 majorer, minskning 7 överstelöjtnanter: nettominskning 3 överstelöjtnanter.

3) Minskning med 1 överste uppväges av ökning med 1 major.

4) Ökning på grund av vakanser 6 löjtnanter.

Under 1. och 2. övergångsåren (1/7 1925—30/6 1927) avgå från aktiva staten och övergångsstaten sammanlagt:

	Inf.	Kav.	Art.	Port.	Träng.	Int.
Överstar	1	2	—	—	—	1
Överstelöjtnanter och majorer	18	1	5	—	—	4
Kaptener (ryttmästare)	55	10	14	1	4	—
Underofficerare (sekundofficerare)	73	10	25	8	6	1
Musikunderofficerare	24	2	5	—	1	—

Härav beräknas nedanstående avgå från övergångsstaten under vart och ett av 1. och 2. övergångsåren:

Överstar	—	1	—	—	—	1
Överstelöjtnanter och majorer	2	—	1	—	—	—
Kaptener (ryttmästare)	7	2	1	—	1	—
Underofficerare (sekundofficerare)	10	2	4	1	1	—
Musikunderofficerare	6	1	1	—	—	—

Under 3. övergångsåret avgå från övergångsstaten:

Överstar	1	—	—	—	—	—
Överstelöjtnanter och majorer	2	—	1	—	—	—
Kaptener (ryttmästare)	9	4	2	—	—	—
Underofficerare (sekundofficerare)	6	3	5	—	1	—
Musikunderofficerare	6	1	1	1	1	—

Under 4.—10. övergångsåren avgå från övergångsstaten:

Överstar	—	1	—	—	—	—
Överstelöjtnanter och majorer	17	6	2	1	—	—
Kaptener (ryttmästare)	71	22	19	3	4	4
Underofficerare (sekundofficerare)	110	22	56	15	2	5
Musikunderofficerare	37	10	10	2	3	—

Kostnaderna för övergångsstaten under 1. och 2. övergångsåren beräknas sålunda.

	1. övergångsåret (1/7 1925— 30/6 1926)			2. övergångsåret (1/7 1926— 30/6 1927)		
	Antal	å kronor	Kronor	Antal	å kronor	Kronor
Officerare.						
Överstar	2	12,300	24,600	1	12,300	12,300
Överstelöjtnanter	2	9,780	19,560	1	9,780	9,780
Majorer	15	8,880	133,200	12	8,880	106,560
Kaptener	129	6,726	867,654	118	6,726	793,668
Löjtnanter och fänrikar	55	4,326	237,930	55	4,326	237,930
Sekundofficerare.						
Fanjunkare	106	3,750	397,500	88	3,750	330,000
Sergeanter	397	3,138	1,245,786	397	3,138	1,245,786
Musikpersonal.						
Musikfanjunkare	17	3,750	63,750	17	3,750	63,750
Musiksergeanter	229	3,138	718,602	221	3,138	693,498
Civilmilitär personal.						
Bataljonsläkare	1	6,984	6,984	1	6,984	6,984
Bataljonsveterinärer	4	6,168	24,672	4	6,168	24,672
Fortifikationskassörer	2	5,790	11,580	—	—	—
Departementsskrivare	9	6,048	54,432	7	6,048	42,336
Gevärshantverkare	7	3,900	27,300	5	3,900	19,500
Förrådsvaktmästare	2	2,940	5,880	2	2,940	5,880
Poliskonstapel	1	3,474	3,474	1	3,474	3,474
Förste expeditivsvakter	2	2,988	5,976	2	2,988	5,976
Summa	—	—	3,848,880	—	—	3,602,094
<p>Härifrån avgå kostnaderna dels för inbesparade arvoden, 650,000 kronor, dels för löne- minskning för den personal, som under 1. och 2. övergångsåren frivilligt övergå till övergångsstaten, 150,000 kronor, dels för viss minskning av reservstaten under övergångs- åren, 1,200,000 kronor, och för arméns per- sonal över stat, 450,000 kronor, dels ock kostnaderna för den personal, som transpor- teras till luftförsvaret, 330,000 kronor, var- emot tillkomma ökade kostnader å anslagen till rese- och traktamentspenningar och till flyttningersättning, 140,000 kronor.....</p>						
			2,640,000	—	—	2,640,000
		Återstod	1,208,880	—	—	962,094
		eller i avrundat tal	1,200,000	—	—	960,000

Kostnaderna för övergångsstaten under 3. övergångsåret beräknas sålunda:

	Tvängsvis överförda med						Frivillig övergång (hälften av de övertaliga)			Summa	
	full tjänstgöring			en regementsövning varje år			An- tal	å kronor	Kronor	An- tal	Kronor
	An- tal	å kronor	Kronor	An- tal	å kronor	Kronor					
Officerare.											
Majorer	—	—	—	5	8,160	40,800	5	4,700	23,500	10	64,300
Kaptener ryttmästare	25	6,726	168,150	26	6,060	157,560	52	3,990	207,480	103	533,190
Löjtnanter	—	—	—	27	3,840	103,480	28	2,580	72,240	55	175,920
Sekundofficerare.											
Fanjunkare	37	3,750	138,750	—	—	—	36	2,250	81,000	73	219,750
Sergeanter	199	3,138	624,462	—	—	—	198	1,910	378,180	397	1,002,642
Musikpersonal											
Musikfanjunkare	—	—	—	8	3,900	31,200	7	2,580	18,060	15	49,260
Musiksergeanter	—	—	—	107	2,790	298,530	106	1,910	202,460	213	500,990
Civilmilitär personal											
Bataljonsläkare	—	—	—	1	6,300	6,300	—	—	—	1	6,300
Bataljonsveterinärer	—	—	—	2	5,520	11,040	2	3,100	6,200	4	17,240
Departementsskrivare	—	—	—	4	4,860	19,440	3	3,000	9,000	7	28,440
Gevärshantverkare	—	—	—	2	3,450	6,900	2	2,010	4,020	4	10,920
Förrådsvaktmästare	—	—	—	1	2,580	2,580	1	1,610	1,610	2	4,190
Förste expeditionsvakter	—	—	—	2	2,988	5,976	—	—	—	2	5,976
	—	—	931,362	—	—	684,006	—	—	1,003,750	—	2,619,118
Härifrån avgå kostnaderna dels för inbesparade arvoden, 596,000 kronor, dels för viss minskning av reservstaten, 950,000 kronor, och för arméns personal över stat. 300,000 kronor, dels och kostnaderna för den personal, som transporterats till luftförsvaret, 300,000 kronor, tillsammans											— 2,146,000
											Återstod — 473,118
Härtill komma kostnader för rese- och traktamentspenningar samt flyttningshjälp											— 110,000
											Summa kr. — 583,118
											eller i avrundat tal kronor — 580,000

Kostnaderna för övergångsstaten under 10. övergångsåret beräknas sålunda:

	Tvängsvis överförda med						Frivillig övergång			Summa	
	full tjänstgöring			en regementsövning varje år							
	An- tal	å kronor	Kronor	n- tal	å kronor	Kronor	An- tal	å kronor	Kronor	An- tal	Kronor
Officerare.											
Löjtnanter	24	5,118	122,832	3	3,600	10,800	28	2,580	72,240	55	205,872
Sekundofficerare.											
Sergeanter	130	3,750	487,500	—	—	—	130	1,910	248,300	260	735,800
Musikpersonal.											
Musikfanjunkare	—	—	—	3	4,200	12,600	2	2,580	5,160	5	17,760
Musiksergeanter	—	—	—	81	3,030	245,430	80	1,910	152,800	161	398,230
	—	—	610,332	—	—	268,830	—	—	478,500	—	1,357,662
Harifrån avgår kostnaderna dels för inbesparade arvoden, 362,000 kronor, dels för viss minskning av reservstaten, 400,000 kronor, dels ock för viss minskning av arméns personal över stat, 125,000 kronor tillsammans											887,000
									Återstod		470,662
Härtill komma rese- och traktamentskostnader											28,000
									Summa kr.		498,662
									eller i avrundat tal kronor		500,000

Av förestående beräkningar framgår, att kostnaderna för övergångsstaten beräknats

för 1. övergångsåret ($\frac{1}{7}$ 1925— $\frac{30}{6}$ 1926) till 1,200,000 kr.

» 2. » » 960,000 »

» 3. » » 580,000 » samt

» 10. » » 500,000 »

För 4.—9. övergångsåren beräknas kostnaderna till resp. 560,000 kr., 550,000 kr., 540,000 kr., 530,000 kr., 520,000 kr. och 510,000 kr

II. Manskap.

Övergångskostnaderna för manskapspersonalen torde kunna beräknas sålunda.

Det äldre underbefäl (beställningshavare i furirgraden), som enligt härordningsförslaget skulle bli övertaligt, uppgår till 272, beställningsmän av furirs grad häri inräknade.

Räknar man med att omkring 200 furirer under 1. övergångsåret böra komma i åtnjutande av lön å övergångsstat och att antalet dylika furirer av 1. klass uppgår till 25, bli kostnaderna $25 \cdot 1,584 + 175 \cdot 1,392 = 292,500$ kronor

eller i avrundat tal 300,000 kronor.

Under 2. övergångsåret beräknas kostnaderna till omkring 250,000 kronor.

B. Beräkning av kostnaderna för övergången till ny marinordning.

I. Officerare och underofficerare m. fl.

Med samma förutsättning, som angivits beträffande lantförsvaret, hava beräkningar utförts dels rörande personalavgången inom olika grader under tiden 1 januari 1924—31 oktober 1925, då övergången till den nya organisationen är avsedd att påbörjas, och dels rörande det antal beställningar, som slutligen behöva överföras till övergångsstat. Nämda beräkningar äro sammanfattade i nedanstående

Tabell

utvisande avgången den 1/1 1924—31/10 1925 samt antalet beställningar å övergångsstat.

	Antalet övertaliga beställningar enligt tabellerna sid. 530 och 595 prop.			Härifrån avgå				Antal beställningar att överföra till övergångsstat.
	Flottan	Kustart.	Summa	för luftförsvaret m. m.	den 1/1 1924 var- kanta	avgång 1/1 1924— 31/10 1925	Summa	
Officerare.								
Kommendörkapten av 1. graden	4	—	4	1	—	2	3	1
” ” 2. ”	1	—	1	1	—	—	—	—
Kaptener	13	14	27	¹⁾ 11	—	5	16	11
Löjtnanter och fänrikar	10	6	16	17	²⁾ 49	—	66	³⁾
Underofficerare (sekundofficerare).								
Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden)	⁴⁾ 68	21	89	5	—	55	60	29
Underofficerare av 2. graden ...	⁵⁾ 113	43	156	15	—	6	21	135
” ” 3. ” ...	⁶⁾ 24	183	882	⁷⁾ 450	97	—	547	335

Anm. Ovanstående beräkning är uppgjord med förutsättning att marinflygkårens personal i sin helhet rekryteras omedelbart vid övergången. Då emellertid rekryteringen i verkligheten torde vara avslutad först efter utgången av 2. övergångsåret, har vid beräkning av övergångskostnaderna gjorts ett tillägg till kostnaderna motsvarande den besparing, som för samma tid beräknats i luftförsvarets årliga kostnader under övergångsåren.

¹⁾ 8 kaptener från flottan, 1 till major befordrad kapten och 2 övriga kaptener från kustartilleriet.

²⁾ Antalet vakanta beställningar för närvarande 89, varifrån avgår beräknad rekrytering med utexaminerade kadetter 1924—1925, sammanlagt 40.

³⁾ Vakansöverskott inom subalterngraderna sålunda 50 beställningar.

⁴⁾ Inberäknat 15 flaggunderofficerare å månadslönarstat.

⁵⁾ ” 3 underofficerare av 2. graden å månadslönarstat.

⁶⁾ Underofficerare av 3. graden i flottan.

⁷⁾ Beräknas placeras i flaggkorpsbeställningar.

	Antalet övertaliga beställningar enligt tabellerna sid. 530 och 595 prop.			Häriifrån avgå				Antal beställningar att överföra till övergångsstat
	Flottan	Kustart.	Summa	för luftförsvaret m. m.	den 1/1 1924 va-kanta	avgång 1/1 1924 — 31/10 1925	Summa	
Civilmilitär personal.								
Mariningenjör av 1. graden ...	1	—	1	—	—	—	—	1
Mariningenjör av 2. graden ...	1	—	1	—	—	—	—	1
Specialingenjör av 1. graden	1	—	1	—	—	—	—	1
Specialingenjörer » 2. »	2	—	2	—	—	—	—	2
Specialingenjör » 3. »	1	—	1	—	—	—	—	1
Marinintendenter av 1. graden	10	—	10	1	—	—	1	9
» » 2. »	—	—	—	—	—	—	—	—
och marinunderintendenter	8	—	8	—	1	—	—	7
Marinläkare av 1. graden	4	—	4	1	2	—	3	1
Polisöverkonstaplar	2	—	2	—	—	—	—	2
Poliskonstaplar	14	—	14	—	—	—	—	14

¹⁾ Ökning 1 förste marinintendent; minskning 11 marinintendenter av 1. graden; nettominskning 10 marinintendenter av 1. graden.

Beräkning av avgången från övergångsstaten under 1.—10. övergångsåren.

Militär personal.

Av till övergångsstat överförda *officerare* beräknas avgå 1 officer varje år med början under 2. övergångsåret. Då utgallringen av den övertaliga personalen i allmänhet förutsättes ske från skilda åldersklasser, beräknas den årliga procentuella avgången bland *underofficerare av 1. och 2. graden* vara samma som för den nuvarande aktiva staten eller i genomsnitt för flottan och kustartilleriet 8 %. Med hänsyn till att genomsnittsåldern bland *underofficerare av 3. graden* vid övergången beräknas utgöra omkring 33 år, kan någon avsevärd avgång icke påräknas under den första 10-års perioden. Under 4.—10. övergångsåren beräknas sålunda avgå endast 10 dylika *underofficerare*.

Civilmilitär personal.

Av *mariningenjörerna* beräknas avgå: 1 mariningenjör och 2 specialingenjörer under 4.—10. övergångsåren och av *marinintendenterna* årligen 2.5 % av numerären eller 2 intendenters vart 5. år; alltså under första 10-årsperioden 4 marinintendenter av 1. graden, varav 1 under 1. övergångsåret och 3 under 4.—10. åren. Den till övergångsstat överförde marinläkaren beräknas avgå under 4.—10. övergångsåren.

Inom *poliskåren* beräknas under 4.—10. övergångsåren avgå 2 överkonstaplar och 2 konstaplar.

Avgången beräknas alltså enligt följande:

Under 1. övergångsåret.

Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden)	9
Underofficerare av 2. graden	2

Under 2. övergångsåret.

Kapten	1
Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden)	8
Underofficerare av 2. graden	4
Marinintendent av 1. graden	1

Under 3. övergångsåret.

Kommendörkapten av 1. graden	1
Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden)	8
Underofficerare av 2. graden	4

Under 4.—10. övergångsåren.

Kaptener	6
Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden)	4
Underofficerare av 2. graden	81
Underofficerare av 3. graden	10
Mariningenjör av 1. graden	1
Specialingenjör av 1. graden	1
Specialingenjör av 2. graden	1
Marinintendenter av 1. graden	3
Marinläkare av 1. graden	1
Polisöverkonstaplar	2
Poliskonstaplar	2

Kostnaderna för övergångsstaten under 1. och 2. övergångsåren beräknas enligt nedanstående.

	1. övergångsåret (1925—1926)			2. övergångsåret (1926—1927)		
	antal	å kronor	Kronor	antal	å kronor	Kronor
Officerare.						
Kommendörkapten av 1. gr.	1	9,780	9,780	1	9,780	9,780
Kaptener	11	6,726	73,986	10	6,726	67,260
Underofficerare.						
Flaggunderofficerare (underofficerare av 1. gr. ....)	20	3,750	75,000	12	3,750	45,000
Underofficerare av 2. gr.	133	3,138	417,354	129	3,138	404,802
Underofficerare av 3. gr.	335	2,586	866,310	335	2,586	866,310
Civilmilitär personal.						
Mariningenjör av 1. gr. 1. lönekl.	1	9,300	9,300	1	9,300	9,300
" " 2. "	1	6,984	6,984	1	6,984	6,984
Specialingenjör av 1. gr.	1	9,780	9,780	1	9,780	9,780
Specialingenjörer av 2. "	2	9,300	18,600	2	9,300	18,600
Specialingenjör " 3. "	1	8,580	8,580	1	8,580	8,580
Marinintendenter av 1. gr.	9	6,726	60,534	8	6,726	53,808
" " 2. "	7	4,326	30,282	7	4,326	30,282
Marinläkare av 1. gr.	1	7,860	7,860	1	7,860	7,860
Polisöverkonstaplar	2	3,900	7,800	2	3,900	7,800
Poliskonstaplar	14	3,474	48,636	14	3,474	48,636
Härtill kommer:	—	—	1,650,786	—	—	1,594,782
Beräknad merkostnad för personal, placerad å annan ort än D-ort	—	60,000	—	—	50,000	—
Avlöning till övertaliga poliser, som icke överförts till övergångsstat	—	40,000	—	—	40,000	—
Ökade kostnader för rese- och traktamentspenningar, flyttningssersättning m. m.	—	50,000	—	—	50,000	—
Under luftförsvaret beräknad minskning i den årliga kostnaden på grund av att marinflygkåren icke kan beräknas kunna i sin helhet rekryteras omedelbart vid övergången (se anm. sid 18)	—	60,000	210,000	—	30,000	170,000
Summa	—	—	1,860,786	—	—	1,764,782
Härifrån beräknas avgå:	—	—	—	—	—	—
Arvoden till pens. personal ...	—	140,000	—	—	140,000	—
Vak. löjtnants- o. fanrikslöner	—	165,000	—	—	130,000	—
Vak. löner t. högbåtsmän (jämte värdet av naturaförmåner) ...	—	375,000	—	—	375,000	—
Beräknad minskning i kostnaderna för reservpersonalen ...	—	110,000	—	—	110,000	—
Genom att en stor del av den övertaliga personalen torde begagna sig av medgivandet att före respittidens utgång beräkn. kostnaderna minskas med	—	200,000	990,000	—	250,000	1,005,000
Återstod	—	—	870,786	—	—	759,782
eller i avrundat tal	—	—	870,000	—	—	760,000

Av förestående beräkningar framgår, att kostnaderna för övergångsstaten komma att uppgå, i avrundade tal, till:

1. övergångsåret (1925—1926).....	kr. 870,000: —
2. »	» 760,000: —
3. »	» 630,000: — samt
10. »	» 550,000: —

För 4.—9. övergångsåren beräknas kostnaderna till respektive 615,000 kronor, 600,000 kronor, 590,000 kronor, 580,000 kronor, 570,000 kronor och 560,000 kronor.

II. Manskap.

Övergångskostnaderna för manskapet torde kunna beräknas sålunda:

Det antal korpraler, som enligt föreliggande förslag skulle bli övertaliga, framgår av nedanstående beräkning.

Flottan.

Korpralsbeställningar i nuvarande stat	1,100	
Avgår: underofficerare av 3. graden med korprals lön ¹⁾ 24	<u>24</u>	1,076
Korpralsbeställningar i föreslagen organisation, korpraler	965	
Korpralsbeställningar i föreslagen organisation, hög- båtsmän, 200, varav beräknas tillsatta med korpraler	<u>50</u>	<u>1,015</u> 61

Kustartilleriet.

Korpralsbeställningar enligt nuvarande stat	330	
» » föreslagen organisation	<u>306</u>	24
Summa övertaliga korpraler		85

Räknar man med att omkring 75 korpraler under 1. övergångsåret böra komma i åtnjutande av lön å övergångsstat, kunna kostnaderna beräknas uppgå till, i runt tal, 100,000 kronor. Under 2. övergångsåret torde kostnaderna kunna beräknas till omkring 75,000 kronor.

¹⁾ Äro medräknade bland övertaliga underofficerare av 3. graden.

Stater

för musikpersonal enligt utrikesministrerns förslag.

Vid vartdera av Svea och Göta livgarden.

1 musiklöjtnant,	2 musikkorpraler,
7 musiksergeanter,	2 musikvicekorpraler,
3 musikfurirer I kl.,	7 musikvolontärer samt dessutom
2 musikfurirer II kl.,	7 musikelever.

Vid Norrbottens regemente.

1 musikfanjunkare,	2 musikkorpraler,
6 musiksergeanter,	2 musikvicekorpraler,
3 musikfurirer I kl.,	7 musikvolontärer samt dessutom
3 musikfurirer II kl.,	6 musikelever.

Vid vartdera av 23 övriga infanteriregementen.

1 musikfanjunkare,	2 musikkorpraler,
6 musiksergeanter,	2 musikvicekorpraler,
2 musikfurirer I kl.,	6 musikvolontärer samt dessutom
2 musikfurirer II kl.,	5 musikelever.

Vid vartdera av Skånska kavalleriregementet, Göta artilleriregemente, Karlsborgs garnison, 1 av kavalleriregementena och 1 av artilleriregementena i Stockholm.

1 musikfanjunkare,	1 musikkorpral,
3 musiksergeanter,	1 musikvicekorpral,
1 musikfurir I kl.,	3 musikvolontärer samt dessutom
2 musikfurirer II kl.,	4 musikelever.

Vid vardera av trängkårerna i Hässleholm och Sala.

1 musiksergeant,	1 musikvicekorpral,
1 musikfurir I kl.,	2 musikvolontärer samt dessutom
1 musikfurir II kl.,	3 musikelever.
1 musikkorpral,	

Tillsammans utgörande:

2 musiklöjtnanter,	59 musikkorpraler,
29 musikfanjunkare,	59 musikvicekorpraler,
175 musiksergeanter,	178 musikvolontärer,
62 musikfurirer I kl.,	S:a 629
65 musikfurirer II kl.,	samt dessutom 161 elever.